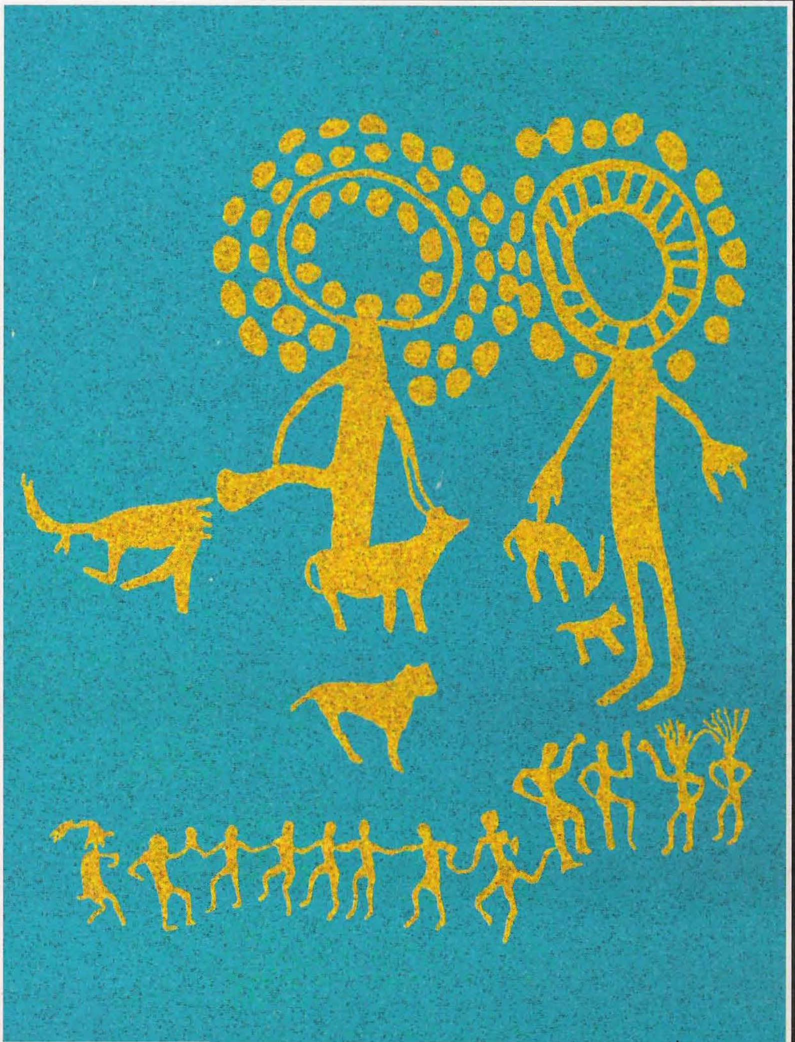
HALÛK TARCAN

Ön-Türk Tarihi

KAYNAK YAYINLARI

Birinci Basım: Şubat 1998
Dizgi ve Teknik Hazırlık: Analiz Basım Yayın
Baskı: Yaylacık Matbaası

ISBN: 975-343-219-4

KAYNAK YAYINLARI: 243

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM UYGULAMA LTD. ŞTİ.
İstiklal Caddesi 184/4 80070 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 252 21 56 - 252 21 99 Faks: 249 28 92

HALÛK TARCAN

Ön-Türk Tarihi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Bu kitabın *kan* ve *ırk*'la hiçbir ilgisi yoktur.

Bu kitap, "his, düşünce ve dil"i görselleştiren *yazı*'yı esas alır.

Bu kitap, içinde bulunduğumuz yıllarda süregelen milliyetçilik akımların tamamen dışındadır. Başka türlü olmasına da imkân yoktur; çünkü, bu konuda gerekli araştırmalara 1962 yılında başlanmış, o yıl tespit edilmiş olan sistem ve programla, 1992 yılına kadar gelinmiştir.

Bu kitap, *yazı* ve onun içeriği olan *dil* ve *düşünce*'yi inceleme dışında bir *itiraz*, hatta bir *isyan*'ın ifadesidir. Şu nedenledir ki;

• Zaman ve mekânda *tarih* ve *kültür* yönünden büyük haksızlığa uğramış, belki de uğratılmış bir "halk kitlesi" vardır. Bu halk kitlesi,

• bilgi, kültür, uygarlık, tarih ve daha da ileri gidilerek, *insanlık dışına* itilmiştir.

Bu halk, bu kitle, Orta Asya, Anadolu, Balkanlar ve Avrasya'da yoğun olarak bulunan *Türk kitlesidir.*

• Zamanın karanlıklarından yola çıkmış olan binlerce yıllık tarihi budanmış, yok edilmiş; ona,

• sen gözünü, Orta Asya çöllerinde açtın, bu çöllerde *göçebe* olarak sürüklendin, koyun çobanısın, seviyen budur denmiştir.

...denmiştir, denilebilir; ama bunu diyenlere karşı, ilgili kuruluş ve kişilerden hiçbir ses yükselmemiş, itham ve iddialar, bir kerecik olsun "bilimsel şüphe" süzgecinden geçirilmemiştir.

...ve bu eziklik ve "tevekkül" içinde 1970 yılına gelinmiştir.

İşte bu yıl, 350 yazılı belge, okunmuş ve transkripsiyonları yapılmış 350 Ön-Türkçe yazıtla, bu yıla kadar bilinmeyen Kâzım Mirşan adlı bir araştırmacımız, büyük bir Ön-Türk uygarlığının *varlığını* ortaya çıkarmıştır:

Bu büyük bir uygarlıktır; çünkü, ön-atalarımız:

• *Yazı*'yı bulmuşlar, yazıyı bulacak seviyede soyutlama yapabilen, ileri seviyedeki düşünce yetenekleriyle,

• *tektanrı* kavramına varmışlar,

• tarihte *ilk siyasal kuruluşları* gerçekleştirmişlerdir.

Bu kitap, 1970'te 350; 1996'da sayısı 380'e yükselmiş olan Ön-Türkçe yazıtları,

• yazı ve yazıt şekilleri, içerikleri, bu içeriklerin

• ortaya koymuş oldukları kültürel değerleri inceler, onların analizini yapar,

• zaman ve mekânda gelişmelerini, yayılmalarını,

• yayıldıkları yerleri tespit eder,

• dip kültürlerdeki yerini arar.

Bu, büyük uygarlık sahibi Ön-Türk kişileri, zaman ve mekânda,

• çok geniş bir sahaya yayıldıkları ve bu sahada,

• her tür "kan ve ırk"la karıştıkları için, bu kitap, *antropoloji* yani *kafatasçılık*'ı, bu büyük uygarlığı incelemekte –asla– bir ölçü olarak düşünemez.

Bu nedenledir ki, bizim için ve kitap için esas,

• kafanın *dışı* değil *içi*,

• düşünce, bilgi, kültür, dil ve onu "görselleştiren" *yazı*'dır.

Kitabımız bu esasa göre kaleme alınmıştır.

Halûk Tarcan
Paris, 5 Ocak 1996
Centre National de la Recherche Scientifique
(Sorbon VI'nci seksiyon)

ÖN-GİRİŞ

Ön-Türk uygarlığının ortaya çıkarılabilmesi için Ön-Türk dilinin bilinmesi gereklidir.

Bunun için de aşağıdaki dönem dil seviyeleri; temel bilgileri verirler.

1. Yaşayan, konuşulan, Orta Asya, Üst Asya ve Avrasya Türkçeleri ya da lehçeleri ilk.seviyeyi oluştururlar; Anadolu Türkçesi *tamamen yetersizdir.*

2. Bu dilbilgisiyle, ikinci seviyedeki Türük Bïl ya da Antik Türk Çağı adını verdiğimiz dönem Türkçesine erişilir; yerli ve yabancı tarihçiler İÖ 879-İS 580 arasında egemen olmuş olan Türük Bïl'in ve bu dönemdeki *Yazılı Belgelerin* varlığından habersizdirler.

3. Türük Bïl Türkçesiyle üçüncü seviyeye, yani Ön-Türkçeye erişilir. Bunun için de, İÖ 879 tarihinden öncesine, İÖ 1517'ye, sonra da daha önceki binlere inilir.

Bunun sonucu;

• *Bilinmeyen* ya da *bilinmek istenmeyen Ön-Türk Uygarlığı* tarih yüzüne çıkar,

• evrensel uygarlıkların *kökeni*'ni oluşturan bu Ön-Türk uygarlığı sayesinde tarihteki "bilimsel hakkımız" olan yerimizi alırız.

Not: Türük Bïl tarihi, İÖ 6. yüzyılda *Şine-Usu* ve *Tariat* bitigtaşlarına *Önre-Bingbaşı* tarafından vurdurulmuştur; Türklerin yazı sahibi oldukları tarih *çok yanlış* olarak İS 732 diye kabul edildiği için, Türük Bïl yazı ve dili, ondan 1 400 yıl sonraki Uygur yazı ve dili sanılmış ve bu nedenle okunamamıştır.

4. *Kökenimizi Bilmek:*

Bu sayede;

• Türk Cumhuriyetleri ve öteki Türk siyasal kuruluşlarından oluşan *Türk kitlesini* (ırkını *değil!*) birleştiren elemanların, dip tarih ve kültürünü oluşturan, Ön-Türk yazı, dil, düşünce, hoşgörü ve geleneklerimiz, Ön-atalarımızın sistemleştirmiş olduğu ve onun inancını teşkil eden *tektanrı* kavramı olduğu ortaya çıkmıştır (Şamanizm, eksik ve yanlış bilgilere dayanan ve genelde Tundra göçebelerine ait olan âdetlerdir).

Sanıldığı gibi, birleştirici elemanlar Allah adı etrafında kutuplaşmış olan ümmetçilik, akılcılığın tam karşısında olan tevekkül felsefesi, kısacası İslam kültürü asla *değildir.*

• Dip tarih ve kültürünün Ön-Türklere ait olduğu Anadolu'da, komşularımızın geç tarih dönemlerine ve yakıştırmalara dayanan hak iddiaları havada kalmıştır; bu şartlar, zaman ve mekânda bütün Türk kitleri için geçerlidir.

• Batılının bize uyguladığı "geleneksel etniler politikası"nın, şiddetli savunucusu olduğu insan haklarını inkâr eden, siyasal bir şantaj olduğu apaçık meydandadır.

Bundan sonra biza kalan siyasal platformdaki saygıdeğer yerimizi almak, evrensel uygarlıkların kökeninde olduğumuz şuuruna vakıf olmamızdır.

5. *Ön-Türkleri Tartışmak:*

Bunun tek ve temel şartı "Türk dilinin mekânın genişliğinde ve zamanın derinliklerindeki derecelenmesini, tüm varlığını bilmektir; günümüzde, yerli ve yabancı araştırmacılar bu bilgiden mahrumdurlar. Şöyle ki;

1- Orta, Üst Asya ve Avrasya'da yaşayan Türk lehçe ya da dillerinde birden fazlasını bilmek, bu bilgi sayesinde

2- Türk ve evrensel kültürün kökenindeki ilk seviyedeki Türük Bil belgelerini okuyabilmek için bu çağ Türkçesini öğrenmek,

3- zenginleşmiş olan bu bilgilerle, Ön-Türk çağına inmek ve bu çağdaki Türk ve evrensel kültürün köken belgelerini açığa çıkarabilecek seviyede Ön-Türkçeye vakıf olmak...

İşte bu geniş ve derin Türkçe dilbilgisiyle Ön-Türk uygarlığı tartışılabilir. Bu niteliğe sahip olmayan yerli ve yabancı araştırmacıların şimdiye kadar ileri sürmüş oldukları iddialar ve Ön-Türk gerçeğine karşı yapılabilecek itirazlar, bilimdışında kalmaya mahkûmdurlar.

17 Temmuz 1997
Kekova

PS: Profesör Giovannangelo Camporeale
Universita degli studi di Firenze
Piazza Brunelkschi 4
50121 Firenze-İtalia

GİRİŞ

Kitabı oluşturan bilimsel malzeme, hemen hemen tümüyle, K. Mirşan'ın aşağıda görülen yayınlarından alınmıştır; ancak, alıntıların yoğun içeriği ve yüksek bilimsel seviyedeki anlatılış tarzı nedeniyle, büyük halk kitlesine aynen sunulamazdı. Bu nedenle, Ön-Türk dil ve kültürünün ve onu görselleştiren yazının, "zaman ve mekân" içinde oluşmasını, gelişmesini ve yayılmasını bilimsel kuruluktan uzak olarak, halkımıza kabil olduğu kadar kolayca hitap edebilecek şekilde yazmaya gayret ettim. Bunun için de, K. Mirşan'dan aldığım "bilgi, bulgu ve belge"leri, bir dökümantalist tekniği ya da ansiklopedi sistemiyle arka arkaya sıralayıp kitaba bir telefon rehberi, bir yamalı bohça görüntüsü vermekten uzak tuttum, onlara "etnolog gözüyle bakarak" okuyucu için akıcı bir hava vermeye çalıştım... Ve de,

• kitabı daha okumadan ön fikirlerle, K. Mirşan'ın bulgularını "yürütüp" kendime mal ettiğimi iddia edenlere, bana atılacak iftira çamuruna karşı, kitabın her sayfasında, paragraflara, cümle, satır aralarına –kabil olduğu kadar– parantez açarak, K. Mirşan'a ait olan bilimsel malzemeyi numaraladım. Sayfaların görüntüsünü ve yazının akıcılığını bozan bu "müdahale" nedeniyle okuyuculardan özür dilerim... Bu çirkin iddia, aslında düşünülmeden ileri sürülmüş bir iddiaydı. Çünkü, K. Mirşan'ın bulgularını sahiplenmek isteyen kişi, gereğinde onları nasıl, ne şartlarda ortaya çıkardığını ispat edebilecek, bunların içeriğini açıklayabilecek kısacası "Ön-Türkçe bilmesi" gereken kişidir; eğer ben Ön-Türkçe bilseydim kitabı kendi bulgularıma göre yazardım.

Benim K. Mirşan'ın bulgularında yapmış olduğum, bu çok yönlü araştırmalara imkân veren bulgulardan "etnolojik" elemanları açığa çıkarmak olmuştur: 1) Kültler (Ateş Kültü, Güneş Kültü, Yılan-

Boğa/İnek Kültü) ve bu kültlerdeki "dağ keçisi, it-kurt, leopar-yolbars gibi sembolik hayvanlar; 2) Alevi-Bektaşi ve Mevlevilerin köken-gelenek-kültür ilişkileri; 3) halk oyunlarının kökenleri; 4) Ön-Türk resim ve heykel sanatı; 5) halı, kilim, el işlerindeki damgalar...

Kitabı ayrıca, K. Mirşan'ın ortaya koymuş olduğu gerçeklerin paralelindeki ya da onları tarihin derinliklerindeki başka elemanlara bağlayan, tarihöncesi binlerce ve binlerce yıllık tarihleri "elektronik laboratuvar testleri"yle tespit etmiş olan kaynakları, "dipnot" olarak ilgili sayfalarda gösterdim.

Kitaptaki bütün,

• jeolojik, coğrafi yer, nehir, deniz, göl, kent vb. adları ve bununla ilgili şema ve haritalar,

• Ön-Türk devletlerinin adları, tarihleri, tarihi olaylar, hanedan, Qağan adları, olaylar,

• tarih yazarlarının adları, doğum-ölüm yılları, naklettikleri olaylar,

• Ön-Türk devletlerine ait tarihi kaynaklar. Rus ve Çin kaynakları genel olarak,

• Ön-Türkçe, cümleler, kelimeler, adlar,

• her tür şema, harita, alfabeler tümüyle K. Mirşan'ın yayınlarından alınmıştır:

En az "iki damga, iki kavram" ile, uzunluğu 54 satıra kadar varan yazıtları, sayı ve yerleri şöyledir:

Vinça-Tartaria (Sırbistan, Rumanya)	8 yazıt
Glozel (Oduq-Ël) (Fransa)	19 yazıt
Mauthen (Avusturya Alpleri)	7 yazıt
Basque (Fransa, İspanya)	2 yazıt
Retüs bölgesi (İsviçre Alpleri)	4 yazıt

Limni Adası (Yunanistan)	1 yazıt
Val Camonica (İtalyan Alpleri)	9 yazıt
İskit (Karadeniz kuzeyi)	3 yazıt
Etrüsk (İtalya)	50 yazıt
Pelasg (Yunanistan)	3 yazıt

Tarihöncesi Mağaralar
(Fransa ve İspanya)

Lascaux (Lasko)	2 yazıt
Fontarnaud a Lugasson (Fontarno a Lügason)	1 yazıt
Niaux (Nilo)	2 yazıt
Rochbertier (Rokbertiye)	1 yazıt
Mas d'Azil (Mas Dazil)	4 yazıt
Gourden (Gurden)	1 yazıt
Marsoulas	1 yazıt
Passiega	1 yazıt
Altamira	1 yazıt

Yardımcı olarak:

Anadolu'dan 7 yazıt (1'si Bizans), Asya'dan 5 yazıt, Ot-Oğ'dan 1 yazıt.

K. Mirşan'ın Avrupa'yla ilgili okuduğu yazıt sayısı 310'a varmıştır.

Aslında, Avrupa'daki yazıt sayısı bu sayıların çok üstündedir; yalnız, Glozel'deki yazıt sayısı 3 000'dir. Etrüsklerin kütüphaneler dolusu yazıtlarının sayısını bilmiyoruz.

Bunun dışında, mağaralar, kayaüstleri, müzeler, kütüphaneler ve akla gelemeyecek yerlerde keşfedilmeyi bekleyen Ön-Türkçe yazıtların sayısı pek çok olmalıdır.

Fakat, şu bir gerçektir ki, K. Mirşan'ın okumuş olduğu yazıtlar, bu yeni okunacak yazıtları çözebilmek için oldukça yeterlidir.

Benim, K. Mirşan'ın okuyup, açıklamış ve transkripsiyonlarını da vermiş olduğu yazıtlardan bazılarının –Ön-Türkçe, büyük çoğunlukla sağdan sola yazıldığı için– okuyucuya ters gelebileceğine rağmen, sadece "görsel güzelliğini" verebilmek için transkripsiyonlarını "sağdan sola" yaptım; eğer varsa, yanlışlarımın sorumlusu benim.

Bu kitabı kaleme almamdaki gayelerimden biri; genç araştırmacılara,

• bir Ön-Türk kültür ve uygarlığının var olduğu *haberini* vermek, onlara,

• üzerinde çalışılabilecek bilimsel malzemeyi "ilk seviyede" sunmaktır. Kısacası ben, her şeyden önce K. Mirşan'ın bulgularını bir etnolog formasyonuyla incelemiş olan bir *haberciyim.*

Sayfalardaki "1'den 396"ya kadar süren numaralar K. Mirşan'ın aşağıda listesi bulunan yayınlarından almış olduğum elemanları gösterirler:

1966, Türk Metriği.

1968, Berechnung der statisch unbestimmten Tragwerke mit Erzatzlasten.

1970, Prototürkçe Yazıtlar.

1973, Dechiffrierung der Protogriechischen Inschriften.

1978, Altı Yarıq Tigin.

1983, Prototürkçeden Bugünkü Kürtçeye.

1983, Urqun-Seleñe Yazıtları İçin Kabul Olunan Tarih Tespitlerinin Yeniden Gözden Geçirilmesi.

1985, Anadolu Prototürkleri. Bu kitabın içinde: (1) Ötümin Künlig Bitig Bïlgü (Geçmiş Günlere Ait Yazılı Belge); (2) Isub-Ura Bïlge Öküli Çur Ëb-Ëdizi (Registrasion Beldesi Krallïk Çur'unun Başarıları); (3) Türklerde Astronomik Tarih Tespiti.

1986, Is the Universe a Statical System Like a Frame?

1990, Prototürk Bilginlerine Göre Astrofizik.

1991, Bolbollar (Historialar). Bu kitabın içinde: (1) Yoluğ-Tïgin Bolbol'ları; (2) Alp-Ërin Bolbol'ları (Büyük İskender Tarihi); (3) Yazarının ismi bildirilmemiş olan Bolbollar.

1992, Pictogramms, Petroglyphs, Isub-Ög and Uw-On Inscriptions from Anatolia and On Qut Qolunç, Ancient Texts Related to Physics and Astronomy, from the Region Turfan (W. China).

1992, Tatarcanın Türk Alfabesi ile Yazılması.

1993, Prototürkische Grammatik. Bu kitabın içinde: (1) Text-Examples to The Oldest European Inscriptions; (2) Textbeispiele aus dem Prototürkischen; (3) Prototürkçe Yazıtlar Hakkında Konferans.

1993, Yazı İşaretleri.

1993, Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları (Paris, Sorbonne'da 27 Mart 1993'te verilen konferans).

1994, Alfabetik Yazı Başlangıcı.

Not: Ön-Türkçedeki bütün seslerin verilebilmesi için, K. Mirşan'ın tespit etmiş olduğu "Ï", "Ë" ve "Ñ" harfleri aynen bırakılmıştır: Ï ve Ë harfleri "ince ve uzun" okunur; Ñ ise, "NG" sesini verir.

Bu 121 Ön-Türkçe yazıtın yayımlanması iki gaye gütmektedir:

• Uygarlıkların, insanlığın dışına itilmiş olmanın ezikliğiyle yaşayan halkımız, "öz dilini, kültürünü" kısacası, evrensel tarihte büyük yeri olan *kimliğini* öğrenecek,

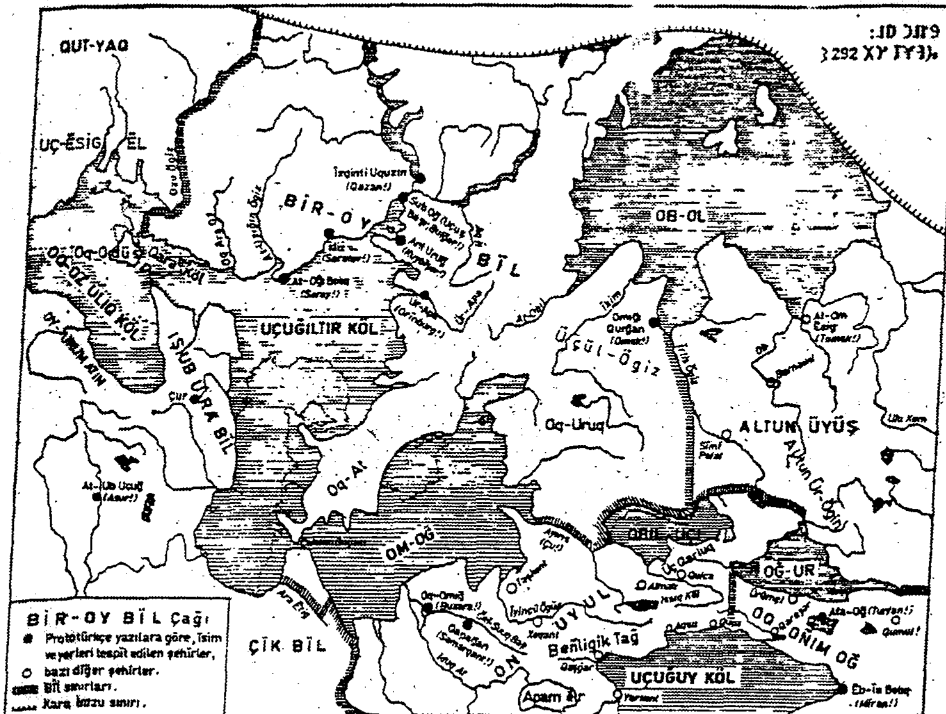
• yaklaşık 200 yıldır içine düşmüş ya da düşürülmüş olduğu moral çöküntüsünden kurtulacaktır.

Bu gayeyle, kitabımız en sade bir dille kaleme alınmış, anlaşılması güç akademik ifadelerden kaçınılmış, gerekli hallerde "tekrarlar"a yer verilmiştir.

Öteki gaye, bilim için bilim yapanlara 121 Ön-Türkçe yazıt, 121 *yazılı belge* niteliğinde sunulmuştur; yer, tarih, Ön-Türkçe okunuş,

Anadolu Türk lehçesindeki anlamları, transkripsiyonları, içeriğin Ön-Türk dil ve kültürü bakımından değeri, evrensel uygarlıkların kökenindeki önemi, gelişmeleri, yayılmaları, çeşitlemeleri ortaya konmuştur.

Bu yazıtları inceleyenler evrensel uygarlıkların kökeninde bulunan *Ön-Türk yazı, dil ve kültürü*'ne ilk adımlarını atacaklardır.

QUT-YAQ
UÇ-ĒSİG
ĒL
İzginti Uquzın
(Qazan!)
BİR-OY
BİL
OQ-OZ ULIQ KÖL
UÇUĞILTIR KÖL
İSUB ÜRA BİL
Çur
Oq-Aŧ
OM-OĞ
OB-OL
Üsül-Ögiz
Oq-Uruq
ALTUN ÜYÜŞ
Altun Ür-Ögiz
OĞ-UR
OQ
ÖNİM OĞ
Beñligik Tağ
UÇUĞUY KÖL
Apam Ar
ÇİK BİL
UYUL
ON
Eb-İu Bebeç
(Miran!)
Ata-Oğ (Turfan!)
Qumul!
Uluğ Kem
Sini Palat
Ara Ēiğ
BİR-OY BİL Çağı
Prototürkçe yazılara göre, İsim ve yerleri tespit edilen şehirler,
bazı diğer şehirler.
Bİl sınırları.
Kara kızu sınırı.

BİL

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ÇİZGİLERLE VE ÖZET OLARAK BİLİNMEYEN ÖN-TÜRK TARİHİ VE ETRÜSKLER

Avrupa uygarlığının kökeninde büyük yeri olan Etrüskler bugüne kadar bir "mystère", bir sır olarak kalmışlardır: Etrüskler kimdirler, nereden gelmişlerdir kullandıkları dil nasıl bir dildir, yazıları neden okunamıyor?

İşte bu sorulara, yüzlerce araştırmacı, çok sayıda araştırma kuruluşu yaklaşık yüz yıldan beri köklü, kati bir çözüm getirememişlerdir.

Başta Grekçe olmak üzere, bütün dillerde yapılan ve sonunda, Dravitçe, Ermenice, Koptça ve Arnavutçada yapılan ciddi araştırmalar hiçbir sonuç vermemiştir... Ve, 1995 yılının sonuna doğru gittiğimiz şu aylarda bu durum aynen devam etmektedir.

K. Mirşan, Ankara, 1970

Halbuki, Etrüsklerin bir "sır" olmaları, Ankara'da 1970 yılında Kâzım Mirşan adlı bir araştıracımızın *Proto-Türkçe Yazıtlar* adlı yayınıyla sona ermiştir:

- Etrüskler, yaklaşık –9. binlerde kurulmuş olan Bir-Oy Bïl (tek devlet beldesi, egemenliği, yani "tek devlet halinde federasyon") adını taşıyan "ilk büyük Ön-Türk Konfederasyonu *halkındandırlar*".
- Kendilerini Oq diye adlandıran Ön-Türk kitlesindendirler; kısacası Oq Türkleridir.

Büyük jeofizik değişmeler sonucu oluşan kuraklıktan, Batı'ya Qut-Yak'a; yani Avrupa'ya göç etmişlerdir. Yerleşik kültürden geldikleri için *göçmen*'dirler, göçebe *değildirler.*

Kâzım Mirşan, içlerinde Cippus Yazıtı da bulunan 94 Etrüsk yazıt ve metnini Ön-Türkçe olarak okumuştur. Etrüskçeye, bugünkü Türkçede en yakın Türk dilleri, Tatarca, Kazakça, Kırgız ve Uygurcadır. Türk dilleri grubunda en incelmiş ve o nispette de değişmiş olan Anadolu Türkçesi, Etrüskçenin sökülebilmesi için en yetersiz lehçedir.

Batı'daki Yanılgılar

Avrupa'nın karnı demek olan İtalya'ya yerleşmiş olan Etrüskler, *yazı, dil ve kültürleriyle,* Batı uygarlığının *kökeninde* bulunduğundan, Batılı araştırmacılar Etrüsklere çok büyük ilgi duymuşlar; fakat aşağıda sıraladığımız yanılgılar nedeniyle, bir çıkmazdan ötekine sürüklenmişlerdir:

• Etrüsklerin dilini ararken, Batılı araştırmacılar, akıllarına gelen bütün dil, kültür ve uygarlıklara başvurmuşlardır... Fakat, bir tek dil ve uygarlık araştırma dışı bırakılmıştır: *Türk dil ve uygarlıkları...*

Bunun genel çizgilerle, iki nedeni vardır:

• Biri, tamamen hissi, subjektif olan nedendir, bilimsel değeri olmamasına rağmen, kitlede büyük etkisi olmuştur; buna göre Türklerin uygarlık sahibi olabilmeleri tamamen *idrak* dışıdır, çünkü "bilimsel otoritelere, akademik çalışmalara" sırtını dönmüş bazı ortamlarda, bu ortamların hissi ve politik çıkarlarını sağlamak üzere yaratılmış olan korkunç bir Türk imajı vardır. Batılı çocuk, evde, okulda, kitaplarda bu imajla yetiştirilmiştir.

• Ötekisi, aslında kitabımızda "yazı ve dil"i esas alarak, gereği kadar geniş göreceğimiz Türk tarihidir. Bu nedenlerle, bugün Orta-Üst Asya, Avrasya, Anadolu, Kuzey Mezopotamya, Balkanlar, Makedonya ve Trakya'da konuşulan sayısı yaklaşık 220 milyon (yalnız 6 Türk cumhuriyetinde 130) civarında olan Türkçe, *zaman* ve *mekândaki* bu *çok yönlü* enformasyon hazinesi kenara itilmiş, hatta "tarih dışı" bırakılmıştır.

Dili esas alarak, imkân nispetinde göreceğimiz, *yanlış* ve *eksik* Türk tarihidir.

Yok Sanılan Türk Dil ve Kültürü

Türk tarihinin, Orta Asya'da en erken, –4. yüzyıllarda başladığı kabul edilmiştir; hal böyle olunca, taş döneminden, –4. yüzyıla kadar, Orta Asya tarihsiz bırakılmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucu tespit edilmiş olan yerleşik kültürlerin sahibinin kim olduğu ya da kim olacağı daima askıda, boşlukta kalmıştır. Türklerin –4. yüzyıldan önce varlığı bilinmediği için, bu kültürler, Orta Asya'yı çeviren Çin, Hint, İran kültürlerine ya da Âri ırka, Hint-Avrupa diline bağlanmak istenmiş; fakat bütün bu çabalar mevcut tereddütleri "mutlak" olarak silememişlerdir.

Türk diline gelince:

• Önce "Orta Asya'da taş döneminde konuşulan bir dil" olduğu tespit edilmiştir, elbetteki bu dilin Türkçe olacağı gibi bir iddia ortaya atamayacağız... Bu dilin sahibi, Orta Asya kişisidir.

• Araştırmalar ilerleyince bu defa, bu geniş coğrafyaya yayılan dile Ural-Altay dilleri denmiştir... Bu kavramda, Türk dili bulunmaktadır; fakat esasi hareket noktasını teşkil etmemektedir.

Son defa bu "coğrafi tarif ve sınır" da ortadan kaldırılmış, Türkçe için Asyanik (Asianic) dil denmiştir... yani, Asya'da konuşulan, ama nerede, ne zaman olduğu bilinmeyen bir dil... Artık, Türkler tamamen tarih dışına itilmişlerdir... İtilmişlerdir, *ama...* Sumer dili için de, aynı tarifi kullanmışlardır... Bu noktaya ilerde geniş olarak değineceğiz.

Orta Asya tarihine gelelim:

• R. Pumpelly (1908),

• A. Belenitsky (1987),

• D. Sch. Besserat, 1987'de, Orta Asya'da cilalı taş döneminde, *yerleşik kültürlerin* varlığını kaydetmişlerdir.

• V.A. Rano ise, 1993'te, Orta Asya *yerleşik kültür merkezlerinin* (station) *eski taş* (paleolitik) döneminden itibaren var olduklarını ayrımlı şekilde ortaya koymuş ve tarihi 850 binlerde başlatmıştır.

Türk Dil ve Yazısının Doğuşu

850 binlerde tarihe "yerleşim merkezleri"yle ilk adımını atan "Orta Asya kişisi" 30 binlerde kayalara resim yapmaya başlamıştır.

Bu kaya resimleri gelişerek, tekrarlanan kavramlar sabitleşip; sembol –15. binlerde sembol-şekiller halini almaya başlamasıyla *petroglifler,* yani "yazı elemanları içeren kaya resimleri" dönemi başlamıştır; bu sembol-şekiller biçimindeki yazı elemanlarına Orta Asya'da *Tamga* adı verilmiştir. İşte bu tamgaların Ön-Türkçe okunmasıyla, "Orta Asya Taş Dönemi Dili"nin Ön-Türkçe halinde gelişmiş olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu tamgalar, ifade etmiş olduğu dilin Ön-Türkçe olduğunun birer –asla reddedilemeyecek olan– *yazılı belgeleridir...* Birkaç örnek okuyalım: On=Tanrı Beldesi; Oğ=kutsal; Oq=yeryüzü kişisi; Oz=metamorfoz vb...

Yayınımızın esas gayesi olan Ön-Türk yazı, dil ve kültürünün doğuşuna böyle kısaca değindikten sonra, önemli noktalardan bazılarına bir göz atıp, Kâzım Mirşan'ın "Etrüsk yazıtlarını" nasıl sökmüş olduğunu ve bu araştırmalar için sahip olmuş olduğu şartları görüp, kitaba başlayacağız.

•

Dünya Tarihi ve Stanfort Üniversitesi

Dünya tarihi, Batılıların sömürgecilik döneminde, bilimsel araştırma merkezlerinden çok, felsefe-tarih-edebiyatın fuslon halinde olduğu dönemde ve "Asillerin toplantı ve eğlence salonlarında" sömürgeciliğin verdiği üstünlük duygusuyla şekillenmiştir... Bu dönemde, Antik-Grek eksen olarak alınmakta ve buna Mısır uygarlığı ikinci bir hayranlık kaynağı olarak katılmaktaydı.

Bu tarihe ilk ciddi ve organize olmuş olan tepki Amerika'dan Stanfort Üniversitesi'nden geldi (İsmail Cem, *Güneş* ve *Cumhuriyet* gazeteleri).

• Tarihi başlatanlar, Avrupa ve Amerikalılar değildirler... Elbette ki, onların evrensel uygarlığa yaptıkları katkılar kenara itilemez.

• Bugünkü tarih *beyazlar, erkekler* ve *Hıristiyanlar* tarafından yazılmıştır.

• *Kara deriliier, Afrika, öteki dinler* ve *kadınlar*'ın rolleri, önemleri, hiçe sayılmıştır (Ferment in Higher, Education-Dialogue, 1989 Şubat).

Resmi Türk Tarihi

Günümüzde, Türk tarihi adı altında okutulan tarih, Türklere "zavallılık timsali" olarak yakıştırılmış bir tarihtir.

• Zor geçit veren, korkunç Orta Asya çöllerinde,

• gökten zembille inmişçesine, birden -4. yüzyıllarda

• "göçebe sürüleri" belirir. İşte bunlar, önemsiz göçebe kültürüyle evrensel uygarlıkta asla yeri olamaycak olan Türklerdir.

• Göçebelik nedeniyle, iyi binici olduklarından "ancak savaş yapmasını, yakmasını, yıkmasını bilen 'tipik barbar'dırlar!.."

Her savaşın bir barbarlık olduğu unutulduğu gibi,

• savaş tekniğinin arkasında –zaman ve mekân ne olursa olsun– strateji yaratan bir zekâ, tecrübe ve disiplinin varlığı, aynı zamanda "ileri bir savaş teknolojisinin varlığı" göz ardı edilmiştir. Bunun da üstünde, Türk kumandanlarının üstün vasfı,

• onların aynı zamanda, içinde bulundukları devrin "aydın kişileri" olmuş olmalarıdır... Alp-Ërin, Önre-Binbaşı isim yapmış birer kumandan olduktan başka, "Türk tarihini taşa vurdurtmuş kişilerdir".(1) Bugün, Doğu Anadolu Ön-Türk tarihini, İstanbul'da, Bizans "çok öncesi" Ön-Türk tarihini, bu kumandan tarihçiler sayesinde öğreniyoruz.

Anadolu Türklerine gelince, onlar bu kıtaya

• *göçebe* sürüsü halinde, "1071 tarihinde gelmişlerdir!.." denir.

Etnoloji Denen Bilim

Bu "yakıştırma"ya, Türk tarihiyle Türklere yapılan "bilimsel haksızlığa" etnoloji bilimiyle cevap verebiliriz.

• Eğer, Türkler gerçekten ve ancak, –318'de Hunlarla tarihte görülmüşler ise, nasıl olmuş da "318+1995=2313 yıldan beri, *zaman* ve *mekân*'da kaybolmamışlar; tam tersine, çok sayıda devlet ve imparatorluklar kurmuşlardır?

• Nasıl olmuş da, tarihte hiçbir mevcudiyetleri yokken, *birden* bir imparatorlukla, Hun İmparatorluğu'yla ortaya çıkmışlardır? İmparatorluk kurmanın, kitleleri yönetmenin bir çıraklık dönemi yok mudur?

• Eğer göçebe sürüleri iseler, *Semerkant, Ib-Is Bolıq,*(2) *Turfan, Quça, Qasgar* kentlerini kimler kurmuşlardır?

Bunun cevabını, *Önre-Binbaşı, Alp-Ërin* gibi tarihçilerin taşa vurdurttukları Bol-Bol'lardan,(3) K. Mirşan'ın okumuş olduğu 1996'da sayısı 400'ü bulmuş olan yazıtların içeriğinden ve bunların paralelinde –Ön-Türkleri bilmeden– bilgi veren öteki kaynaklarda buluyoruz ve karşımıza *kaybolduğu sanılan ve evrensel uygarlıkların kökeninde* yer almış olan *öneminin büyüklüğü zamanla idrak edilecek* olan Ön-Türk uygarlıkları çıkıyor.

Etnoloji bilimi, "uygarlıktan nasibini alamamış olanlar silinirler, minimum nasip sahipleri ise, –Etnik adacıklar halinde– himaye altında, dayanak kuruluş sayesinde yaşarlar" demekte çok haklıdır...

Ön-Türk Tarihinin Yer Aldığı Coğrafya(4)

Jeolojik Crèteosus döneminde 137-60 milyon yıl önce Özu-Ögiz (bugünkü Dinyeper), *Qazan* kenti ve *Yenisey* yakınlarındaki *Krasnoiarsk* şehri arasında bir büyük içdeniz vardı. Bu deniz, jeofizik değişimlerle de parçalanmış; ondan, buzul döneminden sonra (–15/10 bin) varlığını fark ettiğimiz 5 büyük içdeniz ve 1 bataklık doğmuştur. İşte bu tropikal atmosfer içinde "Avrasya-Orta Asya ve Üst Asya"yı içine alan geniş İç Asya'da, –9. binlerden itibaren ilk Ön-Türk devletleri kurulmuştur (*Harita 1*).

Bir-Oy Bïl (...9 bin/–1517), At-Oy Bïl ya da At-Uqus Bïl (–1517/ –879).(5)

Bir-Oy Bïl= Evrensel Uygarlıkların Kökeni

Ön-Türklerden ileri zekâ seviyesinde olan Ögül-Uqus'lar,(6) Orta Asya'da yüzbinlerce yıllık gelişmeden doğan sentezle,

• *tektanrı,* dolayısıyla *"Tanrı Beldesi, Kozmos"*(7) kavramlarını bulmuşlar; kozmos ve kozmik değerler çerçevesinde var olan, *Ateş* ve *Güneş* kültleri, beraberlerinde *Yılan-Boğa, Kurt-İt, Leopar, Dağ Keçisi* inanışlarını getirmişlerdir.

Tektanrı kavramı ve kültlerden,

• Hint Budizmi'nin kökeninde direkt olarak bulunan *ilk din kitabı,*

• *Altı Yarıq Tïgin* doğmuştur.(8)

Tektanrı kavramı, büyük bir olasılıkla,

• Doğu Anadolu'dan, *Isub-Ura Bïl*'in devamı olduğunu düşündüğümüz *Subar-Sâbiri*'lerle(9) ve

• *İkin-Ëris* (Aral Gölü) kıyılarından *Ësen*'lerle, Ortadoğu'ya inmiştir.

Bu dinsel kavramları, hikâye halinde "taşa işlemek" arzusuyla önce,

• piktogramlar (kaya resimleri), bunların gelişmesiyle

• petroglifler (yazı elemanlarını içeren kaya resimleri) doğmuş ve bu petrogliflerin binlerce ve binlerce yıl işlenmesi sonucu

• düşünceleri ifade eden şekillerin, kaya resimlerinden çoğalması,

• *yazının icadına* yol açmıştır.(10)

Ön-Türkler yazıyı,

• Bir-Oy Bïl'de *Tamgalı-Talas* (Açıktaş)-*Issıq* üçgeninde bulmuş ve ilk yazı "ekol"lerini kurmuşlardır; tarihi –7000'dir.(11)

Bu yazı ilerki bin yıllarda,

• Fenike, Grek, Bizans, Latin, Slav alfabelerinin kökeninde yer almıştır.(12)

Kendilerini Oq ya da On diye adlandıran bu Ön-Türkler,(13) yeni jeofizik değişimler sonucu, çölleşen topraklarda barınamayıp,

• bir bölümü, bulundukları *yerleşik uygarlığa* ait kentlerde, *Sub-Oğ, Ur-Apa, Ant-Uruğ, Oğ-Omığ, Qapağan, Ata-Oğ...* gibi, yaşamlarına *günümüze kadar kesiksiz* devam ederken,(14)

• kuraklık ve kıtlıktan kaçan bir öteki bölümü, *göçmen* (göçebe *değil*) olarak, önce Qutyak'a, yani Avrupa'ya yollanmışlardır.

Göçler

Yaklaşık 7. binlerde başlayan bu göçlerle bir dört yol ağzı durumunda olan

• *İsi-Yïr* adını verdikleri Tuna Havzası'na inmişler, buradan su yollarını izleyerek, yüksek vadilere yerleşmişlerdir:

• Avusturya Alpleri, İsviçre Alpleri, İtalyan Alpleri... Yollarına devam edenler, Fransa'ya, Pireneler'den İspanya ve Portekiz'e inerek, müsait buldukları mağaralara yerleşmişlerdir.(15)

Devamlı olan göçlerden bir büyük Oq grubu ise, aynı yolu izlemiş; bu sefer, Alplerden inerek İtalya'ya, yaklaşık –2500'lerde yerleşmişlerdir. İşte bunlar *Etrüsklerdir.*(16)

Tuna'dan güneye inen kollar, Balkanlar, Arnavutluk, Makedonya, Trakya'ya;

• yollarına devam edenler Kıta Yunanistan'ına inmişler,

• İkinci bir kol –3. binlerde, *İçuy-Ök* adını verdikleri, şimdiki Attika bölgesine yerleşmişlerdir.(17) Bunlar, Pelasglardır; K. Mirşan, ölü sayılan dilleriyle yazılmış olan yazıtlarından 120'sini deşifre etmiştir.

• Bir öteki önemli kol, adalara yayılmıştır. P. Kretschmer, –5000'de Batı Anadolu'da varlığını kaydetmiş olduğu *Ësi-Ëm* kelimesinin, adalarda da bulunduğunu ifade etmiştir ki, bu kelimenin Ön-Türkçe "imek-olmak" fiili olduğunu bilmemektedir.

Bu takdirde, Ön-Türkçede "deniz, akarsu, su örtüsü" anlamına gelen Ög-Üz'ün Adalar denizine bu tarihlerde verilmiş olacağını ve bunun Antik-Grek döneminde *Aegeus* şekline dönüşmüş olacağını düşünebiliriz.

Doğu Anadolu

Anadolu ve Ortadoğu için durum başkadır:

Büyük Asya'da buzulların erimesi ve buun neden olduğu büyük su baskınları sonucu yaşanılan coğrafyanın değişmesi, Ön-Türkleri tarihte ilk defa göçe mecbur etmiştir... Ve bu ilk göç edenler, *Doğu Anadolu yüksek yaylasına* (Kafkaslar-Kuzey Mezopotamya-Urmiye

Gölü-Erzurum), buradaki yüksek mağara ve vadilere yerleşmişlerdir: –15. binlerde başlayan bu yerleşmeyi, daha sonraki binlerde Anadolu'ya ve Ortadoğu'ya yayılma izlemiştir. (Prof. Dr. A. Erzen, TTK.) Anadolu'yu ayrı bir kitap halinde verdiğimiz için, kısaca Mezopotamya'dan söz edeceğiz:

Isub-Ura Bïl(18) ve Mezopotamya

Bir-Oy Bïl Konfederasyonu'nun "Uç" devleti, başkenti Kafkaslar'daki *Çur* olan *İsub-Ura Bïl*'di. Doğu Anadolu yüksek yaylasında egemendi; Ön-Türk "dil, yazı ve kültürü", bu devlet sayesinde Mezopotamya'ya yayılmıştı:

• Orta Fırat'ta (Iduq-At), –5500'de *Tell Es Sawwan* seramiklerinde "Oq, Uç, Onç" gibi Ön-Türkçe, kozmik değerdeki damgalar görülmektedir. (Expo. P. Palais, Paris, 1981.)

• Sumer yazısında 18 Ön-Türkçe damga yer almaktadır,

• *Ur, Uruq,* "kent" demek olduğu gibi, *Gïr-Su* ise "yer-su" anlamına vermektedir.

• Büyük bir olasılıkla, Dicle'nin ilk adı olan *Aş-Ur*'dur (Aş vurulan yer, toprakları bereketli kılan nehir).

• Aş-Ur'un başkentine de *Ant-Ub Uçuğ* (yüce antlaşma liderliği) adı verilmiştir.(19)

• Üst Mezopotamya'da, –4. binlerde Subarca konuşulduğu gibi, –2. binde Asur'da da aynı dil konuşulmaktaydı. (G. Ville.)

• Ortadoğu'ya Ön-Türk kültürünü (özellikle tektanrı kavramını) getiren bir diğer Ön-Türk halkı, *Esen*'lerdir; fakat bu konuda bilgimiz henüz çok kısıtlıdır.

Ot-Oğ (Ön-Mısır)

• Ön-Türklerden bir başka kol ise, Ot-Oğ adını verdikleri Ön-Mısır'a yerleşmişlerdi... Bunu, en başta "okunamamış olan 'Kartuşların'" K. Mirşan tarafından Ön-Türkçe okunmuş olması sayesinde öğreniyoruz.

Moğolistan

Oq Türklerinden kendilerine *At-Ata Ur* adını vermiş olanlar, yani Tatarlar, Moğolistan'da, tarihteki *ilk* devleti *Ötigin Yiş* devletini kurmuşlardır.(20) Bu nedenle, Türklerin –adeta– Moğolların sayesinde tarihte yer aldıklarını söylemek ve "Türk" demek gerektiği yerde, "Mongoloid" deyimini kullanmak, sadece hissi bir davranıştır.

• Aynı tarihlerde, –3. binde Büyük Okyanus'a kadar uzanan Ön-Türkler, bugünkü Çin'in kuzeyinde *Od-Uruqin Yiş,* güneşinde ise *Uşuntung Uyuz* devletlerini kurmuşlardır... Pekin'in ilk adı *Uşuntung Boliq*'tir. Türk asıllı *Han* sülalesi zamanında *Han-Boliq* adını almıştır... Kore denizinin adı *Taluy*'dur. Sarı nehrin ilk adı, *Taluy Ögiz,*Nankin'in *At-Ata Buw,* Hantung'un *Antung,* Huang-Ho'nun ise *Uyusu-Ögiz*'dir. Bu dömende Ön-Türklerin *Tabiğaç,* yani "Barbar" dedikleri Çinliler, *Ordos* bölgesinde bulunmaktadır. Ön-Türk damgalarından 41'i, kavram olarak değil, sadece şekil olarak Çin alfabesine gelmişlerdir (Haritaya bkz).(21)

Hint-Avrupa Dilleri, Qurgan Halkı

İşte bu Ön-Türk tarih ve uygarlığının bilinmemesi sonucu, evrensel uygarlıklar tarihi çıkmazlara saplanıp kalmıştır:

• Araştırmacılar, kendilerinin "ölü bir ırka ait, bilinmeyen bir dil ve yazı" karşısında kaldıklarını sanmışlar,

• Avrupa dillerine köken arayanlar, Hindistan'dan Sanskritçeyle başlayıp Avrasya'da, At kültürünün önemli olduğu *Kurgan* halkı diline geçmişler (*aynı yerde*).

Bu da araştırmacıları tatmin etmeyince, Anadolu'daki ziraatla uğraşan halkın dili esas alınmış (Expo. P. Palais, Paris, 1981); fakat bir türlü Hint-Avrupa adı verilen dil, kökeni itibariyle kuramsallıktan –213 yıldan beri– kurtulamamıştır.

Batı dillerinin kökenini Anadolu'ya yerleştirenler, Anadolu dip kültüründe "yazı dilleriyle" Ön-Türklerin varlığını bilmemektedirler.

Kuramsal Hint-Avrupa Dillerinde "Olmak ve İmek" Fiilleri

Bütün dillerin belkemiğini oluşturan, "olmak ve imek" fiillerinin, Hint-Avrupa dillerine Sanskritçeden *Asmi, Asti, Asi*'den geldiği sanılır. Çünkü, bu fiilin kökeninde, ondan binlerce yıl önceki "Ön-Türkçe" *Ësi-Ëm, Ësi-Ën, Ësi*'nin olduğunu bilmez.

Aynı fiil, Ön-Türk Pelasglarla Yunanistan'a inmiş ve orada *Eimi, Ei, Esti;* Etrüsklerle, Latincede, *Sum, Es, Sunt* şekline girmiştir.(22)

Bu fiilin bir şekli, bizde, *Ettim, Ettin, Etti*'dir; mastar olarak Fransızcada *Êt/*re, İtalyancada *Es/*sere'dir.

(Batı dillerinin kökenindeki Ön-Türkçe bölümüne bakınız.)

Kurgan kelimesi Rusça değildir.

Araştırmacıların son yıllarda yaptıkları büyük ve seri halindeki yanlışların en önemlisi, *Kurgan* kelimesidir. Bu kelime, Rusça zannedilmiş ve tarih ona göre yazılmıştır. Tamamen Ön-Türkçe olan bu kelime, Oq halkının mezarı demek olan *Oq-Uruqun*'un sıkışarak *Qurgan* (Kurgan) halini almış olan şeklidir.(23)

Qurgan, Herodot'un haritasında *Hyrcan* şeklindedir.

Bu şekliyle, okunuşu *Irkan*'dır; kelimeyi incelersek, Grek "ı"sı denen ve Fransızcada "i" sesi veren bu harf aslında "u"dur. Fransızcada "h" okunmadığı için bu harfi de okunur hale getirirsek ortaya *Hurkan* çıkar. Bu ad *Hyrcanie*(Igor H. Khlopin, Doss. Archeo. No. 185, September 1993), yani *Hyrcan* ülkesi şeklinde, Hazar'ın güneydoğusuna, İran topraklarına yerleştirilmiş olarak karşımızdadır; bu nedenle de İran tarihine mal edilir. Halbuki, bu yörede 36 Qurgan'ın bulunduğu ve yörenin adının *Gurgan* olduğu gözden kaçmıştır. Ayrıca, bu topraklar tarihte "Bir-Oy Bïl" Konfederasyonu'ndaki *On Uyul* (kozmik federasyon) adlı Ön-Türk devletinin topraklarıdır.(24)

Ayırıs Nehri ve Âri Irk İddiası

• Bir öteki büyük bilimsel yanlışlık, Türklerin, dolayısıyla Türkçenin Orta Asya'da mevcut olduğunu bilmemeye dayanmaktadır.

Buna en mükemmel örnek, *Ayırıs* adının Antik Grekçe *Arios* olduğunu kabul etmek ve bu kelimeden hareket ederek *Âri*'leri, *Âri ırk* kavramını yaratmaktır. (İdem.)

...Ve araştırmacılar, Türklerin Orta Asya'daki varlıklarını bilmediklerinden "Avrupa'dan, taş döneminde yürüyerek gelen Avrupalıları" bugün adı *Çu* olan bu nehrin iki yakasına yerleştirip (işte!.. Biz Avrupalılar, Orta Asya'nın ilk halkı biziz, eğer aydınlık Doğu'dan geliyorsa... Çünkü, orada biz vardır) demek istemişlerdir.

Bilimsel gerçek şudur ki, *Arios* kelimesi, *Bir-Oy Bil* ile *On-Uyul* devletlerini *ayıran* ve adı, bu münasebetle *Ayırıs* olan "hudut nehri"nin adının Antik Grekçedeki bozulmuş şeklidir.

Sumerler ve Mezopotamya

Son defa, Sumerlere dönenler var... Sumerlerin *Asyanik* halk olduğunu unutmuş olarak!..

Bazı araştırmacılar, evrensel uygarlıkların doğup gelişebileceği, sıcak, rutubetli iklime uygun olarak Mezopotamya'yı seçmişler ve ona "bereketli hilal" adını –toprakların bu şekli alması nedeniyle– vermişlerdir; çünkü, çok ağır bir yanılgıyla, Orta Asya'yı çöl sanmaktadır ve de Batı yazısının kökenini, *Sumer* yazısında aramaktadırlar; kati olarak bilinen, "Orta Asya'dan doğuya göçleri" de tersine çevirip, "Ortadoğu'dan, Orta Asya'ya" yöneltmişlerdir... Buna halk dilinde, "akıntıya kürek çekmek" denir.

Okuma Yanlışı

Bir öteki yanlışlık da, Ön-Türkçe kelimelerin *İon* alfabesiyle okunmasından ileri gelmektedir:

• Örneğin, Herodot'un *Askolat* diye okuduğu, Grekçede *Skit* haline gelmiş olan ad, *Uç-Ësig Ël-At*'tır. Bu, bugün bizim *İskit* dediğimiz Ön-Türklerdir.(25) Halen, sırf antropolijiye dayanarak, İskitleri Greklere bağlamak için büyük gayretler sarf edilmektedir. Kapların, Orta

Asya'daki bazı dikili taşların üzerindeki figürlerin, "yüzlerine bakarak" onların "Avrupalı tipler" olduğu düşüncesini hareket noktası alarak "İskitler Avrupalıdır" iddiası ileri sürülmüştür. *Les Dossiers d'Archeologie* dergisinin özel "Les Scythes" 1994 Haziran sayısında, bu iddialara geniş yer verilmiştir. Fakat gözlerden ve bilgiden kaçan bazı noktalar vardır:

• Önce Kurgan kelimesi, sonra

• İskit kişilerinin elbise, eşya ve kaplarını süsleyen motiflerin birer Ön-Türkçe damga olduğu

• nihayet, *Tuva*'da "geyikli taş" adı verilen ve geyik resimlerine bakarak bunu Avrupa'ya bağlamak isteyen, Sayın Marianna Devlet'in aynı taş üzerindeki "Ön-Türkçe" yazıyı görmemiş olması...

Türkçenin Ses Zenginliği

Bütün bunlara ilaveten, Türk dilindeki ses zenginliğinin, Batı alfabeleriyle ifadesindeki büyük güçlüklerin, büyük sorunlar yaratmasıdır. Örneğin, *boğa,* bu kocabaş hayvan "ğ" ses ve harfinin bilinmemesi nedeniyle, *boa,* sürüngen hayvan *yılan* sanılmış ve araştırmayı yapan kişiler tarafından evrensel uygarlıkta çok önemli yeri olan "Boğa Kültü" araştırma yapılan yerde *yok sayılmıştır.* (Le Chamaisme, M. Ellade, Payot, Paris, 1951.)

Gelelim *Etrüsklere,*

İlk ve en büyük yanlışlık Herodot tarihindedir; ona gere Etrüskler,

• Anadolu'dan Zümran (İzmir) yoluyla,

• *Tyrrhenos* adlı bir "prens"in idaresinde,

• yaklaşık -700'lerde İtalya'ya göç etmişlerdir.

Bu nedenlerle,

• Etrüsk yazısı, Fenike ve Grek alfabeleriyle çözülmek istenmiştir.

• Etrüsk metinlerini, Grek kaynaklarından hareketle okumak mantıki görünmüştür.

Halbuki,

• *Etrüskler,* yaklaşık -2500'lerde,

• *Avusturya Alplerinden* İtalya'ya inmişlerdir.(26)

Bu durum,

• *Tamga* sistemine dayanan ve –5000'lerde 38 *Tamga* ile en gelişmiş seviyeye ermiş olan Ön-Türkçe yazının,

• *alfabe* sistemine dayanan ve kendisinden *birçok bin* yıl sonra doğmuş olan Fenike ve Grek alfabeleriyle çözülmesi "idrak dışı"dır. Artık, hemen hemen bütünüyle Etrüsk alfabesinden doğmuş olan Latin alfabesinden söz etmiyoruz.(27)

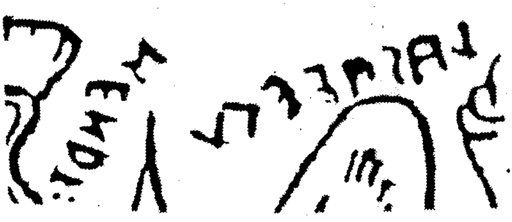
Geçersiz "Harf" Sistemi(28)

Alfabe sisteminde şekillerin, yani harflerin hiçbiri müstakil olarak bir kavramı ifade etmezler... A, B, E... steril birer şekilden ibarettirler. Halbuki, Ön-Türkçede "A", harf değil bir *tamga*'dır; "At", Tanrı'ya erişmek üzere At/ılan, fırlatılan; "Ad", bilinen, tanınmış anlamlarını ifade eder.

"B", Ub diye okunur; "en yüce ve bu kavramın getirdiği öteki kozmik değerleri" ifade eder.

"E", Uç diye okunur, lider anlamını verir.

Görüldüğü gibi Ön-Türkçede her tamga *bir kavramı ifade eden bir hece*'dir. Bu Ön-Türkçenin *tek çekirdekli, tek hücreli* bir dil olmasından ileri gelmektedir. Hal böyle olunca, Ön-Türkçe ve onun bir diyaleği olan Etrüskçede, harf sistemine göre okunmak istenen metinler, garip ve anlaşılmaz kelimeler doğururlar; işte bir örnek:(29)

(29)

Bu Etrüsk aynasındaki Etrüskçe yazı, alfabe sisteminde;

LAZAFECU MENDZ

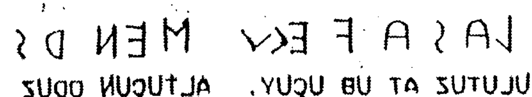
kelimeleri ya da cümlesi halinde okunmaktadır. Bu garip kelimelerin, ne Grekçede ve ne de Latincede hiçbir anlamı yoktur.

Ancak, Ön-Türkçe okunduğunda

Ulutuz At Ub Uçuy. Altuçun Oduz

cümleleri ortaya çıkar. İlk cümle; Şehitler Meleği, ikincisi ise Krallığın Zafer Tanrısı (kadın) demektir.

İşte, transkripsiyonları:

Türk Tarihindeki Eksiklerin ve Yanlışların Nedenleri, Yanılgılar

Resmi Türk tarihine göre,

- tarihimiz –4. yüzyılda başlar,
- başladığı yer *çöl* olan Orta Asya'dır.
- Başlatan kişiler bu çöllerde yaşayan *göçebelerdir.*
- Yaratılan kültür, değeri çok düşük bir *çöl göçebesi* kültürüdür.
- Bu kültürün, evrensel kültürde *yeri olamaz.*
- *Yazı,* "+732"de *öğrenilmiştir.*
- Harfler, İskandinav kökenli *Runik* harflerdir.
- Anadolu'ya gelişimiz +1071'dir.

Bu tarih *tümüyle* ve *kökenden yanlıştır.*

Çünkü,

- Batı, tarih araştırmalarında önce *kendini, kendi kökenini* arar.
- Bu araştırma *Batı'nın dünya görüşüne göre*
- *kendi çıkarları* doğrultusunda yapılır.
- Başvurulan diller, *Latin, Grek, Sanskrit* ve *Çince*'dir.

Tarih bilimini ve araştırma tekniğini öğrenmek için Batı'ya gönderilmiş ya da bu sistem içinde yetiştirilmiş olan, gerçekten değerli gençler Türk tarih araştırmalarını bu yönde, bu çerçeve içinde yapmışlardır.

Batı, kurmuş olduğu bu sistemde yaptığı ve yaklaşık 200 yıl süren araştırmalarıyla *asla evrensel uygarlıkların kökenini bulamamış,* bir çıkmazdan ötekine sürüklenmiş ve sonuçta çıkmazlardan kurtulmak için ortaya yeni çıkmazlar koymuştur:

- *Ölü bir halk, kaybolmuş bir ırk, bilinmeyen bir toplum* ve *bunların konuşmuş oldukları ölü bir dil* ve *bu dilde yazdıkları okunamayan bir yazı...*

İşte bu günümüzdeki

- *büyük imkânlarla çalışan Batılı araştırmacıların kurmuş oldukları çok bilinmeyenli denklemler...*

Çünkü,

- Türk dil ve uygarlığı –bilinmeden ya da bilinmek istenmeden– *kenara itilmiştir.*

Türk dilini inceleyelim:

• Türk dili, Samoiloviç'in yapmış olduğu sınıflamaya göre, 2 büyük dal, 8 grup ve 41 lehçeden oluşur.

• Tarihöncesinden beri, *Avrasya-Orta ve Üst Asya'da* büyük ve sürekli göçlere rağmen, yerinden kımıldamamış olan *Türk kitlesi* tarafından konuşulmakta olan dildir.

• Bu dil, *tarihöncesinden günümüze* çok değerli bilgileri nekledebilme kapasitesine salip *büyük bir bilgi* ve *kültür hazinesidir.*

Bu dil, Batılı araştırmacıların başvurdukları "Antik Grekçe, Latince, Sanskritçe ve Çince"den *önce* var olmuş olan *Ön-Türk uygarlığı* ve *Ön-Türk devletlerinin* dili olduğundan

• Türk tarihi ve

• evrensel uygarlıkların araştırılmasında başvurulması *gereken temel dildir.*

Gelelim öteki çıkmaza... Bu, bir çıkmazdan ziyade, Batı'nın hayal etme gücünün "şark masallarının yanında" çok zayıf kaldığını gösteren, bilim esvabına bürünmüş bir iddia, bir tür ümitsizlik çırpınmasıdır:

Bütün araştırmalar, *aydınlık Doğu'dan gelir* fikrini doğrulamışlardır;

• Fakat hangi Doğu, Doğu'nun neresi?

• Aranan Doğu, her seferinde karşılarına Orta Asya'yı çıkarmaktadır.

• Orta Asya ise, bir çöller diyarıdır ve bu çöllerde

• her ne kadar Türkler yaşamaktadırlarsa da,

• onların bu çöllerde ortaya çıkma tarihleri –400'lerdir.

Demek ki, Orta Asya tarih bakımından –400'lere kadar *boştur(!..)* Öyleyse Orta Asya'da daha önce yaşamış olması gereken kavimler olmalıdır. Bunun için,

• İran akla gelmiştir. İran Orta Asya'ya yerleştirilmek istenmiştir; fakat tarihi en büyük abartmalarla –2000'den aşağıya inememektedir.

• Hint... En çok –2500,

• Çin... –3000 ?..

İşte bu şartlarda bazı Batılı araştırmacılar şu kanaate varmışlardır:

• Çok eski zamanlarda *bir grup Batılı,* Avrupa'dan *yürüyerek* (tarihin çok eski olması için "At"ın ehlileştirilmesi tarihinden öncesine isabet ettirilmiştir) yola çıkmışlar ve de (Orta Asya çöllerinde kay-

bolmamak üzere) Orta Asya'yı çeviren yüksek dağların vadilerinden Baykal'ın güneybatısındaki *Tamgalı Vadisi*'ne(30) ve *Arios* Nehri kenarlarına yerleşmişlerdir.;

İşte bu vadide ve onun yakınındaki nehir kenarlarında *evrensel uygarlıkların* temelini atmışlardır.

• Bu Avrupalı kişiler Âri ırkındandırlar; düşünülebileceği üzere, Âri ırk adını *Arios* Nehri'nden almışlardır¡.. (Igor N. Khlopin, *Les Dossiers d'Archeologie,* No. 185, September 1993.)

• Pek iyi de, neden vadinin ismi Türkçedir ve *tamga* bulunan yer anlamına *tamgalıdır?..*

Yanıtlarımız;

• Arios adı, tarihte ilk kurulmuş büyük bir konfederasyon olan *Bir-Oy Bil*'i oluşturan iki devleti birbirinden "ayıran" ve bu nedenle *Ayırıs*(31) denmiş olan nehrin adını Grekçede yozlaşmış şeklidir... Bugün bu nehir Çu adını taşır.

• *Tamgalı*'ya gelince, "at'ın ehlileştirilmesinden" milyonlarca yıl önce, *Ozu-Ögiz*(Dinyeper) ile Karsnoiarsk arası büyük bir içdenizle kaplıdır ve Tamgalı Vadisi, bu içdenize uzanmış bir burun halindeki *Ala-Tau*'ların gerisinde bulunmaktadır; ordan da Tarbagatay, Altaylar ve Tannu-Ola dağlarıyla *Bükli Çöl'e* (Gobi) varılmaktadır.(32) Ayrıca, Ön-Türkler döneminde Orta Asya çöl değil, Karadeniz büyüklüğünde bir içdenizdir; sonradan kuruyarak Taklamakan Çölü olmuştur.

Tarihimiz "kendi gerçeklerini" bilimsel gerçek sanan ya da kabul ettirmek isteyen bazı araştırmacıların verdikleri kaynaklara dayanılarak kaleme alınmış ve sonunda "halkımızda *eziklik*" yaratan değersiz çöl göçebeleri tarihi haline dönüşmüştür.

İlerki sayfalarda görüleceği üzere,

• *Tamgalı* esas olmak üzere, yazı *Tamgalı*ve *Talas* vadileri ile *Issıq Köl* üçgeninde doğmuştur.(33)

Yöntem ve Kaynaklar

Ön-Türk uygarlığının ve dolayısıyla evrensel uygarlıkların kökenine inebilmek için araştırmalar

• Ön-Türk uygarlığının doğduğu yerde,

• bu uygarlıkta konuşulan dilde yapılmalıdır. Bunun da zaman ve mekândaki yeri

• Orta Asya, konuşulan dil ise

• Ön-Türkçedir.

Profesörlerimiz yanılgılar içindedirler; fakat hemen şunu ilave edelim ki, bu yanılgıları nedeniyle haklarında herhangi bir hüküm vermek diye bir niyetimiz yoktur. Bizim sorunumuz, aralarında uluslararası seviyeye erişmiş olanların da bulunmasına rağmen neden yanılgılara düşmüşlerdir, bunu anlayabilmektir.

Bu konuda daha önce işaret ettiğimiz gibi, araştırmacılarımız,

• Batı dünya görüşü ve araştırma çerçevesinde kalmışlardır.

• Hiçbiri Orta Asya'da yerinde ve

• Asya Türk lehçeleriyle araştırmalara girişememişlerdir. Türk dili olarak –araştırmalar için yetersiz olan– Anadolu lehçesi ve Osmanlıcayla sınırlı olmalarıdır.

Ön-Türkçeye Varış

Ön-Türk araştırmalarının ilk şartı,

1. Orta ve Üst Asya için en başta, Tatarca, Kırgızca, Uygurca bilmektir; öteki lehçelerde ise karşımıza çok büyük sürprizlerin çıkacağı ayrı bir gerçektir.
2. Bu lehçelerle *Türük Bïl* Türkçesine inilir.
3. Türük Bïl Türkçesiyle Ön-Türk Türkçesine erişilir.

Antik-Türk Çağı

Bu lehçeler,

• Balkanlar'dan Çin'e kadar uzanan geniş topraklarda "–879 ile +580" yılları arasında hüküm sürmüş olup, resmi tarihimizin dışında bırakılmış olan *Türük Bïl*(34) tarih ve uygarlığına inme imkânı sağlar.

Bu döneme *Antik-Türk Çağı* adını verebiliriz: 1450 yıl sürmüş olan bu çağda,

• Ön-Türk uygarlığı ve evrensel uygarlıklara ışık tutabilecek pek çok sayıda *yazılı belge* vardır. Çoğunluğu taşa vurulmuşlardır; çağın son dönemlerinde ise, belgeler "maden, tahta, deri ve kâğıt" üstüne kaydedilmişlerdir.(35)

Türük Bïl Türkçesi, tarihçilere Ön-Türk uygarlığının kapısını açar:

• Türük Bïl çağı, belgeleri, Ön-Türk tarihi, kültürü, coğrafi yer adları, kentler, komşu ülkeler hakkında "kati bilgiler" verirler. Çünkü, Ön-Türk döneminde yazı sahibi olmuş Türkler, bu bilgilerini "yazılı" olarak tespit etmişlerdir.(36)

Ön-Türk Çağı

...Gerisindeki yüzbinlerce yıllık birikimden 10 binlerde ortaya çıkan neolitik dönemin devamında, yaklaşık 9 binlerdeki yeni bir sentezden doğan tarihteki ilk "siyasal kuruluşun" devletin adı

• *Bir-Oy Bïl*'dir. –1517'ye kadar "siyaseten" egemen olmuştur; aslında bu devlet döneminde,

• *insanlık tarihinin ilk büyük adımları atılmıştır:* Tektanrı, yazı, siyasal kuruluş, hukuk, demokrasi, astro-fizik, resim ve heykel sanatı vb...

• ...Gene aynı dönemde, yerleşik kültürden gelen Ön-Türk göçmenlerinin kıtalara yayılmalarıyla, *Ön-Türk yazısı* ve yazının ifade ettiği *dil,* dilin taşıdığı *kavramlar* bu kıtalarda *dip kültür*'ü oluşturmuşlar ya da büyük etki altına almışlardır. Bir-Oy Bïl'in yaklaşık 7000 yıllık egemenliği –1517'de sona ermiş, fakat aynı konfederasyonun "yeniden" yapılanmasıyla

• *At-Oy Bïl* ya da *At-Uqus Bïl* doğmuştur. Önre-Binbaşı, *İdil-Oral*'da, *İtiz* başında, 2 yıllık çalışmayla (–522/19) diktirmiş olduğu bir *Ür-Ög* de (anıt taş) *At-Oy Bïl*'in –1517'de kurulmuş olduğunu ifade eder. Ön-Türk kültürünü aynen devam ettiren bu devlet –879'a kadar sürmüş, bu tarihte bir ikinci "yeniden yapılanmayla" Türük Bïl kurulmuştur.(37)

Demek ki, *Bir-Oy Bil* ve *At-Oy Bil Ön-Türk çağını* oluşturan iki büyük siyasal kuruluştur.

Bu tarihe "zaman ve mekânda" toplu olarak bakarsak

• yaklaşık 9 binden, +580'e kadar 10 bin yıllık bir tarih ve

• yaklaşık 10 bin yıl, doğmuş olduğu yalnız Orta Asya'dan değil, Avrasya ve Üst Asya'dan da –bütün jeofizik ve siyasal felaketlere rağmen– ayrılmamış olan bir *Türk kitlesi;* bilinmeyen ya da bilinmek istenmeyen *Türk kültür* ve *uygarlığının sahipleri... ve*

...İşte resmi tarihimizin yok saydığı *büyük bir tarih...*

Bu büyük uygarlık ve tarih, Kâzım Mirşan tarafından ortaya çıkarılmıştır.

Kâzım Mirşan

Ülkemiz üniversitelerinde resmi unvanı olmayan ve 1970 yılına kadar adı bilinmeyen Kâzım Mirşan,

• Türk tarihi araştırmaları yapabilmek için gerekli *temel formasyon*'a sahiptir:

1. Orta Asya'yı iyi tanımaktadır,

2. Asya Türkçesinden 5 lehçeyi, *konuşup okuyup yazmakta,* yani Orta, Üst Asya ve Avrasya'da tercümana gerek duymadan araştırma yapabilmektedir.

3. Araştırmalarını Rusça, Almancada genişletebilmekte,

4. gereğinde Antik Grekçe ve Sanskritçenin de yardımını sağlayabilmektedir (kavram halinde Çinceyi de katabiliriz).

• Sibirya yazıtlarını okumuş ve araştırmalarını genişletmek için sağlam bir zemine sahip olmuştur.

1970 tarihli *Proto-Türkçe Yazıtlar* adlı kitabındaki 91 kaynak, bu konuda yapılmış olan bütün yayınları incelemiş olduğunu göstermektedir.

Matematik disiplininden gelmektedir, araştırmalarını tamamen matematik bir kafayla yapmıştır.

1970'te okumuş olduğu yazıt –büyüklü küçüklü– 350 iken, 1996 Temmuz ayında 410'a varmıştır. (1997 Mart ayında sayı 423'e yükselmiştir.)

"Akademik bir dereceye" sahip olmaması nedeniyle, bilimsel ortamlar, yapmış olduğu çalışmalar ve ortaya koymuş olduğu sonuçlara

- "bilimsel şüpheyle" bile bakmamışlardır ve de
- en aşağı bu sonuçları "araştırmaya hazır bir malzeme" olarak bile değerlendirmemişlerdir. Bu davranış tarzını sakıncalı bulmaktayız; çünkü,
- resmi bilimsel araştırmacıların her şeyi bildikleri ve bu bildiklerinin dışında başka gerçekler olamayacağı yanlış bir tutumdur.
- Resmi araştırmacıların yanılmayacaklarını kabul etmek de aynı şekilde sakıncalıdır. İşte bir örnek:

Bulgaristan'a ait aşağıdaki *Preslav* Yazıtı'nın üzerinde 4 tanınmış araştırmacı çalışmıştır. Venedikov, Jean Deny, Franz von Altheim ve Besevliyev... En son sözü, bir profesörümüz söylemiştir.

İşte Preslav Yazıtı:

ZHTKωHHTZHPΓ	ZITKOITZIRG	
ωYBωYΛЄXωYM	OUBOULEHOUM	
CXHKYΠЄ:YNЄ:Tω	SHIKUPE : UNE : TO	
YΛCXH:ΦM:ЄCTPω	ULSI : FM : ESTRO	
ΓHNKYΠЄ : YKZ : Tω	GINKUPE : UKZ : TO	
YΛCXH : ωNΔ : TωYPT	ULSHI : OND : TOURT	(38)
ωYNAΠHΛЄZωΠAN	OUNAPILEZOPAN	
ЄCTPYΓHNKYΠЄ : K :	ESTRUGINKUPE : K :	
TωYΛCXH:M:AΛXACH	TOULSHI : M : ALHASI	
KYΠЄ:A:XΛωYBPHN:A :	KUPE : A : HLOUVRIN : A	

Araştırmacımıza göre:

Preslav Yazıtı'nın "Grek harfli" aslı ile metnin "yazı çevrimi" şöyledir:

Jitko içirgu bule humshi küpe : YNE :
tulshi : FM : *estrogin küpe* : YKZ :
tulshi : ωNΔ : *tourtouna bile jopan*
estrugin küpe : K : *tulshi* : M :
alhasi küpe : A : *hluvrin* : A :

"İçirgu Boyla Jitko(nun) göğüs zırhı 45,
miğfer(i) 540, Estergon (işi) zırh(ı) 427,
miğfer(i) 854, (bu) dördü ile birlikte Çoban
Estergon (işi) zırh(ı) 20, miğfer(i) 40,
halkalı zırh(ı) 1 (ve) XAωYBPHN (miğferi) 1."

K. Mirşan'ın tespiti şudur: Yazı "Grek harfli değil, kökenini Ön-Türk yazısından alan *Kiril* harfiyle yazılmıştır. *Okunuşu* ve *anlamı* şöyledir:

Uzantqun Antizin Arğuyıb Oy Lañ / Qoyam Asqan Köypeñ Üyiniñ / Toylasqan Ësüsim Añis Turuğunun / Köypeñ Üyüküz, Toylasqan Op-Onud / Toyur-Toyun Appin Lañ / Ozuppan Añis Turuyğinin / Köypeñ Ök Toylasqanım Al, / Qasin Köypeñe / Qoluyub Ornina.

Yüce imanımın saflığı nedeniyle / koyuyorum gök mabedi evinin, / kutsal Yezüs'ün anıldığı / mabed ve / takdis olunan / yemek ziyafeti verilmek sureti ile / göğe geçişin hatırası olarak / mabette yapılan merasim dolayısile, / işbu gök mabedinin / haçını yerine.

Cümlenin tamamı:

"Yüce imanımın sağlığı sayesinde Gök mabedinin hacını yerine koyuyorum" esas cümlesi etrafında örülür.

2 metreye 60 santimlik bir anıtın "askeri malzeme Tadat"ı için değil, bir "inancı" ifade etmek üzere dikileceği mantıki bir davranıştır.

Yazının ilk satırlarını ele alalım:

• Kiril yazısı, *Zitkolitzirg* diye çözülmüş ve bunu

• *Jitko İçirgu Bule Hunski Küpe: Yne* halinde okunmuş ve de,

• *İçirgu Boyla Jitko*(nun)-*Göğüs Zırhı 45* diye manalandırılmıştır.

Son satır ise,

• *Kupe: A: Hiluvrin: A:* diye çevirme yapılmış, bu da

• *Halkalı Zırh*(ı) I (ve) *X BPHN* (miğferi) I diye tercüme edilmiştir.

Ñ= *Köypeng*(köypeÑ) sözcüğü ise *Kupe* bunun sonucu "halkalı zırh" diye tercüme edilmiştir.

Bu örnek bize, gerçekten çok değerli 6 resmi araştırmacının -sadece formasyon eksikliği nedeniyle– bu yazıyı okuyamamış olduğunu, dolayısıyla Kâzım Mirşan'ın, bu konuda bir bilgin olduğunun kabul edilmesini gerektiğini ortaya koyar; zaten, yalnız başına Etrüsk yazıtlarını okumuş olmakla değerini kat kat ispat etmiş bulunmaktadır.

Ben K. Mirşan'ın yazıtları üzerinde etnolog olarak 1984'ten beri çalışmaktayım; onların teker teker transkripsiyonlarını yaptım, analiz ederek etnolijik değerlerini ortaya çıkardım. Batı ve yerli kaynaklarda paralellerini aradım ve tespit ettim.

K. Mirşan'ın Ön-Türk uygarlıklarını, yazısı ve dil'iyle *keşfetmiş* olduğuna tamamen inanmaktayım; K. Mirşan bu keşfiyle, Türk tarihi ve evrensel uygarlıklar tarihinin hareket noktasını bulmuştur...

Okuyucuyu kitapla baş başa bırakmadan önce –resmi bilimsel kişilerin çok iyi bildiği bir gerçeği– söylemek isterim:

• Çivi yazısını okumuş olan kişi 19 yaşında bir çocuk idi...

Bir öteki örnek,

• İsrail'in tarihine ait çok değerli yazılı belgelerin bir mağarada küplere saklı olarak ortaya çıkmasına sebep olan bu mağaraya kaçan bir keçi ve onu arayan okuma yazması ve "arkeoloji diploması olmayan" bir çobandır.

1984'ten beri Ön-Türk uygarlığının ortaya çıkması için uğraşmaktayım. Resmi kişilerin bu belgelere sırtlarını dönmeleri, küçümsemeleri, hatta alay etmeleri sonucu, basınımız da aynı yolu tutmuştur (bir istisna, *Hürriyet* dış baskısı ve bu baskıda yazılarımı tereddütsüz basan Hikmet Bil ve Ertuğ Karakullukçu...).

Aslında bütün bu ilgisizliklerin kökeninde Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde doğmuş olan "Avrupa karşısında eziklik ve kendimize güvensizlik" vardır. Adeta, yabancı bir araştırmacının bu konuda "ilk sözü" söylemesini beklemekteyiz, kafamızın içini "Batı ambargosuna koymuşuz"...

Eminim ki, Atatürk hayatta olsaydı, bu konuda çoktan belgeler incelenmiş, tartışmalar tertip edilmiş, incelemeler derinleştirilmişti... *Ve de...* Sevr "bilimsel olarak yırtılmış", *kimliğimize sahip olmuş olarak,*

- dünya tarihindeki yerimizi almış, olacak,
- dış ilişkilerde masaya "başımız eğik" oturmayacak
- toplum, "küresellikle-şeriat arasında" şaşkına dönmeyecekti.

Ön-Türk Yazıtlarını Okuma Çabaları(40)

İlk defa bir Ön-Türk yazıtını deşifre eden Danimarkalı profesör V. Thomssen'dir. 1894 yılında *Kül-Tigin* (732) ve *Bilge Qagan* (733) yazıtlarını okumuştur. (K. Mirşan, *Prototürkçe Yazıtlar,* Ankara.)

W. Radlof, 1985'te *Ulukem* yazıtlarını inceliyor ve bunların yazılarının çok daha eski bir karakterde olduğunu söylüyor ve bu yazıları yazanların kendilerine *Qırgız* diyen *Abaqan Tatarları* ve *So Yan*'lardan oluşan *Xaqas* Türkleri olduğunu ifade ediyor. (K. Mirşan, *Prototürkçe Yazıtlar,* Ankara.)

Yazıtların en eskisi olan *Talas* yazıtlarına gelelim: S.E. Malov, 1959, Moskova yayınında yazıtların tarihini 5. yüzyıl olarak gösterilir. Bunun için, iki Fin araştırmacısının mezardan çıkan eşyaya göre tespit etmiş oldukları bu tarihi kabul etmiştir. Bu fikir diğer araştırmacılar tarafından da kabul edilmiştir. (K. Mirşan, *Prototürkçe Yazıtlar,* Ankara.)

F. Altheim bu fikri kabul etmez, "Eğer" der, "Türk yazısı –esas vatanı Gürcüstan olan– *Aramea* alfabesinden doğmuş ise, bu alfabenin, 600'den kısa bir süre önce, *Talas* bölgesine gelmiş olması gerekir ki, bu imkânsızdır".

Bunun yanında, çok sayıda kültürün tabakalar halinde üst üste yığılmış olduğu bir sahada "bir mezardan çıkan eşyanın" tarih tespitinde mutlak bir değer taşımayacağı ortadadır.

Bu ilk çabalar günümüze kadar gelmiş, fakat Ön-Türk yazıları asla çözülememişlerdir. Çünkü,

• Türkçenin ve Türk yazısının başlı başına bir dil ve yazı olabileceği fikri araştırmacıların kafasından geçmemiştir, onun daima *daha önce* mevcut bir kaynaktan doğmuş olduğuna göre hareket edilmiştir... Ve çünkü, Türk tarihi Orta Asya'da "–4. yüzyılda, uygarlıktan nasibini alamamış çöl göçebeleri tarihi" olarak ele alınmıştır.

• Türk dilinin kendine özgü bir yapısı olabileceği, kısacası kendi bünyesi içinde incelenmemiştir.

Ön-Türk Uygarlık Tarihinin Antik-Türkçe Kaynakları(41)

Bu kaynaklar, Türük-Bïl'in egemen olduğu Adriyatik'ten Çin'e kadar olan geniş topraklarda, –879 ile +580 yılları arasında yazılmış olan belgelerdir.

• Saray tarihçileri ya da

• bu geniş topraklarda "askeri teşkilat kurmak, onları teftiş etmek" ya da savaşlar nedeniyle karış karış tanınmış olan kumandanların "gördüklerini, yaşadıklarını" tespit etmeleri sayesinde günümüze kadar gelebilmiş olan çoğu "taşa vurulmuş" belgelerdir.

• *Hoyti Tamir* gündelikleri (–8/5. yüzyıllar); Hoyti Tamir, Urqun (Orhun) Nehri vadisinde bulunan kayalık bir yerdir, olaylar bu kayalara yazılmıştır... Heykel değerinde bir açık hava arşividir.

• *Yoluğ Tïgin*'ler (Türük Bïl hanlar hanı, tarihi olay yazarları), *Bol-Bol*'lar (tarih) *"Türük Bïl"* tarihi, –562/+580= 1 140 yıl; eğer *Buumin Qağan*'la başlatılırsa –879/+580= 1 450 yıllık tarih.

• *Bilge Atuñ Uruq* (Türük Bil Mareşali), *Türük Bilge Qağan İline Bitig* (Türük devleti halkı hakkında bitig), –538.

• *Önre-Binbaşı* (Türük Bil generali, yaklaşık –530/493) *Ötümin Künlig* 2 Bitig Taş: *Tariat Yazıtı,* Moğolistan'da Arxangay aymağının Tariat bölgesinin Terhingol Irmağı vadisinde 1969'da bulunmuştur, 3 taş yazıttır. Kaplumbağ şeklindedir. *Tenride Bolmiş İlitmiş Bil* (evrenin yaratılmasıyla var olmuş halkı kalkındıran egemenlik), yazıcı: *Böke Türük Bil* tarihi, Moğolistan'da Şine-Usu Gölü yöresinde 1909'da Finliler tarafından bulunmuş ve Ramstedt tarafından 1918'de yayınlanmıştır.

• *İtiz Ür-Ög*'ü (İtiz anıtı) Önre Binbaşı tarafından –522/519'da yaptırılmıştır. –1517'de *At-Oy Bil*'in kuruluşunu anlatır.

• *Qarabalgasun* bitig taşı, –538.

• *Isub-Ura Bilge, Öküli Çur* (Isub Ura Bil Kafkas orduları başkomutanı); *Öküli Çur Ëb-Ëdizi* (Öküli Çur'un başarıları, –596/516); yazanlar: *Çur Tigin* ve onu izleyen dört Tigin.

Moğolistan'da İke-Xuşotu'nda, Kotwicz tarafından bulunmuş ve 1928'de yayınlanmıştır.

• *Alpërin,* –323, *Bol-Bol Uqus* (olayları tavsifi) Moğolistan'da Manitu Dağı, Ongin Irmağı, Taramel kolu kenarında Yadrintsef tarafından 1891'de bulunmuştur.

Altı Yarıq Tigin (altın çiçek doktrini, 6 emir-Budizmin kökenini verir). 1907'de Içkı Türkistan'da eski *Miran,* bugünkü *Tun-Huang* kentinde bulunmuştur. Ancak 3 yapraktır; tahmin edildiğine göre, *Buğun Tur*'lar (rahipler meclisi) tarafından, –1517/512'ye kadar 1 000 yıl süreyle kaydedilmiş olan *Bolti*'leri (dini kaideleri) kapsarlar, taş üstüne yazılmışlardır. –516'da mabetlerin kontrol altına alınmasıyla bütün yazılar kâğıda çekilip *İb-İs Bolıq*'a (Miran-Tun Huang) götürülmüşlerdir. Bu 3 yapraktan biri –18/5/519'da taşa vurulmuştur.

Bu listeye aşağıdaki bitig taşları da ilave edebiliriz:

• *Ata-Oğ;* Turpan'da (Turfan) bulunmuştur, "Ateş Kültü"nü ifade eden içeriği, bu kentin bir *İb-İs Bolıq* olduğunu göstermektedir (Orkun, s.121).

• *Uçun İr,* Qoço Saydam'da Ihe-Aşete'de bulunmuştur (Orkun, s.121-124).

• *Bü-At İyisin Ësilug Beğ*'in yakılması ile ilgilidir (Orkun, s.114).

• *Oz-At, Uz*'ların beyi *Oğ-Oq*'un ateşe vurulduğunu kaydeder (Orkun, s.164).

Bu yazıtların hepsi Ateş Kültü'ne aittirler. (Kaynak: H.N. Orkun, c.2, 1938, İstanbul.)

Bitig taşların tümü bu kadar değildir, varlığı bilinip de henüz bulunmamış olanlar vardır.

Bu Türk kaynaklarının paralelinde, *Liu Mau-Tsai* tarafından Çinceye tercüme edilen yazıtlar:

• T'u-men hakkında (+552),

• *Kül-Tigin*'in *Yuğ*'u hakkında *Bitig Taş Yazıtı.*

• *Süy-Oy Budun* hakkında.

• *Türük Bïl*'e gönderilen elçi hakkında.

• *T'u-men* hakkında (+546)

• *Mugan Qağan* hakkında.

• *Kül-Tïgin* hakkında.

• *Kül-Tïgin* hakkında.

• *Kül-Tïgin* hakkında, (+554)

• *Kül-Tïgin* ve T'a-po hakkında.

Türük Bïl kaynaklarındaki belgelerin bilim dünyasındaki yerleri çok büyüktür:

• Bilinmeyen Orta Asya tarihini ortaya çıkaracak bilgiler dışında

• belgeler pek çok halde "gün, ay ve sene"yi de verirler. Örneğin, Önre-Binbaşı'nın *Qanim Kül Bilge Qağan*'la Pers Kralı Kyros arasında geçen savaşta Kyros'un savaşı kaybedip öldüğüne dair yazdırmış olduğu taşın tarihi "–14/7/529"dur.(42)

İKİNCİ BÖLÜM

BİLİNMEYEN YA DA BİLİNMEK İSTENMEYEN ÖN-TÜRK TARİHİ

137-67 milyon yıl önce "Creteosus" döneminde *Kazan* kenti ile, Yenisey kenarındaki *Krasnoiarsk* kenti arasını sonsuz bir içdeniz kaplıyordu.

• Yerkabuğundaki, devamlı jeofizik değişmeler sonucu 5 (beş) büyük içdeniz, karaların ısınması, –15/10. binlerde buzul döneminin sona ermesiyle ortaya çıkmışlardır. Bunlar (haritaya bakınız) sırasıyla:

• *Uçuğıy Köl*
• *Oğ-Ur*
• *Obıl-Uçi*
• *Om-Oğ*
• *Uçuğıltır Köl* ve bu *Köl'ü Oq-Oz Ulıq Köl'*e (Karadeniz) bağlayan
• *Qara Köl* (Azak Denizi) ve bugünkü Sibirya'yı kaplayan
• *Ob-Ol* bataklığı.

Bu haritanın gerçekleşmesi ve içdenizlerin tespiti şu şekilde olmuştur:

• Bu büyük su örtülerinin seviyesi aynı ve tek yükseklik çizgisi içindedir.

• *Sub-Oğ, Ant-Uruğ, Ür-Apa, İkiz, At-Oğı Bolıq, Qaşgar, Aqsu, Quça, Ëb-Is Bolıq, Omiği-Qurgan, At-Om Ësig* adı taşıyan Ön-Türk şehirleri liman şehirleridir, su kenarında bulunurlar.

Halbuki, bunlar, bugün ova ya da çöl kenarlarında yer almaktadırlar.

• Haritada gördüğümüz denizler, bugün Kara-Kum, Kızıl-Kum, Sarı-Kum, Taklamak vb. adları taşıyan büyük çöllerdir.

• Bu çöllerde bulunan deniz hayvanı fosilleri, buraların eskiden büyük su örtüleri olduklarını göstermektedir; jeoloji bilimince bu çöllerin eski denizler olduğu zaten bilinmektedir.

• Yukarda sıraladığımız şehir ya da deniz adlarını ve bununla ilgili bilgileri *Alp Ërin, Önre-Binbaşı, Yoluğ Tiğin* gibi ülkemizde pek tanınmayan Asyalı tarihçilerden ve Ön-Türkçe yazıtlardan öğreniyoruz.

• Bu bilgi zincirini, sözlü edebiyat tamamlamaktadır.

Bu İçdenizleri ve Ön-Türk Şehirlerini Ayrımlı Olarak Görelim

Uçuğıy-Köl: Bugünkü Yarkent, Qaşgar, Aqsu, Quça, Qaraşar ve Miran'ın *(Ëb-Is Bolıq)* sahil şehirlerini teşkil ettiği, Karadeniz büyüklüğünde bir içdeniz; kurumasıyla, bugünkü korkunç *Taklamakan Çölü* meydana gelmiştir.

Oğ-Ur: Ön-Türkçesi *Bükli Çöl* olan Gobi Çölü'nün devamındaki *Çungarya* bölgesini kaplayan içdeniz, kenarında, Urumçi kendi bulunur.

Obil-Uçi: Bu iç denizden bugün Balkaş Çölü ve doğusunda sırasıyla, Soğuk Köl, Alakul gölleri kalmıştır. Her üçünün derinliği deniz seviyesinin altında olduğuna göre Creteosus jeolojik döneminden kalmış olabilirler.

Aral Gölü'nün iki misli olan bu gölü, kurumuş olan güneyinde *Taw Kum* ve *Sarı Işık* çölleri meydana gelmişlerdir. Her iki çölün arasındaki çatlaklara akan *Ili* Nehri, bu su örtüsünden kalan bir hatıra gibidir. Qulca kenti bu nehir üzerindedir; daha güneyde Alma Ata bulunur. *Issıq Köl* bugün de aynen mevcuttur.

Ob-Ol: En büyük su örtüsü olarak kuzeyde bulunur; fakat bu, adından anlaşılacağı üzere, sonsuz bir bataklıktan başka bir şey değildir. *Ob,* Ön-Türkçede "emen, batak" anlamına gelmektedir. Bunun sahilinde *Omiği-Qurgan* (Omsk), *At-Omh Ësig* (Tomsk) kentleri bulunur. *At-Obil, İkim, İrtiş, Ögiz, Ob* ve *Ulukem,*bu bataklığa akan nehirlerdir.

Ob Nehri üzerindeki *Barnawil,* Bamaul'a, *İrtiş* Nehri üzerindeki *Simi-Polat* ise Semipolatinsk şekline dönüşmüşlerdir.

Buranın kurumasıyla, Sibirya düzlüğü meydana gelmiştir. Mamut fosilleri burada bulunurlar.

Ob Nehri, bu kurumuş olan bataklığın batı kenarını teşkil ederek Kutup Denizi'ne akar. *At-Obil* adı *Tobol*'a değişerek, *İrtiş*'le birlikte *Ob* Nehri'nin kaynak kollarını oluştururlar. Bu kurumuş olan *Ob-Ol* bataklığının doğu sahilinde *Yeni-Sel,* yani *Yeni-Çay* Nehri doğmuştur. Bunun kaynak kolu olan *Ulukem* ise aynen kalmıştır. *Ulukem*'in Türk ve evrensel kültür tarihinde ne kadar önemli bir yer teşkil ettiğini ilerde göreceğiz.

Om-Oğ: *Oq-Omığ* (Buhara) ve Taşkent'in batısından, Aral Gölü'nü içine alarak bugün Turgay ve Baykonur kentlerine kadar uzanan Karadeniz'den biraz büyükçe olan içdeniz... Bu deniz, Bakû'nün tam karşısında, Hazar kıyısında bugün Çeleken Adası denen yerdeki *Çeleken* Boğazı'yla, *Oq-Usu Tutuq* ile Hazar Denizi'ne açılırdı.

Bu büyük içdenizin kurumasıyla *İrkin-Ëris* (Aral Gölü) ile *Kara-Kum, Kızıl-Kum* ve *Ak-Kum* çölleri meydana gelmiştir.

Bu çölleri ayıran çatlaklarda *Iduq-At Ögüz* (bereketli nehir, sonraki uydurma ad "öküz", Farisicesi "Amu-Derya") ile *İyinçu Ögüz* (ziraata faydalı nehir, sonradan "inci", Farisicesi *Sir-i-Derya...*) Om-Oğ'dan hatıra kalan *İkin Ëris* de (Aral Gölü) kurumaktadır.

Uçuğıltır Köl: En büyük içdenizdir. İçine Hazar Denizi'yle Karadeniz'i rahatça alabilirdi. Zaten güneyde bulunan Hazar Denizi'ni içine aldıktan sonra, doğu sahili, *Ür-Apa* (Orinburg), *Ant-Uruğ* (Kuybişel), *Sub-Oğ,* daha sonraki *Uçuş-Başı* ve *Bulgar* kentleriyle *İzginti Uquzin* yani *Kazan*'a kadar yükselerek kuzey noktasına varır.

Batı sahili ise, Kazan'dan, *İdiz* (Samar), *At-Oğı Bolıq* (Saray, Çariçin, Volgagrad, Leningrad) kentlerinden geçerek, *Qara-Köl* (Azak Denizi) ile *Oq-Oz Uliq Köl*'e (Karadeniz) açılır. Kırım Yarımadası bu dönemde bir adaydı, adı da *Oq Ödüs* idi.

Karadeniz, Dinyeper ve Dinyester nehirleri arasında, bugünkü Balta, Kirograd ve Zaporoje şehirlerine kadar girmiştir. Odesa mevcut değildi. Dinyeper'in esas adı *Ozu-Ögiz,* Don Nehri'nin ise *At-Uyuğin Ögiz* idi, Her ikisi arasında akan Doneç'in adı *Oq-Ara Oy*'du.

Doğu yakasında ise, Urallar'dan doğan ve *Ür-Apa* kentinden geçen *Ür-Apa* Nehri akar.

Uçuğıltır'ın kurumasıyla, tektonik bir çöküntü şekli arz eden Hazar Denizi, *Turgi Ayırğun Köl* (Türkü ayıran göl) adıyla, yaklaşık

–3. binlerde ortaya çıkmıştır. Bu denizin kuzey bölümü "Uçuğıltır Köl" adını bir süre korumuştur.

Türgi Ayıran Köl adı, Hazar Türkleri döneminde Hazar adını almıştır. Bu denizin batıdaki adı, Mer Cassepienne, yani Kassi'ler denizidir.

Bugünkü Kara-Kum Çölü'nün kuzeyindeki çatlakta oluşan, artık kurumuş olan ve sonraki bin yıllarda Araxes adı verilen nehrin adı Uyur-Ögiz idi ve Hazar Denizi'ne akardı.

Esas adı *At-Oğıla Ögüz,* ikinci adı *İtil* olan bugünkü Volga Nehri, aynı denizin, kurumayan batı sahilinden gelen Hazar Denizi'ne kadar uzayan bir ikinci çatlakla akan, geniş bir su yolu teşkil etmiştir.

Ür-Apa Nehri, bu denizin doğu kıyısında kurumayan ve Hazar Denizi'ne kadar uzanan çatlakla akarak, *Ural* Nehri adını almıştır.

*Kara Köl,*Uçuğıltır'ın kurumasıyla *Azak* Denizi adını alarak Karadeniz'le birleşmiş,

Ög-Ödüs Adası karayla birleşerek *Kırım* Yarımadası'nı teşkil etmiştir.

Görüldüğü gibi, Ön-Türkler yaşadıkları bu yerlere, tarihteki ilk coğrafi adları vermişlerdir.(43)

Anlamları Tam Bilinmeyen Bazı Adlar

Yerli ve yabancı metinlerde geçen ve özellikle yabancı yazarlar tarafından Türkçe oldukları ya da anlamları bilinmeyen bazı çok önemli adlar vardır: *Oq, Kara (Qara), Tau, Taw* ve *Kul* bunların başında gelirler. Bu adların hepsi *Kozmos* kavramından doğarlar.

• *Oq,* Ön-Türklerin bir büyük bölümünün kendilerine yakıştırdıkları addır. Kozmos'tan "ateş, alev halinde döne döne gelip yeryüzüne indiklerinde Oq adını alırlar. Bu ad pek çok yerde geçer: Oq-Oñim Oğ (devlet); Oq-Omiğ (kent); Oq-At (yer); Oq-Oz Uliq Köl (deniz).

• *Om-Oğ, Uçığıltır Köl, Qara Köl* ve *Oq-Oz Uliq Köl*'ün hepsine birden Ön-Türkler *Oq-Ongunus* demişlerdir. Yani, zamanında *Oq-Omiğ'in* (Buhara) sahilinden kalkan bir gemi, bu denizleri aşıp, Marmara yoluyla Ege ve Akdeniz'e erişebilirdi.

Oq-Ongunus, "Oq'ların çevrelediği deniz" anlamını verir. Binlerce yıl sonra Çinliler bu Oq-Ongunus için "Batı Denizi" demişlerdir. Ondan da binlerce yıl sonra, bu kelime Eski Yunanca'ya Okeanus diye geçmiştir.(44)

• Kara, esas yazılışıyla Qara kelimesi Oq ve Ara kelimelerinin sıkışmasından oluşmuştur. Oq-Ara... Oq halkı "arası", yani "Oq halkları" "Oqların bulunduğu yer" demektir.(45)

Kara kelimesi Kara-Tau, Kara-Tepe, Kara-Bağ, Kara-Köl, Kara-Su şekillerinde çok kullanılır.

• Tau, Anadolu Türkçesinde *dağ,* Asya'da *tağ, tau* olarak kullanılır. Ta halinde Sanskritçe olduğu sanılır ve böyle olduğu kabul edilmiştir. Aslında, Ön-Türklerde *tağ*'lar "gökyüzüne *taq*'lı, *tak*'lıdırlar... *Taq, tağ, tau...* ve *dağ* olmuştur.(46)

Kelimelerin aslı bu olunca, Kara-Tau; Oq-Ara Tau, "Oq halkının bulunduğu yerdeki dağ" demektir.

Tag, tau'nun kozmik kavramla ilgisine en güzel örnek, Anadolu'daki Toroslar'dır. Bu adın Taurus'tan geldiği kabul edilmiştir, ama nasıl gelmiş olduğu açıklanamamıştır. Çünkü, kökeninin Ön-Türkçe olduğu bilinmemektedir: Taurus, Tau-Er-Us'un sıkışmasından doğmuştur. Şöyle ki; Ër, Ër/me, Er/işme, Us ise "yüce, gök..." demektir. Öyleyse, Tau-Er-Us... Us'a Er'işen Tau demektir.

• Kul kavramını görelim: Buğ (bey), halkına kul gibi hizmet etmek gereğindedir. Bu görevi yerine getirmişse *yakılma* hakkına sahip olur ve yanarak kozmosa, kosmostan *Tanrı'ya* erişir, *Tanrı'yla özdeşleşir...*(47) *Ateş Kültü* kavramında bulunur.

Yazının Doğduğu Üçgen(48)

Bu incelediğimiz coğrafya içinde, (Kara-Tau, Ala-Tau'ların vadilerinden, Acı Su Vadisi'nde *Tamgalı Say*'ı, Talas Vadisi, Issıq Köl) bu üçgen, *yazının doğduğu en büyük evrensel değeri taşıyan yerdir.*

Tarihteki İlk Konfederasyon: Bir-Oy Bïl

Büyük su örtülerinin bulunduğu, sıcak ve tropikal iklimin her tür yaratma gücüne imkân sağladığı bu Avrasya'dan, Çin sınırına kadar uzanan uçsuz bucaksız alanda kurulmuş olan ilk Ön-Türk devleti, *Bir-Oy Bïl*'dir. Bu adı en son olarak Urqun (Orhun) anıtlarında okumaktayız.(49)

Varlığını öğrendiğimiz bu Ön-Türk coğrafyasında

- Ön-Türk devletlerini ve tarihini, sonra da bu coğrafyada
- tektanrı kavramının ve
- yazının doğuşunu göreceğiz.

Bu ilk Ön-Türk devleti ve ondan sonrakilerin varlıklarının "bilimsel" olarak ortaya çıkabilmeleri için bugünlere kadar beklemek gerekmiştir. Çünkü, Büyük Asya'yla ilişki, Herodot'un ilk defa sözünü ettiği ve coğrafyasında yer vermiş olduğu İskitlerle kurulmuş ve ancak burada kalmıştır; ayrıca, İskitlerin kim olduğu şimdiye kadar bilinememiştir.

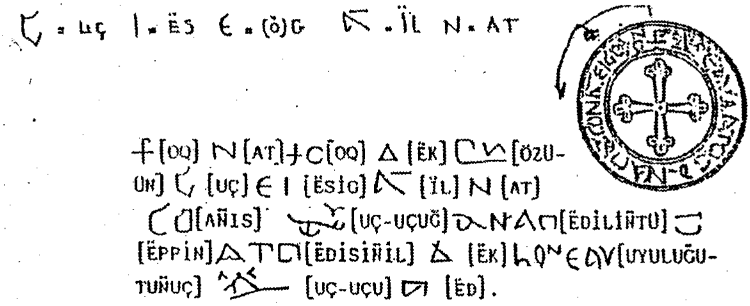
İskitler(50)

Herodot'un Skolat diye okuduğu ve artık günümüze kadar, adı İskit diye gelmiş olan halk Oq, Ön-Türklerindendirler; Qara Köl (Azak, Azov Gölü), Herodot'un Maiolis dediği göl, Pontus Oxinus adı verilip tarihteki ilk adı olan Oq-Oz Uliq Köl'ün kuzeyinden Uç-Ësig Ël-At adını verdikleri Rumanya'yı da içine alan sahada kurdukları Oq-Uşuy devletiyle –2. binde Türük Bïl federasyonuna katılmışlardır.

Herodot, bu Uç-Ësig Ël-At adını, Skolat diye okumuş (Herodot IV/6) bu okunuş şekli, Greklerde Skit olmuş, buradan Fransızcaya Sit diye okunan, Scythe şekliyle geçmiş bizde de İskit şekline girmiştir.

İşte, bilinmeyen bir dile ait olduğu sanılan ve K. Mirşan tarafından Ön-Türkçe okunan Uç-Ësig Ël-At adının okunuşu ve transkripsiyonu, anlamı "lider olarak tanınan halk"...

Uç= lider; Ësig= etik, edilmiş; Ël= halk; At= ad, bilinen...

"Oq'lar arasında (ülkesinde) Oq'lardan oluşan lider halk olarak tanınan halkın Uç-Uçu (devleti) federatif bir devlettir."

İskitleri Avrupa'ya Bağlama Gayretleri

Günümüzde İskitleri Avrupa halkına bağlamak üzere yoğun çaba sarf edildiğini görmekteyiz. Bu araştırmacılar,

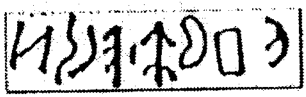
• İskit giyim eşyası, kaplar vb. üzerinde gördükleri yüzlere bakarak onların "Avrupa tipi" olduklarını ileri sürmektedirler... Doğrudur. Fakat, bu giyim eşyası ve kapları süsleyen şekillerin On, Oq, Ën, Uç, Öc diye okunan Ön-Türkçe damgalar olduklarını bilmemektedirler.

• Gene, Orta Asya'da "Avrupalı tipi" arz eden, Avrupa'daki geyik tipleriyle süslenmiş olan dikilitaşları, iddialarını ispat etmek üzere kanıt olarak ileri sürmektedirler. Fakat aynı dikilitaş üzerindeki Ön-Türkçe yazının farkında değildirler ya da "okunamamış bir yazı" diyerek bu ve bu tür belgeleri kenara itmektedirler. Örneğin;

• Orta Asya'da, Tuva'da, "Geyikli Taş", Marianna Devlet, (Les Scythes, L. Doss. Archeologie, Haziran 1994).

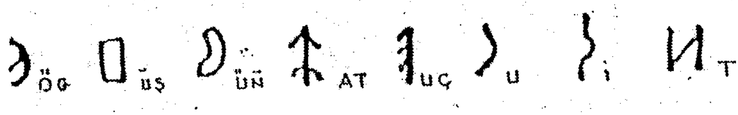
İskitlerin Ön-Türk olduklarına ait, "Nagy-Szent Miklos" definesinden bir örnek veriyoruz. (51)

Ögüşüñ At Uçu İt

Ögüşün, ögüşlü olan, övülen; At, ad; Uç, bayrak; Uçu, bayrağı. Cümle, "Övülen adının bayrağı, it (köpek ya da kurt)"... Cümleyi açıklarsak,

• Övülen, onun adını temsil eden bayrak, üzerinde it (ya da kurt) resmi olan bayraktır.

Runik olduğu sanılan harfler, *Ön-Türkçe damgalardır.*

Bu nedenle biz, Ön-Türk uygarlığını ortaya koyarken *asla,* antropolojiye başvurmadık. Bizim için esas olan

• Ön-Türkçe yazıtlar, yani *yazılı belgeler* ve onların

• *içerikleridir.* Kısaca dil ve yazı...

Bir-Oy Bïl Konfederasyonu

Bu devleti incelemeye adından başlayalım:

Bir	1, tek, konfederasyon
Oy	düşünce, sistem, kanıt, oy
Bïl	belde, hükümranlık, egemenlik
Bir-Oy Bïl	Tek devlet beldesi, tek devlet egemenliği, konfederasyon.

Bu konfederasyonda ana devlet "Bir-Oy Bïl"; ona tabi olanlar ise, On-Uyul, Oq Oñim Oğ ve Altun Uyuş devletleri ve Isub-Ura Bïl "uç" devletidir.(52)

Bu haliyle, "Bir-Oy Bïl Konfederasyonu", Ozu-Ögiz'den (Dinyeper), şimdiki Çin hududuna, güneyde İran yaylası ve Mezopotamya'ya kadar yayılmaktadır.

Ana devlet Bir-Oy Bïl'in hudutları ise Ozu Ögiz ile İrtis Ögiz, kuzeyde Ob-Ol'dan, Ayırıs (Ayiriş Nehri) ile On-Uyul devletinden

"ayrıldığı" yere kadar uzanmakta, güneyde ise Oqoz Uliq Köl'le Kafkaslar'a varmakta, buradan doğrudan kendi idaresinde bulunan "bir tür uç devlet" ya da "asker toplama hakkı olan valilik" gibi kabul edilebilecek Isub-Ura Bïl ile "Doğu Anadolu yüksek yaylasında" egemen olduğu gibi Ön-Türk "dil ve yazısıyla" Mezopotamya dip kültüründe yer almaktadır.

Anadolu Kıtası

Doğu Anadolu'da, 15 binden itibaren kaya resimleri, 7 binlerde yazıtlar görülür. Güneybatı Anadolu'da, Antalya Beldibi'nde yazıtlar aynı tarihi verirler.

İstanbul'da, Fikirtepe kazılarında çıkmış olan, 6. bin tarihini gösteren toprak kaplardan ikisinin üzerleri Oq ve Oz damgaları ile süslenmişlerdir.

Bir-Oy Bïl'in ilk başkentinin nerede olduğunu bilmiyoruz. İkinci başkent, Kazan kentinin güneyindeki Sub-Oğ'dur; bu kente Usıp Başı, Uçuş Başı da denir. Sub, Su, Oğ, kutsal demek olduğuna göre; Sub-Oğ, "Kutsal Su" demektir. Görüldüğü gibi, Uçugıllar Köl'ün, en kuzey köşesinde bulunmaktadır. Bu stratejik noktadan, güneydoğuda, Om-Oğ Denizi'ni, güneybatıda Kara Köl ve Oq-Oz Ulıq Köl'ü kolayca kontrol altında tutmak kabildir. Bu başkent, İÖ 4241'de At-Oğı Bolıq'a nakledilmiştir. Bu kent, Çarlık Rusya'sının işgaline kadar Saray, Çarlık idaresinde Çariçin, Sovyet yönetiminde Volgagrad ve en sonunda da Stalingrad adını almış, günümüzde yeniden Volgagrad olmuştur.(53)

Bir-Oy Bïl'in kuruluş tarihi için –9000'lerin aşağısına inilmektedir. Türkistan'da ilk tarihi araştırmaları yapmış olan R. Pumpelly, "Exploration in Turkestan" adlı, 1908'de Washington'da yayınlamış olduğu makalesinde; Aşkabat'ta, –9000'lerde yerleşik bir kültürün varlığından söz etmektedir...

Anau kültürü adı verilen bu kültürün tarihini ise,

- 1965'te A. Belenitsky 5 bin
- 1978'de D. Schmandt-Besserat 6 bin olarak vermişlerdir.

Fakat asıl *Orta Asya tarihöncesi kültürü*'nü, Vadim A. Ranov geniş bir şekilde ortaya çıkarmıştır:

"Eski taş" (paleolitik) çağının, milyon yıl önce başlayıp, 100 binlerde biten ilk döneminden 7, "yerleşme noktası" (station) incelenmiştir. Bu dönemdeki ilk yerleşme noktası 850 bin tarihini taşıyan, "Iduk-At Ögüz"ün (Amu Derya) kaynak kollarındaki Kuldura'dır.

• 100-80/35'ler arasındaki Müsteriyen adını da taşıyan ikinci dönem, "insanlık tarihi" için çok büyük önem taşır; 14 nokta incelenmiştir; Himalayalar'dan, Alatau ve Altaylar'la Bükli Çöl'e (Gobi) kadar uzanan bir şerit içinde, 100 kadar yerleşme noktasının varlığı bilinmektedir. Teşik Taş Mağarası bu döneme aittir; "Üstün bir kudretin varlığı"na bu mağarada inanılmış, bu mağarada "taş, yapı aracı" olarak kullanılmıştır.

• 35/10 bin arasındaki son dönem, şiddetli buzul iklimi nedeniyle arkeoloji açısından ilginç değildir (biz kaya resimlerinin bu yıllarda yapılmaya başlandığını ilave etmek isteriz).

• 10 binlerle "yeni taş, neolitik" çağ başlamıştır. (V.A. Ranov'un makalesi için "İnsanlıkta İlk Adımlar" bölümüne bakınız.)

Bu elemanlara paralel değerde olan kaya üstü resimlerinin başlangıç tarihi 30. bin olarak verilmektedir. (Qazaq Epigrafikası, G. Musabayev, A. Mahmutov, G. Aydarov, Almati 1971.)

• "Sırtını, Kara Taw, Ala Tawlar ve Qırgız Dağı buzullarına dayayan Talas-Tamgalı Say'ı-Issıq Köl çiziği buzulu paralelinde, Tamgalı Sayı'ndaki kaya üstü resimleri 30. binlerde başlar. Piktogramlar 20. bin, petroglifler (yazı elemanları içere kaya resimleri) 15. bin tarihlerini verirler.

Sırtını Batı ve Doğu Sayan dağları ile Tannu Ola Dağı buzullarına dayayan Ulu Kem Irmağı vadi ve steplerindeki Ot-Oz sintaşları yaklaşık 15. bin tarihlerini taşırlar." (54)

Yazı elemanları taşıyan kaya resimleri, yani petroglifler, içerdikleri sembol-şekillerle, *konuşulan bir dil*'in varlığını *görselleştiren* delillerdir.

Orta Asya kişilerinin, 800 binlerde, kaba-taş seviyesinden yola çıkan yaşam mücadelesi, zaman ve mekândaki çok yönlü güçlük ve imkânlarla yoğrularak, bu yerleşim noktalarında gelişmiş, "tarihöncesi Orta Asya kültürü" teşekkül etmiştir. Kafa, ruh ve yaratma gücünün ileri seviyeyi

bulduğu bu kültürde, tektanrı kavramına ve yazıya doğru ilk adımlar atılmış, "taş döneminde Orta Asya'da konuşulan dil" diye tanımlanan dil ortaya çıkmıştır.

Cilalı taş dönemine, 10. binlere, bu niteliklere sahip olunarak girilmiştir.

Bir-Oy Bil, işte bu, *yüz binlerce yıllık Orta Asya kültürü kökeninden yükselmiş, evrensel uygarlıkların dip kültüründe yer almış, tarihteki ilk siyasal kuruluştur.*

Bir-Oy Bil'in Evrensel Değeri

Bir Oy Konfederasyonu, *kültür* ve *uygarlık* tarihinde "ilk ve en yüksek" nokta demektir:

Bu büyük bir uygarlıktır. Çünkü, Tanrı beldesinden Oz'laşıp şekil değiştirerek, Ot, "ateş, ışık, enerji" halinde yeryüzüne "döne döne" inmiş olan bu

- Ot-Oz kişileri, Tanrı'dan geldikleri için "tümü kutsal" ve bu nedenle
- *eşdeğerde* olan bu halk, kendilerini yönetecek olan "Buğ"u,
- *seçim*'le belirlediklerinden
- *demokrasi*'nin temelini atmışlardır.
- *Töre*'lerle yönetilen aşiretten kısa sürede,
- *devlet* seviyesin erişmişler, tarihe "siyasal kuruluş" kavramını getirmişler, törelerini
- Üyüş, Yış adıyla "anayasa" derecesine yükseltmişler, "hukuk" kavramını geniş bir şekilde ortaya koymuşlardır.

İleri ve felsefi mistik seviyedeki düşünce yetenekleriyle, Orta Asya'da doğmuş olan

- *insan üstü kudret inancından,*
- *tektanrı* kavramına varmışlar, onu
- *İb-İs Bolıq*'larda töreleştirmişler, yeryüzü-gökyüzü ilişkisini açıklamaya çalışmaları sonucu
- *astro-fizik* bilimine ilk adımlarını atmışlardır.

Soyutlama yeteneğine sahip olduklarından, "düşünceyi" konuştukları

- *Ön-Türkçe dil*'le ifade edebilecek

• *tamga* denen "sembol-şekil"lere
• *taşa urmuşlar,* yani
• *yazıyı* icat etmişler, onu öğretmek için
• *okullar* açmışlardır.
Taşı işlemesini sevdiklerindan, ona
• *resim* yapmışlar, vurarak, oyarak, yontarak
• *resim* ve *heykel ustalığının* ilk örneklerini vermişlerdir.
Yerleşik uygarlık'tan geldiklerinden
• *göçmen* (göçebe değil!..) olarak yayıldıkları kıtalarda kafaları bu çok yönlü
• *ışık*'la donatmış, taşıdıkları
• *aydınlık*'la
• *dip kültürü* oluşturmuşlar ve
• *"evrensel uygarlıkların temelini atmışlardır."*

Bir-Oy Bïl... Ana devlet; ilk başkentin nerede olduğu bilinmiyor. 2. başkent Sub-Oğ (Usub-Başı, Uçuş Başı da deniyor), 3. başkent, At-Oğı Bolıq (Yeni Saray, Volgagrad, Stalingrad).

On-Uyul... Taşkent-Buhara, Quça-Yarkent arası;(55) ana devlet, Bir-Oy Bïl'le sınırı Ayırıs Nehri'nden (bugünkü Çur) geçiyor; bu ad, Grekçede bozularak Irios şekline giriyor ve Âri ırk adının kökenini oluştur. (Igor H. Klopin, Doss. Arc., 185/Sept. 1993.)

Oq-Oñım Oğ... Quça-Urumçi'den bugünkü Çin'in ortalarına kadar uzanıyor.

Altun Uyuş... Irtiş Nehri'nden, Altaylar'ı içine alıp, bugünkü Moğolistan'ın ortalarına kadar uzanıyor (*Harita 1*).(56)

Isub-Ura Bïl... Başkenti Kafkaslar'daki Çur şehridir.(57) Kafkaslar esas olmak üzere, Doğu Anadolu yüksek yaylasında egemendir. Mezopotamya'yı erken dönemde kültürel etkisi altına almıştır.

Bir-Oy Bïl Konfederasyonu –1517'de sona erer. Fakat, Isub-Ura Bïl, bütün siyasal çalkantılara rağmen +1395'e kadar bu yörede Ön-Türk kültürünü devam ettirirler. Bu bilinmeyen Ön-Türk devletinin tarihini, önemi nedeniyle kısaca inceleyelim.

Isub-Ura, "yazıya vurulmuş", yani kaydedilmiş demektir ki, bu ad onun Bir-Oy Bïl'e "kayıtlı olduğuna" işarettir.(58)

Urartu

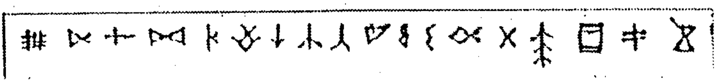
Bu "uç devlet"i yöneten kişinin sıfatı Usub Uruş Turuq'tur, yani "yazıya vurulmuş"un yöneticisi... Isub-Uruş Turuq, Uruua Turu=askere alma, kayıt etme yetkileri tanınmıştır. İşte bu yetkiyi ifade eden cümle, Asurlar tarafından Uruatri diye seslendirilmiş ve bu da sonunda anlamı bilinmeyen Urarti adının doğmasına sebep olmuştur.(59)

"Isub-Ura"nın, gene binlerce yıl sonra, Subar-Sabir şekillerine dönüştüğünü sanmaktayız. Çünkü,

• Orta Fırat (Iduq-At) Nehri yöresinde, –5500'de Tel Es Sawwan III seramiklerini süsleyen motiflerin (Chefs d'oevr. musée Baghdat, Petit Palais, Paris, 1981, catalogue) Oq, Uç, Onç, Ëd, Ök, Oğ gibi Ön-Türk damgaları olduklarını görüyoruz. (Adre Parrot, Sumer, Gallimaud, Paris, 1960.)

• R. Ghirshman, Sumer öncesinde, Mezopotamya'da, –4. binde Subarların yaşadığını kaydediyor,

• Sumer yazısında 18 adet Ön-Türkçe damga buluyoruz.(60)

• Asur'da –2. binde Subarca konuşulduğu biliniyor.

• Asur'un başkentinin adı, Ön-Türkçede, Ant-Ub Uçuğ, yüce antlaşma liderliğidir.

• Dicle Nehri'nin ilk adı, Ön-Türkçe Aş-Ur'dur (aş vurulan yer, toprakları ziraate elverişli eden akarsu)...

• Ur, Uruq(61) Ön-Türkçede "kent", Gir-Su ise "yer-su" demektir.

Görüldüğü gibi, Ön-Türkçe "dil ve yazı" olarak Mezopotamya uygarlıklarının kökeninde yer almıştır.

Bir-Oy Bïl, –1517'de At-Uquş Bïl adıyla yeniden yapılanır. –879'da yeni bir statüko değişikliğiyle Türük Bïl adını alır. İşte bu konfederasyon döneminde, Isub-Ura Bïl'in adında da değişiklikler olur.

• At Uqus Yüz,

• Isub Uruşu Tutuq

• Oq-Ögis At Uçuq

• Isub Ura Uç... Bu son ad, bu devletin gerçekten bir Uç devlet olduğunu göstermektedir.

Bu devletin siyasal egemenliği, bir öteki Ön-Türk halkı olan, İskitler tarafından –516'da sona erdirilir.

Bu bilgileri, "asker ve tarih yazarı" Önre-Binbaşı'nın taşa vurdurtmuş olduğu Isub-Ura Bïlge, Ökülü Çur Ëb-Ëdizi başlıklı Bitig Taş'tan öğreniyoruz. "Isub Ura Bïl'in Çur'unun 'başkanının' başarıları" adlı bu "yazılı taş", Moğolistan'da, Iki-Xuşot'unda bulunmuş ve Kotwicz tarafından 1928'de yayımlanmıştır.(62)

İskitler karşısında yenilen Isub-Uralılar, kuzeye Kafkaslar'a çekilmişler ve burada Karadeniz'in kuzeyinde, Oq-Uşuy devletini kurmuş olan İskit ana devletiyle Deşt-i Kıpçak Konfederasyonu'nu oluşturmuşlardır. Bu konfederasyon, ilk darbeyi +1236'da Cengiz Han ordularından yemiş zayıflamış ve 1395'te Timur tarafından Terek Savaşı'yla siyasal varlığına son verilmiştir. Yönetim, Uy-Buğu Idugü Bahadır'a, ondan da Kazan Hanlığı'na geçmiştir. Kazan Hanlığı 1556'da Çarlık Rusya'sı tarafından yıkılmıştır.(63)

At-Uquş Bïl Kısa Adıyla At-Oy Bïl ya da At-Oy Egemenliği

Bu konfederasyon, Bir-Oy Bïl'in "yeniden yapılanması" demektir. Bilgi seviyesi yükselmiş; yeni çıkarlar, yeni liderler, yeni imkânlarla ortaya yeni bir yapılanma ihtiyacı doğmuştur.

• "Ana devlet" Bir-Oy'dur.

• Başkent At Oğı Bolıq'tır. Konfederasyonu oluşturan devletler,

• Orallar'da Ökügimin Yış,

• Oqoz Uliq Köl (Karadeniz) kuzeyinde Oq-Uşuy, yani İskitler,

• Kırım'da Ög-Ödüs

• Harzem'de Tatar Birile Oq-At'tır.

Yeniden yapılanma tarihi –2. bin, tam olarak, –1517'dir.

Bu konfederasyon, –879 yılına kadar süre gelmiş ve bu tarihte Statu-Quo'su sona ermiştir.(64)

Türük Bïl ya da Türük Egemenliği

At-Oy Bïl Konfederasyonu'nun toprakları, Selanik Körfezi'nden başlayarak Makedonya, Balkanlar, Tuna kıyılarında Budapeşte'den Novgoron'a, oradan bütün Avrasya, Orta ve Üst Asya'yı kaplayarak Mançurya ve Kore'den Taluy'a, yani Kore Denizi'ne kadar uzanır. Kuzey Çin bu topraklar içindedir.

Güney sınırını, Tibet, Hazar'ın güneyi, Doğu Anadolu yüksek yaylası oluşturur.

Bu geniş topraklar "yeniden yapılanmayı" gerçektirmiştir.(65)

Içüum Apam Buumin İstemi, –879'da başkent Uçuş Başı olmak üzere yeni bir yapılanmayı tabi kılar.

• İl-Ëtiriş Qağan, –565'te başkenti Ötükin Yış'taki Urqun Bolıq'a (Orhun kenti) taşır.(66)

Qağan

Içuum Apam Buumin Qağan İstemi, –879'da İdil-Oral'larda Uçuş Başı, başkent olmak üzere yeniden yapılanmayı gerçekleştirir.

• Şubi Selenge alındıktan sonra başkent –779'da Urqun Bolıq'a (Orhun kenti) nakledilir.

Türük Bïl Konfederasyonu'nu oluşturan devletler aşağıdadır:

• Ötükin Yış... Ana devlet, başkent Urqun-Selnge

• Altun Yış... Altay konstitüsyonu

• Uçuğuy Yış... Içkı Türkistan

• Ökügimin Yış... Oral dağları

• Bu Türük Bïl... Beri Türkistan

• Oq-Uduriqin Yış... Kore ve Mançurya, başkent Uşuntin Bolıq, sonradan Han sülalesi döneminde Han-Bolıq, Çin yönetiminde Pekin olmuştur. Antun=Andong; Taluy Ögiz=We-Pe Nehri; Taluy=Sarı Deniz.

• Uşunting Uyuz (uy/maktan federasyon)... Güney Çin, arazi olarak adı Qıtan Tatabı, At-Ata Buw=Nankin; Uyusul Ögiz=Sarı Nehir... Esas Çin henüz, Tabigaç Budun olarak, karadan güneybatıda bulunmaktadır.

Han Boliw, Çin yönetiminde Pekin (Bel-Jing) olmuştur. Antun=Andong, Taluy Ögiz=Wel-Pe Nehri, Taluy=Sarı Deniz.

Çin alfabesinde "şekil halinde" 41 Ön-Türkçe damga bulunur, okunuşları değişmiştir. Çin'e yazı, C. Hopkins'e göre 3000'lerde, T. de Lacouperie ise, 2300'ü verir.(67) Son araştırmalarda bu tarih –1700'e yükseltilir. E. Ekrem, Hacettepe doktora tezinde Türk kavimlerinin, Çin'de –2600/318'de bulunduklarını yazar.

• Ës-Tabigaç Qanı Qağan: Orta Çin hanının tabi olduğu Qağan, Ötükin Yış'a dahil

• Yïr Buyurgu Yïr... Kuzey kabileleri

• Türgiş Qağan... Bu Türük Bïl'e dahil

• Ök-İrigun Us-Oq Uşun... Massaget Krallığı

• At-Omig İduq Baş Öki... Artarhan Krallığı, At-Oy Bïl'e dahil

• Isub Ura Bïl... Kafkaslar, Doğu Anadolu yüksek yaylası, At-Oy Bïl'e dahil

• Ög-Ödüs... Kırım devleti, At-Oy Bïl'e dahil.(68)

Türük Bïl'in, 1460 (–879/+580) yıllık tarihin 5 At-Oğ (hanedan) çağını içermektedir:

• Içuum Apam Buumin Qagan İstemi (–879/722)

• Inişi Qağan (başkenti Selnge)

• Oğli Qağan (başkenti Urqun)

İkint At-Oğ

• Qanim İl-Ëtiriş (–565/538)

• Qangim Kül Bilge Qağan (–536/525)

• Ökül Tigin (–524/514)

• Qangim Türük Bilge Qağan II (–512/494)

• Ëçim Qağan II (488/?)

Uçünç At-Oğ

• Tengritiğ Tenride Bolmiş Türük Bilge Qağan III (–356/?)

• Bengigü Qağan (–356/?)

Törtinç At-Oğ

• Tenride Qut Bulmuş Alp Bilge Tenri Uyuğur Qagan (–?/+318)

• Ëçim Qağan IV?.. Qanim Qağan IV ?

Beşinç At-Oğ

- Qanim Qağan V (?/+536)
- Kül Tigin (+544/575)
- İninçu Apa Oyurigin Turgan (+580)(69)

Orhun Yazıtlarının Yanlış Tarihi

Kül Tigin'in ölüm tarihi Urqun (Orhun) yazıtlarının tarihidir. Urqun yazıtları, Ön-Türk yazısının en son şekliyle yazılmıştır. Fakat, büyük bir yanılgıyla bu yazıtların tarihi 732 olarak tespit edilmiştir.

K. Mirşan, bu büyük tarihi yanılgıyı, *Türk Kültürü* dergisinin 1983 yıllı 241/242 sayılarında belgelerle açığa çıkarmıştır:

• Urqun'daki Kül-Tigin Yazıtı 732'de *değil,* 575'te taşa vurulmuştur.

• Başka türlü olmasına imkân yoktur; çünkü Arap kültürü, yani İslamiyetin Orta Asya'ya yayılması 708 tarihini taşır ki, bu tarihten itibaren Arap yazısı Orta Asya'ya girmiş ve Türklere kabul ettirilmiştir.

Ayrıca, +6. yüzyılda yaşamış olan Çinli tarihçi Liu Mau-Tsai (552, 554 ve 556) tarihlerini taşıyan makaleleri Kül-Tigin'e aittirler!..

Türük Bil'in, Avrasya'daki kesintisiz devamını izleyelim.(70)

• 576 Ninçu Apa-Oyiriğin Turqan'ın Türük Bil yönetimine seçilip At-Oy Bil konstitüsyonunun yeniden geçerlik kazanması;

• 641, Ozum On-Oq, yani "federe Hazar" devletinin, Hazar ve Oq-Uşuy'la (İskitler) kurulması, başkent İtil... Kafkaslar, kuzey Karadeniz, Turla Ögiz (Dinyester) ile Ozu Ögüz (Dinyeper) arasından İtil Irmağı'na, Kief'ten Moskova güneyi arasını kaplar.

Devlet dini, Musa dini olduğundan, bu devletin 1016'da yıkılmasından sonra yaşamakta olan Karayim ve Karaitler, Musevi Türkleridir.

• 675, Buy-Uruqlardan (Bulgar) bir kolun Tuna'yı aşması

• 879, Normanlardan Rurik'in Yanga Kal'a'da (Ninji Novgorod) bir prenslik kurması (bu prenslik sonradan Rus Çarlığı olarak büyüyecektir).

• 900'lerde, Buy-Uruqlarının (Orak Bulgarları) At-Oy Bil yönetimine hâkim oluşu ve

• 976 yılında Uçuş Başı'da para bastırmaları

• 1236, Oq-Uşuy ve Isub-Ura Bil'den oluşan Deşt'i Kıpçak'ın

• 1237, Ökügimin Yış'ın (Oral Bulgar devleti),

• 1237'de On-Uyuğur Yış'ın (Kazan Tatarları),

• 1238, Oğuzların (Qasim ve Oka Tatarları); Çingis (Cengiz) ordusu tarafından yenilmesi

• 1238, Altun-Ur (Taht ili) devletinin "Ötügin Yış", yani "geçerli anayasa" esasına göre Cengiz Han tarafından kurulması. Bu devlette, "Türk ve Moğol" aslından 25 Han hüküm sürmüş ve gittikçe zayıflayarak 1505'te tarihten silinmiştir.

• 1395, Deşt-i Kıpçak'ın (Oq-Uşuy+Isub Ura Bil) Terek Savaşı'yla Aksak Timur'un egemenliğine geçerek son bulması

• 1436, Altın Ur devletinin Han'ı iken, Uluğ Muhammet Han, bu devlette "Ötügin Yış"ın tamamen geçersiz olduğunu görerek, Bir-Oy Bil'i yeniden canlandırmak ve ona At-Oy Bil anayasasını vermek üzere Kazan Hanlığı'nı kurması... Binlerce yıllık Ön-Türk kültürünün mirasını taşıyan Avrasya'nın tarihinin, dolayısıyla evrensel tarihin "kökenden +16. yüzyıla kadar bütün belgelerini içeren Kazan Kütüphanesi'nin,

• 1552 tarihinde *Korkunç Ivan tarafından yakılarak kül haline gelmesi* (Kazan Hanlığı'nın –Müslümanlığı kabul etmiş olmasına rağmen– armasının ortasında ʌ şeklinde Uş, yani Qağan, imparatorluk demek olan Bir-Oy Bil döneminde mevcut olan Ön-Türk damgası vardır).

• 1449, Giray Han tarafından Kırım Hanlığı'nın kurulması

• 1556, Kırım ve Astarhan Hanlığı'nın sonu, *Çarlık Rusya'sının Avrasya'da siyasal egemenlik kurması...*

Rus Çarlığı'nın Kuruluşu (+879)

Avrasya topraklarında, tarihin Çarlık Rusya'yla başladığı sanılır. Halbuki, şimdiye kadar gördüğümüz gibi, bu topraklarda tarih, –9. binlerde Bir-Oy Bil'le başlamış, kesiksiz olarak At-Oy Bil ve Türük Bil'le devam etmiştir.

Çarlık Rusya'nın kuruluşu Skandinav asıllı Askold'un Kief'te, Norman asıllı Riurik'in 879'da Yanga Kal'a'da (Nijni Novgorod)

prensliklerini ilan etmeleriyle başlar;(71) zamanla Çarların (Ön-Türkçedeki kral demek olan Çur'dan gelir, İtalya'da, Etrüskler 'sayesinde Caere –Çere– olur) yönetiminde gelişerek 16. yüzyılda, bütün Avrasya'da egemen olurlar. Türklerin siyasal egemenlikleri sona erer. Daha da ileri giderek, Orta ve Üst Asya'yı işgal ederler, bu toprakları Çinlilerle paylaşırlar.

Avrasya topraklarındaki tarihi, kültürel durumu özetlersek;

• Türkler, –9000'den +1556'ya kadar, bu topraklarda kesiksiz olarak egemendirler.

Bu egemenlik her şeyden önce, "Türk dil ve kültürünün" 10 556 yıl süren egemenliği demektir ki, bu da

• *Avrasya dip kültürünün –tartışmasız– Ön-Türk kültürüne ait olduğunu ortaya koyar.*

Konfederasyonların adlarının sonundaki Yış kelimesi, Uyuş'un sonraki dönemlerde sıkışmasından meydana gelmiştir. Uyuş, "anayasa" demektir. Bu bize, daha "Bir-Oy Bil" çağından itibaren Ön-Türk devletlerinin "ileri seviyede" bir düşünce ve "organizasyon" mahsulü olarak *esas kabul edilen bir yasa* ile yani *anayasa* ile idare edildiğini gösterir.

Yış kelimesinin "ağaç" olduğu sanılarak; örneğin Ötükin Yış, "Ötügen ormanları" diye tercüme edilmiş ve bunun sonucu "Türkler, Ötügen ormanlarının derinlerinde yaşayan barbar Tatarlar" diye vasıflandırılmışlardır.

Tatarlar ve Etrüskçe

Küçük görülmek istenen Tatarlar bugün;

• Qazan, Tipter, Börü, Kreşin, Geyne, Nuqrat, Qasim, Mişer, Tobul, Saz-Yaq, Tevriz, Tara, Tümenlik Omiği-Qurganlardan oluşurlar ve

• Tatar Türkçesi *Etrüsk dilinin* kökeninde bulunur.

• Ön-Türk dil ve kültürünü, bugünkü Moğolistan, Mançurya ve Çin'e taşıyan Oq-Ata Ur'lar, yani Tatarlar'dır...(73) Kore'deki Aynuların Ön-Atalarıdırlar, araştırılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNSANLIĞA ATILAN İLK ADIMLAR
YAZININ İCADI VE ÖN-TÜRKÇENİN DOĞUŞU
TEKTANRI VE İLK DİN KİTABI: ALTI YARIQ TİGİN
(ÖN-TÜRK KÜLTÜRÜNÜN DOĞUŞU)

Zamanın derinliklerinde kaybolan insanlığın, ilk çilesini Orta Asyalı kişiler çekmiş, ilk mücadeleleri onlar vermişlerdir.

Tacikistan, tarih, arkeoloji ve etnoloji kurumu direktörü, V.A. Ranov *Les Dossiers d'Archeologie* dergisinin No. 185, Eylül 1993 sayısında "Her Şey Eskitaş Döneminde Başlar" adlı makalesi, insanlık tarihi konusunda çok önemli bilgiler vermektedir. Bu bilgileri çok kısa ve özet olarak aşağıya alıyoruz:

• (Eski taş çağı, birkaç milyon yıl öncesiyle başlar ve 100. binlerde biter.)

Bu ilk dönemde Ranov, 7 "yerleşim noktasının (station) incelenmiş olduğunu kaydeder. *Kuldura* en eskisidir, tarihi 850/800 binlerdir. Bir diğeri Sel Ungur 250/200 bin tarihlerine aittir (İslamov, 500 bin teklif etmiştir).

Bu iki yerleşim noktasına, her ikisi de, Kara Tau adını taşıyan iki önemli yer daha ilave edebiliriz.

Haritada, bunlardan "Kuldura ve Kara Tau"un Iduk At Ögüz'ün (Amu Derya) kaynak vadilerinde bulunduklarını gördük.

Sel Ungur, Fergana Vadisi'nde, Oq kentinin batısındadır. Öteki Kara Tau ise, Om-Oğ Köl'üne yarımada şeklinde uzanan, Talas Vadisi'nin batı yönünü oluşturan dağdır.

• Eski taş çağının orta dönemi, yani Müsteriyen adıyla tanınmış olan dönem, 80/35 bin yıllarını kaplar; insanlık ve Orta Asya tarihi bakımından büyük önemi vardır.

V.A. Ranov bu dönem için 14 yerleşme noktasının adını verir. Bunların içinde Kuturbulak, Kulbulak, Kayrakum vb. yerleri itibariyle, yüksek vadilerdeki su kaynakları ya da akarsuların yerine –bize göre– Om-Oğ Köl'ünün kıyılarına inmişlerdir, sahilde yerleşmişlerdir; ilkel anlamda, denizciliğin bu "sahil noktalarında" başlamış olduğunu düşünebiliriz.

Gene bu dönemde Qapiq-Qağan (Qapağan, Samarqant)(74) ilk yerleşim bölgeleri arasında yer almaktadır.

V.A. Ranov, Himalayalar'dan başlayan bir "yerleşim noktaları" şeridinin, kuzeye çıkaran Kırgızistan boyunca ilerleyip, Altaylar'dan Gobi Çölü'ne varmış olduğunu kaydeder.

Haritaya bakarsak, bu "noktalar" Karakurum dağlarından yelpazelenerek, Kara Tekin, Altay dağlarıyla, Fergana dağlarına varırlar. Oradan tırmanmaya devam ederek, Kırgızistan'da, Ala Tau'larla Issıq Kölü'nü ortalayarak, Cungar ve Tarbagatay dağlarıyla Altaylar'a erişir ve Bükli Çöl'de (Gobi) sona erer.

Orta Asya'nın, bu Müsteriyen döneminde çok zengin olduğunu ileri süren V.A. Ranov, Issıq Köl'e kadar varan bir çizgi üzerinde, 100 kadar yerleşim noktasının yer aldığını kaydeder.

Bu dönemde, insanlık tarihi için iki bulun çok büyük önem taşır:

Samarqant'ın güneyinde Baysun Dağı'nda Teşik Taş Mağarası'nda, A.D. Okladnikov tarafından 1938'de, tarihi 40/30 bin tespit edilen

- "9 yaşında bir çocuğa ait bir mezar" tespit edilmiştir ve
- bu mağaranın ağzı *taş örgüyle* kapatılmıştır.

Bu bulunların analizini biraz ilerde göreceğiz.

Bu dönemde, Oq-At Yarımadası'yla, binlerce yıl sonraki Aral Gölü'nün kesiştiği doğu noktasında bulunan Esen II yerleşim noktasının tarihte önemli bir rol oynamış olduğunu sanmaktayız.

- Eski taş çağının, 35/10 binler arasındaki son dönemi ise, buzul ikliminin bütün şiddetiyle hüküm sürmesi nedeniyle arkeolojik kalıntılar bakımında az önemlidir.
- 10. binlerde "Yeni Taş" çağı başlamaktadır.

Bu bilgiler ışığında, Orta Asya kişisinin kafa ve ruh yapısının nasıl gelişmiş olacağını tasavvur edebiliyoruz.

Orta Asya kişileri 850 binlerde ufak sayılı gruplar halinde organize olup, içinde bulundukları şartlara uygun yerleri, "yerleşme noktaları" olarak seçmişlerdir; barınak, yiyecek, su kabataş ve ağaçlardan yapılan ilk aletlerle yaşam mücadelesinde ilerleme yolunu tutmuşlardır. Yüz binlerce yıl süren bu dönemlerde, her şeyden önce, taştan yapılan aletlerde meydana gelmiş olan ilerlemeler, "Orta Asya kişisi"nin kafasındaki, düşünce tarzındaki ilerlemelerin delilidirler. Bu ilerlemenin, ruh ve düşüncede en büyük gelişmenin, Müsteriyen döneminde gerçekleşmiş olduğunu görmekteyiz:

• Teşik Taş Mağarası'ndaki *ilk mezar,*

• mağara ağzının taş'la *örülmesi...*

Amerikalı araştırmacı Hrdlicka, bu iki elemanı şu şekilde yorumlamaktadır:

• Cesedi *gömmek* için ona *mezar* yapılması, Orta Asya kişilerinin

• *üstün bir kudret*'i tasavvur etmiş olduklarını göstermektedir.

• Taştan duvar örülmesi ise, *taş*'ın *yapı aracı* olabileceğinin keşfi demektir.

Artık, Orta Asya kişisinin "ruh ve kafa gücü", "elle tutulamayan, gözle görülemeyeni" tasavvur edebilecek *soyutlama* ve aynı zamanda "örgü"yü düşünebilecek "sistem kurma" seviyesine gelmiştir.

Bunun için de, 850 bin yıllarından Teşik Taş Mağarası yıllarına kadar yaklaşık, bir 800 bin yıllık çile dönemi yaşanmıştır; Ranov, bu tarihi (c 14) ile 80 bin olarak vermektedir.

Üstün kudret düşüncesinin, itme gücüyle mezar fikrini tasavvur etmesi ve onu gerçekleştirmesi, acaba,

• korkudan mı, yoksa

• "öldükten sonra yaşama" ümidinden midir?

Bu konuda şimdilik hiçbir bilgimiz yoktur.

"Üstün kudret" tasavvurunun gelişmesi ve onun

• *somut* olarak

• *Tektanrı kavramı* halinde ortaya çıkması

• *bir sistem içine yerleşmesi* için, –en az– 15. binleri beklememiz gerekecektir.

Bu yıllardan önce, daha da gelişen Orta Asya kişisi,

• *his* ve *düşünce*'nin

• mağara duvarlarına ve kaya üstlerine

• *resim*'lerini çizmeye başlamıştır... İnsanlık tarihi, 30. binlere gelmiştir.

"His ve düşüncenin resmini yapma" Orta Asya kişisinin *soyutlama yeteneğinin* bir öteki yüzünü göstermesi demektir ki; bu yetenekle, aynı bin yıllarda yeryüzünün öteki yerlerinde resim yapanlardan tamamen ayrılmaktadır:

• Gördüğünü, "natürist" karakterde, olduğu gibi değil,

• düşündüğü ve hayal ettiğini,

• *soyutlaştırarak* onu,

• lekeler, noktalar ve sade, yalın çizgiler kullanarak

• *şematize* ederek verecektir.

Kaya resimleri, bilimsel adıyla "piktogram"lar 30 binlerden, 15 bin yıl kadar, tekrarlana işlene, insanlık tarihi için, yeni ve büyük bir döneme girecektir: *Petroglif*'ler dönemi... Artık 15. bine gelinmiştir.

Şematize ederek daima *soyutlama yolunda yürüyen* Orta Asya kişisi, kaya resimlerinde tekrarlanan kavramları –taşa da resim yapmak çok zor olduğu için–

• *Sembol-şekillerle* ifade etme sistemini bulmuştur.

Sembol şekiller,

• Bazı kavramları ifade ettiğine göre,

• Bu kavramları *içeren müşterek bir dil* mevcuttur ve bu dilin

• "Orta Asya'da taş döneminde konuşulan dil" olması *gerekmektedir.*

Bugün bu sembol-şekilleri,

• Uw, Oğ, Ub, Bu... gibi

• Ön-Türkçe okuyup, anlamını da verebildiğimize göre,

• bu dil Ön-Türkçedir.

Orta Asya'da "yerleşim noktalarında" konuşulan dil ya da dillerin yüz binlerce yıl boyunca gelişmesi sonucu doğmuştur.

• Tamgaların kaya resimlerinde görünmeye başladığı petroglifler döneminin tarihi olan 15 binleri, Ön-Türkçenin oluştuğu tarih olarak kabul etmemiz gerekmektedir.

• Tarihte ilk defa *doğuşu görsel* olarak bilinen dildir.

• Şimdilik sadece, "Hint-Avrupa dilleri" adı verilen Batı dillerinin kökeninde yer aldığını bilmekteyiz.

Petrogliflerdeki, *Tamga* (damga) adı verilen "sembol-şekiller"in çoğalması ve sonuçta

• *en az iki tamganın yan yana gelmesiyle yazı doğmuş,*

• *tamgaların diziler halinde sıralanmasıyla yazıtlar meydana gelmiştir.*

• *Birden fazla tamganın ilk cümleleri teşkil etmesi* yaklaşık 8. binlerdir.

• *Yazıtların doğuşu ise 7000* tarihini taşımaktadır.

İnsanlık tarihi, evrensel uygarlık tarihi, *yazının icadıyla en büyük adımı atmış, kafa ve yaratma gücünün en yüksek ürününü vermiştir. Bu ürünü verenler Ön-Türklerdir.*

Ön-Türk yazısı, Ön-Türk "göçmenleri" (göçebeleri değil!) sayesinde Batı'ya yayılmış ve Batı yazısının kökeninde yer almıştır.

Üstün Kudret Kavramından Tektanrı Kavramının Doğuşu

"Üstün kudret" konusunda 80 binlerden 15 binlere kadar hiçbir bilgi yoktur.

15 binlerde, yazı elemanları içeren, düz kaya üstü resimler kadar, Sin-Taş'ları, yani heykeller sayesinde

• üstün kudret kavramının çok geliştiği ve ondan

• en ileri noktalara gelinmiş olduğu görülmektedir.

Artık petrogliflerde

• Ës, Ëd, İk ve Os tamgaları okunmaktadır:

• Ës=ruh, Ëd=yaratma, İk=düalite, yani "vücut ve ruh" ve nihayet Os tamgası=Tanrı Bïl'i, Tanrı beldesi...(75)

İnsanlık tarihinde, ileri büyük bir adım daha atılmıştır:

• *Belirli bir sistem içinde,*

• *tektanrı kavramı doğmuştur.*

Yazıyı esas aldığımıza göre, tektanrı kavramını bulanlar, onu tasavvur edenler,

• Ön-Türklerdir; çünkü,

• bu kavram, içinde yer aldığı sistemle beraber

• *tamgalar halinde, görsel olarak karşımızdadırlar.*

Tarih tespitine gelince; en erken sınırın, petrogliflerin sınırı, 15 binler olacağı kanaatindeyiz. Bu tarih, bütün petrogliflerin okunmasından sonra katileşebilecektir.

"Yaratma" demek olan Ëd tamgasından

• Ëdiñ Er... Dëñir...Tëñir...Tëñri...Tanrı, yani *yaratan* adı doğmuştur.(76)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TEKTANRI
TANRI BELDESİ YA DA KOZMOS,
TANRI ATEŞİ-OZLAŞMA, VAROLUŞ,
İLK DİN KİTABI KÜLTLER(77)

İlk insan, gökkubbedeki fiziki-coğrafi olayları, kendi yetenekleri çerçevesinde, ***insan şeklinde*** çeşitli ilahlar, "sihir"lerle açıklamaya çabalamıştır.

Örneğin, bir Yunan söylencebilimde, ilahların hepsi insan şeklindedir. Maddesel yaşamları vardır; yerler, içerler, evlenirler. Bunlar süper güçlere sahip, bir tür kral-kahraman takımıdırlar... Ve bu söylencebilimin oluştuğu dönem –8/–7. yüzyıllardır. Uygarlık tarihinde geç kalmışlardır.

Ön-Türk kişisi, Ön-Türk düşünürü, felsefi-mistik yolda yürüyerek "evreni ve yaradılışı",

- tektanrıyla ve bu Tanrı kavramında birleşen,
- Güneş Kültü, Ateş Kültü ve bu kültlerden doğan Yılan-Boğa Kültü gibi öteki kültlerle açıklamaya çalışmıştır.

Bu kültler arasında kesin bir çizgi yoktur. Aralarındaki sebep-netice, doğan-doğuran ilişkileriyle "geçişli" olarak birbirlerine bağlıdır.

Bu kültler

- *Tanrı'dan olma,*
- *Tanrı'dan geliş,*
- *Tanrı'ya varma* safhalarını
- *manen* yaşarlar.

Tektanrı'ya taparlar, Tanrı *yaratan*'dır, "ruhu olap götüren", yani "El-İlah" değildir; zaten Tanrı adı, "yaratan" demek olan kelimelerin sıkışması sonucu meydana gelmiştir.

Ëd, yaratma demektir, Ëdiñ-Ër...Ëdiñ-İr...Tengir...Tengri ve bizde Tanrı olmuştur. Ëdin Ër yaşatmaya er'miş, erişmiş, *yaratan* demektir... Ve *sadece* Türkçede, Tanrı sözcüğü, *yaratan anlamından* doğmuştur.

Tanrı Ateşi-Ozlaşma, Varoluş, Tanrı'la Özdeşleşme(78)

Varolma kozmos'ta Tanrı beldesinde başlar; Tanrı, kişiyi burada yaratmıştır. On-Oğ'dur, *kozmos kişisi*'dir.

On-Oğ, Tanrı beldesinde, Uyu-Usuq halde bulunur... Buna "yüce uyku hali" ya da "uyku ruhu" da denilebilir. (Bugün *uyuşuk* olmuştur.)

Uyu-Usuq halinde,

- şekilsiz, kokusuz, ruhsuz ve hareketsizdir. Kozmos kişisi,
- Oz'laşıp, şekil değiştirip,
- Ot ile *Tanrı ateşiyle yanıp,* "alev, ışık, enerji" halinde
- *döne döne,*
- *yeryüzüne* inip, orada,
- Oz'laşıp,
- Es, yani *can, ruh* sahibi olur.
- *Vücut, madde, cisim* olmuştur.
- Oq adını alır. Yeryüzü kişisidir. *Var olmuştur.*

Gerekli şartlar tamamlanınca –ki bunu "quantum" diye adlandırabiliriz–,

- Oq kişisi, ölümden sonra madde, vücut olarak *ateşe* vurulur,
- Oz'laşarak
- Ot, ateş, alev haline gelir,
- *uçarak,*
- *Tanrı katına* erişir,
- *Tanrı'yla özdeşleşir.*

On-Türkler, Oz'laşıp, Ot, yani *Tanrı ateşiyle yandıktan sonra yeryüzü kişisi* olduklarından kendilerini "Ot-Oz" kabul ederler; biz

Ot-Oz'dan geldik derler. Tanrı'yla özdeşleşme gene *Tanrı ateşiyle* yanarak olur. (Tanrı ateşi, alev, dönmek, oz/an, Alevi-Bektaşi ve Mevlevilerin kuruluşunda, kökeninde yer alır. Halk edebiyatında geniş yer kaplar. *Işık,* İslamiyete "nur" olarak geçer.

Enerji ise, Tanrı'nın gücünün ifadesidir ki, *Ateş Kültü'nü, Güneş Kültü'ne* bağlar.

Tektanrı(79)

Evrenin *tek* olan *Teñri* dediğimiz kuruluşunda,

• hayat ve ölüm,

• bereket ve kıtlık gibi birbirinin zıddı olan "iyi ve kötü" olan fenomenler vardır.

Bunlar, birbirleriyle amansız bir mücadele halindedirler.

Biz insanlar için *Teñri'nin* iyi olan fenomeni, hayatı mümkün kılan *kün,* "güneş"tir.

Teñri'deki bu fenomen Ay'la birlikte bir "ikilik" (düalite) halinde ortaya çıkmaktadır;

Cërle (yer) birlikte bir "üçlü" fenomen doğarak, "Biz insanların yaşamı" mümkün olmuş olur.

Varoluş; İyilik-Kötülük

Bu *üçlü* fenomen sayesinde Teñri'nin varlığını kavrayabiliyoruz;

• İnsanlar, ancak bu üçlü fenomen sayesinde *var olabiliyorlar.*

Bu nedenle, bu üçlü fenomen Teñrilik vasfına sahip... Yalnız bu vasfın bu niteliğin tam olmasının şartı vardır; çünkü varoluştan sonra *yaşamak* gerekliliğidir, bunun için de;

• *Ay*'da

• *Cër*'de,

Hayatı mümkün kılan, yani "kötülüğe" karşı olan "iyilik"in bulunması gereklidir.

Ay, güneşin Ëki (eşi, şerefi, "iki"si, "ikinci"si, onun devamı, tamamlayıcısı, kısacası *eşi*) olarak zaten bu nitelike sahiptir.

Cër'e, yer'e, yeryüzüne bakalım:

Yeryüzünün *iyilik* nitelikleri, onun nitelikleri, onun "bolluk ve bereketi"dir.

Bu bolluk ve bereket sembolü *inek*'tir.

Çünkü, onun verdiği süt, besinlerimizin en önemlisidir, yaşam için yalnız başına yeterlidir.

İneğin boynuzları 2'dir; bu sayı "şeref"i temsil etmektedir, aynı zamanda *iyilik* anlamına gelmektedir.

Bu boynuzlar göğe doğru uzanmaktadır.

İneklerin var olmalarını sağlayan *boğa*'ların boynuzları da 2'dir. Onlar da gökyüzüne uzanmaktadır.

İşte Cër'deki bu *iyilik, inek* ve *boğa*'ların boynuzlarıyla Teñri'ye ulaşmaktadır. Bu ulaşan iyilik sayesinde de Teñri de *iyi olabilme* niteliğini korumaktadır.

İyilik hassasını koruyan Teñri, güneşin *yalqınları*, ışınları vasıtasıyla, bu *iyilik*'ini *yılan* şeklinde yeryüzüne yollamakta, doğa da bu sayede *varlık*'ını koruyabilmektedir.

Fakat, yeryüzünde insanların bolluk içinde yaşamaları için bu yeterli değildir; bu da ancak,

- *Buğ* ve *Buwun*, yani bey ve budun'un,
- iyilik hassalarının,
- Teñri'deki *kün*'e ulaşmasıyla elde edilir.

Bunun da şartları vardır:

- Buğ'un, tıpkı güneşin ayı gibi bir eşi olmalıdır.
- Buğ, Buwun'un *hayrı* için, *ona bir köle gibi çalışmalıdır.*

Ancak bu şartlar altında Buğ,

- Ölümden sonra, *canının* "uç/arak *Tanrı'ya ulaşması* imtiyazına sahip olacak, bunun için de,
- *ateşe vurulacak*, yani *yıkılarak*, "ateş, ışık, enerji" halinde
- Öz-İçiş'e, cennete geçecek, Tanrı ile öçdeşleşecek, ölümsüzlüğe kavuşacaktır.

Öz'ün, kişinin manevi varlığının *içişi, öz*'ün canlanması, Tanrı'dan, ölümsüzlükten gelen Öz'ün, maddi ölümünden, vücudunun ölümünden sonra, Tanrı'ya varması, ölümsüzlüğe kavuşması demektir.

Bu felsefi kavram pek çok sayıdaki bin yıl sonra *vahdet-i vücud* nazariyesi olarak ortaya çıkar.

Altı Yarıq Tigin, "Altı Işık Nasibi" ya da "Altın Çiçek Doktrini"(80)

Macar Türkolog Aurel Stein, 1907'de "Içkı Türkistan'ın Miran (Tunghuang) kentinde, (3 yaprak kâğıt) bulmuştur. Bu kâğıtlar üzerinde "çok eski bir Türkçe"yle yazılmış metinler vardı. Bu metinlerden, ait olduğu kitabın –emin ve üstün bir ifade şekliyle– *varlığımızın sırrını* açıkladığı anlaşılmaktaydı.

• 1. yaprak, yazının 6 maddelik ana bölümünü oluşturan *Yarlık Boltı*'lara, onlar da sekiz maddelik *Birile*'lere ayrılmıştır.

• 2. ve 3. yapraklar ise, *Yarlık Boltı*'lara göre meydana gelen *Boltı*'lara ayrılmıştır. (Boltı, "inanç ve onu kaideleştiren doktrin" demektir.)

Altı Yarıq, "Tanrı'ya varma, onda erime, onunla özleşmeşme için gerekli 6 fazileti ifade eder.

Tigin ise, "bu faziletlere sahip olabilmek için, ona nüfuz edebilme, yani "içeriği, felsefesini kavrayabilmek için gerekli ilme sahip olma"yı öğretir.

Bu, tarihteki ilk din kitabı ne zaman yazılmıştır?

Genelde,

• *varoluş*'u tek bir esasa, tek bir temele "determinizm"e bağlıyor.

• *Ol-Oni,* "kainatın, evrenin, âlemin kuruluş mekaniğini", halkın anlayacağı "sembol-söz"lerle anlatıyor.

Bu, tarihteki ilk din kitabı ne zaman yazılmıştır?

Aurel Stein, bu metinlerin "çok, pek çok eski bir Türkçe"yle yazılmış olduğunu kaydetmektedir.

Moğolistan Türk tarih yazarlarına göre, *Boltı*'lar, yani "dinsel inançlar ve kaideleri" –1517'den –512'ye Daryüs'ün *Ür Apa* yenilgisine kadar

1 000 yıl süreyle kaydedilmiştir... Fakat, ana metin, tarihten süzülerek gelen *Tektanrı kavramına* ait inançlar ve bu inançların çerçevesini oluşturan merasim ve kaideler ne zaman yazılmıştır? Aurel Stein ve henüz tarihi konusunda araştırma yapmamış olan tarih yazarları "çok eski" fikrinde birleşmektedirler.

Bu konuda K. Mirşan'ın kanaati şudur:

Miran'da bulunmuş olan metinlerde,

• ancak en eski *Sintaş*'larında (heykel değerindeki yazılı taşlar) görülebilen *tamgalara* rastlanmaktadır. Örneğin, *Öge Ke*'deki "G" harfi, *Üç Yarıq Da*'daki "A" harfi için, ilk ve en eski tamgalar kullanılmaktadır. Ana metni kopya edenler,

• metinleri tam okuyamadıkları ve anlayamadıkları için, büyük güçlükler çekmişler ve yanlışlıklar yapmışlardır. Örneğin, *Ösü Uçi* yerine *Su Uçu* ya da uzun bir cümlede geçen *Alt A*'yı *Qa*, *Aw A*'yı ise *Da* şekline sokmuşlardır.

...Herhalde, Altı Yarıq Tigin, *taş* üzerine yazılı bir halde, bir mabette saklanmış; bu metne göre rahipler, –1517'den, –512'ye kadar Boltı'ları kaydetmişler ve –516'da mabetlerin kontrol altına alınmaları üzerine, mabetteki yazıların hepsi kopya edilerek Miran kentine götürülmüştür... Ve de, A. Stein, bu kopyalardan –şimdilik– 3 yaprağı bulmuştur.

Altı Yarıq felsefesi doğrudan doğruya Budizm'in kökenini oluşturmuştur.

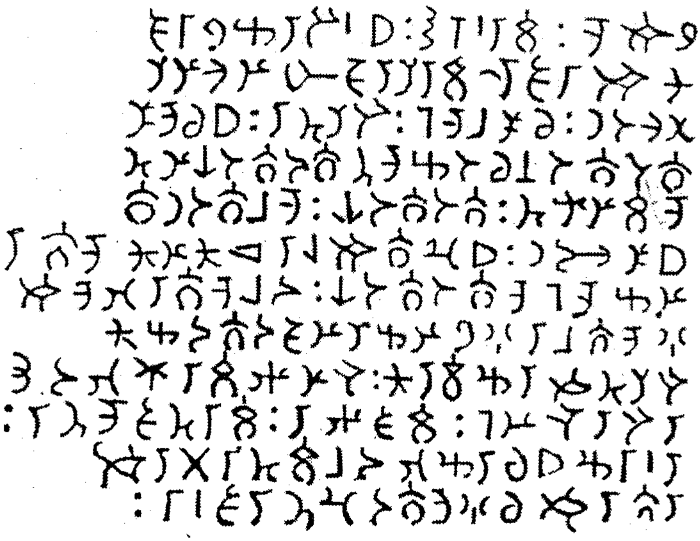
Tektanrı kavramı 2 şekilde Mezopotamya'ya inmiştir:

• Isub-Ura (Doğu Anadolu'da sonradan Isuwa şekline girmiştir) devleti sayesinde; *Subar, Sabır, Sâbırî*'ler, yaklaşık 6. binlerdeki Isub-Ura adının ilerki bin yıllarda değişikliğe uğramış şekilleridir.(81)

• Tarihte, Om-Oğ Köl'ünün kuzeybatısında görülmüş olan *Esen*'lerin, kuraklık nedeniyle göç edip Lût Gölü kıyılarına yerleşmeleriyle gerçekleşmiştir.

Altı Yarıq Tigin, "6 emir" Mezopotamya'ya indiğinde, Hazreti Musa'da "10 emir" olmuştur. Din tarihi araştırmacıları bu konuya eğilirlerse, Tenoha dahil, pek çok bilimsel gerçeği ortaya çıkaracaklardır.

Altı Yarıq Ti̇gin'den, K. Mirşan'ın tercümesiyle bir bölüm:

İyim Oñ Bi̇sinç Ay, Sëkiz Yigirmigin, Bi̇li Ög İçüüñül
Ëd Oñun Ub-Uşuluñup Këlti Uyub Oñuş At Otuqub Ozuñuç.
At Otuq Ötüñ, Bü Ërt At Otuq, Oñ-Altun At-Uyuş Uçun
Oyur At Omulıq Ërür Oñtı; Özüñ-Apañ At Otuq Ol Oñtı.
Oq-Oñım Oğıñ Atlığ Yüzlüɛ Ot-Oz İr Këlt İmiz Bir-Ökün Bi̇ş Oquñ İkiküp Bëgini Bitigiñüçi İsiz Oyıbız Qul Bitidim Itım Buğuñ Tur İçigisi.

Takvimin Oñ yılının, beşinci ayının, sekiz yirmincisinde (d.ö. 18.5.519), "Beldesinin Kralı olarak Sahib-i Muvaffakı" teşyi olunarak geldi, canlı-ruh olabilmek üzere, namının yakılması suretiyle Tanrı'ya geçebilmesi için.

(85)

Altı Yarıq'tan bir diğer sayfa...

Miran, Oq-Oñım Oğ devletinde, Uçuğuy Köl doğu sahilindeki tarihi İb-İs Bolıq'tır; bu adın "üniversite" demek olduğunu görmüştük (günümüzde, bu yer, atom denemeleri bölgesidir).

Ateşte yakılmak suretiyle geçmişe, Bü olarak yakılmış olması dolayısıyla, "muvaffak olarak ölen namın uçurulması" gayesiyle yapılan dua sebebiyle muvaffak oldu; ateşin Tanrı namına yakılmış olması dolayısıyla muvaffak oldu.

Oq-Oñım Ogıñ isimli halk yüzünün Ot-Oz askeri olarak gelen, bir tek Rabbe inananların beş ordularının beyi hakkındaki işbu yazıyı dinimizin hizmetkârı olarak yazan Buğun Tur ("Superiority", yani dini kurum) mensubudur. (K. Mirşan, 1991, s.37-38.)

Tun-Huang'da (Miran-Biş Bolıq), –519'da yazılmıştır.(82)

Ön-Türklerin tektanrı inancını ve Ön-Türklerin karakteristiği olan *Ateş Kültü*'ne göstermektedir.

"Lider"in ölümünden sonra, onun başarısına dikilen bütün yazıttaşlarda daima aynı kavram işlenir. Bu yaprağın yazılan tarihi –529'dur, ama bu önceki binlerce yıllarda mevcut tektanrı inancının –6. yüzyılda bir tür kâğıt üzerine geçirilmiş örneğidir.(83)

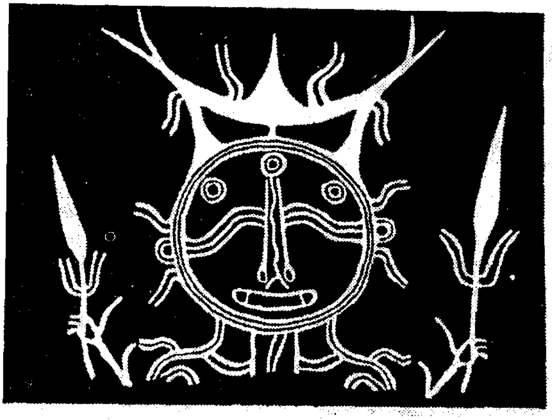
Aynı içeriği, hemen tümüyle ifade eden yazıtı, Fransa'da *Glozel*'de yaklaşık 3. binde Ub-Oş (yüce konfigürasyon) Yazıtı'nda okumaktayız. (Bkz. Glozel yazıtları.)

Yukarda, Altı Yarıq Tïgin'in Budizmin kökeninde yer aldığı kaydetmiştik, aşağıda Ön-Türkçeden Budizm'e geçen ve Sanskritçe sanılan birkaç kelime veriyoruz:

Buda=ayrılma (buda/mak, budak); *Buddha*=bilgisizlikten ayrılan, bilgisizlik rüyasından uyanan.

Ni-Irwan=ilk hale dönüş; *Nirwana*=kurtuluş.

Way-Nıqı=talim; *Vaineyika*=talim vb...(84)

(86)

Altı Yarıq Tigin'in faziletlerini manalandıran bir Qara-Suğ, Qurgan sintaşı (Ulukem kolu); tarihi, Sovyet kaynakları 2000 diye vermişlerdir. Tam bir petroglif olan bu sintaşı, 15/8. binler arasına yerleştirilmelidir.

(87)

Güneş Kültü

Ögül-Uqus'lar, *tek* ve *yaratıcı* kudret yerine *güneş* resmi çizmişlerdir. Bu hal onların güneşe taptıklarını ifade etmez; sadece, güneşin, yaşamı temin eden, sonsuz *enerji kaynağı* olduğunu görmüş olduklarını ve bu enerjiyi *Tanrı'dan aldığını* tasavvur ettiklerini ifade eder:

Güneş, bu kavramın *sembolü*'dür.

Bu kavrama günümüzde, örneğin Uygurlarda rastlarız. Onlar dualarında, *güneşi ısıtan ulu Tanrı* cümlesini kullanırlar. Ön-Türklerde, Güneş Kültü'yle ilgili en eski belge, *Tamgalı Say*'da (Damgalı Vadisi) bulunan bu yukarda görülen kaya resmidir.

Tamgalı Say'ı, Almatı'nın 160 kilometre kuzeybatısında, Balkaş Gölü'nün güneybatısında, Ayırıs (bugünkü Çu) Nehri'ne açılan vadilerden biridir. Tarihi, eski Sovyet Bilim Akademisi araştırmacıları tarafından –8 bin olarak tespit edilmiştir. (Qazaq Epigrafikası, G. Musabay, A, Maxmotov, G. Aydarov, Almatı, 1971.)

Güneş Kültü'nü ifade eden bu kaya resminde *kutsama merasimi* hikâye edilmektedir.(88)

Takdis merasimi, Kün-Ëki huzurunda yapılır. Kün ve Ëki, gökten yere inmişlerdir (resmin sağ alt kenarında bulunmaktadırlar). Buğ'a, yani *Bey*'e merasimle Bu'luk unvanı vereceklerdir.

Bu'luk sıfatı, "beylik, hanlık, krallık" anlamını ifade etmektedir ki, bir *buğ* bu unvana sahip olmakla,

• halkına, bir kul, bir köle gibi hizmet etmekle zorunludur.

Bu zorunluluk

• bir görev ve aynı zamanda

• bir yetkidir.

Bu yetki ve görev

• kutsal'dır; bu nedenle, ancak vaftiz merasimiyle, "kutsama merasimiyle verilir".

Kün, gün... Ëki (Eyki) tamamlayıcısı, güneş ve eşi olan ay...

Buğ'a yetki verilmesi, *Kün*'deki Uç hassası sayesinde oluşmaktadır ki, bu hassaya sahip olduğunu şu şekilde anlamaktayız:

• Güneşin başındaki noktalı ya da benekli 3 daire,

• 3 hayvanla bağlantı ki, bu bağlantı 2 kol ve 1 bacakla elde edilmiştir.

Uç sözcüğü, en yüksek yeri ifade ettiği gibi, aynı zamanda 3 sayısını verir.

Kün'ün solundaki *Ayteñ*tenr*isi* ise *Eki* (2) niteliğini taşımaktadır:

• 2 niteliği, hassası, başın etrafındaki "çizgili halka" ve başın dışındaki "noktalar"la,

• 2 kol, 2 ayak,

• sol elde 2 parmak ve

• sağ elin Bu:1, yani *keçi* ve *it,* ona ait hayvanlardır. Keçi "dağ keçisi"dir, Tanrı'ya haber götürür, *it,* muhafızdır.

Kün'ün hayvanları ise, *inek* ve *yolbarsdır* (kaplan).

Kün Tanrısı, 2'den fazla (inek ve yolbars=2 eleman) olan 3'lük hassasıyla, dünyamızdaki hayatı mümkün kılmaktadır.

Onun bu hassası "doğum vaziyetinde"ki keçi ve bu keçinin arkasını tamamlayan 4 çizgi ile işaret edilmiştir.

Bu sayı, Toğ Ur...Tör Et...Tört... ve bugünkü *dört* şeklini almıştır. Toğ/ur'an kadının, Tör Et'mesi, Tör denen, evin en itinalı yerine yerleşmesinden oluşmuştur.

Merasim Ëz Ëd A Ëm, yani takdis merasimidir; bunun sağ alttaki figürlerin, "7 yalqın"dan oluşan saçlarından ve kolun bele dayanmış durumundan anlıyoruz.

En sağdaki figür ise, kollarını kapalı olarak beline bağlamıştır; bu da "Ëm" duruşudur. Bu duruş dünyamızda, hayatın mümkün olduğunu doğrulayan bir öteki bulun'dur ve aynı zamanda "göksel"liğin ifadesidir.

Öteki 3 figür, bir kollarını havaya doğru kaldırmış olmakla *gök*'ü işaret etmekte kudretlerini *gök*'ten, Tanrı'dan aldıklarını ifade etmektedirler.

Ëz Ëd A Ëm cümlesinde; Ëz, takdis, Ëd yaratma, Ëm ise duruş, yani kelimeleri toplarsak "takdis etme duruşu, takdis merasimi duruşu" anlamını elde ederiz.

Bu merasimin gerçekleşebilmesi için Buğ'un, *eşi*'nin, merasimde hazır bulunması şarttır. Bu da "evli olmayan" olgunluğa kavuşmamış Buğ'un "asla *Bu* sıfatını alamayacağını gösterdiği gibi, Ön-Türklerde" kadının sosyal mevkiinin

• *kocasının yanında* ve

• *onunla aynı değerde* olduğunu açık ve seçik bir şekilde, İÖ 8. binde bu kaya resmiyle ortaya koyar.

Kun ve eşi Buğ'u, *yılan* vasıtasıyla takdis ederler.

Çünkü; *yılan,* Bu Oğ A...Buğ A...Buğa...Boğa sıfatını taşımaktadır. Bu: han, kral, yüce... Oğ: güneş, kutsal, şeref, A: artikl'dir. Hepsine toptan bir anlam vermek istersek, "yüce güneş" anlamı, boğanın işlevine en yakın olan anlam olacaktır.

Resimde *boğa, buğ*'un hizasında oynayan "7" kişi tarafından temsil edilmektedir... "Baş"larında Buğ bulunmaktadır; resmin sol alt kenarında yer almış olan bu grupta, Buğ'un kolunun içeri kıvrık olarak resmedilmiş olduğu görülmektedir.

Demek ki, Buğ'a

• göksel yetki, kutsal yetki verilmiştir ve artık, o,

• Bu Ëz Ëdi A olmuştur; takdis edilmiş han, *kutsal han* unvanını almıştır.

Bu, han, kral... sembolü 1 sayısıdır. Ëz Ëdi, tekdis edilmiş, sembolü 7 sayısıdır... Bu cümle, sayılarla "1+7" olarak da gösterilir. Bu Ëz Ëdi tahta oturacak ve yanında Bu Ëki A, Bu Eşi, kraliçe yer alacaktır.

Resmin sağ alt köşesinde, kral+kraliçe, Kün ve Ay çiftleri görülmektedir.

Piktogramı "taşa vuran" kişi ya da Ön-Türk heykeltraşı, Kün ve Ay Tanrılarının genel niteliklerini bu şekilde belirttikten sonra, onların başlarına *yalqın* (ışın) halinde işlediği noktalar ya da lekelerin adediyle aşağıdaki fikirleri açıklamaktadır.

Kün-Ay Yalqınlarının Anlamları(89)

Kün Teñri'sinin başına, sembolik olarak şunlar yazılmıştır:

• Us, yüce kat: 3 daire...yüce kat tarafından,

• Ot Oğ Ëz On... Otoğuz On...On Toğuz...On Dokuz: 19 nokta; bu sayıyla ifade edilen şudur:

On(ların, On halkının), Ot-Oğ Ëz (kutsal Güneş Tanrısı): On halkının kutsal Güneş Tanrısı.

• Ëz Ëd A On...Cedi On...On Cedi...On Yedi 17 nokta. Yani, Tanrı'nın yarattığı On (halkı için) ya da kutsal On (halkı için).

• Bu-Ër On...Bin On...On Bir...11 nokta...On(lara) han (olarak).
• Ëm (baş dairesi ve kollarının kapalı bir şekil arz etmeleri ile oluşan.
• Uç Ëm, Ucum duruşu): takdis olunanım.
"On halkının, Güneş Tanrısı'nın yüce katı tarafından, kutsal On halkı için, bey olarak takdis edilinenim".
Ay Tanrısı'nın başında ise şunlar yazılıdır:
• Us (Kün Tanrısı),
• Ëz Ëd A On...17 nokta,
• Ëk A... iki daire,
• Ëz Ëd A On... 17 halka boşluğu,
• Ëk A (2., 2 parmak, 2 hayvan).
Yüce katın, On halkınca kutsal sayılan eşiyim ve On halkının takdis eden hayır sahibiyim".
Sonuçlar:

1. Ësis

Buğ'u takdis ederek, ona Bu sıfatının verilmesi, Tanrı adına Kün-Eki (Kün-Ay) tarafından gerçekleştirilmektedir, Kün-Ay'ın resmi yapılabilmektedir.

Fakat, asla "yaratan'ın, Tanrı'nın" resmi yapılmamıştır. Zaten, o temsili olarak "erişilemeyen bir mekân olan göklerde" olduğu düşünülebilirse de, Ön-Türk kişisi "yaratan" için herhangi bir yer tayin etmemiştir. Bu nedenle de ona Tanrı, yaratan sıfatı dışında Ësis denmiştir; yani, hatırlanan, daima hatırda, düşüncede olan... (Ot-Oğ'da İzis olmuştur.)

2. Kadın-Erkek İlişkisi

Tanrı'yı temsil eden ve kutsal olan Kün-Ay çiftinin paralelini, yeryüzünde Bu-Ëki (bey ve eşi, kral ve kraliçe) olarak görüyoruz. Takdis merasiminde, Buğ, kutsal sıfatını aldığında eşi de, derhal kutsal sıfatını kazanmaktadır... *Demek ki, Ön-Türk toplumunda kadın ile koca'nın değerleri aynıdır...* Neslin, dolayısıyla, Buw'un, Budun'un devamı için karıkoca ilişkisinin, toplumda karıkoca dengesinin temel şart olduğu daha tarihin bu ilk dönemlerinde bilinmektedir.

Bu Ëki A...Begik...Bike... şekline dönüşmüştür, kraliçe demektir. Begik, Sanskritçeye oradan da Batı dillerine Begüm olarak geçmiştir.(90)

3. Sayılar

Ön-Türklerde, başlangıçta, sayı diye tanınan bir soyutlama yoktur; sonradan yapılan soyutlamayla sayı haline gelmiş olan "cümleler" vardır.

Bu resimde,

19, yani 9 ve 10 şu cümlelerden oluşmuştur: On (halkı): 10; Ot-Oğ Ëz (kutsal güneş): 9...bu sözcük sıkışarak Otoğuz... Toğuz... Toquz... Dokuz olmuştur.

Güneş, Tanrı'yı temsil ettiğinden 11 sayısı binlerce yıl sonra Şamanlık döneminde Tanrı'yı ifade etmektedir.

11, yani 1 ve 10... Bu-Er: (bir) 1... Bu'ya Er'işmiş, bey, han, kral olmuş... Ayrıca tek başına 1 sayısı Tanrı demektir.

Bu-Er On: 1 ve 10: 11.

17, yani 7 ve 10 bu sayı aslında Ëz-Ëd A On cümlesidir.

Yukarda görmüştük. Ez-Ëd: 7 idi, On: 10. Sonuç 7 ve 10: 17.(91)

4. Yedi Sayısı ve Yayılması

Ëz-Ëd A Ëm'in takdis merasimi duruşu olduğunu görmüştük, bu kavram

• güneşin yalqınları "yılan"la temsil ediliyordu.

• Takdis merasimi 7 yalqınla ifade ediliyordu.

• Yılanı, oynayan 7 kişi temsil ediyordu... ve bu merasimin adı Ëz-Ëd A Ëm idi. Bu cümle sıkışarak Ëz-Ëd Ëm...Ëz Ëdi sonunda, Yakutlarda *Seti,* Orta Asya'da Ceti bizde yedi olmuş, esas anlamını kaybederek 7 sayısını ifade etmek için kullanılmıştır.

Ön-Türkçedeki Seti, Batı dillerine, *septem, sette, septe, seven, zieben...* şekillerinde geçmiştir, bu dillerin hiçbirinde 7 sayısının bir anlamı yoktur ve Hint-Avrupa teorisinde bu sayı, bu dillerdeki müşterek sayı diye iddia ve kabul edilmiştir.(92)

5. Ëd Tamgası ve Yayılması

Ëd sözcüğü Ön-Türkçede,

• 1) var, mevcut; 2) sahip olma; 3) gen (cinsi ilişki halinde kadın şeklinde olan bir damgayla ifade edilmiştir); 4)*var etme, yaratma* anlamlarını taşır.

• Ëdin Ër, Sumercede "yaratan, Tanrı" demektir.

• Ëdis, –3000'lerde Yunan yarımadası ve Ege'ye inmiş olan Pelasglarda "Tanrı" anlamını vermiştir. I O=Ëd Is Ong=Yaratma başarısı=Yaratan, yani=*Tanrı.*

• Ëdin Ër, binlerce yıllık gelişme ve değişme sonucu, Ëdingir, Teñgir, Tenger... sonunda Teñri ve bugün Tanrı olmuştur, yaratan demektir.(93)

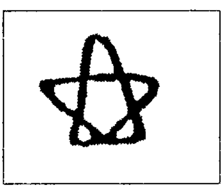
6. Ëm Tamgası, "Eli Belinde" Motifi

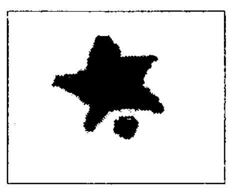
• Ëm, bugün kilim ve halılardaki şekillere *im* denir.

Kilimlerdeki "eli belinde" diye adlandırılan motif bu şekildir. Bu eli belinde şekli, kilim ve halılar üzerinde, uğradıkları değişikliklere göre, Ön-Türkçedeki değişik damgalara benzerler ve buna göre de değişik adlar alırlar.

7. Hazreti Süleyman'ın Mührü, 6 Köşeli Yıldız

Kün-Ëki'nin sembolü, iç içe, tersyüz halde yerleştirilmiş iki üçgendir; bu şekli, İdil-Oral ve Alplerde Kamunlar Vadisi'nde, yandaki şekilde görürüz. İlki, Uçu-Ëki, noktalı ve 5 köşeli olan Uçu-Ëkin diye okunur. Uç, aynı zamanda gökü ifade ettiğinden, "gök, ikisi"nden hareketle "göksel çift" diye adlandırabiliriz.

Bu şeklin en geç –3000'lerde Ortadoğu'ya indiğini düşünmekteyiz. Aslı bilinmediği, fakat kutsal sayıldığı için, "Hazreti Süleyman'ın mührü" diye adlandırılmıştır.

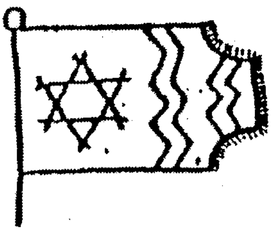
Kutsallığı nedeniyle, Selçuk ve Osmanlı sanatlarında çok kullanılmış ve çok şekillere girmiştir. Esas şekil dışında en çok, içi başka figürlerle doldurulmuş 6 köşeli yıldız şeklinde kullanılmıştır. Çini panolar, tabaklar, tahta işleri, tavan süsleri, sırçalı tuğladan kubbe şekilleri, sahanlar ve sinilerde yer almıştır.

Levni'nin, padişahlara ait minyatürlerinde pek çok yerde geçer. Kutsal olduğu için, uğur, bereket getirdiği düşüncesiyle hemen her yerde kullanılmıştır.

Son zamanlara kadar, bakır, hatta alüminyum tepsilerde göbek motifiydi. Bu şeklin, bizdeki mermer işçiliğini gösteren en harika örneğini, Nevşehir Camii'nin, mermer bloktan oyularak yapılmış olan parmaklığında görürüz.

Orta Asya'da, Hazar Türkleri tarafından da kullanılan bu şekil –Hazarlar Museviliği kabul etmiş ve bugün İsrail devletini kurmuş olduklarından–, İsrail bayrağı olarak kabul edilmiştir. Göksel olduğundan, bayraklarına mavi renkle işlenmiştir.

Bizde, İsrail devletinde önce, 14. yüzyılda beylik bayrağı şeklinde de kullanılmıştır.

Buğ (bey)

Ëd=yaratma

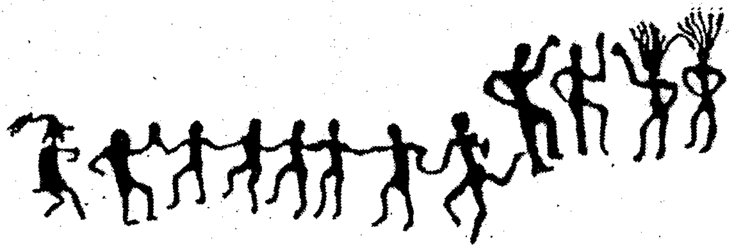
Onç=göksel ışık

Oğ=kutsal

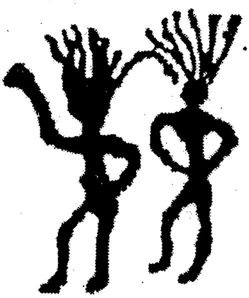
Bayrakta bu Ön-Türkçe damgaları okuyabiliriz.

Resim: Teke beyi Müberizüd'din-Mehmet Bey'in 14 Mayıs 1373'te Antalya'nın burçlarına astığı, beyaz zemin üzerine kırmızı Mühr-ü Süleyman (altı köşeli yıldız) taşıyan (T. Gülensoy, *Orhun'dan Anadolu'ya Türk Damgaları*).

Günümüzde Antalya Kalesi'ndeki tarihi evlerin bazılarında "Mühr-ü Süleyman"a rastlanmaktadır.

şekil 1

şekil 2

şekil 3

Yılan-Boğa Kültü

Güneş Tanrısı, yalqınlarını yeryüzüne *yılan* şeklinde gönderir.

Kün Tanrısı'na ait olduğu için *kutsaldır.*

Nitekim, yukarda gördüğümüz gibi, takdis merasiminde, takdis *boğa*sıfatını alan *yılan*'la *uyulan*'la yapılır (*şekil 1*).

Bu sıfat, Bu, beylik yetkisi; Oğ, kutsal, şeref, güneş; A, artiki olduğuna göre, Bu Oğ A...Buğ A...Buğa...Boğa şeklindeki zaman ve mekân içindeki değişim sonucu sıkışmadan oluşur.(94)

Burada dikkat edilecek nokta, kocabaş hayvanlar sınıfından olan boğa ile, boa olarak Batı'dan adını tercüme olarak öğrendiğimiz "yılan"ın aynı adı taşımalarıdır.

• Boğanın, Batılı kulağıyla boa şeklinde duyulmuş, idrak edilmiş ve bu şekilde yazılmış olması, büyük bir etnolojik yanılgıya neden olmuştur.

Sibirya etnolojisini inceleyen bir heyet, burada duydukları boğa sözcüğünü boa sandıklarından Hindistan'daki bu "tropikal yılan"ın(!) Sibirya'da bulunmasının bilimdışı olduğunu düşünerek, Sibirya'nın Hint kültürünün etkisinde kalmış olduğuna karar vermişlerdir. Böylece başlarında E. Mircea gibi büyük bir etnoloğun bulunduğu heyet, Güneş-Boğa Kültü'nün, dolayısıyla Ön-Türk kültürünün varlığının farkına varamamışlardır. (Le Chamanisme, Payot, Paris, 1961.)

Hatırlayalım, yeryüzündeki *iyilik, boğa*'nın *boynuzlarıyla Kün Teñgrisine* erişmekte, o da bu iyiliği gene, (*şekil 3*)

• *boğa* sıfatıyla yılan şekline girmiş *yalqınlarıyla,* yani *ışınlarıyla* yeryüzüne göndermektedir. Sıfatıyla dedik; çünkü, *boğa,* kutsal, şeref, güneş gibi "büyüklük, kudret, şeref, birikmiş enerji" anlamlarının hepsini kaplıyor, yeryüzüne *iyilik,* hayatın esasını oluşturan *ışık* ve *bereket* halinde iniyor, hayatın, dolayısıyla nesillerin devamını sağlayarak, *Tanrı'nın kalıcılığını* sağlıyor.

Olayı şema halinde görmek istersek:

• Kocabaş hayvan boğa ile aynı adı taşıyan *yılan, iyilik gidiş-dönüş* işlevini icra ederek *kötülüğe karşı Tanrı'nın kalıcılığını* sağlıyor.

Yılan, Aile-Ocak-Ateş

Yeryüzünde, *hayat, kişi, çift-aile* ve *"barınakta"* devam eder.

Barınakta *ateş* esas elamandır, *ısınma* ve *pişirme* onunla sağlanır.

• *Ateş;* hayati değeri, yakılmak ve korunmaktaki güçlüğü ve asıl, *Tanrı'daki güneşin* yeryüzündeki benzeri olduğu için *kutsaldır.*

• Ateş yakılan yere *ocak* denir.

•*Ocak* ve *ateş,* pek çok halde aynı anlamı verir.

• Ocaksız barınak *olamaz,* bu nedenle,

• "Ocak, barınak, aile" aynı anlamları verirler.

• Kişi, –Ateş Kültü'nde göreceğiz– *kutsaldır,* dolayısıyla aile de *kutsal*'dır, ocak da *kutsaldır.*

• Kutsal olan yılan, *iyiliğin* temini, hayatın devamının temini için yeryüzüde gönderildiğinden, hayatı devam ettirecek olan *kişi-aile-ocak*

• *koruyucusudur...* Ocağın sönmemesine, aileye bir fenalık gelmemesine dikkat eder, onlara daima iyilik aşılar, iyi yaşamalarını ve kötülüğe, ihanete uğramamalarına dikkat eder.

Ama ocağa bir kötülük gelir de, kutsal olması nedeniyle Tanrı'ya bağlı olursa, bu kötülüğün Tanrı'ya edildiği demek olur ki, en büyük ihanet sayılır. Bunun da cezası, şartlar ne olursa olsun

• *intikam*'dır.

Koruyucu ve *intikamcı* yılan, Ön-Türklerin sembolüdür. Çünkü, Tanrı ve kutsal kavramları içinde yetişmiş olan, bu dünya görüşünün ürünü olan Ön-Türk kişisi, "dostluğa sadık", ihanete tahammülsüzdür.

Yılan-Saç (Işık, Bereket)

Sağ altta tören duruşundaki Kün ve Ëki'nin başlarını 7 *yılan,* yani 7 *yalqın*'ından oluşan saçları örtmektedir (*şekil 2*).

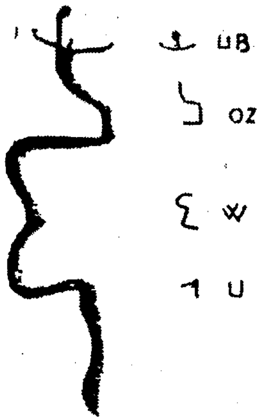
Dikkat edilirse, Kün, saçının 1 teliyle bağlantı kurarak, Ëki'nin sayısı 6 olan saçını 7'ye tamamlamıştır.

Ön-Türkçede "temsilci" anlamına alt, 6 çizgi, noktayla yazılır. Ëki, bu takdis törenini *Tanrı adına* yönettiğinden alt, yani temsilci sıfatını taşımaktadır.

Öte yandan Kün ve Ëki 1'dirler, *bütündürler,* bu nedenle,

• *yarım* olan Kün, *yarım* olan Ëki'yi 7'ye tamamlayarak onunla *bütünü* elde etmiştir; ...Ëki'nin, (ikinci, tamamlayıcı) demek olduğunu unutmayalım.

Yazıda Yılan

Uw Ub-Oz
Mukaddesata yüce geçiş
Uw: kutsal
Ub: yüce
Oz: geçiş (şekil değiştirerek).

(95)

Van-Başet Dağı'ndan iki yazıt (–4 bin, "6 bin ?") (Prof. Esin Alok.)

[UW] [BU:belki:Bİ veya BİR] [UŞ] [OQ]
[OŞ] [ËS] [İT] [is] [UÇ].

Uw Bu (mukaddes); Uş (majestelerinin); Oq-Oş (kuant konfigürasionu); Ësitis (denen yere) Uç (uçuşu).(96)

Kuant: Değişmez değer, Can'ın Tanrı'yla özleşmesi için, gerekli değer sahibi olma... Sonraki dinlere ve İslamiyette "günahsız olma, konfigürasyon, canların, ruhların toplandığı yer", İslamiyette "Arafat".
(Kutsal majestelerinin "gerekli değere sahip olan canının" ruhların toplandığı denen yere uçuşu.)

Halk Oyunlarının Kökeni

Kutsama töreninde, altta solda yılan'ı (boğayı) temsilen 7 kişi oynamakta, (H)alay çekmektedirler. Asya ve Anadolu geleneksel Türk halk oyunlarının kökenini başka kültürlerde aramanın bilimdışı olduğu meydandadır.

Anadolu Geleneklerinde Yılan

Anadolu geleneklerine göre, her evin bir yılanı vardır ve yeri, o evin ocağıdır. Evin koruyucusu, uğur ve bereketi olan yılana dokunulmaz. Eğer, yılanın öldürüleceği şartlar doğmuş ve yılan öldürülmüşse, onun hemen *yakılması* gerekir; çünkü yakılan yılanın dumanları göğe yükselir, bulut olur ve yağmur halinde yağıp yeryüzüne "bereket", *iyilik* getirir. (Bu Ön-Türklerden çok yakın tarihe ait bir inanış olabilir.)
Orta Asya geleneklerini, genellikle koyuyabilmiş olan Yörükler, yılanı, "bir kedi okşar gibi okşarlar".

Eğer bir yılan öldürülürse, onun eşi, şartlar ne olursa olsun *intikam* alacağından, o da öldürülmek üzere aranır.

• Anadolu tarihinde aranması gereken bir *illujanka* yılanı vardır. Dev bir masal yılanıdır.

Ön-Türk inanışlarında,

• Boynuzlu yılan,
• tüylü yılan,
• beyaz-kraliçe yılan
• kanatlı yılan vardır.

Qazan şehrinin arması böyle bir kanatlı yılandır. Bu arma sonradan Moskova arması haline getirilmiş, ona bir de "canavar"ı öldüren Saint-Georges masalı uydurulmuştur.(97)

Yılan Kültünün Yayılması

• Kanatlı yılan, çok başlı olarak değişik şekillerde, Batı resim sanatında mitolojiye ait tablolarda görürüz.

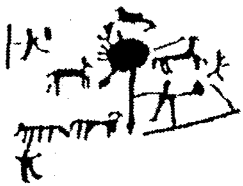
Tüylü ve boynuzlu yılan, Behring Boğazı'nı geçerek Yeni Dünya'da, bazı Kızılderili kabilelerinde gelenek olarak devam etmiştir.

şekil1a(98)

şekil1b(99)

şekil2(100)

• Yılan motifinin, Avrupa'da bulunduğu, tarihteki en eski yerler, İtalyan Alplerindeki Kamunlar Vadisi. Bu vadide, yılan, savaşçının

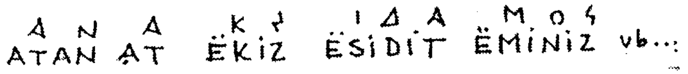
elinde kudretli bir mızrak şeklinde işlenmiştir; adeta, gökten hemen inmiş bir yılandır (*şekil 1ab*)... Bir öteki savaşçıya gelince, yılan halindeki mızrağını, güneşten koparmamıştır bile (*şekil 2*).

Bu motife güney Fransa'da "Harikalar Vadisi'nde" de rastlarız. (La vallée des Merveilles.)

Atan At Ëkiz Ësidit Ëminiz
Oduçuy
Ëkiz Ësidit Ëmin Ësin
Atan At Ëkizitin Ëtirinisin
Uçuy Ërişik At-Ata Ësiçin
Okut Ulunuz.

101

Pelasglar, yani Ön-Türklerle "yılan" Antik Yunan'a gitmiştir: Yukarda, K. Mirşan tarafından Ön-Türkçe olarak deşifre edilmiş olan bir Pelasg yazıtı görülmektedir, tercümesi şudur:

- Atalarımızın adı olarak kaim olan şahsın (Atalarımızın adının yerini tutan, dolayısıyla onu temsil eden kişinin)
- yakılarak (yakılmış olduğundan)
- canı
- uçmak suretiyle (Tanrısına) erişmiş bulunuyor.

Ve buna göre o

• At-Ata ruhu olarak sizin Rabbani ulunuzdur (At-Ata ruhu olarak sizin Tanrısal ulunuzdur).

Görüldüğü gibi, Ateş Kültü ve yılan motifi ya da Yılan Kültü, bir kere daha aynı kavramın iki değişik yüzü halindedirler.

Antik Grekte, yılan Delf Tapınağı'nda Python'la temsil edilir.

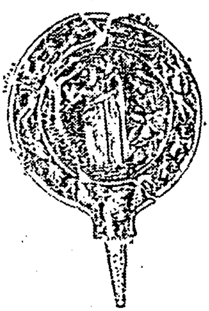
• Meduse'ün saçları,
• yılan motifli ziynet eşyası da, kaynağını bu Yılan Kültü'nden alır.

Etrüsklerde Yılan

Yazıtlarda "dragon" şeklindedir, aynalarda koruyucu rolündedir, zekâyı da temsil eder.

22) Arzuları gerçekleştirme meleği –Kanatlı yılan– bu yazıtla Etrüskçe olarak "Arzularını yerine ulaştıran, mukaddesatındır" diye yazmaktadır.(102)

Yılan, Etrüsklerle İtalya'ya girmiştir, Etrüsklerin sembolüdür; bunu Marquis de Campana'nın Ermitaj Müzesi'nde bulunan aynasında görüyoruz.

Aynanın arkasında, Oq Uyuzunut yazıyor. Oq Yılanı demektir. Bu yazıt, Ön-Türk geleneklerinin Etrüsklerde de devam etmekte olduğunu göstermektedir; büyük bir yılan, aynanın ortasındaki sevişen bir çift, onları çevreleyerek "koruma" halindedir.(103)

Roma'da Yılan

• Roma'da, Via Appla'daki Neptün Hamamı'nın zeminine işlenmiştir; tüylüdür ve kuyruğu 3 çatallıdır, yani Bu damgasını taşımaktadır.

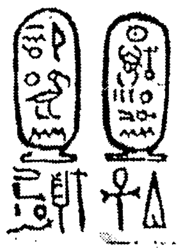
• Roma'da, Tanrı Mitra adını ve bu adı taşıyan kutsal odada savaşçı elinde yılan şeklinde bir *mızrak* tutar... Val Camonica'da olduğu gibi...

Kudret ve Egemenlik Timsali

Musa'nın Tanrı'nın emriyle kara yılanı kuyruğundan tutmasıyla onun "asa" şekline dönüşmesinin Ön-Türk Yılan Kültü'yle ilgisi düşünülebilir.

Din büyükleri, imparatorlar, kumandanların "asa"ları da bu kökten doğmuş olabilirler; bazı asa'ların kıvrık olan uçları Us=en yüce, Ub=yüce, kutsal damgalarını temsil edebilirler.

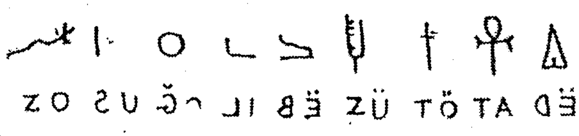
Ot-Oğ'da (Ön-Mısır) Yılan

Oğ Atas Alt
Oğ Ar At Onç

Ër Anım Og
Oguç Onç

Ëd-At Ötüz Ëbil
Ogus Oz.

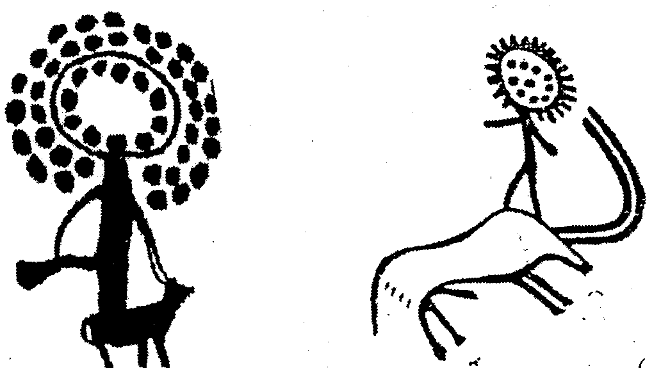

Ot-Oğ'da (Ön-Mısır) yılan, Ön-Mısır hiyeroglifleri arasında bilinmeyen bir dile ait sanılan bu Kartuş (cartouche) K. Mirşan tarafından Ön-Türkçe okunmuştur.

Son satır "yaradanın, geçeceğimiz beldesine Oz'muş olanlar" demektir; Oz'mak, şekil değiştirerek –metamorfoz sonucu– geçmek... Tanrı beldesine geçmek; yılan "Oz/laşmayı" ifade etmektedir.

Yazıda Boğa

Tamgalıdan iki örnek (–8 bin)

(104)

Soldaki resimde boğa, kutsama töreni bütününde bir "parça"dır. İşlevi, yeryüzü bereketini, güneş vasıtasıyla Tanrı'ya iletmektir. Bu görevi icra edebilmek için, boynuzları güneşe varacak kadar uzamış, yeri göğe bağlayan bir yazı elemanı olmuş, *tamgalaşmıştır.*

İkinci resimde ise, boğa "birleşik bir tamga" halindedir:

• Boynuzlar Ök, boyun çukuru On, ön bacaklar İki, arka bacaklar ile fallus ve karın çukuru Ër, geride 4 çizgi *tört,* sırtın kavisi Uw damgalarını oluşturmaktadırlar.

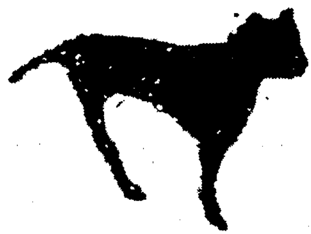
Boğanın omuz başları "Uç/maya, At/ılmaya" müsait bir pist haliyle, "dolmen" kavramını ilham etmektedir.(105)

(Kutsama töreninde, boğanın göğe erişen boynuzları "dünyanın, bir öküzün boynuzları üstünde durduğu" masalına kaynak olmuş olabilir.)

Günεş Kültünde Yer Alan
Diğer Kozmik Değeri Sembol-Hayvanlar

Yolbars (Leo-Pard)

(106)

Leopard, kutsama töreni petroglifinde, Kün'ün alt hizasında ona tabi bir hayvan olarak yer almıştır.

Kün, Leopard ve Boğa'nın üstünde, *yüce* mevkide bulunmaktadır. Bu kavram, Anadolu uygarlıklarında, "Kralların tepeler üstünde" resmedilme şeklinde görülmektedir.

Luu-Bars kelimelerinin sıkışmasından oluşmuştur:

• Luu, "kurt, yırtıcı hayvan" demektir.

• Ön-Türk inanışlarında, "Tanrı, toprakları yaratmak için bir *yüce hüküm*" vermiştir... *Yüce hüküm,* yani Ub-Uruş; Ub=Yüce, Uruş=Hüküm... Bu kelime sıkışarak Bars halini almış, zamanla da "Tanrı'nın toprakları Barş yılında yarattığı inancı" doğmuştur.(107)

Herhalde Bars'ın kozmik değeri nedeniyle, Güneş Kültü'nde, güneşe ait bir hayvan olarak yer almış olacaktır.

Luu, "kurt, yırtıcı hayvan" demektir.

Her iki kelime, Luu ve Bars, zamanla sıkışarak Yolbars halini almışlardır; Luu-Bars, Batı dillerine Leo-Pard olarak geçmiştir.

Hint-Avrupa dilcileri, Leopard kelimesinin bu dillerde, *tek müşterek kelime* olduğunu iddia etmekle büyük bir yanılgı içinde olduklarının farkında değildirler. Bunun nedeni, Türk dili ve kültürünü yok saymaktan ibarettir.

Anadolu Türkçesinde, Pars, Asya'da ise Yolbars denmektedir.

Kozmik kudret ifadesi olduğundan;

- Çatalhöyük Ana Tanrıçası'nın iki yanında "koltuk" halinde bulunurlar.
- Asya ve Mezopotamya'da erken dönemde toprak kapları süslerler.
- Şaman davulunda lekeler halinde yer alırlar.
- Avcılar, leopard postunu bellerine sararlar,
- hanlar, kralların tahtlarına leopard derisi serilir.

Keçi (Dağ Keçisi)

Tamgalı –8 bin–

(108)

Orta Asya'daki 7 binlere kadar yükselen dağların tepelerinde, derin uçurumların kenarlarında, korkmadan gezindikleri ve koştukları için "uçar" etkisi bıraktıklarından, Tanrı'ya haber getirip götüren sıfatını

kazanmışlardır. Bu haberci nitelikleriyle, Kün-Ëki'yle sıkı ilişki içinde olduklarını ifade etmek üzere, kutsama töreni resminde Ëki'nin sağ eli "iki parmak" halinde dağ keçisiyle temas halindedir... Kün-Ëki, Tanrı'nın buyruğuna uyarak, Buğ'a, (Bu)luk salahiyetini veriyordu. Bu haberi getiren Ök'tür, dağ keçisidir.

Ök adını alır. "Gök, Tanrı ve Tanrı'ya haber götüren" nitelikleriyle kutsaldır. "Şeref"i ifade eden, 2 sayısındaki "göğe doğru yükselmeyi gösteren boynuzlarıyla" kozmik değerdedir, "kral, mersiye ve ruh" anlamlarını, içinde bulunduğu cümleye göre alır.

Yazıtlarda "Buğ, Han, Qağan"ı gösteren damgaların yanında yer alarak onların bu sıfatlarını doğrular.

"Tanrı habercisi" niteliğiyle, Orta Asya sözlü edebiyatına geçmiştir.

"Neslin devamını, doğurmayı ifade ettiği konularda, kıç tarafı 4 çizgiyle belirtilir.(109)

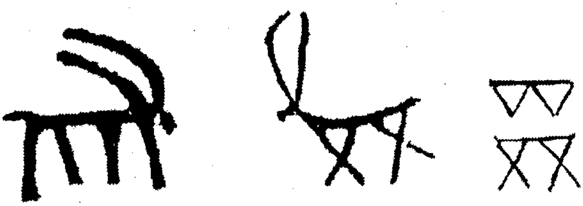
Yazıda Dağ Keçisi(110)

Ök adını alan dağ keçisi " " ve " " damgalarıyla gösterilir..

• Birbirlerine paralel halde olan bacaklar, *tört* okunur ki, *doğum* demektir.

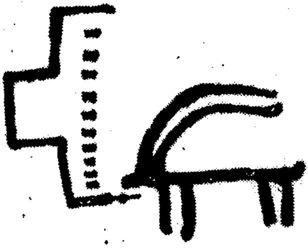
• Ancak, *kara Tau*'da bacakları çapraz olan dağ keçisi, bu çapraz bacaklardan, "B" şeklinde olduğu için, BE harfi sanılan, aslında "Ök" okunan " "şeklini vermiştir.

• Boynuzlar daima Ök okunur ve " " şekliyle tamga sistemine geçmiştir.

Kara Tau (Qazakistan)(111)

Sat Dağı (8 bin)(112)

Beldibi Mağarası
(8 bin) Antalya(113)

Tir-i Şin Yaylası
(6/5 bin)(114)

Ök… (b) Uk (bouc) dilcilere…

Kurt (ya da İt)

(115)

(116)

Kutsama töreni petroglifinde it ya da "evcilleştirilmiş kurt", "ev ve aileye olan sadakati" ve de evi, kadın temsil etmiş olduğu için, Kün-Ëki'nin, ay'ın, kraliçenin, kadın'ın, ana'nın ayaklarının bidinde yer almıştır.

Sağdaki resim, Bulgaristan'da Şuman sintaşı yazıtıdır. İskit yazısının altında, sağda *yılan kuyruklu bir kurt;* solda, *yılan kuyruklu* bir *köpek* görülmektedir.

Burada, İt-Kurt'un kudretiyle *yılanın* kozmik kudreti birleşmiştir. (İskit Yazıtı tamamen okunmuştur.)(117)

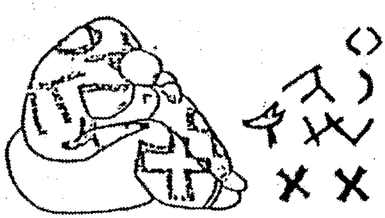
Kurtun Asya'da adı *Börü*'dür. Bunun, Bü=muhteşem, Ürük=öteki dünyadan oluşan Bü-Ürük'ün, Börük=muhteşemden türediği bilinmektedir.

Asya inanışlarında *"ışık yeleli olarak gökyüzünden geldiği"* kabul edilir;(118) bu nedenle kozmik değerler arasında yer alır... İlerki bin yıllarda "yol gösterici" anlamında, Ergenekon Destanı'nda yer alack ve "örs ile demir"le beraber timsal olarak kullanılacaktır.

Bars kelimesinin başında Luu halinde kullanılışının "Onomatope"den, "ulu/mak"tan geldiğini düşünmekteyiz.

Dikkat edilirse, Luu-Bars kavramında "kozmik değerde iki hayvan" bir arada kullanılmıştır.

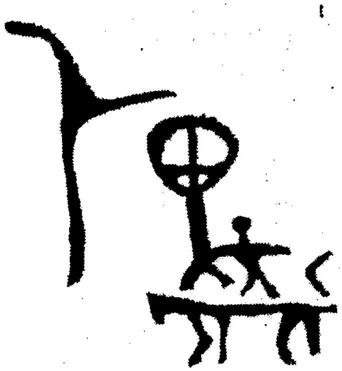
İt (ya da Kurt)

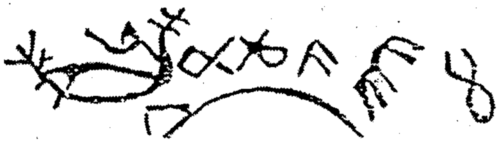
Oğ (insan)
On At (kozmostaki)
Uw İt (mukaddes impulsudur)
Ëd-Ëd (kreasionun).

"İnsan Kozmostaki Yaratma'nın kutsal itişidir."

Ana Tanrıça'nın gövdesini örten yazıt, Çatalhöyük, Konya, 6500. (119)

("meydana gelişteki" Oq uygarlığı halkı.)
Başet Dağı (Van), –4 bin. (6 bin ?)(120) (Prof. E. Alok).

Val Camonica'da Esis İl Yazıtı'ndan detay (sağdan ikinci şekil İt'tir.)(121)

İt damga ve kelimesi it/meyi, it/me işlevini ifade eder. İt/me ise, Batı dillerinde impulsion, impuls olarak ifade edilen haldir.(122) İt/me ise, "ortaya çıkış, doğuş, doğma" kavramlarını kapsadığından "Tanrısal kudret" niteliğindedir.

İt/mek fiiliyle köpek anlamına "it" arasındaki ilişkinin nasıl doğduğunu bilmiyoruz; fakat herhalde bu "Tanrısal kudret ve buna ilaveten köpeğin sadık ve koruyucu vasfı", onun "bayrak, devlet sembolü" halinde kullanılış ve bayraklara işleniş nedenini açıklar.

Kozmik değerde olduğu için, Güneş Kültü'nde yer almıştır.

Ateş Kültü [Ot-Oz=Ateş Yoluyla Değişim,(123) Metamorfoz-Transfigürasyon]

• *Gök kubbe,* erişilmezliğiyle

• *ateş,* kudretli bi ışık ve enerji kaynağı olarak ilk insanı en çok meşgul eden iki elemandır.

Ön-Türk kişisi, gök kubbeyi, uzayı, sonsuzu görmüş, hissetmiş, düşünmüş, hayal etmiş, ona As demiş ve şekil olarak da, iki ufku birleştiren bir yarım daire çizmiştir. ∩

Bu gök kubbede erişemediği iki ateş vardır; ilki,

• Kün-Ëki'dir, onu Oğ diye vasıflandırır ve gökyüzünde gördüğü şekle sadık kalarak bir daireyle (O) ifade eder, ortasına da bir nokta kondurur (⊙); erişemediği Kün'ü Teñgri olarak tanır, ama ona tapmaz. Teñgri'nin temsilcisi olarak bilir.

Bu nedenle, "O" damgası, aynı zamanda "güneş, şeref, kutsal, uygarlık ve insan" anlamlarını taşır.

Gök kubbedeki ikinci ateş, gökten düşen ateştir:

• Kudretli ve korkunç bir ışık olarak büyük bir patlamayla, indiği yeri yakar, ulu ağaçları devirir, orman yangınları çıkarır, insanları öldürür. Bu, bugünkü,

...*Şimşek* ve *yıldırım*'dır; On'dan, kozmostan, kozmosun iç'inden çıktığı için onu, On-İç=Onç "kozmik güç, ışık, şekil" diye adlandırır ve ≸ şekliyle somutlaştırır. Bu, Onç damgasının sade şeklidir. ⋟ halinde sade şekli de vardır.(124)

Bir de yeryüzünde ateş vardır:

• *Kendi yaptığı ateş,* "enerji ve ışık" kaynağı olarak hayatın devamını sağlar; yapılması zor olduğu için, bir kere "yaptı"mı, bir kere yaktı mı bir daha sönmemesine dikkat eder; kendi ölçüsünde imal ettiği bir "mini-güneş"tir... Bu nedenle kutsaldır.

Bu mini-güneş, gökteki ateş gibi, korkunç bir kudret ve enerjidir. Değdiği, kendisine verilen, yani al/dığı her şeyi yakar, kendi gibi alev, ateş haline getirir. Rengi al/dır, kutsal olduğu için, rengini ifade eden *al* kelimesi de kutsal anlamına gelir. (Prof. A. İnan.)

(Al/ıp gökyüzüne, Tanrı'ya götürdüğü için kutsal demektir.

Al-Apa, al/an=ilah, alıp Tanrı'ya eriştiren "ilahi" demektir ki, al-ap, sonunda Alp şekline girmiştir.(125)

Alp dağlarına bu adı verenler, Kamunlar adını taşıyan, İtalyan Alplerine yerleşmiş olan Ön-Türklerdir. (Bkz. Kamunlar bölümü.)

Yalnız, insanoğlunun imal ettiği ateşte bir terslik vardır. Gökteki ışık yeryüzüne inerken, onun yaptığı ışık gökyüzüne yükselmektedir.

İşte bu gözlemler serisi, bu olaylar karşısında duyulan korku, hayranlık, sevinç, ümit, ümitsizlik, Ön-Türk kişisi için, "hayal ve düşünceyi" harekete geçiren bir etken olmuştur:

- Gökten ateş halinde *iniş*
- göğe ateş halinde *çıkış*.

Bu iki karşıt olaydan,

- *varoluş* kavramını yaratmıştır. Ve de "varoluş olan" Ön-Türk kişisini, asıl
- *ölümden sonra yaşama, ölümsüzlük, Tanrı'ya erişme,* ilgilendirmiştir.

Bunun için, Ön-Türk kişisi, kendisinin, Ol+On (Ol, dünya; On, kozmos), kozmosa, gökyüzüne ait olduğunu kabul eder. Bu tasavvur içinde, kozmos ve kendisi, aynı gerçeğin iki ayrı görüntüsü gibidir. Kozmosa On dediği gibi, kendini de On diye adlandırır. Gökyüzünde bulunduğu için de kutsaldır, öyleyse, onun tam adı On-Oğ, kutsal On olacaktır.

Ot-Oz Değişimi [Yanma Yoluyla Değişim-Oz: (126) Transfigüration]

On-Oğ'un yeryüzüne inişi, gökten inen ateş gibi, olmalıdır; bunun için de, On-Oğ,

- Oz'laşıp yani şekil de değiştirip
- Ot, yai "ateş, ışık, enerji" haline dönüşür, yeryüzüne iner, orada yeniden
- Oz'laşarak,

"madde, cisim, kişi"

- Ön-Türk kişisi olur, adı ve sıfatı
- Oq'tur; "varoluş, liyakat" demektir, zamanla, asker, mızrak ve günümüzde Ok demek olmuştur.(127) Varoluş, yeryüzünde varoluş Oq sözcüğünün "yeryüzü kişisi" anlamını vermiştir, On'un, kozmos kişisinin karşılığıdır.

On kişisi, On-Oq'tur,* yani kozmosa aittir. Kozmosta On kişisinin belirli bir şekli, belirli bir cinsi-erkek kadın yoktur. Kozmosta ayrıldığı, koptuğu zaman ancak "kişi" olur.

Bu adeta, damlanın su içinde, denizin içinde bilirlenememesi gibidir. Su saçıldığı zaman "damla"yı fark edebiliriz.

Ot-Oz

Var olma, Varoluş, Ön-Türklerde Var Olma Felsefesi

• Kozmosta başlar, Teñgri kişiyi kozmosta *yaratmıştır,* On-Oğ'dur.

• Kişiden Oz'laşıp,

• Ot, *ateş, alev* halinde,

• *"döne, döne"*

• yeryüzüne inip, orada

• Oz'laşarak

• Ës yani *can* olur. Artık yeryüzü kişidir, *var olmuştur,* madde cisim olarak vardır.

• Kendini Oq diye adlandırır;(128) bu adı almıştır. Çünkü, "kutsal ateşten, güneşten, Oğ'dan" yaratılmıştır.

Oq'lardan, Oq kitlesi –eğer istenirse Oq ırkı– doğmuştur, artık sıra, bu Oq'lar, Ës'ler, "can"lar, kişiler arasında,

• *ayrım, belirleme* yapmaya gelmiştir.

• *Kendini, yakınındakini, uzaktakini* "belirlemek" gerekmektedir:

• kendi için, ...Ësi-Ëm...ben-*im,*

• yanındaki için...Ësi-Ën...sen-*sin,*

• uzaktaki için...Ësi..."o-dur".

Bunun, *can* olan, *var*olan *ben...*can olan, *var*olan *sen...* can olan, *var*olan *o...*demek olduğu düşünülebilir.

* *On-Oq* kelimesi Batı dillerine Eunuque, yani cinsiyetsiz diye geçmiştir. Osmanlıda haremde *önük,* haremağası olmuştur.
Uq hecesi ait olmayı ifade ediyor. Histori/que Archeologi/que tarihi, arkeolojiye ait.
On, kişi, kozmik kişi anlamıyla Fransızcaya da *On* (belirli olmayan üçüncü kişi) olarak geçmiş olabilir: *On Dıt*=denilir, deniliyor (kişi oluyor). Dilcilerin dikkatine...

Ön-Türkçenin ve Ön-Türkçeden kaynağını alan bütün dillerin beklemediğini teşkil eden *var olmak* fiili doğmuştur.

Ön-Türk kişisi, yeryüzünde, *fiil olarak, fiilen* mevcuttur.

Oq kişisi, şartlar tamam olduğunda, madde, cisim olarak, ölümden sonra *ateşe vurulur, yakılır*

• Oz'laşarak,

• Ot, ateş, alev, ışık, enerji haline değişip,

• Uç'arak

• *Tanrı katına erişir.*

Artık Tanrı'ya geçecektir, Tanrı'da eriyecek, ölümsüzlüğe kavuşacaktır. Bu dönem,

• Öc-Oñun, "var olma başarısı" diye adlandırılır ki,

• Öc-Öcüy için, "var olma, var olmaya devam"için,

• İçilis Öc Ad'da bulunur, buradan, "var olmaya, Tanrı'da ebedileşmek için ilk adım"ını atar, Tanrı hükmüne girer... (İçilis Öc Ad, İslamiyette "Arafat").

• Ög-Öcüm Öd, "var olma, Tanrı'da var olma" dönemini başlatmıştır.

Öc-Oñun'a Tanrı'da özleşmeyi, ölümsüzlüğe kavuşmuştur;

• Bü-Öcüm'de "muhteşem varlık"ta bulunmaktadır.(129)

Muhteşem varlıkta bulunma,

• Uyu-Usuq diye ifade edilir, "yüce uyku hali" demektir, buna "uyku ruhu" da denebilir; cümle halinde şöyle ifade edilir:

• Atas Uq Ëbin Asım Uyuy Ëmis=gökyüzünün ateş gibi olan bin'leri...

ya da

• Uyqun Ësimiz Özün Apan As Uy, Özüm Uy Apan Asız=uyku ruhu ile Tanrı'nın gökyüzünde kalışımız, kendimizin Tanrı'da kalışıdır.(130)

Ön-Türklerin *varoluş felsefesi* budur.

Görüldüğü gibi Ön-Türkler *tektanrı*'yı bulmuşlardır;

Görüldüğü gibi Ön-Türkler "gök"e *değil,* Tanrı'ya; *yaratan*'a taparlar.

Ateşe Vurulma Kuralları(131)

Güneş Kültü'nde, Buğ'un takdis merasimiyle Bu, han, kral sıfatını aldıklarını gördük.

• Bu'nun ölümünde, halkı toplanıp, kendilerine gerçekten bir "kul ve köle" gibi hizmet etmiş olup olmadığına karar verir.

• Eğer karar müspet ise, yakılma şerefine ve bu şerefle Tanrı'ya geçme hakkını kazanmıştır.

• Her "Bu", her han, Qağan, Tanrı'ya ozar diye bir kural yoktur.

• Halk ona, Bu; yani "muhteşem" unvanı da tanıyabilir.

Müspet karar aldıktan sonra "yakılma ateşi"nin

• halk tarafından,

• Tanrı adına yakılması,

• halkın kendisi içi dua etmesi ya da

• mezarına Bengü, yani anıt-taş dikmesi lazımdır.

Ës-Urus: Ölü külünün konulduğu kap demektir. Latin dillerine Urna, Urne; Grekçeye Soros olarak geçmiştir, aynı zamanda oy sandığı demektir.

Oq-Uruqun: Bu kapların konulduğu, ölülerin gömüldüğü mezarlara Oq mezarları demektir. Bu bizde ve Batı'da Kurgan olmuştur. Aynı zamanda kullanılan bir başka deyim ise, Otun Ëbil Ulu Us'tur. "Ateşi gök'e ulaştıran düzen" demektir. Batı dillerine *Tumulus, Temenos* diye geçmiştir.

Ateş Evi–Ïb-Ïs Bolıq; "Üniversite"(132)

Cesedin yakılmasına At-Otuq, ateşe urulduğu yere İb-İs Bolıq denir. At-Otuq namın yakılması, "bilinen kişi"nin yakılması demektir. Bolıq ise, site demektir.

At-Oğu Bolıq, hanedanının oturduğu yer, "başkent" demektir. Bolıq, Balıq diye de okunabilmektedir. Bu, balık anlamına geldiği gibi balıklardan doğan ışık, kutuplarda görülen ışık da Balıq diye adlandırılır.

• "Aydın bölge" anlamına gelen site demektir. Örneğin Biş Bolıq, beş adet kentten oluşan koşma devlettir.

İb-İs Bolıq deyimi iki anlamı ifade eder:

• "Tertipli olarak düşünme yeteneği kazandıran site", yani *üniversite,*

• "ölen kişilerin canlarının öz-içiş'e geçmelerini sağlayan kuruluşu bulunan site", yani

• *ateş evi site*'si...

Isız Oyıbız Qul (yani rahip) tarafından yazılmış olan bir *ateş evi* yazıtının ve Altı Yarıq Tigin'in, Orta Asya'da Miran kentinde bulunmuş olması, bu kentin İb-İs Bolıq'lardan biri olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu kentte bulunan Min (Mille, dilcilere...) Üy'ün (bin ev), aynı zamanda bir üniversite kenti olabileceğini de gösteriyor.

Turpan'da (Turfan) bulunmuş olan ve başlangıcını aşağıya almış olduğumuz yazıt, bu kentin de bir İb-İs Bolıq olduğunu göstermektedir:

"Ub Ozulın'da İyime Öküp, Oğ-Urulunın İyime, İç Etür Ölüg Omun Uçuqun Ata-Oğa Urın Ërde-Ëbi..."

Bu uzun metin bu kentin yalnız bir "ateş evi" olduğunu değil, Ön-Türklerin dini kavramlar üzerinde yoğun düşünmeleri sonucu "astro-fizik" ilmine el attıklarını da göstermektedir.

Nitekim, Turpan kenti, üniversitelerinde asto-fizik öğrenimi yapılan önemli bir ilim merkeziydi. Turpan'ın batısındaki yar nehirciğindeki Yar-Hoto harabelerinde pek çok fizik metni bulunmuştur.

Yuğ(133)

"Ateşe urma" işlemini

• ölünün küllerinin gömülmesi

• yas tutma işlemi izler. Buna Yuğ denir, ölüm kederi töreni de denebilir. Yuğ'lama, ağlama olmuştur; Yuğ'ma, yıkama olmuştur.

Yuğ'un, ölenin at'ına, nam'ına, şöhret'ine uygun olabilmesi için çok sayıda önemli kişiler davet edilir, bu nedenle cesedin yıllarca bekletildiği olur.

Örneğin: Qanım Qağan'ın ölüm nedeniyle, –489 yılında oğlu tarafından diktirilmiş olan Bengü'de şu satırları okuyoruz:

• Babam hakan *at yılının* 10. ayında (–26/10/494) *uçarak bardı* (uçarak vardı) ve *domuz yılının* 5. ayının 27'sinde (27/5/489) Yuğ ettirdim.

Burada, Qanım Türük Bilge Qağan'ın cesedini yaklaşık 5 yıl bekletmiş olduğunu okumaktayız. (Bir cesedin yıllarca bekletilmesi, "cesedi muhafaza", yani "mumyalama" teknik ve ilminin Ön-Türklerde varlığını gösterir.)

Yuğ'a 500 *erin* (müstahkem mevki kumandanı), çok sayıda siyasal temsilci ve yoğun bir halk tabakası katılmıştır.

Yazıtın devamında, *yas tutma*'nın, "öz halkımızın *edgü* namı için (başarılı niteliği) göğün yerlere değdiği yerlere kadarki, Oq'lar ortamı kişileri, sayılamayacak miktarda gelerek, evet onun kut'una... Bunca kavimler saçlarını kulaklarını yoldu biçtiler..." şeklinde olmuş olduğunu okumaktayız.

Uça Barma

Ön-Türkler, liderler, Qağanlar için "öldü" demezler. Çünkü, lider Qağan Oz'laşıp Tanrı'ya geçecektir, ölümsüzlüğe kavuşacaktır. Bunun için *uça bardı,* uça vardı, uçarak (Tanrı'ya) vardı derler. Qağan'ın eşi içi ise *uyuq bolmış,* uykuyu bulmuş, uyumuş deyimini kullanırlar.

Önemli deyimler:

• *İçiliş Öc Ad* ve *Uyu-Usuq* kavramlarıyla *"Bu Ad A", "Buda"*'nın, kökenini oluşturuyor.

• *Öc,* Çinceye *Yu, Ç'i; Uyuv* ise, *Wu* olarak geçmişlerdir.(134)

Ön-Türklerin varoluş felsefesinde, evrensel uygarlık tarihi için çok önemli olan noktalar mevcuttur.

Gökten *ateş* halinde *döne döne* iniş; bu tasavvur, dervişlerin dönme'leriyle, Mevlevilerin, cem ayinlerinin "dönerek" icrasıyla, Alevilerin kökeninde yer almıştır. Ayrıca Alevilerde, Alevi dedesi bir *ozan*'dır. Sazıyla, türkü ve deyişler söyler; böylece "Tanrı'ya erişir, Tanrı'ya eriştirir". Kısacası, Mevlevi ve Alevilerin kökenini, tarihin derinliklerinden gelen ve Ön-Türklerde bir felsefe sistemi olarak ortaya çıkan *Ateş Kültü* ve *Güneş Kültü*'nde aramak bilimsel bir yol olacaktır.

Var Olma ve İm/Ek Fiilinin Yayılışı(135)

• Var olma fiili, "Ësi-Ëm, Ësi-Ën, Ësi", Sanskritçeye, Eski Grekçe ve Latinceye geçmişlerdir. (Aynı fiil bizde, ikinci bir şekil olarak *ettim, ettin, etti* haliyle yardımcı fiil halini almıştır.)
• Ësi-Ëm...Latinceye Es/sere,
• Et/tim... Fransızcaya Et/re olarak geçmişlerdir.
• Ësi-Ëm...Sanskritçede, Asmı, Asıı, Astı,
• Eski Grekçede, Eimi, Ei, Esti... (Pelasglarla Eski Grekçeye),
• Latincede, Sum, Es, Est... (Etrüsklerle Latince, İtalyanca ve Fransızcaya),
• İtalyancada, Sono, Sei, E,
• Fransızcada Suıs, Es, Est olmuştur.

Ön-Türklerde Tanrı İnancının Devamına Ait 2 Belge

• Moğolistan'da, Mogoitsu Irmağı, Sine-Uşu Gölü ve Örgütü Dağı yöresinde, Finliler tarafından 1909'da bulunmuş ve Ramstedt tarafından 1918'de yayınlanmış olan belgelere göre, bir grup Ön-Türk, Boğaziçi'ni at üstünde geçerek Erenköy'e yerleşiyor ve yaklaşık –1980 yıllarında İstanbul'da tarihin ilk devletini kuruyorlar: Oy-Urum At... İstanbul'a, "başkent" demek olan Oy-Oğ adını veriyorlar. İşte, bu Ön-Türk halkı kendilerini "Uw-On: Teñgrili yerli, Uç-On Kelmiş" diye takdim ediyorlar. Uw, kutsal On halkı, biz "Tanrı'nın yerlisi, Tanrı'nın yarattığı esas halk Tanrı'dan, Uç On'lar olarak geldik..."(136)

Bu takdim cümlesi, Ön-Türklerde *tektanrı inanışının* devam etmekte olduğunu gösterir.

• Moğolistan'da, Tariat bölgesindeki Terhingol Vadisi'nde 1969'da bulunmuş ve Önre-Binbaşı tarafından "taşa vurdurulmuş" olan Türk tarihine ait belgenin birinci bölümü şöyle başlar: "... Teñri'de Bolmış Bïlge Qağan İl Bïlge Qatun Qağan..." Tanrı'da bulunan, onda oluşmuş olan, halkı kalkındırmış "egemen Qağan" ve eşi qatun (kadın) Qağan...

Bu taş Önre-Binbaşı tarafından –517'de yazdırılmıştır, –1517'de kurulmuş olan At-Oy Bïl devletine atıfta da bulunmaktadır.(137)

Bu belge de bize –6. yüzyılda tektanrı inancının tazeliğini koruduğunu göstermektedir.

Vermiş olduğumuz bu iki örnekten ilki "–2 bin", ikincisi ise "–879, yani –9. yüzyıla" aittir.

Sadece bu iki belge, Bir-Oy Bi̇l döneminde tasavvur ve idrak edilmiş olan tektanrı kavramının bu tarihlerde süregelmekte olduğunu gösterir. Ayrıca,

• sadece örnek olarak Bi̇lge Qağan'ı alırsak İslamiyetin doğuşuna daha 1 700 yıl vardır,

• Qağan'ın yanında *eşi*'nin adı Qatun Qağan da zikredilmektedir; 1 700 yıl sonra kadın, Türk toplumunda tamamen değersizlendirilecektir.

Batı Dillerinde Tanrı Adlarının Kaynağı(138)

Batı dillerindeki *deus, dio, dieu* kelimeleri Grekçe olduğu iddia edilen *theoy*'dan, *theoy+us=theos*'tan doğmuştur.

Bu kelime Ön-Türkçedeki *uluğ* anlamını veren *Ëzüy* kelimesinde yapılan değişikliklerden meydana gelmiştir:

• Ëzüy "ϴ¥"şeklinde yazılır, Ëz (ϴ) ve Üy (¥) şeklindedirler.

Ëz damgası "O" diye, Üy damgası "Y" harfi diye okunmuş, başlarına da *the* hecesi getirilmiş, aslında *the-ez-üy* olması gerekirken ortaya *the-o-y* kelimesi *theoy* çıkmış, *ezüy-us*'tan, *us* ilavesiyle theoy+us=*theos* doğmuştur.

(139)

Uluğ demek olan Ëzüy kelimesini, Trabzon Ayasofya Kilisesi'ndeki, yanda görülen resimde okumaktayız.

Oy-Oğ'da (İstanbul) Oy-Urum Atın devletini kurmuş olan Ön-Türkler, Hıristiyanlığı etkilemişler ya da Hıristiyanlığı kabul etmişler ve Hıristiyan ayinlerinin Ön-Türkçe olmasını sağlamış olacaklardır ki, bu resimdeki yazılar, iddia edildiği gibi Pre-Grekçe değil, Ön-Türkçe okunmaktadırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

YAZININ DOĞUŞU*

Tamga Sistemine Dayanan Ön-Türk Yazısı

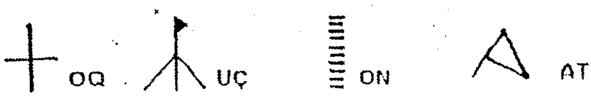
Batı'daki Yazı Sistemi

Bugün Batılı yazı sistemini incelersek, temelinde
- yalnız başına hiçbir anlam ifade etmeyen,
- *harf*'leri görürüz.

Harfler heceleri, heceler kelimeleri, kelimeler de cümleleri teşkil ederler; harf heceden itibaren değer kazanmaya başlar.

Ön-Türklerde Yazı Sistemi

Yazı sistemi, Ön-Türklerde, damga (tamga) kavramı üzerine kurulmuştur. Bu;
- çizgiler,
- lekelerle ifade edilen,
- kendi içinde tam ve
- *yeterli* olan bir sistemdir.
- *Sembol-resim*'dir.

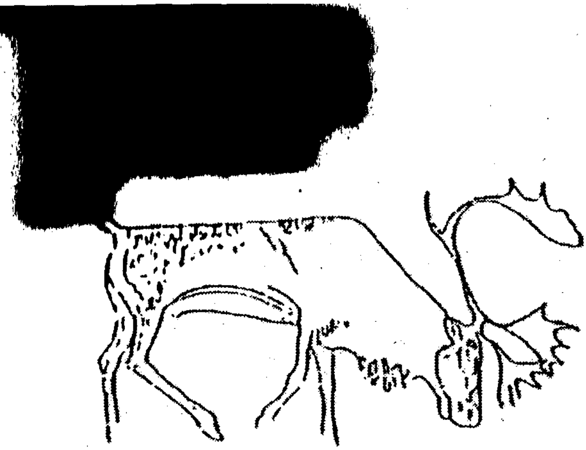
(140)

* "İnsanlığa Atılan İlk Adımlar" bölümüne bakınız.

Her biri birer,
• *damga*'dır, (tamga) her biri ayrı bir
• *kavram*'ı ifade eden
• *hece* okunuşunda bir
• *sözcük*'türler.
Örneğin;
Oq; yeryüzü kişisi, varoluşu... Uç; bey, han, lider, bayrak... On; kozmos, kozmos kişisi...
At; ad, Tanrıya at/ılma, egemen... anlamlarını taşırlar, yani her biri
• *tek şekil,*
• *tek harf görüntüsünde* olmasına karşın,
• *hece* olarak *okunurlar.*
Ve önemli olan bu "hece"lerin, bir "sözcük" oluşu, yukarda gördüğümüz gibi, yalnız başına bir *"kavram"*ı ifade edişidir.
Bu damgaların cümle içinde yer almalarına gelince,
• her damga, esas olarak kendi kavramını verdiği şekliyle okunur. Örneğin "+" damgası Oq olarak okunur ve bu anlam cümlede yer alır,
• ya da cümle içinde damgayı hece haline getiren ve başında bulunan sesli harf kaldırılır, damga "sessiz harf" haline gelir.
Damgalığını kaybetmiş olan şekil, artık "harfleşmiş" olduğundan, cümle gereği olan sesli harfle okunur; Oq damgası, "Q" harfi olmuştur, önüne A, U, I... seslileri getirilir.
Demek ki, Ön-Türkçeyi okuyabilmek için, *Ön-Türkçeyi bilmek* gereklidir. Bu da geniş bir Türk dili bilgi ve kültürüne ihtiyaç gösterir.

Kaya Resimleri-Damgalar

Kayalara resim yapılması tarihöncesinden başlar.
Bu resimler, tabiatta mevcut olanın, aynen resmedilmesi şeklindedir. Bazen bu ortaya çıkan resimler, bir "fotoğraf" mükemmeliğini taşır.
Örneğin, Bodensee'de Thaygen yakınındaki Kesslerlovch Mağarası'nda bulunmuş mamut dişine resmedilmiş ren geyiği...(141)

Pek çokları da, bir av sahnesini canlandırırlar.

Yani, resim yapan kişi, gözünle gördüğünü, elinle tuttuğunun resimini yapar, "natürist" resimlerdir.

Ögül-Uqus'lar, Ön-Türkler, "bilgi ve tecrübeleriyle sivrilmiş" kişilere Ögül-Uqus derler. Ög, "felsefe, düşünme yeteneği, haysiyet, majeste, sahip olmak" demektir. Uqus yazıdır.

Ögül sıfatıyla, Ön-Türk kişisi "doğanın, yaşamın" sırlarını aramıştır; bundan soyut sonuçlar çıkarmış, bu sonuçları Ön-Türklerin dünya görüşü olarak sistemleştirmiştir.(142)

Yalnız... Bu dünya görüşünü, bu soyutlamayı "sözlü felsefe" seviyesinde bırakmayıp, onu

- *taşa urmuş, somutlaştırmış,* görselleştirmiştir... Kendisinin Ögül-Uqus olduğunu ortaya koymuştur ve
- uygarlık tarihinde *ilk kez*
- *soyut* kavramlar
- *taşa* vurulmuşlardır.

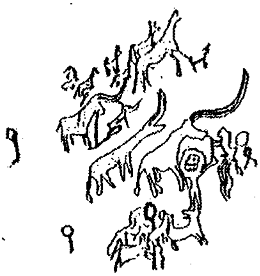
Bu taşa urulan kaya resimleri, ilkel, çocuksu denebilecek sadelikle; fakat kati, yalın çizgiler, lekelerden oluşurlar, çok nadir hallerde natürist görünümlü tarafları olsa bile, bu yönleri ancak, beceriksizce çizilmiş birer dekor halinde kalırlar.

Uygarlık tarihi bakımından, bu Ön-Türk kaya resimlerinin esas değeri, "yazı bulunları"nı taşımaları, yazıya doğru yönelmiş olmalarıdır.

Kısacası, Ön-Türk kaya resimleri,

- soyut düşünceyi aksettirir,
- yazı bulunları taşırlar; halbuki, yeryüzünde öteki kaya resimleri
- somut düşünceyi aksettirir,
- yazıyla ilgisi yoktur.

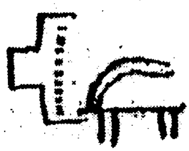
Asya'daki piktogramlar, yani kaya resimleri –30 binlerde görülmeye başlarlar. Bu kaya resimlerinin "yazı elemanları" içermeleri tarihi, genel olarak –15 binler olarak verilmiştir. Yazıya geçiş ise –8. bin sonlarına doğrudur. (G. Musabayev, A. Maxmutov, G. Aydarov, Qazak Epigrafikası, Almati, 1971.)

şekil1(143)

şekil 2

şekil 3

Bu konularla ilgili örnekleri görelim:

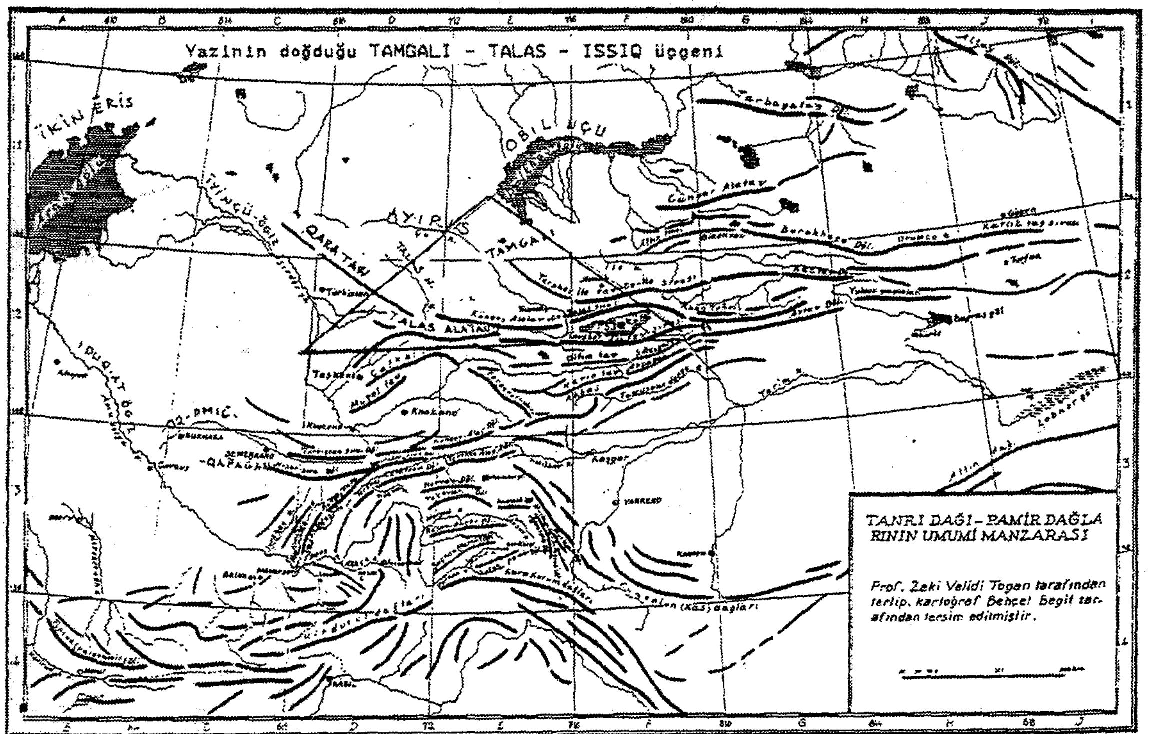
Şekil 1, Tamgalı Sayı galerisinden bir petroglife aittir.

• Hayvan şekilleri natürist görünüşlerini kaybetmek üzeredirler. Şematik hale dönüşmüşlerdir; çünkü, artık her biri *ayrı birer kavramı ifade* eden şekildirler. *Tamgalaşma* yoluna girmişlerdir. At, it, keçi yalnız başlarına *bir kavram* oldukları gibi, bu hayvanların *bacakları, kuyrukları, boynuzları* ve *fallusları* damgaları oluşturan elemanlar halindedirler. Bu *tamgalaşma*'yla birlikte,

• Ub (λ), Ang (ϙ) ve At (ϑ) şekilleri *gelişmelerini tamamlamış* ve *tamgalar* halinde kaya resminde yer almışlardır.(144)

Şekil 2 ise, gene Tamgalı Say'ında bulunmaktadır. Daha ileri bir dönemi, *yazıya geçiş dönemini* ifade etmektedir. Çünkü,

• hayvan ve insan şekli tamamen şematize edilmiştir:

Türkistan
Ord. Prof. Zeki Velidi Toğan, Enderun, İstanbul, 1981.

İnsanın bacakları artık " ⅄ " şekliyle Uç, kollar " ⍏ " şekliyle At, kafanın içinde 10 nokta On damgasını vermişlerdir.

Boğa-inek'in boynuzları "Ök", gerisindeki 4 nokta "Tört=doğum" diye okunmaktadırlar.

Sol üst köşede ise, "kuş" şeklinin şematize edilmesinde doğmuş olan Oq damgası yer almaktadır.(145)

Şekil 3 de, aynı bu petroglifin Doğu Anadolu'da Sat Dağı'nda bulunan paralelini vermektedir:

• " ⊔ " şekli "Oq", 10 çizgicik "On" ve boynuzlar "Ök" damgalarıdır.(146)

Bu, Sat Dağı petroglifinin tarihi, Ersin Alok tarafından –8 bin olarak tespit edilmiştir. (E. Alok, Anadolu Kaya Üstü Resimleri, Akbank, İstanbul, 1988.)

Yazının Oluşması

15. binlerden itibaren petrogliflerle gelişen ve ortaya

• *soyutlaşarak, tamga* olarak çıkan şekillerin,

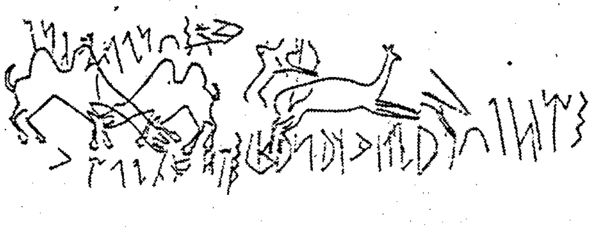
• *resim kavramından çözülerek,*

• *dizi halinde* (genel olarak) sıralanması sonucu, 7. binlerde *ilk yazı doğmuştur.*

İlk Yazıt

(–7000). Şeffaf resim esas alınırsa, –8 bin olması gerekir.

Sülyek Yazıtı(147)

1 000 kadar kaya resmi, tamgalı taşın bulunduğu ve yazıya doğru "büyük adımların atıldığı" yer Qazakistan'daki Tamgalı Say galerisidir. Fakat, *tarihteki ilk yazıtı,*

• Yenisey'in kaynak kolu Uluğkem vadilerinden Sülyek'te buluyoruz.(149)

• Tarihi –8. bin başları ile –7. bin sonları olmalıdır:

1) Yazıya geçişi ifade eden petrogliflerin tarihi –8. bindir.

2) Şeffaf resim tekniği –8. bindir. (Gravures Rup. V. Camonica, D. Riba, ed. Fr. Empire, Paris, 1984.)

3) Orta Anadolu'da, Çatalhöyük uygarlığındaki Ana Tanrıça'nın gövdesini örten Ön-Türkçe damgalar, bir *Ön-Türkçe yazıttırlar;* bu uygarlığın tarihi, J. Mellart tarafından –6500 diye tespit edilmiştir. (J. Mellart, Çatalhöyük, ed. Talandier, 1971, Suisse.)

4) Mezopotamya'da Ön-Türk damgaları, tarihi –5500 olarak tepspit edilmiş olan, "Tell Es Sawwan" seramiklerinde görülmektedir. (Expo. Petit, Palais, Paris, 1981.)

Orta ve Üst Asya'dan yazının –bu, tarihin ilk dönemlerinde– Orta Anadolu'ya, Çatalhöyük'e kadar inmesi için 500 yıl "akademik bir sayı" olduğuna göre, Sülyek Yazıtı için –7000, ilk düşünülecek mantıki bir rakamdır.

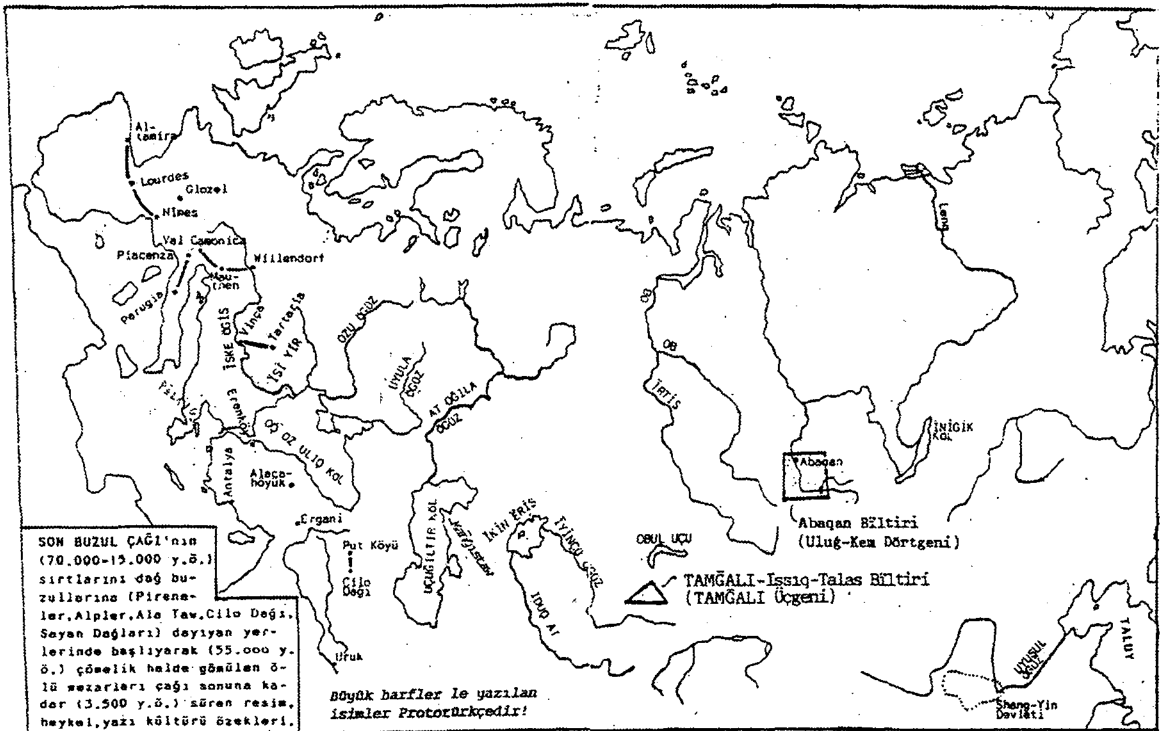
İlk ve en eski yazıtın, pitrogramlar ve petrogliflerin gelişerek *tamgaların doğduğu* "Tamgalı Say"ında ya da Kara Tau-Ala Tau-Talas bölgesinde bulunmamış olması, bu konuda şimdiye kadar pek az araştırma yapılmış olması nedeniyledir.

Tamgalıdaki 1 000 kaya resminden ancak 56'sı yayınlanmış ve bütün Asya'da en çok 60 yazıt okunmuş olduğuna göre, ilerki yıllarda "çok yönlü" sürprizlerle karşılaşmak imkânı çoktur.

Petrogliflerdeki *soyutlama*'lara gelince, bu dereceye,

• yaşam tecrübesinin birikmesiyle, *daha ileri bir düşünce* seviyesinin elde edilmesi ve

• kayalara resim yapmanın *büyük güçlüğü* sayesinde varılmıştır. Örneğin, "güneş"i çizmek gerektiğinde, bir daire etrafına, ışınları ifade eden çok sayıda çizgiler yerleştirileceğine, ortasına bir nokta konulmuştur ve bu "güneş" demek olan Oğ damgası olmuştur.

Avrasya'nın Oy-Toğşıq Haritası.

Bir başka örnek, "kuş" resmi yerine, ona, vücut ve kanat olarak iki, 90 derece kesişen çizgi ve gagayı ifade eden bir ufak kıvrım, yeterli olmuş ve bu Uç sembolü olarak Oq adını almıştır. Daha ilerki bin yıllarda, "gaga" da ortadan kalkmış, bugün *haç* dediğimiz şekil meydana gelmiştir.

Yazıda çok kullanılan *at* damgası ise, "*at*'ın, üstünde binicisiyle karşıdan görünüşünü şematize eden şekildir.

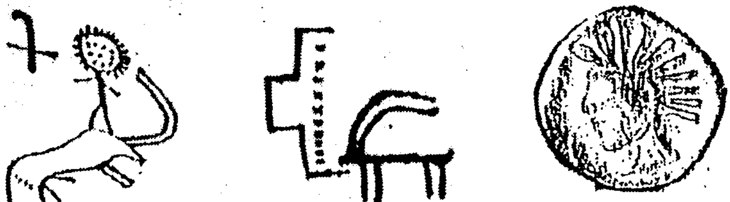
Tamgaların Kavram ve Şekil Olarak Çeşitleri

Talas bölgesinde, –5. binde bütün Ön-Türkçe tamgaların temelinde bulunan Açıktaş Oququ-Pult'u (okuma işareti) alfabesi meydana gelmiştir. Fakat, Ön-Türklerin değişik zamanlarda çok geniş bir alana yayılması sonucu, tamgalar "kavram ve şekil" bakımından çok çeşitlenmişlerdir. Bu konuda K. Mirşan 1994'te, *Alfabetik Yazı Başlangıcı* adlı yayınında örneklerle dolu olarak, ayrımlı ve çok yönlü açıklamalarda bulunmuştur. Biz, tamgalar hakkında, "anlam ve şekil" olarak kısa ve genel çizgilerle, bazı örnekleri esas alarak izahatta bulunabileceğiz.

Genel Çizgilerle Bazı Damgalar ve Etkileri(150)

On, kozmos, kozmos kişisi anlamlarını verir. Genel olarak " " damgasıyla ya da 10 nokta, 10 leke, 10 tüy, 10 figürle ifade edilir.

Kozmos, yani *Tanrı beldesi* fikrinin tektanrı kavramından doğmuş olduğunu söylemeye gerek yoktur.

(151)

• Tamgalı petroglifinde Buğ'un kafasındaki (güneşin içi) On nokta,

• Sat Dağı'nda, kral damgasında on leke

• Issıq-Köl'de altın elbisesi, adam mezarlarından çıkan yüzüğün üstündeki 10 tüy

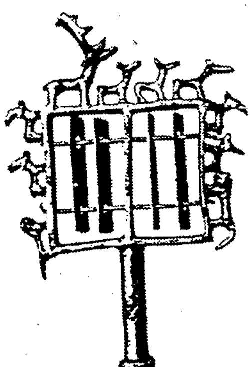
• İtalyan Alplerinde "Naquane" bölgesinde halay çeken on figür gibi... (Grav. rup. Val Camonica, D. Riba, Fr. Emp., 1984, Paris.)

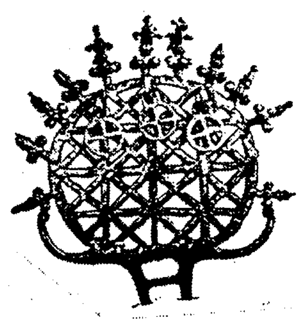
On, ad olarak Ön-Türklerin büyük bir bölümü tarafından kullanılmıştır. Kendilerine On'lar derler. Bir öteki bölümü Oq adını alırlar. On-Uyul Orta Asya'da On-Oyung, İsviçre merkez olmak üzere bu yörede kurulan devletlerin adlarıdır.(152)

On kavramı, değerini kaybederek bugün 10 sayısı halini almıştır. (153)

Hitit Öncesi Anadolu'da On Sayısı

Sistra adlı vurma çalgının üzerindeki 10 hayvan ile 10 kavramı sadece, sayı olarak süregelmektedir.

Güneş kursunda 10 sayısı ışınlarla ifade edilmiştir. On adı kaybolmuş olmakla beraber, belki kozmos fikri muhafaza edilmiştir.

Grek Mitolojisinde On Kavramı

Grek mitolojisinde Daktiller'den (Dactyiles) söz edilir. Bunlar, *demircidirler,* bulundukları yörede, bu mesleği, bütün incelikleriyle öğretirler. Nereden, ne şartlarda gelmişlerdir, bu konuda ileri sürülen iddialarda kopukluklar vardır.

Biz, bu söylenenlerden aşağıdaki etnolojik elemanları ayıklayabildik:

• *Frig*ya'daki İda (Edremik'teki Kaz) Dağı'ndan ya da

• Girit'teki İda Dağı'ndan gelmişlerdir.

• Bunlar 10 kişidirler; bir elin 10 parmağı gibi... (Daktil'in, parmak demek olduğunu ve elin 10 daktilden olduğunu göz önünde bulunduralım.)

Sonuç: 10 sayısı, bu kişilerin adedini *değil,* ait oldukları Ön-Türk grubunun adını, "On"ları verir.

• Demirci adı Grekçede "demioergoi" şekline girmiştir, Türkçe olduğu bilinmez. (Uly. Cret. P. Faure. Fayard., 1980, Paris.)

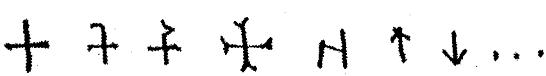
• Demirciler, –3/2. binde Ortadoğu'da "tunç dönemini" başlatmışlardır.

• Grek uygarlığına bağlanan Frig adının esas şekli, Ön-Türkçe olan Ub-Uruq'tur... *Frig*lerin esas Anadolu'daki bulundukları yaylanın adı, bugün Obruk adını taşımaktadır.

• Anadolu'nun bir öteki adı *Frig*ya'dır. (Bkz. Midas Yazıtı.)

Demek ki,

• Grek mitolojisindeki "Daktiller", *demirci* mesleğine sahip Ön-Türklerdir.

Oq Damgaları

Yeryüzü kişisi, var olma, mevcudiyet anlamlarını taşır. Ön-Türklerin bir bölümü kendilerine Oq adı verirler. Yazıyı bulmuşlardır. Oq/umak (okumak) bu addan gelir.

Oq damgalarının doğuşunu doğrudan tektanrı kavramına bağlamamız gerekir;

• Tanrı'dan gelip yeryüzü kişisi olma,

• yeryüzünden uç/up Tanrı'ya dönme.

Bu *geliş-dönüş* mekanizmasının hareket noktasını *Ateş Kültü*'nde buluruz.

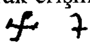
• Oz'laşarak kozmostan yeryüzünde *kişi* olma, Oq olma,

• Oq'un Buğ görevini yüklenip, iyi hizmet karşılığında *yakılması*, Oz'laşması ve kozmosa uç/arak dönüşü.

Oq olabilme, Oq niteliği bu kavramlar çerçevesinde meydana gelmiştir.

Oq şekline gelince, gaye, Tanrı'ya dönüştür. Bu da Ön-Türk söylencebiliminde iki şekilde gerçekleşebilmektedir:

• Tanrı'ya *at/*ılmak, fırl-*at/*ılmak... Bu kavram, Oq damgaları arasında en çok kullanılan "+" şeklinin, At damgasının bir çeşidi olduğu düşüncesini doğurur.

• Tanrı'ya *uç/*arak erişme... Bu "kuş" formunun "çizgileşmesi"nden doğmuş olabilir:

Doğu Anadolu'da, adı Isub-Ög olan Ön-Türk alfabesinde şeklinde olan Oq damgası, Ot-Oğ'a, yani Ön-Mısır'a şeklinde geçmiştir.

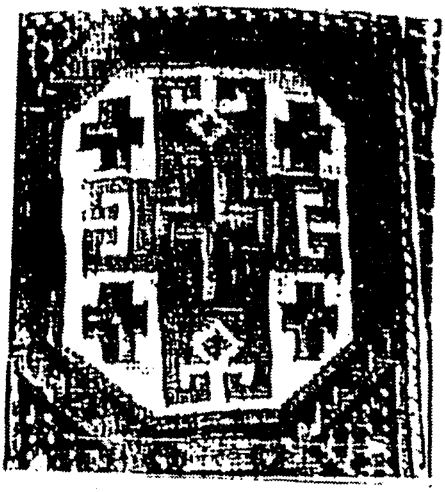
Oq Uçu, "Oq bayrağı" demek olan kelime Latincede *croce* (kroçe) şekline girmiştir, haçın Latincesidir.

Oq Aç, "Oq sembolü" anlamındaki kelime ise, bizde haç haline gelmiştir.(154)

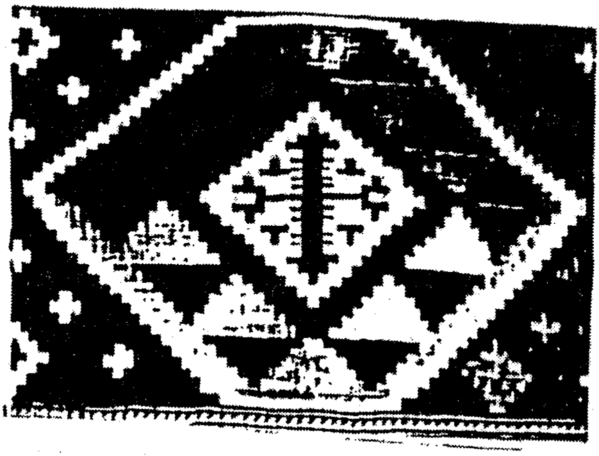
Haç şeklindeki Oq damgası, bazı yörük aşiretlerinin armaları olarak yazılmaya devam etmektedirler.

• Dündarlı, Çavdarlı, Karahacılı, Karakoyunlu, Yeşilyurt, Kınık ve Hayta gibi... (Yusuf Durul.)

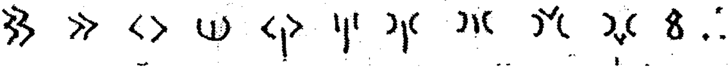
Bunlarca yıllık ayrılığa rağmen, Büyük Asya kökenlerini bu işaretlerin ne olduğunu hatırlamadın gelenek olarak kullanmışlardır.

Bir Van kiliminde, göbek motifi halinde bir Oq damgası... Malta Haç'ı şeklinde.

Göbekte 1 büyük Oq damgası ve onu süsleyen 5 küçük Oq... Kars halısı.

Uw, Ow... Oğ: Şeref, kutsal, kişi mensup olma.

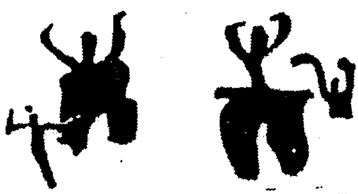
Ön-Türklerin ilk damgalarındandırlar. Daha sonra Oğ şeklinde seslendirilmiş, "şekil ve anlam" sayısı çoğalmıştır.

Kaynağını tektanrı inancından ve Boğa Kültü'nden almış olduğu düşünülebilir:

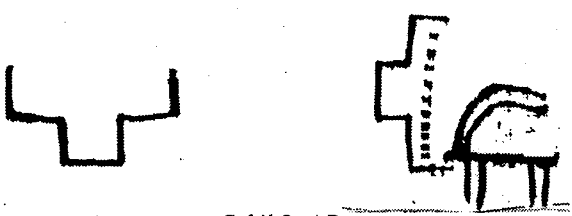
- Göğe, Tanrı beldesine doğru "açılan ve yükselen" kollar,
- boğanın "göğe erişen boynuzları" hareket noktası olabilirler.

Şekil 1 A-B, Doğu Anadolu yüksek yaylasında Başet Dağı'nda "Kızların Mağarası"ndaki duvar resimleri, havaya kalkmış kollar, bu iki kavramı ifade edebilmektedirler: Tanrı beldesine yönelmek, boğanın baş ve boynuzlarını sembolize etmek...

Şekil 2 A-B, Sat Dağı'ndaki Oğ damgası ise, boğa kafası ve iki boynuzun stilize edilmiş şeklidir.

Şekil 1: AB

Şekil 2: AB

Oğ damgası, ad olarak unutulmuş; fakat *kavram* ve *şekil* aynen kalmıştır.

Anadolu'da Oğ Damgası

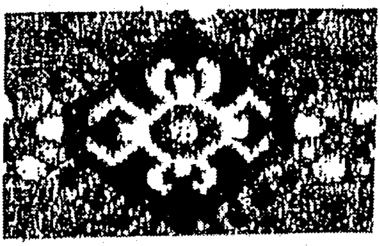
Karatepe -8 yüzyıl

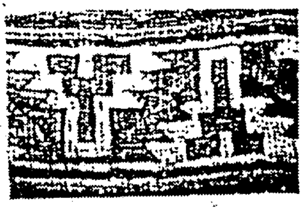
Kargamış

Baş ve kollar Oğ tamgasını vermekteler. (Bacaklar ise Uç damgasını oluşturmaktadırlar.)

Halılarda Uw, Oğ Tamgaları

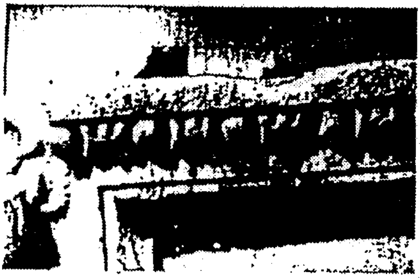

Dört Oğ damgası, diplerinden yapışık olarak, Antalya Döşeme Altı halısında göbek motifini meydana getirmişlerdir; günümüzde bu motife "örümcek" adı verilmektedir.

Bir Kars halısında kenar motifi: Sat petroglifindeki "boğa kafası ve boynuzları" Oğ damgasına oluşturmaktasalar da, bu damga, Bir Oy Bil'de Us damgası adıyla, *en yüce* anlamını vermektedir.

Güneydoğu Anadolu'da bir grup dağ, Binboğa Dağları adını taşımaktadır.

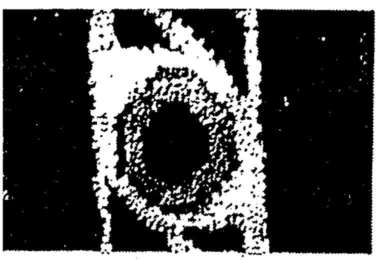

)I(O)I(O)I(

O = Oñ=Başarı.

)I(= Oğ=Kişi.

Oğ ve Oñ damgalarını, Grek ve Roma sanatında "Friz motifi" halinde görürüz. Çok sevilen bir motif olduğundan günümüze kadar gelmiştir. İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki "İskender'in Lahti" buna güzel bir örnektir.

Tek bir yuvarlakla gösterilen damga, Oñ (ong) diye okunmakta ve "başarı, uygar, uygarlık" anlamlarını vermektedir.
Bu şekli de, halılarda kenar motifi halinde görmekteyiz.

Oğ: Güneş, şeref, enerji, ışık, evren anlamlarını verir.

Kavram olarak, Güneş Kültü'nün bizzat kendisi olduğunu söylemek gereksizdir.

Şekil ise, güneşin yuvarlık görünüşünü bir daire halinde göstermekten doğmuştur; fakat taşa resim yapma zorluğu nedeniyle, ışınları teker teker işlemek yerine, "dairenin ortasına bir nokta kondurmak" sorunu halletmiştir.

• Kamunlar Vadisi'nde (Val Camonica) ⊙ C

• Babil'de O

• Tabgaç'ta (Çin) ⊙ Jin adıyla,

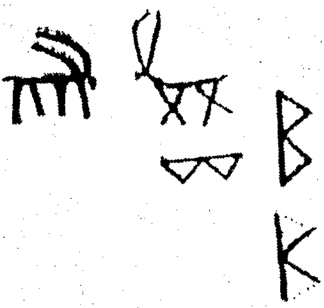
• Sumer'de ✱

• Ön-Bulgarlarda "O" diye okunarak O şekliyle

• İber yazısında "Gu" adıyla ⊙ şeklinde bulunur

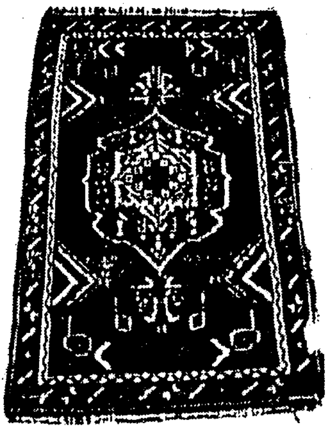
• Oğ-Ot Mısır'da... ⊙ (156)

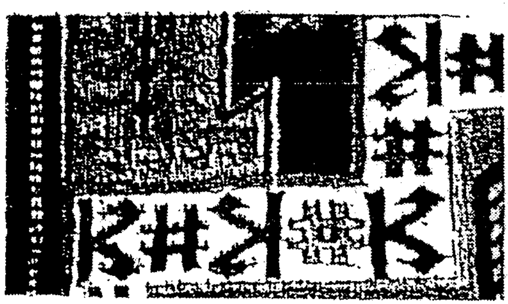
Ök damgası (ᛒ): gök, kozmik güç, ruh, haberci (messager), krallık, Tanrı anlamlarını kapsar. Qazakistan'da Kara-Taw'da, Doğu Anadolu'da Cilo Dağı'nda Tir-i-Şin yaylasında Antalya Beldibi Mağarası'nda gördüğümüz Ök, yani dağ keçileri, aynı çizim karakterindedirler. Geriye doğru uzanan bir çift boynuz, ince bir vücut ve onu dengeleyen bacaklarla, zarif bir şekilde stile edilmiş bir dağ keçisi...

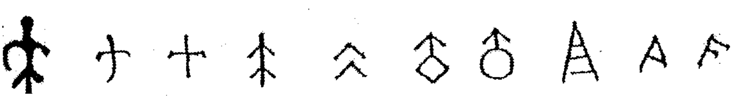
Yazıyla tekrarlanarak sadeleşerek, sadece bacaklardan ibaret olan, B harfine benzeyen şekil geçerlilik kazanıyor ve daima Ök diye okunuyor ve sonunda o da basitleşerek, dış çizgilerini kaybedip, bugünkü K harfi şekline giriyor.

Ök damgasını, B harfi şeklinde olarak Etrüsklerde görmekteyiz. Bu şeklin Latin alfabesine göre B harfi diye okunmuş olması ve öteki damgaların da Latin alfabesiyle okuma yanlışlığı nedeniyle Etrüsk yazısı asla çözülememiştir. Zaten bu damga Ök diye okunmuş olsa bile, Ön-Türkçe bilmeden Etrüskçenin okunmasına imkân yoktur.

At damgaları, *ad, nam, atılma, egemen...* diye *tanınan, at...* demektir.

Kavram halinde Ateş Kültü'nün gereği olarak doğmuştur.

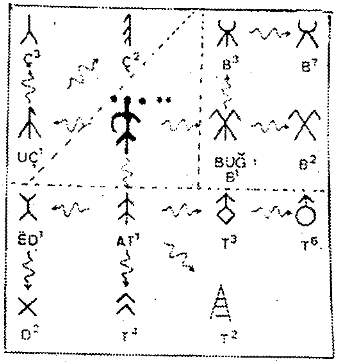
Şekil ise, "üzerinde binicisiyle karşıdan görünen at"ın çizgilenmiş halidir.

• At üzerindeki kişi, yayalardan yüksekte, onlardan ayrılan, onların üstünde olan kişidir, "seçkin"dir. Bu haliyle "bilinen, tanınan" durumundadır. Ad'ı vardır, yüksekten bakar, *egemen*'dir.

• Yere nazaran yükseğe *at/*ılmıştır.

• *At/*ılmak, fırl*/at/*ılmakla "en yükseğe", Tanrı'ya *erişilir.*

İşte bu kavramlar At damgasının çeşitli anlamlara gelmesinin nedenidir. At damgasından Uç, Ub Ëd ve Buğ damgaları doğmuştur. Bu seriye son defa Oq damgası da eklenmiştir.

(157)

 damgaları Tatarların kullanmış olduğu damgasının türevleri olduğundan Alplerdeki Ön-Türkçenin Tatarcayla olan yakınlığını daha iyi anlayabiliriz.(158)

Bugün, Etrüskçeye en yakın lehçelerin Tatarca, Qazakça olduğunu biliyoruz.

Özellikle damgası "A" harfi diye okunduğundan, Etrüskçe dahil Alplerdeki Ön-Türkçe yazıtlar okunamamıştır ve bu At damgası, Latin alfabesine "A" diye geçmiştir.

"Tanrı katına atılma" kavramını Şamanlarda görürüz. Şaman davulunun üstüne bir At'mış gibi biner ve Tanrı katına gider.

Etrüsklerde "Kanatlı At" sembolü bol bol kullanıldığı gibi, bunu Selçuklularda da görürüz.

Yunan mitolojisindeki "Pegasus"un bu, "Tanrı katına *at/*ılma" kavramından doğduğunu düşünmekteyiz.

At damgası, *ateş* ve *ot* sözcüklerinin oluşmasını sağlamıştır. (159)

At+Us= ...At-Us... Atas...Ataş...Ateş

At+As= ...Atas...Ataş...Ateş

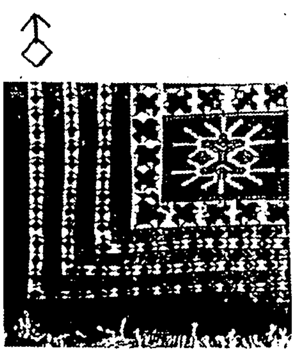
Og+At= Ot, yanma, ışık ve "ateşe vurmak için yakılan" ateş demektir.

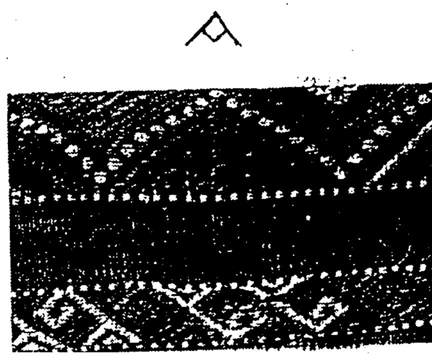
At Kültü, "At kültürünü"

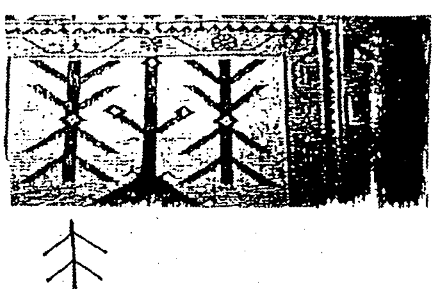
• Moğolistan ya da

• Cermenlere bağlayan araştırmacıların, kendi arzu ettikleri gerçekleri, bilimsel gerçek diye ileri sürdüklerini, tartışmasız bir surette açığa çıkarır.

Halılarda At Damgası

Ön-Türklerde kozmik değer taşıyan Ök'ü, yabani keçiyi, Hitit öncesi Anadolu'da, aynı zarif çizgilerle *geyik* olarak görmekteyiz.

Ayrıca bu geyikte Güneş Kültü'ne ait kutsama töreninde "kutsama" demek olan 7 sayısını,

- geyiğin boynuzlarının 7 *boğumu,*
- gövdesinin iki yanında 7'şer adet Oñ damgası,

bunlardan başka,

- omuz ve kalçalar üstünde 4 adet Oq damgası,
- boyunda 3 sıra halka, yani Uç lider demek olan halkalar,
- her halkası "kozmik ışık" demek olan Onç damgaları...

Geyiğin vücudunu örten bu damgalar ve 7 sayısı "Anadolu Dip Ön-Türk Kültürü"nün Hitit öncesinde de süregelmekte olduğunu göstermektedir.

Uç damgaları, *lider, han, bayrak* ve *Tanrı* demektir.

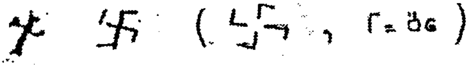
Uç damgaları Ateş Kültü'nden doğmuşlardır:

• Oz'laşan kişinin Tanrı'ya dönüşü söz konusudur. Bu nasıl sağlanacaktır?

Ön-Türk söylencebiliminde, bunun için iki imkân vardır,

• *At/*ılarak, fırl/*at/*ılarak Tanrı'ya erişme... Bu kavramda, Uç damgaları, At damgasının çeşitlemeleri halindedirler, çoğu Uç damgaları bu grupta bulunurlar.

• Kuş olup *uç/*ma... "Kuş" şeklinin stilize edilmesinden doğan Uç damgaları, sadece iki tanedir:

Bu iki damga, cümledeki yerlerine göre Oq damgası olarak da okunabilirler.

İkinci şekil olan ve "Tanrı'ya erişmeyi" ifade eden bu şekil "Svastika" adıyla "gamalı haç" diye tanınmıştır. Bu ad, bazen 4 adet Ög (Γ) damgasının haç şeklinde bir araya gelmesinden doğmuştur. Ög, "düşünme yeteneği" demektir. Ög damgası Yunan alfabesine *gama* adıyla geçmiştir. Ög, Ög, Ög, Ög diye okumak yerine Uç damgası "gamalı haç" adı verilmiştir.

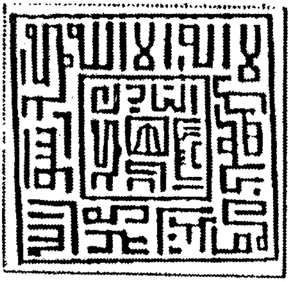
Büyük Asya'da ilk Uç damgası (Ұ), Doğu Anadolu Ön-Türk alfabesi olan Isub-Ög'de " ⅄ " şeklini almış, buradan Ot-Oğ'a, yani Ön-Mısır'a " Ƴ " şeklinde geçmiştir. Tarihi yaklaşık –3 binler...

• Uç, şema olarak 3 çizgiden (⁄|\) meydana geldiğinden, bazı hallerde (≡) üç diye okunabilir, aynı zamanda üç demektir.

• Uç'un aldığı son şekillerden biri "Ǝ"dir. Örneğin Etrüsklerde çok resmedilen bu şekil, Latince "E" diye okunduğundan, Etrüsk yazısının okunamamasının da nedenlerinden biridir.

Aslında bu Ǝ uç damgası Latinceye "E" diye geçmiştir.

⅄ bu uç şekli Uş adıyla ⋔ şeklinde de mevcuttur. "Majeste, imparator" demektir. Örneğin Qazan şehrinin armasının ortasında yer alır.(160) Edirne'de Selimiye Camii'nde de vardır, "tersine lale şekli" diye tanınmıştır.

Ön-Türklerde damgaların yönleri çok önemli olmadığından damgasını şeklinde de gördüğümüzden şeklini görebiliriz.

(161)

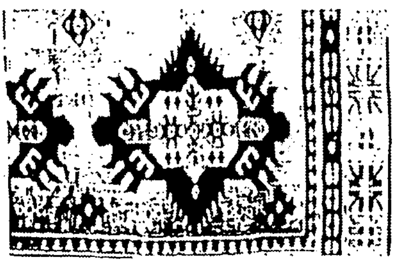
Belirli bir dönemde ( ) şeklinin seramiklerde taklit edildiğini ve bu seramiklere *Kampani form* (Campanie forme), "Kampana şekli" adı verildiğini görürüz.

Osmanlı sanatındaki

- lale denen motif
- çay bardaklarının şeklinin kökenini bu damgaya dayayabiliriz.

Bir de, kaz ayağı denen şekli vardır, en çok el işlerinde yer almıştır. Edremit'te Kaz Dağı'ndaki *Tahtacılar*'ın amblemi olduğu gibi

- Fransa'yla İspanya arasında sıkışmış olan Basq'ların sembolüdür. (Prof. Jean Paul-Raux.)
- İran'ın kuzey göçebelerinde (!) atların eğer takımında, bu göçebelerin amblemi olarak da bulunur.

Bu halıda, "Katmerli Oq" motifinin kollarının arasını süsleyen E=Uç damgaları görülmektedir. Sayıları 4'tür.

 ... şekil değişimi (Metamorfoz-Transkripsiyon)

Oz=Kozmik kişi, yani Tanrı beldesinde Uyu-Usuq=Tanrı beldesine uyma hali, Tanrısal uyku halinde olan kişi, Oz'laşıp, *ateş, enerji, ışık* şekline dönüşerek yeryüzüne *döne döne* iner.(162)

- Yeryüzüne vardığında yeniden Oz'laşıp, *şekil değişimine* uğrayıp *yeryüzü kişisi* olur.

Yeryüzü kişisi olan Buğ, eğer halkına iyi hizmet etmişse,

- vücudu *ateşe* verilir, o kül olurken *can*'ı Oz'laşıp *ateş, ışık, enerji* halinde *Tanrı beldesine* varır.

İşte bu Tanrı'dan, *"ozlaşarak"* gelme *ve Tanrı beldesine "ozlaşarak"* erişmeye Ot-Oz denir ki bu *değişimi,* Batı dillerinde, *transfigüration* ya da *metamorphose* şeklinde buluruz.(163)

Oz damgaları bu, yer-gök ilişkisini yalın bir şekilde ifade etmişlerdir.

- Vücut tek dikey bir çizgiyle, |
- yer-gök ilişkisi "yatık" ya da köşeli bir "S" şeklindedir.

Sonuçta, Mevlevilerimizin "döndükleri" zaman aldıkları şekil ortaya çıkar; bir kol, avucu Tanrı beldesine açık, göğe yönelmiş, yerdeki *bereket* ve *iyiliği* Tanrı'ya iletiyor ve *Tanrı'dan aldığı, Tanrısal ışığı* (İslamiyette Nur),

- öteki koluyla, "avucu *yer*'e açık, yer'e yönelmiş" *bereketlendirmesi* için toprağa iletiyor.

Alevilerimiz de, grup halinde aynı figüre sahiptirler ve her ikisi de eksenleri etrafında *dönerler... ozlaşmada* "dönerek iniş ve dönerek çıkış"ta olduğu gibi...

Oz'laşma kavramının, Ateş Kültü'nden doğduğu bir gerçek olduğu meydandadır. Bu kavramı, Güneş Kültü'ne ait *kutsama* töreninde görmekteyiz:

• Boğanın boynuzlarıyla –Tanrı temsilcisi– Güneş'e erişilen yeryüzünün *iyilik* ve *bereketini* Tanrı, güneş vasıtasıyla,
• *ışık* ve *enerji* halinde yeryüzüne *yılan* şeklinde yolluyordu.(164)

Kutsama töreninde, sağ alt köşede Buğ, Bike ve Kün kollarıyla Tanrı beldesini göstermekte ve Tanrısal ışık, kün ve ëki'ni *yılan* şeklinde saçlarla donatmış, karşımızda, –8. binde kaya resmi olarak gördüğümüz *dünya görüşü,* gelenek halinde *kopuksuz* ve *kesiksiz,* günümüze kadar Mevlevi ve Alevilerimizle gelmiştir. Alevilerde bu gelenek, saz şairlerine *ozan,* yani onları "müzik ve şiirleriyle Oz'laştıran" diye adlandırmaktadırlar.

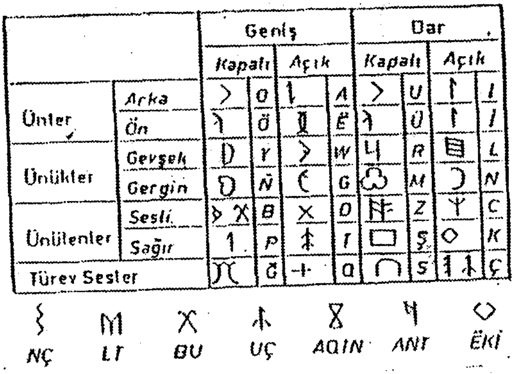

Bu gelenek halılarımızda da devam etmiştir.

Yandaki halıda kenar motifi olarak harika bir Oz damgası görülmektedir.

Bu damga, sonraki bin yıllarda Grek alfabesine ξ şeklinde, Latin alfabesine ise "Z" olarak geçmiştir.

(165)

İlk Oququ-Pult (Alfabe)

Açıktaş alfabesi... Talas Vadisi –5000.(166)

İlk yazıt tarihi olan –7 binden başlayarak "taşa, tahtaya, çubuklara, yazıya elverişli çeşitli eşya"ya vurulan yazı, 2000 yıl kadar işlene, işlene gelişmiş, sonunda Ön-Türk dilinin bütün seslerini verebilen 30+5 damgadan Açıktaş Oququ-Pult'u doğmuştur.

Yukarda "pratik" olarak "alfabe" halinde gösterilen bu şekillerden sessiz olanlar, başa gelen bir sesliyle okunurlar:

• Her damga bir kavramı ifade eder. Bu nedenle bunlara,

• hece yerine, "hücre" ya da "çekirdek" demek doğru olacaktır. Örneğin Oz damgası, "Ozlaşma" kavramını ifade eder

Fakat, cümle içindeki yerlerine göre her damganın başında, ona müstakil damga niteliği veren sesli harf "kalkabilir" ya da "değişebilir". Damgaları, esas hallerinde teker teker okuyalım:

O, Ö, Uy, Ong, Ub, Up, Og, A, Ê (ince, uzun), Uw-Ow, Ög, Oz, At, Oq, I, İ, Êl, On, Öc Ök, Uç.

Alttan devam ediyoruz:

Onç, Alt, Ub, Uç, Aqın, Ant, Êki.

Yazı Ekolleri

K. Mirşan 1994'te yapmış olduğu çalışmalarla Asya ve Avrupa'daki Ön-Türk yazı okullarını meydana çıkarmıştır.

• Tamgalı Say'ı Okulu: Bu okul, dünyanın en eski Sabaq, yani ders verilen yeridir.

Yazı burada doğmuştur.

• Sülyet Okulu: Ot-Oz sintaşları, bu okul ürünü olmalıdırlar. (Ulukem Vadisi-Üst Asya.)

• Manğıstav Okulu: Bir bölüm Anadolu ve Avrupa okullarının merkezi. Hazar Denizi'nin doğusunda...

• Isub-Ög Okulu: Cunni Mağarası, Erzurum; Doğu Anadolu yüksek yaylası, Mezopotamya...

• Uw-On Okulu: Erenköy İstanbul... Fenike alfabesinin kökenini vermiştir.

Ön-Türk okullarının Avrupa'daki devamını sırası gelince göreceğiz.

Yazıtların İçerikleri

Ön-Türk yazıtları genellikle,

• Ateş Kültü: Ateşe vurulma, uçma, Tanrı'yla özdeşleşme, kül kapları Qurganlar...

• Buğ'a Bu'luk halkına hizmet görev ve yetkisi verme törenini,

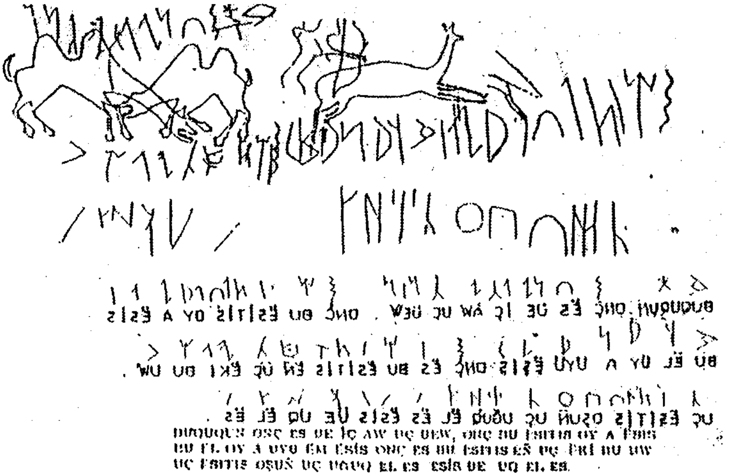
• Buğ, Han, Qağan'ın anısını yad edici sözleri,

• Türk tarihini,

• savaşları ve diğer çeşitli konuları içerir.

Tarihteki İlk Yazıt
Üe Yazıtı (Deve Yazıtı)(167)

Ulukem Vadisi'ndeki Sülyek köyünde bulunmuş kaya yazıtıdır. Tarihi, –7000'dir. Ön-Türklerin ilk yazıtıdır.

Beyine hatıra edilmek üzere bu şekilde kayaya resmedilen deve, beyin sahip olduğu liderlik vasfının gerektirdiği devedir. (Yani, beye ançak deve hediye edilebilir.)

Bu şekilde halk tarafından benimsenmekle, liderlik, milletin kutsal şerefini ifade etmektedir.

Çünkü, onun lider oluşu, milletince tasvip olunmuş bulunuyor ki, bunun da hatırası olarak yapılan deve resmiyle (aynı zamanda) halkın değerbilirliği de ortaya konulmuş oluyor.

Ës/itis, Ës/is, Ës/inlenmek, Oy/Oy, düşünce, kanıt.
Bu=bu; Ël=el, halk; Ëki=iki, eşi; Uç=u, lider, han.

Develerin "şeffaf" olarak resmedilmelerini tarih tespitinde arkeolojik bir bulun olarak ele alırsak, yazının tarz vuruluş tarihi 7. binden de aşağıya indirmek gereği ortaya çıkacaktır. Çünkü, hayvan resimlerinin şeffaf bir şekilde

• özel olarak iç organlarının çizilmeleri dönemi –8. binde sona ermektedir.

Ön-Türkçenin

- Nida'yla, haykırışyla ifade edildiği dönemin sonunu
- tek çekirdekli Ön-Türk dilinin tamamen oluşmuş olduğunu göstermektedirler.

Ü damgası şeklinde yazılarak Ü... Ük-Yük,

E damgası şeklinde yazılarak "ekli hayvan" anlamlarını vermekte

ve her ikisi Üe...Üwe... sonuçta *deve* anlamına gelmektedirler.

Ön-Türk dilinin en ilkel dönemine ait bir belge olarak değeri tartışılamaz seviyededir... Ve başka bir dilin böyle bir belgesi olduğunu tanımıyoruz.

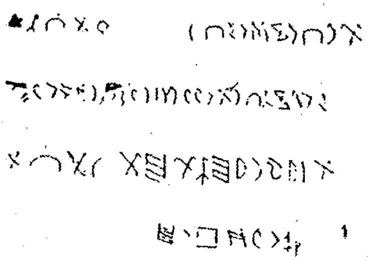
Yazıttaki damga sayısı 22'dir.

Ön-Türkçe daha 2 bin yıl işlenecek ve asıl Talas'ta –5000'de 30+5 damgalı ileri seviyede bir dil ve onu ifade edecek yazı ortaya çıkacaktır.

Damga sistemi yaklaşık +600'de yerini Urqun (Orhun) yazısıyla *alfabetik* yazıya Kül-Tigin yazıtında bırakacaktır. (Tarihi 575'tir, 732 *değil!*)(169)

İkinci Yazıt(170)

On Notası yazıtı –5 bin, Kara-Tau/Ala-Tau arası Talas Vadisi, Açıktaş mevkii, ağaç çubuklara yazılmıştır, tarihteki *ilk sayısal nota*'dır.

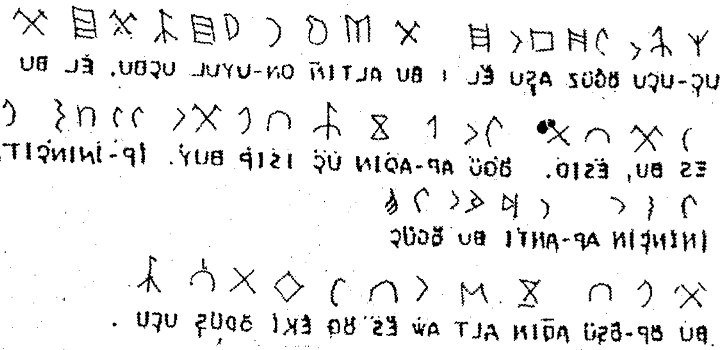
Orkun H.N.: Eski Türk yazıtları, İstanbul, I 1936, II 1939, (III 1940), IV 1941.

Malov S.E.: Panyatniki drevnetyurkakoy pismennostimongolil I kırgızıl, Mos.Len 1959.

Mirşan K.: Türk Metriği, İstanbul 1966.

(K. Mirşan)

(171)

Uçu-Uçu Ögüz Aşu Ël: Bu Altın On-Uyul Uç Bu, Ël Bu.
Ës Bu, Ësid, Ögü Ap-Aqın Uç Isıp Buy, Ip-İninçit.
İninçin Ap-Antı Bu Ögüç, Bu Öp-Ösü Aqın Alt Aw İs Ög İki Ödüs Uçu.

Tek çekirdekli dil ile, fakat mükemmel bir Ön-Türkçeyi ifade eden, 30+7 damgalı Açıktaş yazıyla yazılmış –şimdilik– ilk yazıttır.

• Deniz aşırı halk (ülke) hanı: Bu sorumlu kişi (barış teklifinin sorumluluğunu taşıyan kişi), Ön-federal milletin lideridir.

Bu yazıyı sana yazan, sana barış teklif eden ve bu barış şartları için yüce and'ı teminat olan, adı savaşlarda şöhret bulmuş olan liderdir.

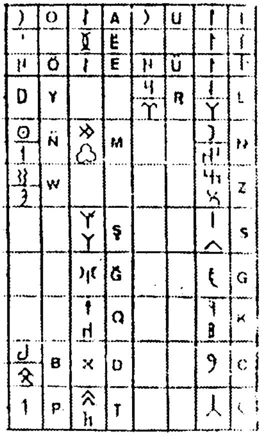
Bu yazıyı yazan, ordudan sorumlu ve övünçle duyulan ad (olan, bilinen, sayılan) devlet başkanıdır.

Uç=Uç, lider; Aşu=aşırı, öte; Bu Altın=sorumlu, altta olan, sorumluluk altında olan.

Ël=kişinin dışında olan, öteki, yani halk (...el duyarsa?.. gibilerden); Uyul=uy'ma hali, uyuşma, federasyon; Aqın=akın, Antı=and'ı, yemini; Ögü=öv'ü, öv/mek'ten; Ögüç=övünç, Ög=öv...

Anadolu Türkçesiyle günümüzden 7 bin yıl önce Orta Asya'da konuşulan Türkçeden 7 sözcüğü çıkarabilmekteyiz.

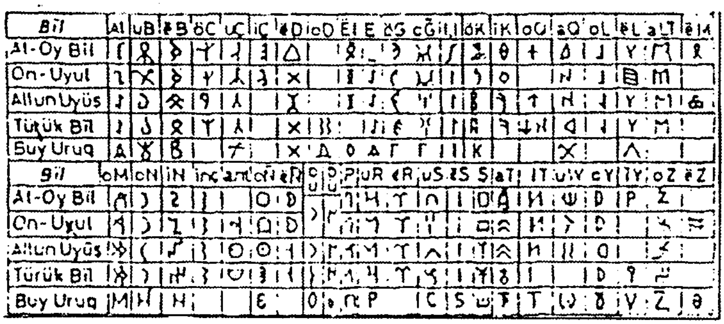
Ulukem Alfabesi(172)

Asya Ön-Türklerinin Oququ-Pult'ları(173)

Avrasya'dan, Kore'ye kadar uzanan Türk kuşağındaki devletlerde kullanılan Açıktaşın türevleri olan alfabeler:

At-Oy Bi'l, On-Uyul, Altun Üyüş, Türük Bi'l, Buy Uruq devletlerinde, yani 5 grupta kullanılan damga sayısı 188'dir.

Anadolu Kaya Resimleri ve Yazıtları

Doğu Anadolu Yüksek Yaylası

• Genel anlamda kayaüstü ve mağara resimleri (piktogramlar)
• yazı elemanlarını içeren kaya resimleri (petroglifler)
• yazıya geçişi gösteren kaya resimleri ve nihayet,
• *yazıtlar* şeklinde 4 grup halindedirler.

Bunların tarihleri:

• Van-Hakkâri, Tir-i-Şin yaylası (Ermenistan'da devam eder), Kâhn-i Melikân (2 600 metre), Taht-ı Melikan (2 850 metre), 15/5 binler, –buzul döneminden kalan tek hayvan resmi buradadır–.
• Gevaruh Vadisi 10/8 bin,
• Sat Dağı ve Gölü, 8/6/4 binler,
• Hirkanis Suyu, Mazur Vadisi, 8 bin,
• Pagan köyü (Van, Özalp ilçesi) 8 bin,
• Başet Dağı, 4 bin,
• Put (Yedi Salkım) köyü 4/3 bin, (Erzen 113/6 bin),
• Cudi Dağı, –1 500
• Varagöz Yaylası 8/1 000...(174)

Sonuç: Doğu Anadolu yaylası, 15000/1000 tarihleri arasında, yaklaşık 45 bin kaya üstü ve mağara resimlerine sahiptir. Bunlar, Orta Asya ve Üst Asya ile "eşlik ve benzerlik" göstermektedirler.

Doğu Anadolu'da yazıya geçiş dönemi, Sat Dağı'ndaki *tamga-resim*döneminde, yani 8. binde olmuştur.

Yazıtlar ise, sayı ve tarih olarak şunlardır:(175)

Van-Hakkâri, Tir-i Şin Yaylası'nda,

• Çilgiri Yazıtı, Davulcular, 7 bin, (2 yazıt),
• 5 başka yazıt, 6/5 bin,
• Van Aktamar Yazıtı, 7 bin (henüz tamamı okunmamıştır),
• Van, Başet Yazıtı, 4 bin (3 yazıt),
• Erzurum, Cunni Mağarası, 5 yazıt, 1 petroglif, 5 bin (6 yazıt).

Kuzey Anadolu(176)

• Oy-Oñul (Oy-Ongul, Trabzon) mağara yazıtları, 2 bin, (2 yazıt),
• Sinop, Sinop Tersane Kapı Üstü Yazıtı, (2 bin, belki daha eski ?).

İstanbul(177)

• Erenköy Yazıtı.

Oy-Oğ (İstanbul) Yazıtları;

• Erenköy,

• Bizans Yazıtları

- İstanbul Ayasofya,
- Trabzon Ayasofya,
- Ankara, Dikmen,
- Roma, San Françesko da Laterano,
- Suudi Arabistan, Meda-in Salih ve
- çeşitli gümüş eşya üzerinde bulunan yazıtlar,
- İstanbul Arkeoloji Müzesi, Bizans sikkelerinden No.1: Oy-Ögüy, –5. yüzyıl... (Bizans sikkeleri koleksiyonu incelenmelidir.)

Pre-Grekçe sanılıp asla okunamamış olan bu yazıtlar Ön-Türkçe okunmuşlardır.

- Fikirtepe'de çıkan kaplar arasında, 2 kap Oq (6 bin) ve Oz (5 bin) damgalarıyla süslenmişlerdir. (İstanbul Arkeoloji Müzesi.)

Zümran (İzmir)(178)

• Apa-Usuz (Efes) Artemision Yazıtı.

Antalya(179)

• Beldibi Mağarası, 6/5 bin, (3 yazıt),

• 5 Side parası

• Side Yazıtı

• Apollon ve Artemon yazıtları, 2 bin (2 yazıt).

Orta Anadolu(180)

• Konya-Çumra, Çatalhöyük "Ana Tanrıça Yazıtı", 6500 ve duvar damgaları,

• Eskişehir, At-Ësiç Öz (Midas) Yazıtı, 3/2 bin?..

Petroglifler ve Bizans yazıtları hariç, Anadolu'nun her yanında bulunan 25 yazıt, Anadolu dip kültürünün Ön-Türklere ait olduğunu gösteren yeterli sayıda belgelerdir.

(Büyük Asya'da, K. Mirşan tarafından okunmuş olan yazıt sayısı şimdilik 62'dir.)

Anadolu Yazıtlarından Bazı Örnekler

Uw-On Okulu, Erenköy İstanbul(181)

İÖ 1900 yıllarında, Anadolu ve Rumeli hisarları arasından,

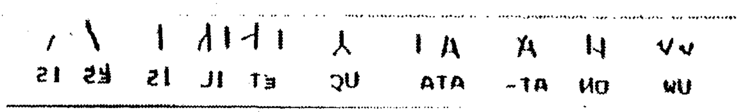
• At Öze, Aq-Urug sök'erek, "at üstünde akıntıyı sökerek" İstanbul Boğazı'nı geçen bir halk,

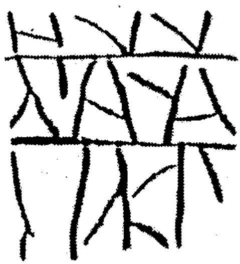
• Erenköy'de, akmermer sütunlu ve süslü mermer kornişli bir saray yaptırmışlar ve binanın girip kapısının üstüne güzel bir Ön-Türkçe ile

• Uw-On At-Ata Uç Ëtilis Ësis cümlesini yazmışlardır.

Kutsal On: At-Ata lider ediliş anısına...

Kutsal On'lar: Lider'e At-Ata unvanı veriliş anısına.

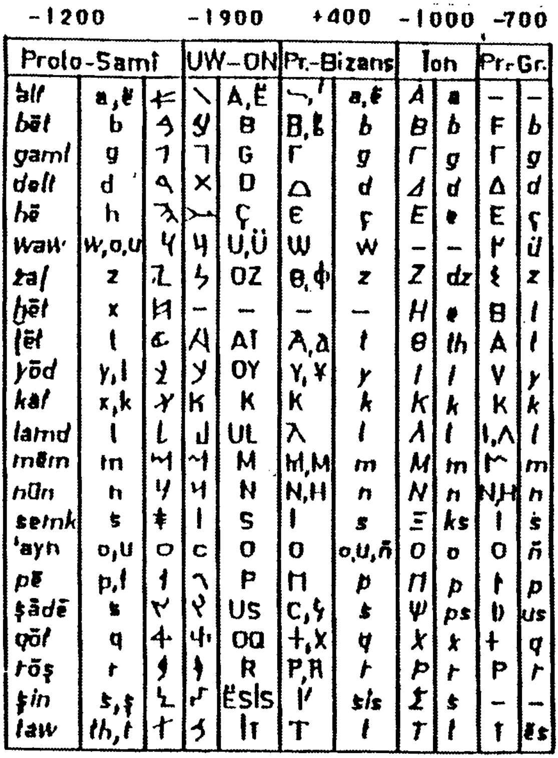

(182)

Bu Uw-On yazısı;(183)

• Erenköy (İstanbul), Sinop, Trabzon (Oy-Ongul), Side yazılarının alfabesi olduğu gibi,

• Proto-Sami (Fenike), Proto-Grek, İon ve Byzance alfabelerine "harf vermiştir" ya da onların "kökeninde" bulunmaktadır.

(184)

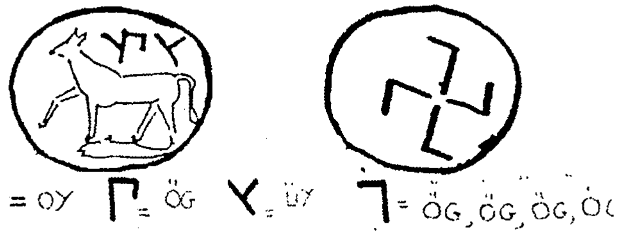
Uw-On'lar İstanbul'da tarihteki ilk devleti kurmuşlardır: Oy, Urum At...

İstanbul'un da "başkent" anlamına ilk adını koymuşlardır: Oy-Oğ (–2 bin).(185)

Bir Bizans Sikkesi

İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde, "Bizans sikkeleri koleksiyonu"nda "1" numara ile kayıtlı olan bu paranın "–5. yüzyıl Helenistik dönem"e ait olduğu yazılıdır.

K. Mirşan 1 Aralık 1995'te bu paranın iki yüzündeki işaretleri, Ön-Türkçe olarak Öy Ögüy=düşünme yeteneği, ikinci yüzünü ise Ög, Ög, Ög, Ög olarak okumuştur.

Öy=düşünce, "'sistem-devlet", (bugün, düşünmeyi ifade etme aracı Oy);

Ög=düşünme yeteneği, felsefe, haysiyet, majeste, sahip olma, ev (bugün Öge=prensip);

Uy=ev, "toplu hal, nizam" (bugün Asya'da Uy, Uv: Anadolu'da ev).

Fakat, bu cümlede Uy, son ek olarak bulunur: "yetenek" kelimesini, yetene*(ği)* ya da yetene*(yi)* haline getirir. "Uy" hecesindeki "Y" aynen kalır veya "Ğ" olur. "U" ise, Türkçenin karakteristiği olan vokal armoni kaidesine uyarak "e" sesini "i" sesiyle devam ettirir: Yeteneğ(i)...

Ön-Türklerin İstanbul'da, Bizans'tan çok önce Oy-Urum At devletini kurmuş olduklarını gösterir bir öteki belgedir.

Ög, Ög, Ög, Ög'ün "gamalı haç" diye yanlış olarak Yunanca okunduğunu görmüştük.

Çatalhöyük Yazıtı

–6500, Konya'nın Çumra ilçesi...(186)

Bu uygarlık kişilerinin, Ön-Türk kişileriyle hiçbir ilgisi yoktur.

Fakat,

• Ana Tanrıça'nın vücudu, güzel bir şekilde Ön-Türk yazısıyla bezenmiştir. Vücut "bir Ön-Türk yazıtı"dır.

• Tapınak odalarının duvarlarında "Δ" Ëd, "⋈" Aqın, "⊹" Oq ve Em, Uç, Ög vb... okunan çeşitli Ön-Türkçe damgalar vardır.

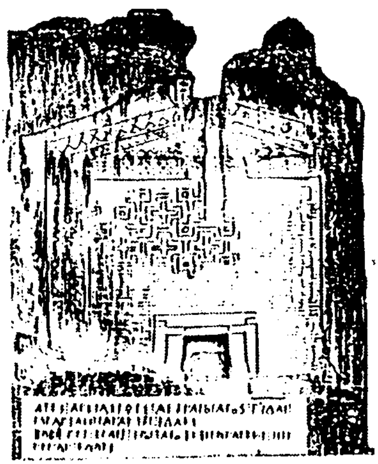
Oğ (insan)
On At (kozmostaki)
Uw İt (mukaddes impulsudur)
Ëd-Ëd (kreasionun)

(187)

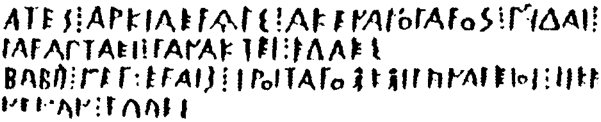
"İnsan kozmosta yaratmanın kutsal itişidir"... Cümleyi açarsak "insan, yaratmanın kutsal itişiyle (impulsion'uyla) var olur.

At-Ësiç Yazıtı (Midas Yazıtı)(188)

Çifteler ilçesi Eskişehir. Midas adıyla tanınan ve Pre-Grekçe olduğu iddia edilen bu yazıt, asla Pre-Grekçe okunamamıştır. Çünkü, yazı ve dil Ön-Türkçedir. Midas ya da Midai sanılan ΜΙΔΑΙ şeklindeki kelime, Ëm-İs Ëditis diye okunan ve anlamı *bizim kralımız* demek olan cümledir.

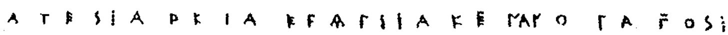
Midas Anıtı

At Ësiç Oz (halk tarafından) "nam" olarak (cennette) yer almaya		
At Ërik Ësit	namzet bilinerek	
Uçub Etiguw	rahip tarafından uçurulmak suretiyle	
At Ëkiç	"nam" halinde	"nam" olarak, yani halka iyi hizmet etmiş olmakla "nam yapmış" tanınmış ve yakılarak Tanrı'ya erişme lütfuna sahip olmuş gerçek anlamda "halkın lideri" sayılan
Ötü On	öbür dünyaya geçmeye muvaffak olan	
Ög-At Eb-Onuz	Kral Cenapları (Sayın Kral)	Ögüs; Tanrı yolunda olan
Ëmis Ëditis	bizimdir (yani bizim kralımızdır)	Cennet; Tanrı'yla özdeşleşme, Tanrı'da erime
Ap-At Ëb-At	Ap-At (Tanrı) yüceliğindeki	Bu yazıtta At-Esiç sözcüğü Attis,
Ög Ësitiç İs	–Kral olarak bilinen– bu ruh Ëb-At	Ök Ötük Ögüs sözcüğü ise baba diye okunmuştur. yüceliğe (yani Tanrı'ya)
Ötük Ësiç İs	geçmiş olan ruhtur,	
Uçud At ve	o, Uçud (Tanrı tarafından tayin edilen lider) olmuş olması nedeniyle	
Uçuw (veya Uçunç)	(Rahip tarafından) uçurulabilmiş bulunmaktadır.	
Ök Ötük Ögüs	Tanrı'ya geçmiş olan Ögüs (Aposil)	

Ëmiç Ög-Uç	bizim Lider Kral
Ëb-At Ësinç	hazretimizdir (yüceliğimizdir)
Ësiriñis Ës	Onun canı
At Ëbin	"nam" halinde
Ur-Ök Urus	defnedilmiş bulunuyor.
Ëb-At Ötüb	Buna göre, Yüceliğe geçmek üzere
Uçus Onuç	uçmaya muvaffak oldu
Onç Ësikiç	Bu şekilde hatırlanmak suretiyle
Öç Ëmitü	vefat etmiş olma
Uç-Ël At	onun, halk lideri olarak
Uçunç	liderlik yapmış olmasındandır.

At Ësinç Oz At Ërik Ësit Uçub Ëtiguw, At Ëkiç Ötü Oñ Ög-At Ëb-Oñuz

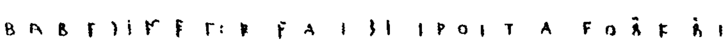
Ëm-İs Ëditis

 (Midas, Midai okunan sözcük)

Ap-At Ëb-At Og Ësitiç İs Ëb-At Ötük Ësinç İs, Uçud At Uçuw

Ök Ötük Ögüs Ëmiç Og-Uç Ëb-At Ësinç. Ësirinis Ës At Ëbin Ur-Ök Urus.

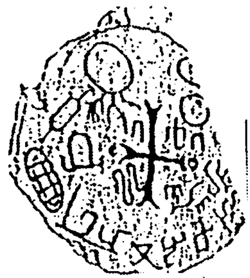
Ëb-At Otub Uçus Oñunç.

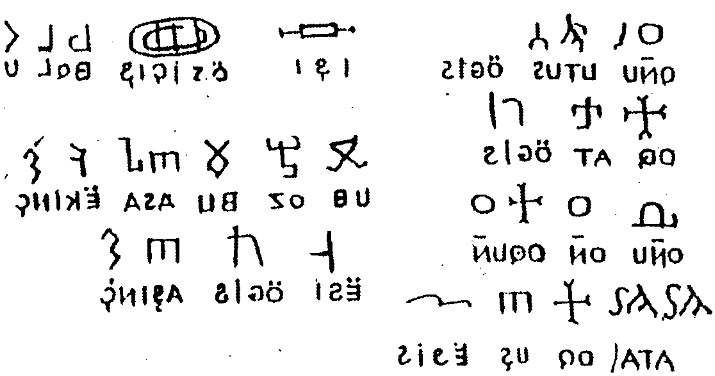

Onuç Ësikiç Oç Emitü, Uç-Ël At Uçunç.

Çilgiri Yazıtı
Tir-i-Şin Yaylası, Van-Hakkâri (←7. bin).(189)

(190)

Yazıtın okunuşu, tercümesi aşağıdadır:

1. Oñu-Utus Ögis	1. Oñu (uygarlıkların) Utus (ilkönce oluşumunu sağlayan) Ögis (peygamber)
2. Oq At Ögis	2. Oq (Oqların) At (içinden çıkmış olan) Ögis'tir.
3. Oñu-On Oqun	3. Oqun (Oqların), Onu (uygar olmalarını sağlamış olan) On (o).
4. Ata Oq Us Ësis	4. "Oqun" (Oqların) Us (Qağan) Ata (atası) Ësis (olarak anılmalıdır).
5. Işı Öz-İçiş Bolu	5. Öz-İçiş ("cennette") İşi (yer) Bolu (alabilmiş olma)
6. Ub-Oz Bu Aşa Ekinç	6. Ub-Oz Bu (Tanrı'ya) Aşa (aşma demektir) Ekinç (iste),
7. Ësi Ögis Aşınç	7. Ögis (ögisimizin) Esi (canı) Aşınç (oraya aşmış bulunuyor).

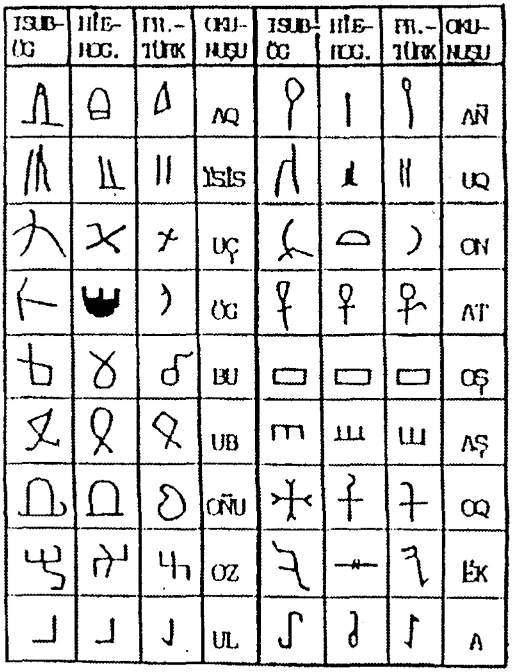
Cümleyi toplu olarak görelim:

Uygarlıkların ilkönce oluşumunu sağlayan Ögis, Oqların içinden çıkmış olan Ögis'tir. (Uluğ, filozofik seviyeye ermiş kişidir).

Oq'ların uygar olmalarını sağlamış olan o, Oq'ların Qağan atası olarak anılmalıdır.

"Cennette" yer alabilmiş olan, Tanrı'ya aşma demektir. İşte, Ögisimizin canı oraya aşmış bulunuyor. (Cennet, "geçilmiş olan Tanrı beldesi" demektir.)

Isub-Ök Okulu (Erzurum) harflerinin, "Büyük Asya" ve "hiyeroglif" harfleriyle kıyaslandırılması.(191)

(192)

Doğu Anadolu'da, Erzurum'da bulunan Isub-Ög Yazı Okulu harflerinin Büyük Asya harfleri ve hiyerogliflerle mukayesesi...

ALTINCI BÖLÜM

GÖÇLER

Doğu Anadolu yüksek yaylasında, Orta Asya'yla eşdeğer arz eden kaya resimlerinin 15. binlerde ortaya çıkışının nedeni, bu tarihte Orta Asya'da buzul döneminin sona ermeye başlaması olmalıdır. Büyük su baskınları, fırtınalar, Orta Asya halkını güneye göç etmek gereğinde bırakmış olacaktır... Bu tarihlere kadar, yaşadıkları "yerleşim yerlerini", sit'lerini terk eden *yerleşik kültürden* gelen halkı *göçmen* diye vasıflandırmamız gerekecektir. Yüzeysel bilgilerle, Orta Asya'daki tarihöncesi, milyon yıldan 100'lere, oradan 80, 40... 10'lara gelmiş olan "yerleşim noktaları"nın varlığı bilinmeden ileri sürülen *göçebelik* iddiaları, temelsiz kalmaya mahkûmdurlar.

Büyük Asya'da yüzyıllarca sürecek ve tekrarlanacak olan *göç serisinin* ikinci bir nedeni *kuraklıktır.*

Yaklaşık, 8/7. binlerde, büyük ve devamlı jeofizik değişimler sonucu, denizler kurumaya başlamış, kuraklık, bir insanlık felaketi halini almıştır.

Bu kuraklık nedeniyle Ön-Türkler, ilk kültür yuvaları olan Kara-Tau, Ala-Tau'lar, Tamgalı, Talas vadilerinde, kuraklıktan kaçıp bu yörelere sığınan öteki Ön-Türkler nedeniyle kalabalıklaşmışlar, *göç etme gerekli* hale gelmiştir.

Talas'tan Qut-Yak'a... Doğudan Gelen Aydınlık

İlk göçler Talas Vadisi'nden Qut-Yak'a, Batı'ya, Avrupa'ya doğru olmuştur. Qut, "emniyet, mutluluk, mükemmellik, kurtuluş, yaşama ruhu"; Yak ise, "yaka, yön" demektir. Batı'ya, Avrupa'ya göç, onlar için "kurtuluş" olduğu gibi, Avrupa için de "aydınlığa kavuşma" olmuştur... Göç eden Ön-Türkler "yazı sahibi, tektanrıya tapan, dolayısıyla iyilik-kötülük felsefesini tasavvur etmiş, güneş (boğa-yılan) ve ateş-ozlaşma (metamorfoz, transfigürasyon) kültlerini benimsemiş, yerleşik kültürden" gelen *göçmenlerdir* (göçebe *değil!*).

İlk yerleşim bölgesi olarak, "bizim yer" anlamını İsi-Yir'i, Tuna bölgesini seçmişler ve Tuna Nehri'ne tarihteki ilk adını vermişlerdir: İske Ögüz; bu ad, Yunancada "İstroz"a dönüşmüştür.(193)

İsi-Yir'den Güney'e

On ya da Oq adını tercih etmiş olan bu Ön-Türklerden bir bölümü,

• Balkanlar, Makedonya ve Trakya'ya yayılmışlar, daha da ileri giderek

• Yunan yarımadasına ve Ege Bölgesi'ne yerleşmişlerdir.

Yaklaşık –7. binlerde yola çıkış bir istila hareketi olmayıp, yerleşmeye elverişli yerler aramak şeklinde olduğundan, ilerlemek ağır olmuş ve zaman almıştır.

Susuzluk ve kıtlıktan kaçtıkları için, daima münbit arazi aramışlar ve esas olarak su yollarını izlemişlerdir.

İsi-Yir'den ayrılan bir öteki bölüm göçmen Ön-Türkler, Tuna üzerinde ilerleyerek Sırbistan'da Vinça-Tartaria yöresine yerleşmişler ve Qut-Yak'taki "ilk Ön-Türkçe okulu" oluşturmuşlardır.

Qut-Yak'ta oluşan "Ön-Türkçe yazı merkezleri ya da okulları (ekoller):

Yollarına devam edenler,

• Avusturya, İsviçre Alplerini aşıp,

• İtalyan Alplerinde, Val Camonica'ya (Kamunlar Vadisi) yerleşmişlerdir.

Burada ikinci bir okul oluşmuştur.

Daha da ilerleyen Ön-Türk göçmenleri,

• Alplerden inerek, Massig santrallarda Vichy kenti yakınlarında Glozel yöresine yerleşmişler ve böylece, burada bir öteki okul oluşmuştur.

Fakat K. Mirşan'ın 1994'te yapmış olduğu çalışmalarla ortaya, yeni ve evrensel kültür tarihi bakımından çok ilginç gerçekler çıkmıştır. Bu gerçeklere göre, Ön-Türkler Talas'tan yaklaşık 7. binlerden çok önceleri Batı'ya göç etmiş olduklarını kabul etmek mecburiyetindeyiz.

Bu göçlerle Ön-Türkler, *Pireneler merkez* olmak üzere,

• Fransa, Kuzey İspanya ve Portekiz'de Alvao bölgesindeki mağaralara kadar uzanmışlar ve bu mağara duvarlarına yazılar yazmışlardır.

Bunlardan K. Mirşan'ın Ön-Türkçe okumuş ve 1994'te yayımlamış olduğu yazıtların bulunduğu mağaraları aşağıya sıralıyoruz:

• Lascaux, Mas d'Azil, Les Trois Freres, Niaux, Altamira, Passiega, Gourden, Rochbertier, Marsoulas, Fontarnaud a Lugasson...

Bu mağara yazıtları –genel olarak ve şimdilik– bilgilerimize göre Pirene Okulu etrafında kutuplaşmaktadır.

Alváo "Alvong" diye seslendirilir.

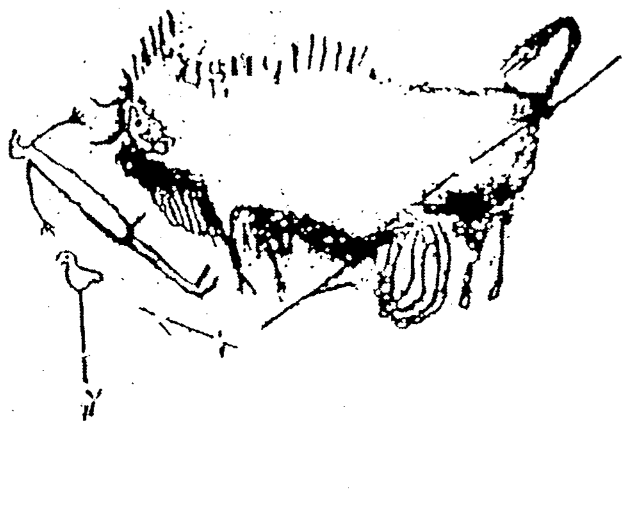
Fransa ve İspanya'daki Mağaralar

Lascaux (Lasko) Mağarası,(194)
Dordogne (Dordony) Bölgesi, Fransa

Uç: Ësi Ël (kişi canının uçması)
kuş=uçma; uzun çizgi=Ës
küçük çizgi=i; Y=Ël
Ësi Ël= kişi canı sözü, Fransızcaya "siyel" diye seslendirilen *ciel* (gök, Tanrı); Almanca *seele* (gök, ruh); İngilizce *soul* diye geçmiş olmalıdır.
Uç Ësi Ër=Can'ın uçmaya. ermesi. Fransızca Expirer (nefes vermek, sona ermek, ermek).

Ës-Urus=Can'ın defnedilmesi. Grekçede *soros* şekline girmiş olmalıdır.

Lascaux (Dordogne, Güney Fransa) Mağarası'nın, çok renkli olarak yapılmış olan kaya resmi. Resme, "avcı trajedisi" ismi verilmektedir: Bir avcı mızrağı ile bir bizona öldürücü bir darbe vurur. Bizonun barsakları bile dışarı fırlamıştır. Ancak, bizon kuyruğu ile havayı kamçılar, tüyleri dikleşmiş, gözleri parlamıştır ve son deminde avcıyı boynuzlar, öldürür!

Avcının beklenmedik bir darbe ile öldürülmüş olduğunu (yani, onun öbür dünyaya "uç/muş" olduğunu) belirtmek üzere, ressam onun başını bir "kuşbaşı" şeklinde çizmiştir ve ayrıca, keyfiyeti avcını hemen yanı başına çizmiş olduğu "Ës-kuş" (can-uç; yani, "canı uçtu") resmi ile de canlandırmaktadır.(195)

Üstünde "kuş" bulunan çizgi, "Tanrı'ya yükselme"yi temsil ederek, can (ruh) kavramını ifade eden Ës damgasıdır.

Kuş ise, *uç/*mayı *can*'ın *uç/*masını, yani *ölümü*ifade eder.

Uç damgasının bazıları kuş şeklinin zamanla sadeleşmesinden meydana gelmiştir. Lascaux'taki kuş şekli, bu damganın ilk dönemine, petroglifler zamanına aittir. Kuş'un Ön-Türklerin kutsal saydıklarını ve onu bir ifade aracı halinde kullandıklarının delili, "Kutsal Kuşlar Tapınağı"dır. (M. Ksica, Archeologia, No.71, Haziran 1974.) Baykal Gölü'ne akan Selenge Nehri vadilerinde bulunan bu neolitik döneme ait tapınağın giriş duvarlarına 10 sayısınca 1 metre ile 30 santimetre arasında çeşitli büyüklükte kuşlar çizilmiştir. Fakat, bu şekiller Ön-Türklerin karakteristiği olan "şematik lekeler" halindedir. Kuşları, kanatlarını açmış halde tepeden göstermektedirler.

Demek ki, "can'ın uçması" kavramını Lascaux'ya götüren Ön-Türk ressamı bulunduğu yörenin etkisi altında kalarak onu, "natürist" bir şekilde çizmiştir.

Kuş motifi, Ön-Türkçe yazıda "leke" halini de kaybedip zarif çizgilerle ifade ediliyor; ileri uzanmış boyun ve vücut, iki yanda, bu atılımı ilham eden kanatlar... sadece gaga, ufak bir üçgen leke şeklinde bırakılmış...

Uç Damgası

Bu gördüğümüz kuş şekli, yani Uç damgası Açıktaş alfabesinden alınmıştır. 5 bine aittir; demek ki, kuş motifi, bu binlerde tamamen soyutlaşmış bulunmaktadır.

Dordony (Dordogne) bölgesinde Trusca (Tursak) adında bir kent vardır. Bu ad Türüsüg'ten doğmuştur; "Türk" demektir. (Bkz. Etrüskler.)

Bu gerçeğin yanında, aynı bölgede "Vegeres" Nehri'nin Dordogne adını aldığı "mağaralardan oluşan yörenin adı Ësi'ler yöresidir. Bu ad, Fransızca yazılışında açık bir şekilde görülmektedir: Les Eyzi/ es... üstünde 2 nokta ile uzun okuduğumuz "Ë" harfinin bu Ön-Türkçe okunuşuna sadık kalınarak "E"den sonra "Y" ilave edilmiştir.

Ësi adının varlığına göre

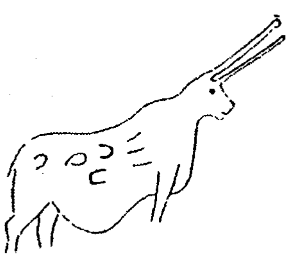
1. K. Mirşan'ın ilgili tamgayı Ësi diye okumuş olması bu okunuş şeklinin mutlak surette doğru olduğunun "zaman ve mekânda" Fransızca yoluyla ispatı demektir.

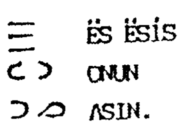
2. Ësi; can, ruh demek olduğuna göre, acaba bu mağaralarda yaşayanları *can* diye mi adlandırıyorlardı ya da kişiler birbirlerini *can* diye mi çağırıyorlardı? Bu soruyu şimdilik cevaplandıramıyoruz.

Sonuç olarak Tursac ve Eyzi kelimeleri Ön-Türk kültürünün Dordogne bölgesindeki varlığını ispat eden iki tartışılamayacak bilimsel delildir.

Bu belgeyi, Aquitaine Müzesi direktörü Alain Roussot'un *Histoire et Archeologie* dergisinin Oct. 1984, sayı 87'de yayımlanan "Les Premiers Reliefs de l'humanite" adlı makalesinin 76. sayfasındaki haritadan aldık.

Lascaux'tan Yazıtlı Bir Resim(196)

Ës Ësis: Can hissetme, yani gebelik.
Onun Asın: Tabii bir bağımlılıktır.

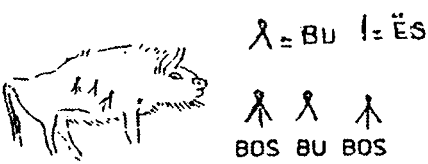
Resimdeki yazılar "gebelik" hakkında izahat vermektedir:

Ës Ësis (can hissetme, yani gebelik), Onun Asın (doğal bir bağımlılıktır).

Resimde, boynuzlar da birbirine paralel, bir çift Ës damgası oluşturmuşlardır; iki Ës damgası Ësis diye okunmaktadır. Bu, resmin aynı zamanda bir petroglif olduğunu meydana koymaktadır.

Niaux (Niyo) Mağarası-Pirenelerin Doğusu-Fransa(197)

Niyo Mağarası'ndan iki boğa resmi görüyoruz:

• burnundan soluyan ilkinin üzerinde Os Os yazılı... Kızgın, kızgın, yani adamakıllı kızgın... Tatarcada bu anlamda Osal=şerir, kötü; Qırgızcada, Osmoqto="Osmaktamak" fiilinden "itimada layık olmayan" demek oluyor.

Bu kelimeleri, aynı anlamlarıyla Latincede Osor, Fransızcada Ose (oze)=cür'etkâr, küstah şekillerinde buluyoruz.

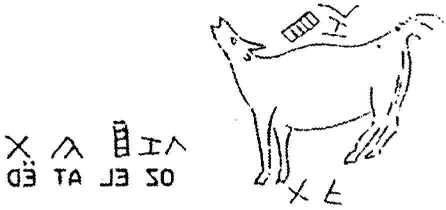
İkinci, sakin duran bizonun üstünde Bos Bu Bos=sakin mi, sakin... yazmaktadır.

Tatarcada Bosaniw=halden düşme, yorgun düşme, Qırgızcada Bosqoy=kendini tutan, halim, sakin... Anadolu'da öküz, hareketsiz, ağır anlamına gelir.

Bos'un halen Latincede *Bos* halinde ve sığır, öküz anlamlarında bulunmaktayız. Latinceden de bu gruptaki bütün dillere yayılmıştır.

(Bugün bizon adıyla tanınan bu buzul döneminin öküzünün Ön-Türkçesi, Uro'dur. *Ur/*mak fiilinden geldiği ve herhalde Uran=vuran demek olduğu bir gerçektir.)

Altamira Mağarası-Kuzey İspanya, Asturya Bölgesi(198)

Böğüren inek: Oz Ël At Ëd: *Öbür dünyaya geçmiş olanları kutsama.*

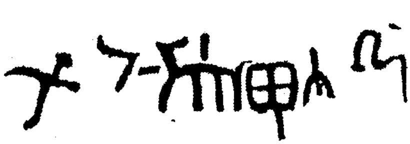
İneğin ağzı (şekil) şekliyle "O" damgasını oluşturmaktadır; O, O, O, O!.. diye böğürerek ölüleri anmakta, onları kutsamaktadır.

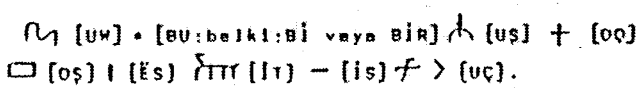
Anadolu

Kuşun anatomik-natürist şeklini kaybedip sadeleştiği dönemlerden iki örnek görelim:

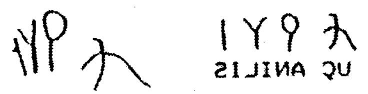
Başet Dağı (3 720 metre), Doğu Anadolu(199)

Oq halkından kutsal majestenin öbür dünyaya *uç/*uşu... –4 bin (E. Alok).

Cunni Mağarası-Erzurum, Doğu Anadolu (200)

Uç/uşun anılışı... –5000/2500 (H.Z. Koşay, K. Mirşan).

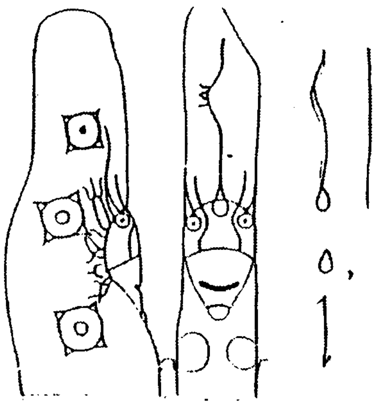
Ës damgası ve bu damganın sintaşı şeklinde ifadesi en çok Ulukem vadilerinde bulunan bu sintaşlarına, yani "heykel olarak yontulmuş ve heykel olarak dikilmiş" ve sintaşı adı verilmiş olan bu dikilitaşların (stel) her biri, birer Bengü'dür. Buğ Ökü, "Buğ"un, Bey'in canı, ruhudur...(201)

Birer "petroglif" olan bu dikilitaşlar "sivrilerek Tanrı'ya doğru yükselerek Ës damgasını temsil ederler, onu heykelleştirirler". (İslamiyette, selvi ağacının mezarlara dikilişi bu düşünce medeniyle olabilir.) Bunların üzerinde, ayrıca yazı halinde Ës damgalarını da okuyabilmekteyiz. Bunu bir örnekle görelim:

Ës damgası, göğe yükselen uzun ve sivri bir külah şeklinde, halen Altaylar'da ve Kırgızlarda yaşamaktadır. Etrüsklerle İtalya'ya geçmiştir. Rönesans dönemi saraylarda ve resimlerde görülür.

Aq-Yüs dikilitaşında, iki gözün ortasında, beyin'in, üçüncü bir göz gibi resmedildiğini ve bundan "tek bir çizgi"nin kıvrılarak yükseldiğini görmekteyiz. Beyin+çizgi şekliyle Ang diye okunmakta ve "idrak, beyin" anlamını vermektedir. İşte bu, tersine dönmüş ve Tanrı'ya yönelmiş olan Ang damgası, "beynin", yani "can"ın uçuşunu temsil etmektedir.

Bunun dışında, yükselen çizgi üzerinde simetrik olarak "I I" şekli damgaları, yani Ës, Ëd, Ës diye okunan ve *ruhun oluşu* demek olan cümleyi görmekteyiz.(204)

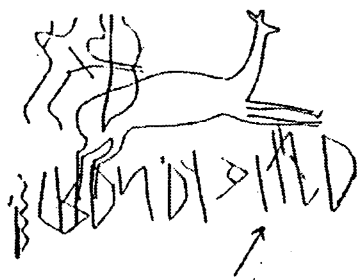

=Ës

=Oñ

=A+Oñ=Añ(Ang)

(202)

(203)

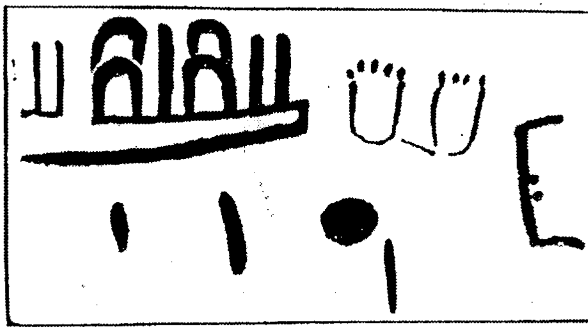
Ës

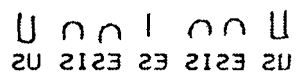
Üe Yazıtı

Yazıtlarda, tek çizgi halinde –değişik yönlerde– pek çok sayıda Ës damgası seçilmektedir. Örnek olarak, ilk Ön-Türk yazıtı olan –7 bin tarihli Üe Yazıtı'ndan aldığımız bir parça üzerinde kolayca seçilmekte, okunmaktadır.

Özetlersek, Uç damgasının ilkel hali olan kuş şekli ve Ës kavramını temsil eden petroglifler bize, Lascaux'ya yazı yazan göçmen Ön-Türklerin, petroglifler döneminde yola çıkmış olduklarını düşündürmektedir.

La Passiega (La Pasyega) Mağarası-Kuzey İspanya, Asturya Bölgesi(205)

(206)

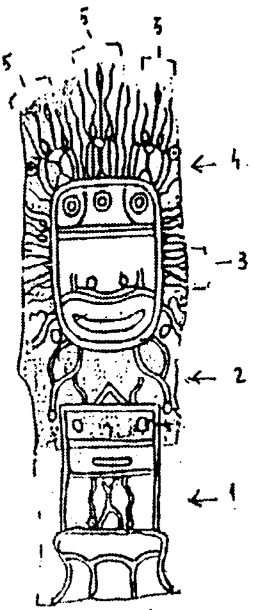
Us Ësis Ës Ësis Us=Majeste olarak anılan majeste.

Bu ifade Ulukem Ot-Oz, sintaşlarındaki "simetrik cümle" yapılarının aynıdır. Bu tür cümlelere örnek olarak Ulukem'den bir sintaşı görelim.

Sağ kenardaki Ög damgasını hatırlatan şeklin içindeki iki nokta, Ön-Türklerde "evli çiftin" işaretidir. Bu, Ög damgasının içinde olduğuna göre, meydana gelen şekliyle *kral* diye okunmaktadır.

4 ve 5 parmaklı ayak izleri ise Tört Toğmak Biş Yıl=dört doğumun beş yılı cümlesine uymaktadır.

Biria-Tasmin Yazıtı(207)

(208)

1. Ës Ëd Ëd=Ruh haline gelme

2. Añın Ës Ëd Ës Anın=Aklın ruh haline gelmesi

3. Ës As An As Ës=Asılı ruh halindeki akıl

4. Ës Os Öd Os Ës=Ruhun Tanrı Bil çağı

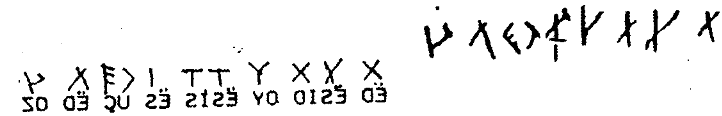
5. Ës As Ës As Ës=Ruhun asılı kalması

As/ılı olmak, Ön-Türklerde kozmik değerde olan bir fiildir. Dağlar gökyüzüne, gökyüzü kozmosa asılıdır.

Yukardaki cümlelerde as/ılı olmak, "Tanrı beldesine asılı olmak, öbür dünyada bulunmak" anlamındadır.

Yazıtın altı sacayak şeklindedir; yakılan ateşle vücut yanacak ve can vücuttan ayrılacak, bu suretle (ruh) teşekkül edecektir. (Bu sintaşından sadece simetrik yazıları aldık.)

Rochbertier (Roçbertiye) Mağarası,(209)
Haute Garonne (Ot Garon)-Fransa

Ëd Ësid Oy (icraat); Ësis Ës (can sahibinin); Uç Ëd Oz (uçarak öbür dünyaya geçişi).

Geç Magdelein dönemine ait olan mağarada bulunan bir kemik parçası üzerine yazılmış olan yazıtta, şu okunmaktadır: *İcraat sahibi can*'ın *uçarak öbür dünyaya geçişi.*

Bu yazıtta, "nehir" demek olup, nehir ve kolunu gösteren Öz damgasının Oz okunması için, kol'a ">" o şekli verilmiştir.

Marsoulas Mağarası (Marsulas), Güney Fransa(210)

Bir bizon vücuduna yazılmış yazı (Abbé H. Breuil tespit etmiştir):

Bos Usus Oz: Bizonun, majestik (imparator gösterişiyle) geçişi...

Usuz Oz damgası, yazı okunamadığı için El (...Fatima'nın eli) ya da Tarak şeklinde algılanmıştır.

Gourden (Gurden) Mağarası-Haute-Garon (Ôt-Garon)
Fransa(211)

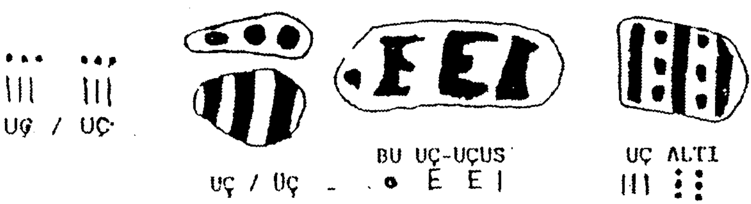
Mağarada bulunan bir kemik parçası üzerine yazılmış yazıt:

Añ Oz At="akıl" halinde öbür dünyaya geçmiş olan nam (lider).

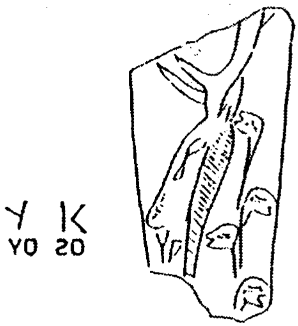
Mas d'Azil (Mas Dazil) Mağarası
Güney Fransa-Mesolitik Dönem(212)

Ayrı parçalar üzerinde bulunan yazılar:

Bu Uç-Uçuş=Beyin lider olması.
Uç Altı=Liderlik yetkisi.

Fontarnaud a Lugasson (Fontarno a Lügason) Mağarası Fransa(213)

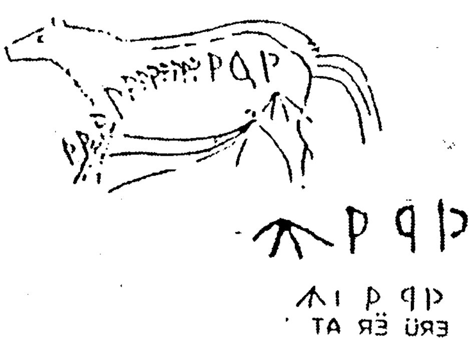
Bu mağaradan bir fragman üzerinde Os Oy, "kötü düşünce" okunmaktadır.

Os'un bir öteki anlamı, hayvan ve kuşların "ıstırap çekmesi" demektir ki, bu da Osallık'la ifade edilir.

Resimde, geyiğin gözünden yaş gelmesine sebep, Os Oy=kötü düşüncedir.(214)

Geyiğin ıstırabını seslendiren kuşların, böğüren ineğin ağızlarının ">" şekli, "O" sesi vermektedir. Os ve Oz damgaları, O sesiyle başlar ilişkisi düşünülebilir.

*Les Trois Freres (Le Trau Frer=*Üç Kardeşler) *Mağarası Doğu Pireneler-Fransa*(215)

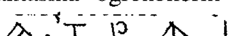

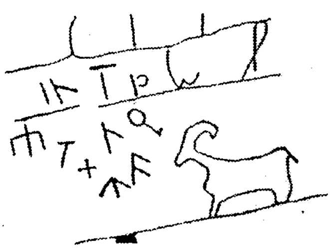
Koşu Atı Resmi(216)

Atın üzerindeki Ërü Ër At damgaları *koşu atı* anlamını vermektedir. "q" ilk damgadaki şekil Ër diye okunmaktadır. Ü sesi veren ikinci damga, bu damgaya nispetle ters çizilmiş olduğundan, her iki damga ayrı şekillerde okunabilmektedir.

Sağdaki "koşan at" resmindeki damga ise, Ës Aru At diye okunmaktadır. Bu okunuş, ses ve şekil olarak, Fransızca "sö at" okunup, se hâte diye yazılan kelimeyi hatırlatmaktadır. Ayrıca gene Fransızcada "pronominal Se"nün kökenini de vermektedir.

Tatar lehçesinde İsirü, "aklı başından gitme, sorhoş olma" demektir. Ön-Türkçe, Tatarca ve Fransızca Ës kökenden yola çıkmışlardır. Sağda görülen Hazar Denizi'nin kuzeybatısındaki Manğıstav yazı okulunun tahtasına öğrencilerin yazmış oldukları damgalar arasında bulunan damgaları, yukardaki iki yazıtta mevcutturlar.

(217)

İtalyan Alplerinde Ön-Türkler

Val Camonica (Kamunlar Vadisi), –5000 (D. Riba); –6000'lere doğru...

Kamunlar Vadisi, İtalya'nın kuzeyinde, Brescia'daki (Breşya) İseo Gölü'nden St. Moritz Tüneli'ne doğru uzanan derin ve sarp kayalıklı bir vadidir. Bu vadide oturanların adını, yani *Camunnileri* (Kamunlar) İmparator Ogüst'ün Turbi'de diktirmiş olduğu Anıt-Taş'ta okuyoruz.

İmparator Ogüst zamanında, –16 yılında, bu vadi Roma İmparatorluğu'na geçmiştir. Bu zafer şerefine dikilen taşta, Roma egemenliğine boyun eğmiş olan 45 halk arasında Camunniler de görülür.

Beşinci Binde Müsait İklim

Daniel Riba, *Kamunlar Vadisi Kaya Resimleri* adlı kitabında, –5. binde, soğuk ve sert iklimin yerini, sıcak ve rutubetli bir iklime bıraktığını, coşku dolu bir doğada,

- natürist resimlerin yerlerini
- çocuksu denebilecek sadelikte, "şematik" kaya resimlerinin aldığını, bu resimler arasında "Güneş Kültü"nü ifade eden "ortası noktalı daireler"in varlığını işaret eder.

Bu ortası noktalı daireler, Ön-Türkçe damgalardır. "Güneş, şeref, kutsal" anlamlarını verirler.

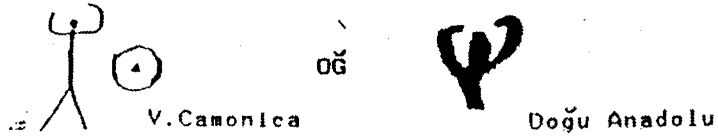
Kayalara bu damgaların serpiştirildiği yüzeylerde, "insan figürleri" de görürüz:

- (Bacaklar+gövde) Uç damgasını, (kollar+baş) –yukardaki damganın dışında– "en çok kullanılan" Oğ damgasını oluştururlar; Val Camonica'da 5. binde görülen bu damgayı "birkaç bin yıl önceleri" Ulukem'de buluruz.

(218)

Ulug-Kem

(219)

Aynı şemayı içeren Oğ damgalarını, Doğu Anadolu'da Van'da, "Kızların Mağarası"nda görürüz (Hitit sanatını etkilemişlerdir. Örneğin, "Eflatun Pınar'da" daha sonraları "Kargamış ve Karatepe"de karşımıza çıkarlar). (Bkz. Anadolu Ön-Türkleri.)

Çocuksu Resimleri Yapanlar

Bu "çocuksu, şematik" resimleri yapanların,

- Ön-Türkler olması gerektiğini, bu dağlara verilen,
- Alp adından, vadinin adı olan
- Camun adından, bu vadideki
- Ön-Türkçe yazıtlardan, bu yazıtların içeriklerinden özellikle
- Ateş Kültü'nün varlığından anlıyoruz.

Alp Adı

Alp adından başlayalım: Al-Apa, Al-Ap sonunda Alp olmuştur. Güneş Kültü'ne ait bir kavramdır:

• Al, ateşin rengidir; çünkü, "ateş kendine verilen her şeyi Al/ıp, göğe götürür; yakarak Al/ır ve götürür. Bu fiil, bu nedenle hem rengi ifade eder, hem de göğe götürdüğü için kutsal ve yüksek anlamına gelir. Öyleyse *Al,* hem ateş rengidir hem de "yüksek, kutsal" demektir.

Yukarda görüldüğü gibi, Al-Apa "Tanrı'ya geçiş Apa'sı"dır.

...Buğ'un vücudu, "ateşe verilir", can'ı Al-Apa tarafından Tanrı katına çıkarılır; bu geleneğin Ateş Kültü geleneği olduğunu görmüştük.

Alp adı Avrupa'da yoktur. Halbuki bu ad bizde "kişi ve aile" adı olarak çok yaygın bir addır.

Özetlersek, Avrupa'nın bu en yüksek dağlarına Ateş Kültü'nden gelen bu adı Ön-Türkler vermişlerdir.

Kamun (Camun) adını inceleyelim:

• Ön-Türkçede "bütünüyle herkes, toplum" Qa Omuğ'la ifade edilir. Bu sıkışarak Qamuğ haline dönüşmüş; ondan da Qamun doğmuştur.

Günümüzde Türkçede, aynı kavram, 7 bin yıllık zamana rağmen, Kamu halinde kullanılmaktadır.(220)

İtalyan Alplerinde kullanıldığı şekil, yani Kamun (Camun) Latinceye ve bu dil grubuna geçmiştir:

• İtalyancada Çommune (Kommune), Fransızcada Commun (Kommön) halinde, "idari anlamda mahalle, mahalle halkı" demektir.

Fransız Alplerinde Chamonix (Şamoni) bu kökenden gelebilir?

Val Camonica'dan (Kamunlar Vadisi) Yazıtlar(221)

Ësis Ïl [Ësis (Tanrısı) halkının]; Oğ-Altı (insan vekili); Oğ-Uç-Oğuçu (devletin); Öc (sahibi); Uç Ïl (ve vatan lideridir).

(222)

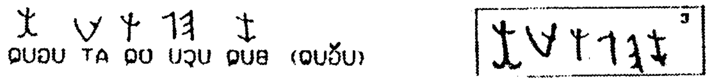

ESIS IL OĞ-ALTI OG-UÇ-OGUÇU ËM ÖC UÇ IL

"Tanrı halkının temsilcisi olan kişi, devletin sahibi ve vatanın lideridir."

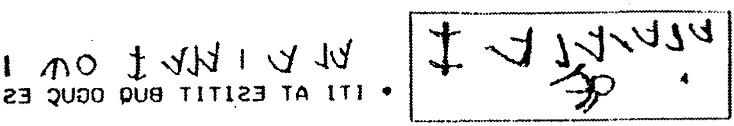
Ësis, "daima hatırda, düşüncede olan" demektir ki, bu da ancak Tanrı'dır. Bu cümlede, "Tanrı, Ësis" deyimi, çoktanrılı sistemde var olabilecek Tanrılardan biri anlamında değildir. Ësis adıyla tanınan ve ondan geldiğimiz Tanrı demektir. Buna Kainat Tanrısı da diyebiliriz.

Oğaltı, insan vekili, vekil kişi, temsilci, yetkili kişi demektir.

(223)

(Uğuq). Buq Uçu (beyin lider olması);
Oq At Uğuq (Oq'lara mahsus, yani Oq beyinin lider olması).

(224)

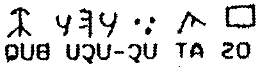
İti At (İmpulsu nam); Ësitit (yaparak duyulan);
Buq (beyin); Oğuç Ës (tecelli eden ruhu).

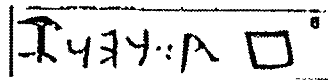
"Sivrilerek" lider olarak ortaya çıkan Bey'in tecelli eden ruhu. İmpuls, impulsion=itme, itiş... bu fiille ortaya çıkma, doğma, doğan bir niteliğe sahip olarak ortaya çıkma... Yukardaki cümlede belki "değer olarak doğan" dememiz gerekecektir.

(225)

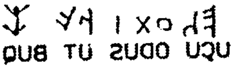
Oq Uçum (Oq milletinin lideri); Ëtit (edilen); Buq (bey).
Oq Uçum Ëñtit Buq=Oq milletinin lideri edilen bey.

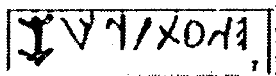

(226)

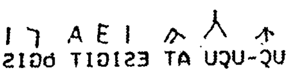
Oş-At (işbu nam); Uç-Uçu (devlet); Buq (beyidir).
Oş-At Uç-Uçu Buq=İşbu nam (lider) devlet beyidir.

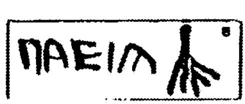

(227)

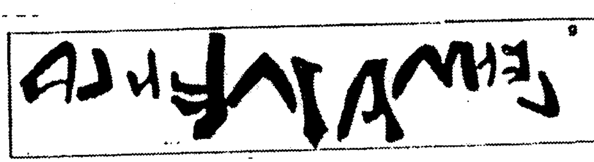
Uçu (işbu lider); Odus Üt (zaferi kazanmış olan); Buq (beydir).
Uçu Odus Ut Buq=İşbu lider, zaferi kazanmış olan beydir.

(228)

Uç-Uçu At (devletlu); Ësigit (olarak duyulan); Ögis (peygamber).
Uç-Uçu At Ësigit Ögis=saygıdeğer olarak duyulan ermiş (filozof, yüksek seviyede düşünen. Fransızcası "sage", Ës-Ög=saga).

(229)

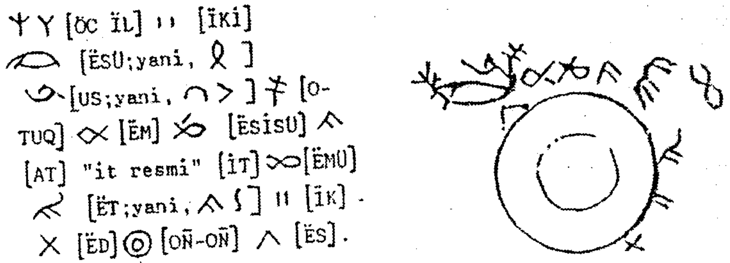
Bu Ögü, Altı At Ës, Uçu Bu At=yüce olarak bilinen lider, yüce olarak devleti temsil eden liderdir.

Bu yazıtlardan çıkaracağımız sonuçlar şunlardır:

• Comunni, yani Kamunlar Oq adındaki Ön-Türklerdendirler.

• Devlet demek olan Uç-Uçu ve "lider" demek olan Buğ, Uç kavramlarının kullanılışı, tam bir siyasal yapı, bir devlet halinde olduklarını göstermektedir. Tarihin bu dönemlerinde, bugünkü devlet yapısını arayamayacağımıza göre, buna bir "çekirdek devlet" demek doğru olacaktır. Ayrıca, Kamunların sınırlarını ve halkının sayısını bilmediğimiz için, ilerki bin yıllarda tanıdığımız kent-devlet çerçevesinde kalmak doğru olacaktır.

Ateş Kültü

(230)

Öc İl (halka sahip); İki Ësü (olan); Us (yüce kat); Otuq (yakılmakta olduğunu); Ësisü At (idrak etmekte olduğu namdır): İt Ëmü (impulsiv); Ët (olarak); İk Ëd (dualleşmek suretiyle); On-On (muvaffakiyete, "On-Bu"ya erişen); Ës (ruhtur, candır).(231)

(Halka sahip yüce kat, yakılmakta olduğunu idrak etmekte olduğu namdır. İmpulsiv olarak dualleşmek suretiyle başarıya ulaşan namdır).

Cümleleri açalım:

• Halka sahip (olan, onu yöneten) yüce kat, yakılmakta olduğunu idrak eden liderdir (buğ, han...).

• Impulsiv (itilerek, tam, mükemmel olarak; bu deyimle "yanma hali"nin katiyeti ifade edilmek istenmiştir). Dualleşmek (beden ve ruhun canın birbirinden ayrılması) suretiyle başarıya erişen (halkına iyi hizmet etmiş olma başarısı elde etmiş ve bu sayede ve aynı zamanda yakılmak, yakılarak Tanrı'yla özdeşleşme imtiyazına sahip olmayı başarmış olan) ruhtur (liderin ruhudur).

Bu yazıtta,

1. dualite(232), dualleşme; yani (beden-ruh, erkek-kadın) varoluş felsefesini görmekteyiz ki, bu dualite kavramı pek çok bin yıl sonra, öteki inanışlar ve dinlere mal edileceklerdir.

2. Ateşe verilme, ruhun bedenden ayrılıp Tanrı'ya erişmesi, Ön-Türklerin en başta gelen karakteristiği, Ateş Kültü'nü ifade etmektedir.

Yazıtlardaki Kelimeler

7 bin yıl önceki Val Camonica yazıtlarından bugün, Anadolu Türkçesinde "aynı" ya da "kolay anlaşılır" kelimeler:

İl	ülke, vatan, il.
İki	iki.
Ot	ateş; Od (Osmanlıca ateş).
Otuq	Ot'a ait, kop/uk, kes/ik...
At	at, ad.
İt	İt (köpek).
Altı	temsilci, alt, 6...
Uç	lider, uç (en yüksek,en uzak yer).
Ëtit	Et/mek'ten, edilen, edilmiş.
Üt	Ütmek, yenmek (Batı Anadolu).
Us	en yüce, hal, instans, akıl.(233)

Bazı Damgaların Açığa Çıkardıkları Gerçekler

At ve Oq Damgaları

Bu iki damga, "tek gövde" üzerinde yazılarak "yakılmış" anlamını veren ve "Oq+At"=Otuq diye okunan Ateş Kültü'ne ait damgayı meydana getirirler.

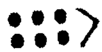
Bu damgayı, Güney Anadolu'da, Antalya'da Beldibi Mağarası'nda görmekteyiz. Tarihi 9/8. binlerdir.

Val Camonica *Beldibi* (Antalya)

Oğ-Alt Damgası

Oğ-Alt damgasının yayılışı:

⊙ ◡ ◇ = OĞ , IIIIII =ALTI

Tir-i-Şin Yaylası (-7 bin), Doğu Anadolu:

Sumer

Babilonya

Val Camonica:

OĞ

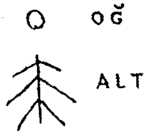
ALTI

Ot-Oğ (Ön-Mısır):

Skarabe'nin 6 bacağı+tepede Oğdamgası...(234)

Palmet Motifi

Greko-Romen sanatında Friz motifi (İstanbul Arkeoloji Müzesi, –200 Roma dönemi); Palmet motifi adıyla tanınan bu Oğ-Alt damgası, Antik Grek döneminden günümüze kadar Friz ve sütun başlıklarını süslemiştir.

Kamunların Geliş Tarihiyle İlgili Damgalar (Uç, Oğ-Alt, Oq)

Buraya kadar, K. Mirşan'ın okumuş, anlamlarını vermiş, transkripsiyonlarını yapmış olduğu Val Camonica Yazıtlarını gördük.

Bundan sonra bu Ön-Türklerin geliş tarihlerini tespit etmeye çalışacağız. Başvurduğumuz çok önemli kaynak, Daniel Riba'nın *Les Gravures Rupestres du Val Camonica* adlı kitabıdır.

Bizim için, "dil ve kültür" esas ve gayemiz Ön-Türk yazıtlarını ortaya çıkarmak olduğundan, yazımızın başında D. Riba'nın bu vadide "Güneş Kültü'nün ilk defa ortaya çıkmış olduğu –5000 tarihi"ni kaydettik (s.66-67).

Kuş Kültü

Fakat, Lascaux'ta Ës Uç damgasının okunması ve kuş'un natürist karakterde çizilmiş olması, bizi, Ön-Türk yazısında Uç ve Oq damgalarının kaynağında bulunan "kuş motifi" konusunda düşünmeye sevk etti.

Tektanrı kavramını bulmuş olan Ön-Türkler, Tanrı'ya erişmek için iki çare düşünmüşlerdir: Kuş ve ateş... İkisi de gökyüzüne, Tanrı'ya doğru yükselirler.

1974 yılında Üst Asya'da, Selenga Nehri vadilerinde, –Asya'daki sitler ve kaya resimleri üzerinde araştırmalar yapan– Miroslav Ksica, "Kutsal Kuşlar Tapınağı" adı verilen büyük bir Dolmen bulmuştur; yüksekliği yaklaşık 4 adam boyundadır. Girişini;

• sağlı sollu, sayısı 10 kadar olan ve büyüklüğü 1 metreye kadar çıkan, "kanatlarını açmış, göğe doğru yükselen" ve "dolu-leke" tekniğiyle işlenmiş kuşlarla süslemiştir. Onların yanında,

• Ulukem'de, Val Camonica'da gördüğümüz ve Uç damgası olarak okunan, çok sayıda "tek ya da grup halinde" insan figürleri vardır.

• Dolmen'in üstünü örten kaya –bütün dolmenlerde olduğu gibi– bir "platform", adeta bir "uç/ak pisti" teşkil etmektedir.

Bu "uç/ma, Dolmen" kavramı, aynen halk oyunlarımızda da görülmektedir. Örneğin,

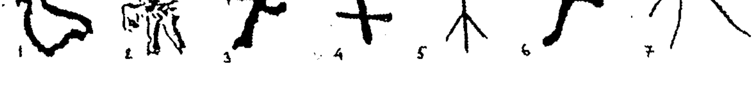
• Yakutlarda, Şamanlar, kol yüksekliğinde tuttukları bir ayı postu üzerinde, Başşamani, –5/4'lük aksak ölçülü müzik eşliğinde havaya at/arlar, fırlatırlar, göğe uç/ururlar.

Böylece, Ön-Türklerde Tanrı kavramı çerçevesine giren, dolayısıyla kozmik değer alan "kuş", Uç damgası halinde yazıda yer almıştır.

Bu motifin ilham ettiği bir öteki damga ise Oq damgasıdır.

• Uç/abilmek için her şeyden önce "yeryüzü kişisi", "insan" olmak gereklidir ki, bu da "kuş motifi"nden doğan Oq damgasıyla gösterilmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Avrupa, Asya ve Anadolu'daki Uç damgaları görülmektedir.

Lascaux	V. Camonica	Tamgalı		Açıktaş	Başet	Cunni
8 bin	7 bin	8 bin?	8 bin	5 bin	5 bin ?-6 bin?	5 bin
QUTYAK		ASYA			ANADOLU	

• *Şekil 4*'teki "tamgalı kuş'u"nun tarihi, eski Sovyet Bilim Akademisi tarafından 8 bin olarak tespit edilmiştir. Bu damganın çizgi tekniğini,

• mükemmel, kati ve sade esas alırsak, *şekil 3*'teki kuş motifi bunun yanında teknik olarak "kaba" kalmaktadır... Acaba, daha önceki bin yıllara inmek doğru olacak mıdır?..

• *Şekil 5*'teki kuş şekli son derece zarif ve ileri bir teknikle çizilmiştir. Açıktaş alfabesinde yer alır. Aynı inceliği Doğu Anadolu'da Pagan kaya resimlerinde ve Cunni Mağarası'nda görürüz. E. Alok, tarihi Açıktaş alfabesinin 5 bin olan tarihiyle –Açıktaş yazısının varlığını bilmeden– eş tarih, yani 5.bin olarak vermiştir.

• Başet kaya resmindeki için ise, E. Alok 5. bini teklif etmiştir. Resim tekniğine bakarak bunun tarihini en az 6. bine indirmek gerektiğini düşünmekteyiz.

Bu geniş parentez ve kuş motifi konusunda bir hareket noktasına sahip olduktan sonra, Ön-Türklerin Val Camonica'ya geliş tarihini inceleyebiliriz...

Bu tarih, "6000"lere doğru, yani 7. bin olarak ortaya çıkacaktır.

Uç Damgası

1) 1 No.lu Kamun Yazıtı'ndaki 3. "Uç" damgası, yani kuş resmi, tam anlamıyla natürist değildir. Bu karakterden ayrılmış, stilize olma yoluna girmiştir... Öyleyse, tamamen natürist olan Lascaux'taki kuş resminden daha sonraki yüz, belki bin yılların ürünüdür, tarih olarak Lascaux'tan sonrası düşünülmelidir.

2) Bu tür Uç damgası, 5 bin tarihli Açıktaş alfabesinde yoktur.

3) Aynı yazıttaki, ilk iki "Uç" damgaları, "Oğ-Uç ve Oğ-Uçu" damgaları Açıktaş alfabesinde vardır.

Açıktaş alfabesi tarih tespiti için esas alınırsa, Orta Asya'dan göçlerin devamlı olduklarını bunları,

• Açıktaş öncesi ve sonrası diye sıralamak gereği ortaya çıkar.

Oğ-Alt Damgası

• Bu Kamun Yazıtı'ndaki Oğ-Alt damgası Açıktaş'ta yoktur. Kamun damgasındaki 6 çizgi, Açıktaş alfabesinde 5 çizgiden oluşan, ortası uzun "M" şeklindedir.

ʘ ⁎ OĞ =ALT =ALT (Açıktaş)

K. Mirşan'ın, yukarıya aldığımız damgalar arasında kıyaslamalarla ortaya koymuş olduğu gerçekler, bu elemanlar göz önünde bulundurulduğunda Ön-Türklerin Alplere geliş tarihini, Açıktaş 5. bin *öncesine,* Lascaux'ta yazı yazanların *sonrasına,* aşağıda göreceğimiz üzere, 7. binlere almak doğru olacaktır.

• D. Riba, Val Camonica'da "Güneş Kültü"nün ifadesi sayılacak şekil ve onların yanındaki çocuksu insan figürlerinin tarihini, 5. bin olarak veriyordu.

Bu resimlerdeki insan figürlerinden, Uç diye okunulabilecek insan figürü tamgalıda 8. bin tarihini taşır.

(Tamgalıdaki Uç kavramı, Tanrı'ya doğru At/ılmak, fırlatılmak kavramı çerçevesine girer ki, bu kavramla "uçma" arasındaki ilişki meydandadır.)

Alplerde Oglio (Olyo) Vadisi'nde İlk Kişiler

D. Riba, buzul döneminin sonlarında, –10/8 binlerde, iklimin yumuşadığı, dağların ve vadilerin yeşile döndüğünü anlatır ve ilave eder, 8. binde Alplerde Oglio Vadisi'nde insanlar görülür...

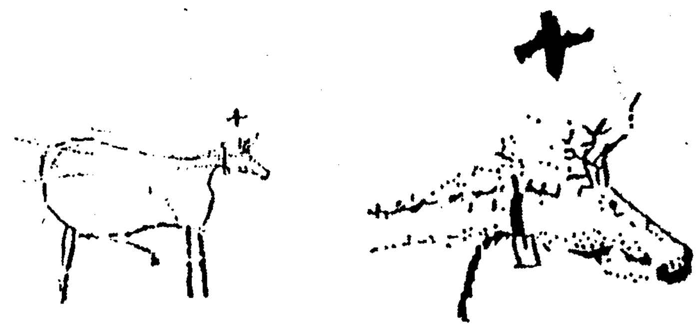
Kimdirler, nereden gelmişlerdir, neden gelmişlerdir?..

Buzların erimesi sonucu, çukur yerlerin, ovaların, su baskını içinde kalması, yer yer göller teşekkül etmesiyle, bu kişiler yüksek vadilere tırmanmışlardır.

Bunların içinde, avcılıkla geçinen bir aşiret (Tribu) Val Camonica'yı seçmiş, –6000'lere doğru buraya yerleşmiş ve bu yerleştiği yere adını da vermiştir: Bunlar Kamunlardır... Bu vadide 6000 yıl yaşamışlardır... –16'da İmparator Ogüst'e yenilip, Roma İmparatorluğu egemenliğine geçinceye kadar... (s.14-20.)

D. Riba'nın, Kamun adını zikrederek kati olarak vermiş olduğu "6000'ler" tarihini, yani –7. bini, Kamunların Val Camonica'ya gelmiş oldukları tarih olarak kabul edeceğiz.

Oq Damgası

Fakat D. Riba, 56. ve 57. sayfalarda 8 binlerdeki Süb-Natüralist resimlerden söz ediyor. *Kamunlar Öncesi* adını verdiği bu dönemde Oglio Vadisi yöresinde *Luine* sektöründe tespit edilmiş olan bir hayvan, bir geyik resmi var:

- Boynu tasmalı ve
- Başının üstü doğrultusunda kolları birbirine eşit, Batı'da "Malta Haçı" denen şekilde bir *haç* (), yani Oq damgası var... Mevcut damga, açık ve seçik bir şekilde Oq damgası olduğuna göre, bu şekli resmedenler "yazı yazmasını bilen ve kendilerini Oq diye adlandırmış olan Ön–Türkler"dir... Bu takdirde, Ön-Türklerin buraya 8.

binlerde gelmiş olması gerekecek... Acaba, başka damgalar var mı?.. Acaba bu sadece bir petroglif değerinde midir? Sadece yazıya geçildiği dönemde, henüz yazı tam anlamıyla ortaya çıkmadan buraya gelmiş olan bir gruba mı aittir?.. 15/8. bin tarihlerini taşıyan petrogliflerde, Ulukem'de birden fazla olarak bu şekil görülmektedir...

Cevapsız sorular arka arkaya sıralandığına göre, yeni bulunları beklemek en doğru hal şekli olacaktır.

Bu bilgiler dışında önemli iki kaynak daha vardır:

Kamunlar Vadisi'nde

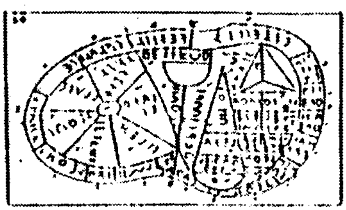
• toplumsal yaşam 8. binlerde "klan, aile, oba" şeklindedir.

• Tribu, aşiret yaşamı 5. binlerde meydana gelmiştir.

• Aşiretlerin "bir otorite tarafından yönetilmesi" tarihi 4. bindir; bu demektir ki, aşiretler, beylikler bir "devlet" halinde, siyasi bir organizasyon haline bu tarihte gelmişlerdir.

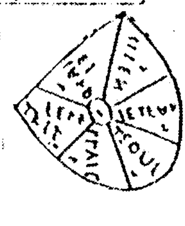
(Bu bulgudan hareketle, İsviçre alplerindeki ilk "siyasi teşekkül" olan On-Oyuñ'un tarihini 4 binler civarında düşünebiliriz.)

3 bin

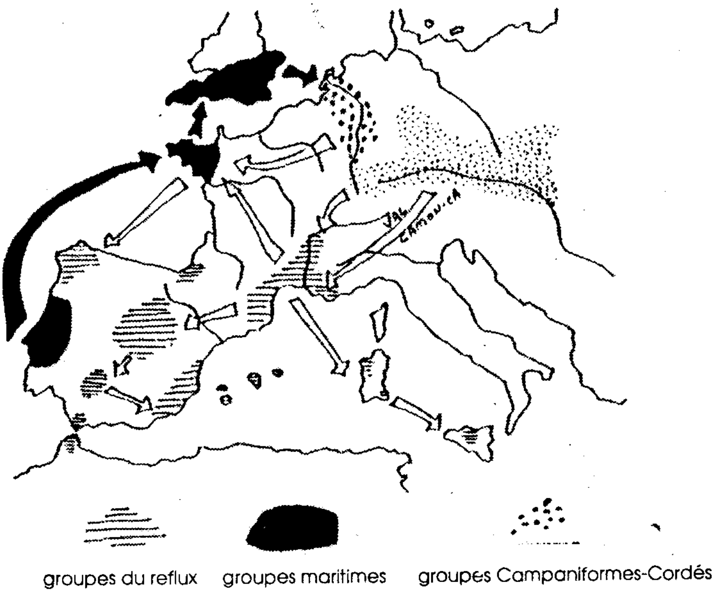
(Ş.1)

rüzgâr gülü

(235)

(235)

İkinci kaynak yukardaki haritadır.

Bu haritada (s.106) D. Riba, Val Camonica'ya erişen bir göç kolunun (bunların Ön-Türk olduklarını bilmeden)

• Doğudan, Avusturya üzerinden geliş yönünü,

Alpler merkez olmak üzere,

• Fransa, İspanya, Portekiz'e

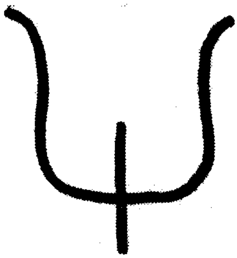
• Akdeniz ve

• Kuzey ülkelerine yayılma yönlerini göstermiştir ki, bu yönler, *Etrüsklerin Piacenza/Settina Yazıtı'nda Rüzgâr Gülünde* göstermiş oldukları yönlerdir (*şekil 1*).(236)

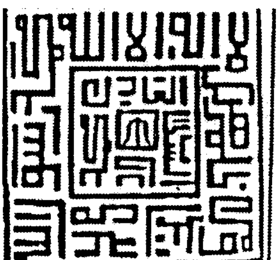
Bu haritanın verdiği bir öteki bilgi "Campaniformes" adı verilen halka aittir; bu halkın Ren Nehri vadilerine yerleşmiş olduklarını görmekteyiz.

Yaptıkları toprak kaplara *Kampana* şekli (Campaniforme) veren bu halkın kim olduğu, nereden geldiği bilinmemektedir; –2200 yıllarında Avrupa'da görülürler. Portekiz, İspanya, Fransa, İngiltere, Kuzey İtalya, Avusturya, Almanya, Orta Avrupa, Baltık ülkeleri, Hollanda, Sardunya, Sicilya'ya yayılırlar.

Bu *Kampana Şekli Halkı* adı verilen bu halkın, bu şekli tercih nedeni konusundaki düşüncemiz şudur:

• *Kampana* şekli Ön-Türkçedeki "Oş" damgasıdır:
Qağan, Majeste, İmparator anlamlarını verir.
(Campaniforme halkının 6. binlerde ortaya çıkmış olduğu düşüncesindeyiz.)

(237)

Kampana şeklinin gelenek halinde son yüzyıllara kadar yaşadığını görmekteyiz:
• Kazan Hanlığı zamanında, Kazan şehrinin armasının ortasında görülmektedir.
• Osmanlı sanatında, *Lale Motifi* adını alan bu şekil, "cami, medrese ve türbeleri" kubbelerin tepesini süslemektedir.
• Günümüzde ise, "geleneksel çay bardakları" bu şekli korumaktadırlar.

Kim olduğu, nereden geldiği bilinmeyen, fakat toprak kaplarını *yürek* şekliyle çok daha eski döneme, 6. bine ait bir halk daha vardır: *Cardioforme* (yürek şekli) halkı adı verilir...

Yukardaki aynı tasavvurdan hareketle, bu halkın tercih ettiği şeklin "Oğ" damgası olabileceğini ileri sürebiliriz; Oğ, kutsal demektir.

Oğ Oğ Oq-Oğ Oq kişisi

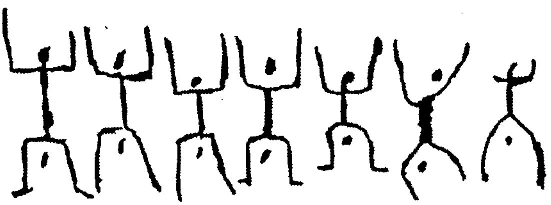
Bu damgayı uçlarından birleşmiş olarak teşkil ettikleri Oq damgası halinde, halılarımızda görebiliriz.

Maden Kama'lar

Avrupa'da maden dönemini açmış olan bu halk, "sivri üçgen şeklinde kamalar" üretmişlerdir. Bu kamaların üzerlerinde "haç, üçgen ve geyik" resimleri vardır (s.124).

Bu, D. Riba'nın ifade temiş olduğu şekillerin her biri, bir Ön-Türk damgası olmalıdır:

• Haç (+)=Oq; Üçgen (Δ)=Ëd; yaratma, yetenek, geyik ( )=Ök; Tanrı habercisi, gök, kral...(238)

Oyuncular

Kitabın 87. sayfasında *Naquane* bölgesinden almış olduğumuz duvar resimlerinde görülen "iki oyuncu grubu" için D. Riba, "Gömülme merasiminden", E. Süss ise, "Tinsel kadın dansı" ifadesini kullanmaktadırlar.

Bizim için bu iki oyunun anlamı başkadır:

Kollar havada, Oğ ya da Ög damgalarını oluşturmaktadırlar.

• Gruplardan biri 7 oyuncudan meydana gelmektedir ki, yedi kelimesi Ön-Türkçede Ëz-Ëdi=kutsama demektir. Zamanla bu kelime sıkışarak *seti* olmuş, buradan *septem, sette, sept, seven, zieben* halinde ve sadece 7 sayısını ifade ederek "kuramsal Hint-Avrupa dilleri"nde müşterek ve onun karakteristiği sanılan nitelik kazanmıştır.(239)

Seti, Orta Asya'da *ceti,* Anadolu'da *yedi* olmuştur.

Val Camonica'daki bu oyunun eşini Tamgalıda 8. binde görmekteyiz (*şekil 1*).

• Öteki grupta ise oyuncu sayısı "10"dur... Daha önce *On* kelimesinin *kosmos* demek olduğunu görmüştük.

Oyuncuların sayısı "tesadüfi" değil, kozmik değerleri göstermektedir: Yedi=kutsama; On=kozmos...

Oq damgasının varlığı nedeniyle, Alplerde yaşanmış olan bir olaya da değineceğiz:

1992 Ekim ayında Alplerde bir buzul içinde bir ceset bulunmuş ve tarihi –3300 olarak tespit edilmişti. Cesedin ırk ve cinsi, verilen tarih konusunda antropologlar arasında büyük tartışmalar çıkmıştı.

Eğer, Ön-Türklerin bu bölgelerde yazılarıyla bulunduğu bilinmiş olsaydı tartışmalar için bir hareket noktası mevcut olacaktı.

Biz "dil ve kültür" üzerinde durduğumuz için, cesedin fiziki yapısı ve ait olabileceği ırka karışmıyoruz, ırk bizim için esas değildir.

Bizim için ilginç taraf, bu kişinin vücudunda görmüş olduğumuz Ön-Türkçe damgalardır:

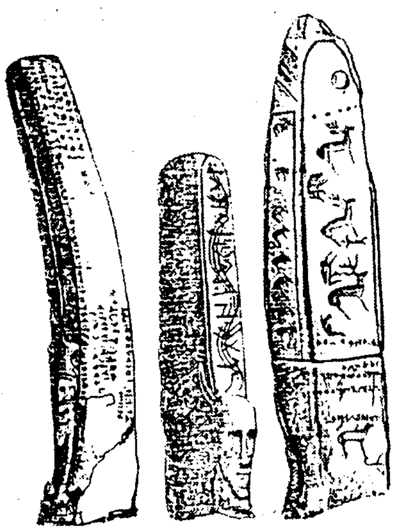
Profesör E. Feigl sayesinde elde ettiğimiz filmde, bu Alp kişisinin vücudunda net bir şekilde, muntazam bir "+" şeklini, yani Oq damgasını gördük. Bunun dışında "yan yana sıralanmış, belki bir cümle" teşkil etmiş olan damgaların varlığını müşahede ettik. Bunlar "At"

ve "≡" şeklinde Uç damgalarıydı. Aralarında bir damga daha vardı; fakat "buruşmuş olan et ve çekilen filmin açısı" nedeniyle kati bir fikir edinemedik... Bu Oq damgasına göre bu kişinin "Ön-Türk Kültürü"nden olması gerektiğini söyleyebiliriz.

Kesik Kafa (!)

D. Riba, kitabında çok önemli bir noktaya daha değinmektedir: Kitabının 171. sayfasında *Naquane* bölgesinde, San-Salvatore Manastırı'nın avlusunda, 1.60 boyunda bir taşın alt yüzüne "kesik bir kafa" işlenmiş olduğunu ve bunun "Barbar Kültü"ne ait olmuş olacağını yazar; aynı tip bir başka taşın, Marsilya Birely Müzesi'nde bulunduğunu, bu tür "kesik kafalar"ın taş ve tunçtan üretilmiş olanlarının "İngiltere, Almanya ve Çekoslovakya"da da mevcut olduğunu kaydeder.

Bu kesik kafaların, Lascaux'ta okuduğumuz "kozmik değer taşıyan" Ës damgasının *sintaşı* haline gelmiş şekli olduğunu ve çok sayıda *Ulukem* vadilerinde bulunduklarını görmüştük.

A B C

a. Uybat'ta bulunmuş *Türük Qan* bol-bol'u (b, c) Yalbaç ile Uyuq-Arxan'da bulunmuş *Aqın* yazıtları.(240)

"Kesik Kafa" sanılan bu sintaşlar,

• Buğ'un *canı*'nın Tanrı'ya uçtuğunu temsil ettiklerinden *Bengü*'dürler.

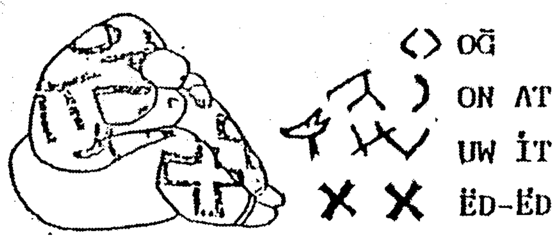
• Buğ'un *han*'ın, *qağan*'ın başarılarını anlattıklarından bol-bol, yani "tarih yazıtı"dırlar... Her şeyden önce birer Ës'tirler.

Fransa'da "Brötanyalı kadınlar"da bu şekil, külâh halinde "kolalı" ve dantelden yapılmış olarak görülür. Tibet kökenli sanılır.

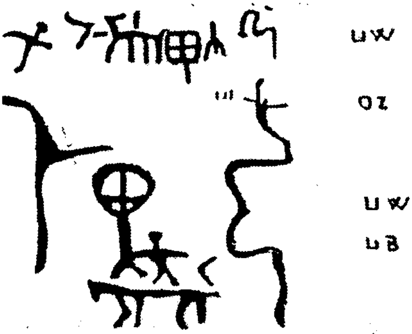
At, İt (Kurt), Dağ Keçisi, Yılan, Balta

Bu hayvanlar, başlangıçta *tamgalarda* stilize edilmiş şekilde yer almışlardır. Örneğin Anadolu'da,

• Çatalhöyük'te, Ana Tanrıça'nın gövdesini örten damgalar arasında "İt" damgası bir köpek başıyla ifade edilmiştir (–6500...)

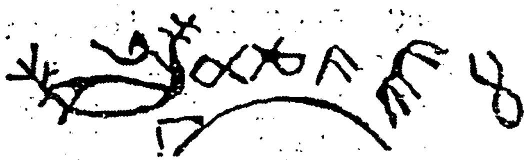

(241)

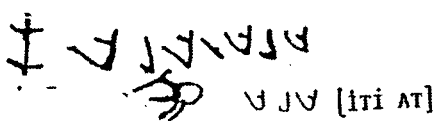

Halbuki, Başet Dağı Yazıtı'nda iti, tümüyle çizilmiş olarak görürüz (üst ve alt satırların ortası...)
Val Camonica'da Ateş Kültü Yazıtı'nda da it, bütün vücuduyla stilize edilmiş şekildedir; sağdan 2. damga...

(242)

(243)

İlerki dönemlerde it, "somut" şekilden "soyut" şekle, damga haline dönüşmüştür.

Yılan

Başet Yazıtı'nda, somut şekliyle *yılan'*ı da görmekteyiz:

• Yılan "kıvrak" yapısıyla Uw damgasını vermektedir: Yazıtın sağ üst köşesinde Uw diye okunmakta, altında boydan boya ise,

"birleşik damga" halinde Uw Ub-Oz olarak "yüce kutsal değerlere geçiş" anlamına gelmektedir.

Val Camonica'da ve Ot-Oğ'da bu "kozmik ve kutsal" değeri nedeniyle yılan motifi yer almış olacaktır.

Balta ve Skandinavlar

• Val Camonica'da, kaya resimlerinde "güneş ve güneşe kadar uzamış olan bir sapın ucunda balta" görülmektedir; Balta, Açıktaş alfabesinde damga olarak yer alır. Anlamı *Ant*'tır.

• Yılan, *güneş ışını* olduğu gibi, Uw damgası halinde de okunuyor.

• İlk damgalardan olan Uw, zamanla Oğ şeklinde seslendiriliyor; "kutsal, güneş..." demek oluyor.

• Boğa Kültü'nde, boynuzlar, "yılan gibi" güneşe uzanırlar;

• Boğa adı, hem "yılan"ı, hem de "kocabaş hayvan" anlamlarına gelir.

Val Camonica'da görülen "güneşe doğru yükselmiş balta" resimleri

• kutsal yemin, kozmik değerde yemin demek olacaktır.

Bazı araştırmacılar, pek az sayıda gördükleri Ön-Türkçe damgaların, Runik kökene dayandığı düşüncesindedirler; bu nedenle, Alplerde rastlanan (güneş-balta) resimleriyle, Skandinavlardaki eşleri arasındaki paralelliği açıklayamamışlardır... Sorun, Ön-Türkçe yazının, Runik yazının kökeninde olduğunun bilinmemesidir; bu ilişki, –3. binde *Campaniforme* halkı tarafından kurulmuş olmalıdır.

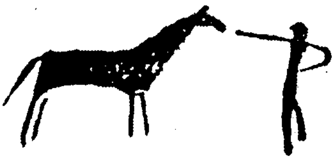
At

İlk insanın en süratli taşıt aracı olan at, Büyük Asya'daki bugün bile uzun olan mesafeleri aşmak için kullanılan kutsal bir varlıktır.

Petrogliflerde, Tanrı'ya At/mak, fırlatmak, ad sahibi olmak... gibi çeşitli anlamlarda kullanılmak üzere, bol bol yer almıştır.

İlk resimde, Kazakistan'da yer-taş resimlerinde at ve binicisi görülmektedir; Binicinin kıvrık kolu Ëḍ damgasını oluşturmuştur. At ve binicisinden At-Ëd damgası meydana gelmiştir: İcraat.

İkinci şekilde ise, karşıdan görülen at ve binicisinin soyutlanmış resmi görülmektedir; Bu kavramın, çeşitli at damgaları ve öteki damgalara kaynak teşkil ettiğini daha önce incelemiştik.

AT ËD

(244)

(245)

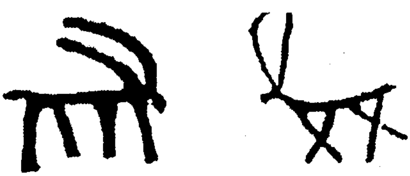
Val Camonica'da K. Mirşan'ın okumuş olduğu yazıtlardaki At damgaları *şekil 2*'deki kaynaktan doğmuştur:

Kayalara işlenmiş olan at resimleri ise, sadece atı –hayvanı– temsil eder.

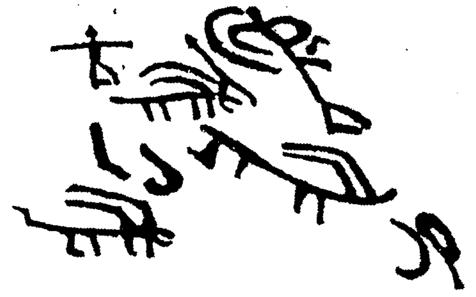
Dağ Keçisi

K. Mirşan'ın okumuş olduğu yazıtlarda –Avrupa'da– Ök damgası yoktur. İlerde rastlanabilir diye "Asya ve Anadolu'dan" örnekler koyduk: Dağ keçisi çizimi, Asya ve Anadolu'da eş ya da benzer çizim olduktan başka, yazıtlarda *damga* halinde yer almışlardır.

- Anadolu'da, Sat Dağı'nda, 8. binde,
- Taht-ı Melik'te, 6. binde, yazıda yer alır: Resimde, boynuzları Ök, bacakları Tört diye okunan 3 dağ keçisi görülmektedir.

(246)

(247)

Doğu Anadolu

(Prof. E. Alok)

Balta, Mızrak ve Savaş Arabası, Ok Uçları, Bileklik

Val Camonica'ya bu 4 savaş aracını Kamunlar getirmişlerdir. Bunlardan baltayı yukarda gördük.

Üç savaş aracı Kamunlar sayesinde Alplere girmiştir.

• Mızrak: Kudret timsali olarak, kaya resimlerinde insan boyundan abartmalı bir şekilde büyük olarak çizilmiştir.

• Ok ve Yay: Ok uçlarının başkalığı, Pazubent (brassard) nedeniyle Kamunlara, yay halkı adı da verilmiştir (D. Riba). Bunlar, aynı zamanda *Campaniform* halkı grubundandırlar.

• İki tekerlekli savaş arabası, kaya resimlerinde 2800'lerde görülürler (D. Riba).

Bu bulunlara bizim getireceğimiz yorumlar şu şekilde olacaktır: Yazı yazmasını, okuyup yazmayı bilen, yani ileri seviyedeki düşünme niteliğine sahip olup, Kamunlar adı almış olan Ön-Türkler, bu yetenekleriyle "zamana göre ileri seviyede" bir savaş tekniği üretmişlerdir.

• Ok-yay kullanırken, takılan pazubent sayesinde "arka arkaya, çabuk ve çok sayıda" ok atma imkânı karşı tarafa nispetle teknik üstünlük sağlamıştır.

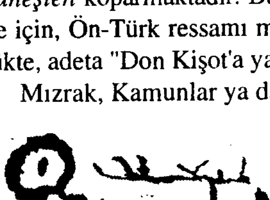
(248)

(D. Riba)

• Mızrak: Kökeninde güneş-yılan kültlerinin inancı yer alır. *Resim 1*'de görüldüğü gibi *buğ, güneş ışınını temsil eden yılanı mızrak* halinde *güneşten* koparmaktadır. Bu inancın vermiş olduğu "kudret" fikrini ifade için, Ön-Türk ressamı mızrağı, "kişinin taşıyamayacağı" bir büyüklükte, adeta "Don Kişot'a yakışır" bir nispetle çizmiştir (D. Riba).

Mızrak, Kamunlar ya da Etrüsklerle Roma'ya geçmiştir.

• İki tekerlekli savaş arabası, "hafifliği, kolay hareket" niteliğiyle düşmana karşı büyük üstünlük sağlamıştır. Kamunlar ya da Etrüsklerle Roma'ya geçmiştir (D. Riba).

At-Oy Bil'de icat edilmiş, tahminimize göre Isub-Ura Bil'le Hurrilere geçmiştir. Bu savaş arabalarına sahip olan, ön-atalarımızdan

bir grup Ortadoğu'yu "asrın bu son harikasıyla" bir baştan bir başa s (ıqı) bir şekilde (usus) kat etmişlerdir; bu nedenle onlara Iqı-Usus'lar (Hyksos) denilmiş olacağını düşünebiliriz.(249)

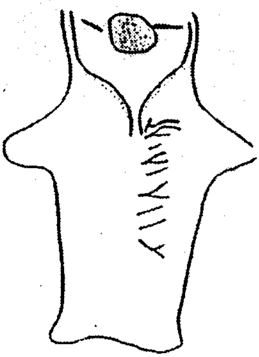
Buraya kadar, Val Camonica'daki Ön-Türk varlığı ve kültürü hakkında temel bilgileri vermiş olduğumuzu düşünüyoruz. Bu nedenle, boğa, yılan, kurt (it) kültleri ve Qurgan-Tümülüs konusunda derinlemesine araştırmaya girişmedik.

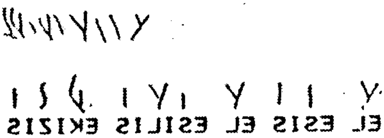
Bu konuları işlemek isteyen araştırmacılar için D. Riba'nın *Gravures Rupestres de Val Camonica* adlı kitabı çok yönlü bir kaynaktır.

Val Camonica hakkında son sözü D. Riba'ya bırakıyoruz:

Val Camonica, reddedilmeyecek bir şekilde, *Avrupa taş sanatının en yüksek yerini teşkil etmektedir.*

Vinça-Tartaria Kültürü
Sırbistan (–5300/3500, Gimbutas-Levin, Rumanya)
Vinça-Tartaria Okulu(250)

Ël Ësis Ël Ësilis Ëkizis.

Halkını hatırlayan halkı tarafından da hatırlanır.

(251)

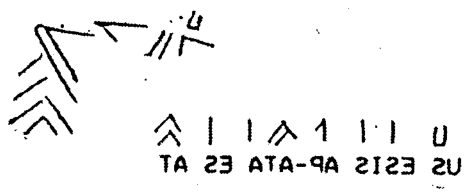

Ata Uş

Ata majesteleri.

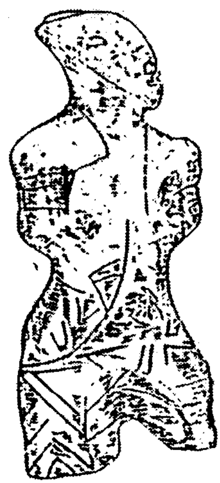

(252)

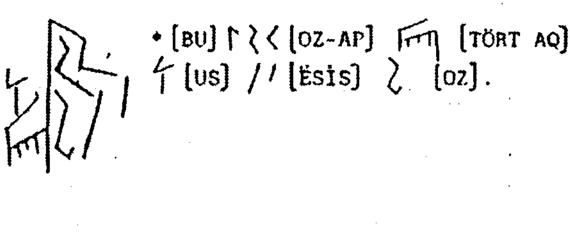

Uş Ësis Ap-Ata Ës At. Majesteleri "yüce ata" isimli namdır.

(253)

(254)

(255)

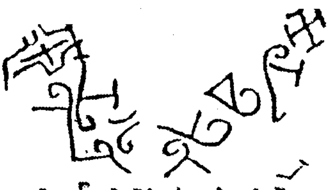
Bu (tek olan) Oz-Ap (öbür dünyadaki) Tört Aq (dört meni) Us Ësis (vücuduna) Oz (geçiş).

[UÇ] [UB] [OĞ]
[OZ] [ËS] [OŞ] [OZ] (256)
[ËSIS] [UW] [UQ] [ËSIS] [OZ].

Uç Ub-Oğ Oz (liderimizin "pre-insan" haline geçişi); Ës Oş Oz (ruhunun konfigürasiona geçmek suretiyle); Uw Uq Ësis Oz (mukaddes hale gelerek geçmesidir).

Liderimizin pre-insan (yeniden yaratılabilmek için ön-insan) haline geçişi canının (canların, ruhların toplanma yerine, öbür dünyaya) geçmek suretiyle kutsallaşarak geçişidir; yani, ön-insan olmak için kutsallaşması gerekir. Bunun için de öbür dünyaya ruhların toplandığı yere geçmesi lazımdır.

[OQ] [UÇU]
[OD] [UL]
[UÇ] [UB-ON] (258)
[ËS BU] [UÇ-
UÇU] [OĞ] [OQ] [ÖK].

Oq Uçu (liderliği); Od Ul Uç (zaferlerle komünikativ liderliktir); Ub-On (pre-kozmos); Ës-Bu (kurulalıdan beri); Uç-Uçu (devletleri vardır); Oğ Oq Ök (Oq kişisi yönetiminin).

Oq Uçu (Oq liderliği); Od Ul Uç (zaferlerle komünikativ liderliktir); Ub-On (pre-kozmos); Ës Bu (kurulalıdan beri); Uç-Uçu (devletleri)...

Cümleyi toplayalım:

Oq liderliği, zaferlerle elde edilmiş olan, Oqlar arası liderliktir. Oq kişisi, yönetiminin, kainat kurulalıdanberi devletleri vardır.

İsviçre Alplerinde Ön-Türkler(259)

Graubünden Bölgesi

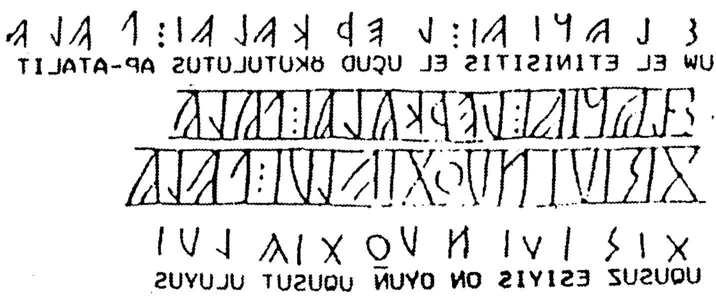
Homo Alpinuslar, ölülerini çömelmiş şekilde dört köşe taş sandıklarda saklıyorlardı. Geç neolitik dönem sonunda, yaklaşık –2500'lerden itibaren, bu bölgede ölüler yakılmaya başlanmış ve Qurgan'lar ortaya çıkmıştır.

Ölülerin yakılması –600'lere kadar devam etmiştir.

Bu yeni gelenler, Oq adını kabul etmiş olan Ön-Türklerdir; dikmiş oldukları "anıt-taş"lar, yani "bengü"lerin üzerindeki yazılar bize bu bilgileri kati olarak vermektedirler.

Retüs bölgesindeki Chur Müzesi'nden 4 yazıt veriyoruz:

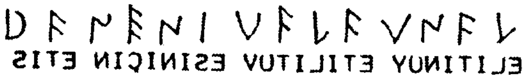
Davesco Yazıtı

(260)

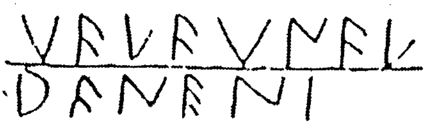
Uw Ël Etinisitis Ël Uçud Ökütülütüs Ap-Atalit Uqusuz Ësiyiz On Oyuñ Uqusut Uluyus

Kutsal milletin, millet hanı hakkındaki yüce kederine ithaf olunan, ithaf edilen yazı, başarıyı ifade eden u.uluğa ithaftır.

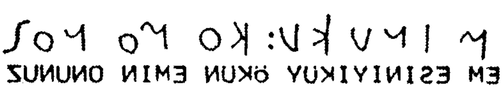

(261)

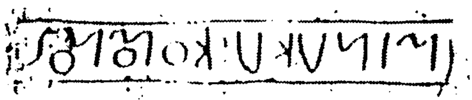
Ëlitinüy Ëtilitüv Ësiniçin·Ëtis
Gömülme hatırası.

S. Pietro Di Stabio Yazıtı(262)

Ëm Ësiniyiküy Ökün Ëmin Onunuz
Yad edilen keder, başarı dolayısıyladır.

S. Pietro Di Stabio Yazıtı

 Ëtil Ökünüy Esininiz

 At Aqın Ökününüç Uqu

(263)

Ëtil Ökünüy Esininiz
Keder edinilen (haline gelmiş olan) hatıra.
At Aqın Ökününüç Uqu
Akın kederi yazısıdır (akın, dolayısıyla meydana gelen yazıdır).

Yazılar tamamen Etrüskçedir. Bu yazıtların bulunduğu *Chur* adı da Ön-Türkçeden gelmektedir:(264)

• Latince *Curia* olan ad, Oq-Uruwa'nın sıkışmasından meydana gelmiştir. Oq-Uruwa, "Oq mahkemesi" demektir... Mahkeme de, ancak bir kentte bulunur.

Bugün Retüs bölgesinde konuşulan dil "Etrüskçe'nin bu bölgede konuşulan şekli"dir.(265)

Gene bu bölgede, "Tanrıçaya verilen ad" olan ana, Ön-Tükçeden bugünkü Türkçeye kadar değişmeden gelmiş olan ve halen bütün Türk kitlesinin kullanmakta olduğu *ana* kelimesidir diyebilirsek de, aslında *ana* şeklinde, Latin alfabesine göre okunan bu kelimenin, Ön-Türkçe olması gerekir:

Bu takdirde *ana* (Atan At: atalarımın hükümdarı) şeklinde okunur ve anlam kazanır:(266)

A=At; N=On; A=At=Atan At (atalardan beri devam eden hükümdarlık).

Altaylarda "geyik" yerine *maral* derler. Bu ad da aynen İsviçre Alplerinde yaşamaktadır... *Alp* ve *maral* tarihin derinliklerinden günümüze kadar yaşamış iki Türkçe kelime!..

Dikkatimizi çeken bir nokta daha vardır:

• Mes*üccü,* Daves*co,* Glublas*co...* Bu hecelerin Oq'tan değişerek *oc, co* şekilleriyle kelimelerin bütününde yer aldığını sanıyoruz.

Herhalde, dilcilerin bu konuda, Latince öncesine inmeleri doğru olacaktır.

On-Oyuñ Devleti

Bir-Oy Bïl Konfederasyonu'nda yer alan devletlerden, Orta Asya'nın dağlık bölgesine yerleşmiş olan On-Uyul (kozmik federasyon) halkı,

tropikal iklimini –kuraklık nedeniyle– kaybeden bu araziden, Qazan bölgesine On-Uyuğur adıyla yerleşmişlerdir; bugün Qazan Tatarları diye anılırlar. On'lardan yeniden göç eden bir grup, Uw-On'lar adıyla İstanbul-Erenköy'e yerleşirken, bir öteki grup İsviçre Alplerinde Braubüngen (Retüs) bölgesinde On-Oyuñ devletini kuruyorlar; başkentleri Oq-Uruwa'dır (Chür). "Mahkemesi olan kent" demektir.(267)

Günümüzde Reto-Romano denen dil, Ön-Türkçenin zaman içinde öteki dillerle karışmasından meydana gelmiştir. Bu dilin sağladığı büyük bir kolaylık vardır:

• Reto-Roman konuşan bir kişi, kolayca İtalyanca, Katalanca, Fransızcayı anlar ve öğrenebilir. Çünkü, bu dilin kökeninde olan Ön-Türkçe esasında, Latin dillerinin kökeninde bulunur.

Bir eleman daha,

• Sakin İsviçre halkının karakterine aykırı düşen *aksak tartılar,* Retüs bölgesi halkının müzik ve oyunlarında bulunur.

Eğer, bu gelenleri, D. Riba'nın "otoriter yönetimli (hükümetli) beylikler" sınıflandırmasına sokarsak, tarihi 4/3800 olacaktır. Fakat, Bir-Oy Bïl'den devlet tecrübesiyle gelmiş olduklarına göre;

• acaba, hükümet kavramını, Alplere onlar mı getirmişlerdir?

• Eğer bu kavramı Alplerde öğrenmemişlerse, Alplere geliş tarihi için D. Riba'nın teklifini kabul etmek doğru olacak mıdır?..

Gelecekteki araştırma sonuçlarını beklememiz doğru olacak.

Avusturya'da Ön-Türkler(268)

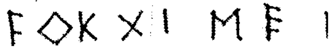
Avusturya'da renkli seramik dönemi C14'e göre –4500, kazıklı inşaat C14'e göre –3000 olarak tespit edilmiştir.

Doğu Avusturya'da Ön-Türklerden On'lar tarafından –2000'lerde *Norikum-Öz Ërkine* adlı bir devlet kurulmuştur. Bunun başkenti *Norea=On Uruwa* yani *On Kent* adını taşır; On halkının kenti...

Mauthen Okulu: Val Camonica'dan sonra Etrüskçeyi doğuran ikinci okuldur. Bu nedenle tarihi için –3000'ü düşünmekteyiz. Bronz çağı öncesidir. Avusturya'nın *Kärnten* kentindeki *Obergaithal*'de *Mauthen*'deki *Würmlach*'ta bir kaya kütlesine yazılmış olan yazılardan bazıları (5 örnek):

(269)

Beñük Ëdis Altuç Ësizis. Beñük Edis Altuç Esizis.
Ebedi anıt kral hatırasınadır.

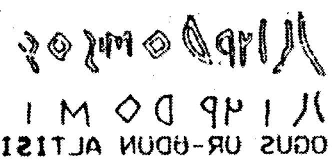
Latin dilleri grubuna *Altus,* Altessa, Atesse olarak geçen ve lider demek olan *Altuç* sözünü Etrüskçede buluruz. Etrüskçede bulunan bir öteki eleman "O" şeklinde yazılan On damgasıdır. Mauthen'de, bu, "◊" halinde yazılır. Limni Yazıtı'nda da böyledir.

(270)

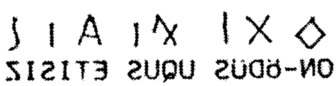

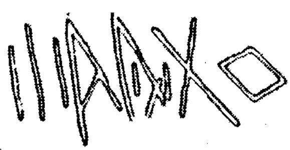
Ëbiñ Ëdiç Ëdis. Ebin Ediç Edis.
Karargâh personeli yetiştirmek için verilen ders.

Oğus (insanlığın); Ür-Ödüñ Altısız (mukayyet); Öñizis (konstitüsionu).

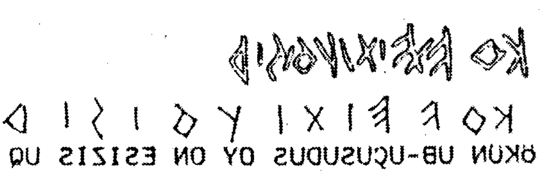
(271)

(272)

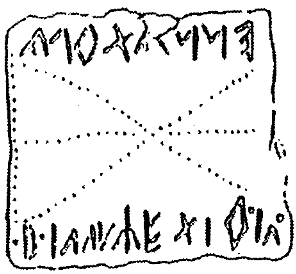
Oñ-Ödüs Uqus Ëtisizis.
(Para için) geçerlilik beyanı.

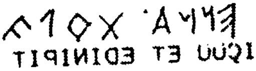
(273)

Öküñ (senin); Ub-Uçusudus Oy (emniyetini temin eden liderin); Oñ Ësizis (muvaffakiyetini); Uq (idrak et).

Bakıra İşlenmiş Yazılar
(–1800/1500) Bronz Çağı

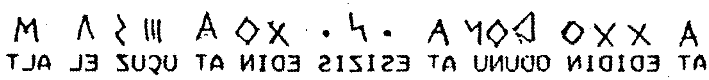

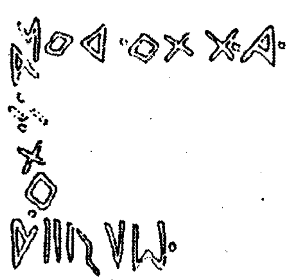
(274)

İçüü Ët Ëdiñipit.
Sahiplik belgesi.

Od-Usuy Ög Ës (yani Ögis)
Öc-Uç Ëdisiñü.
Muzaffer kralın liderlik sahibi (yani lider) edilişi.

(275)

(2) At Ëdidiñ .
Mevzubahis edilen "nam"
Oduñu At
"Muzaffer" olarak
Ësizis Ëdiñ
anılan
At Üçüz Ël Alt.
Üçüz halktır.

Kärnten'de üzerinde Etrüskçe yazılar olan, -200'e ait altın ve gümüş sikkeler bulunmuştur.(276)

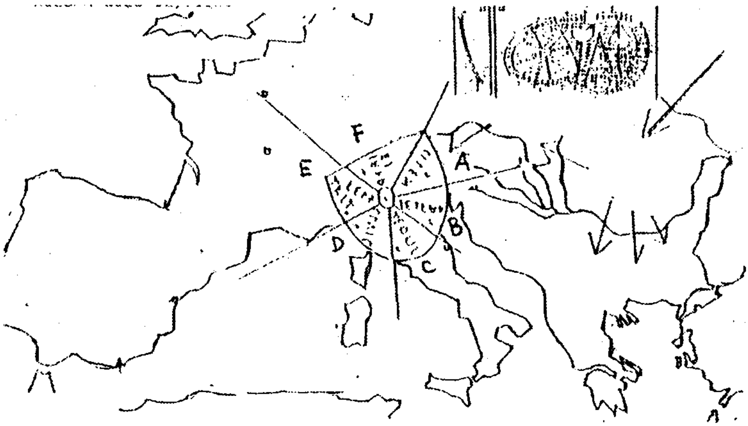
Avusturya Alplerinde, Altaylar maden dönemi sazı olan *Temir Kopuz* (Guimbard) bulunmaktadır. Avrupa'da, başka yerde bu saz mevcut değilken, birden burada ortaya çıkışı, Orta Asya'yla bir öteki bağı ortaya koymaktadır.

YEDİNCİ BÖLÜM

ETRÜSKLER
KUZEY İTALYA, 2500 (ULUKEM TUNÇ ÇAĞI ÖNCESİ)

Etrüskler,
• Bir-Oy Bil Konfederasyonu halkından,
• Oq adını taşıyan Ön-Türklerdendirler.
• Dilleri, bugünkü 41 Türk lehçesinden Kazakça, Kırgızca, Tatarca... ile yazıtları deşifre edilmiş olduğuna göre, bu lehçelerin kökeninde bulunan Ön-Türkçedir.
• Kozmos (Tanrı Beldesi), kozmik değerler, tektanrı-Ateş Kültü ile Asya'daki atalarının geleneğini aynen devam ettirmişlerdir.
• Kendilerini Ësiçin Ëliz, "öz halkımız" diye adlandırırlar.
• Etrüsk adı sonradan verilmiştir. Tursk adının bozulmasından meydana gelmiştir. Tursk ise "egemen, yöneten sınıf" demek olan Türügüs'ten kaynaklanmaktadır.
• Bulundukları topraklara verilen *Etrürya* adı *Etrüsk* adından gelmedir.
• İtalya'ya, Avusturya üzerinden Innsbück yönünden girmişlerdir. Bu bilgiyi Piacenza/Settina Yazıtı'nın orta-sol'una yerleştirmiş oldukları rüzgâr gülü sayesinde elde ediyoruz.

Settina'yı merkez almış olan "rüzgâr gülü, *Etrüsk dünyasına* göre değişik değerdeki yönleri göstermektedir; Oq halkının düşünceleri adını alan bu yazıtın konusu, *Ateş Kültü*'dür.

A- 50 derecelik Innsbrück –Settina– Zagrep açısı
Usuluçun (vücut bulma, vücut bulacakları toprak yönü) Etrüsklerin İtalya'ya girdikleri Innsbrück yönü.
B- 50 derecelik Zagrep –Settina– Ancona açısı.
Ëziç Ësib Atab (kutsal yön) doğu.
C- 50 derecelik Ancona –Settina– Livorno açısı.
Ësiçin Ëliz (öz halkımız) Etrürya.
D- 60 derecelik Livorno –Settina– Valencia açısı.
Oq Uluyuzu (Oq egemenliği), Etrüsklerin yönetiminde yerler.
E- 70 derecelik Valencia –Settina– Paris açısı.
Ësibiz Ës Uçulusu (bize tabi liderlik) Glozelliler.
F- 80 derecelik, Paris –Settina– Innsbrück açısı.
Uzatıqungır Uçuz (sonsuz diyar liderlikleri) kuzey kavimleri.(278)

Bu yazıt, müneccimlerin bir fal aracı olan "dana ciğeri" sanılmış ve yönler "ilahların adları" diye değerlendirilmişlerdir.

Etrüsklerin İtalya'ya Geliş Tarihi Sorunu

- Tunç çağı Ulukem'de 2500'de başlamıştır.
- 3/2. binlerde, doğudan gelen "bilinmeyen bir halk" Ortadoğu'da tunç çağını başlatmışlardı. –3. binde Attika bölgesine yerleşmiş olan

Pelasglar, tunç tekniğini uygulayan kişilere *Demioergoi* yani *demirci* diyorlardı (Paul Faure, Ulysse le Cretois, Fayard 1980, Paris). Bugün, Ön-Türkçe yazıtlar bu "bilinmeyen halkın" Ön-Türkler olduğunu ortaya koymuştur.

• Doğudan gelen göç dalgasının nedeni, Mezopotamya ve Doğu Anadolu'da yaşanmış, tarihte büyük iz bırakmış ve –2800/2650 tarihleri biçilmiş olan *Tufan* olayı olmalıdır. Bu jeofizik olayın aynen Orta Asya'da yaşanmış olduğunu düşünmekteyiz.

Bu takdirde, Etrüskler, –2800/2600 yıllarında, yani –2500'den önce göçe başlamış olacaklardır.

Eğer, Etrüskler tunç sanatına sahip olarak İtalya'ya gelmiş iseler, bunun tarihini Avusturya'da tunç döneminin başlangıç tarihi olan –1800'e göre tespit etmek gerekecektir.

Fakat,

• Etrüsklerin, çok sayıdaki yazıtlarının taşa vurulmuş olması,

• akraba oldukları Pelasgların 3. binde Yunan Yarımadası'na inmiş olduklarının bilinmesi 2500'ler civarında kalmamızı gerekli kılmaktadır.

Etrüskler

İtalyan Yarımadası'nda, Floransa'daki Arno Nehri ile, Roma'daki Tiber nehirleri arasına yerleşmişlerdir; –6. yüzyılda kuzeyde Pô Nehri ve Venedik yöresine kadar, güneyde yaklaşık Napoli'ye kadar genişlemişlerdir (G. Ville).

Yazıları, dilleri ve kökenleri, Batı'da büyük bir sorun olarak günümüze kadar gelmiştir.

Bizde ise, Kâzım Mirşan'ın aralarında büyük *Cippus* Yazıtı olmak üzere *Ön-Türkçe okumuş olduğu doksan dört Etrüsk yazıtını* 1970 yılında *Proto-Türkçe Yazıtlar* başlıklı kitabında yayımlanması üzerine sona ermiştir.

Batı'da Bugüne Kadar İleri Sürülenler

Etrüskler, parlak bir uygarlıkla "–7. yüzyılda" ortaya çıkmışlar ve –3. yüzyıldan itibaren, Roma egemenliği altında "politik" olarak tarihten silinmişlerdir...

Bu iddia, her şeyden önce, bilimsel mantığa ve tarih ilminin esası olan "zaman ve mekânda yer alma" kavramına aykırıdır:

• Tarihte, mucize yoktur, *gelişme ve sentez* vardır; bu nedenle Etrüsk uygarlığı gibi, Avrupa uygarlığının "dil, yazı, sanat" kısacası "kültür ve organizasyon" olarak kökeninde bulunan "parlak ve ileri seviyedeki bir uygarlığın" –7. yüzyılda "elektrik düğmesini çevirir gibi" ani bir şekilde ortaya çıkmasına imkân yoktur.

Eğer, bugüne kadar, Etrüsklerin dil ve kökeni bulunmamışsa, araştırmacıların

• Fenike yazısı ve

• Antik Grek uygarlığını ve sadece bu uygarlığa ait sanılan

• Grek Anadolu denen dönemdeki Anadolu uygarlığını hareket noktası olarak ele almalarıdır.

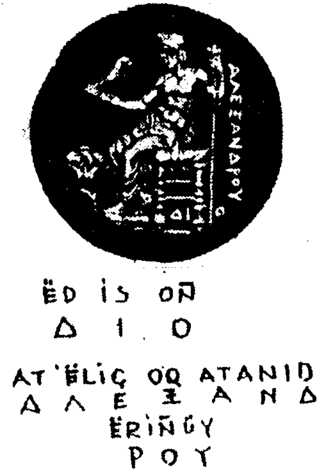
Grek uygarlığı çerçevesi içinde

• Herodot'un iddiaları günümüze kadar yaşamıştır.

Usuluçun ("Corpus" yani "vücut bulma", yaşamı mümkün kılacak bir toprakta vücut bulmayı sağlamış olan yön) Innsbrück giriş yönü.

Yunan Yarımadası'ndaki Antik Grek Uygarlığı

Orta Asya'dan, kuraklık nedeniyle yola çıkan Ön-Türk göçmenleri önce, bir dört yol ağzı gibi düşünülebilecek İsi Yir'de (Tuna bölgesi) toplamışlar. Buradan Batı'ya Avrupa'ya gidenler, İske Ögiz (sonradan Yunancada İstria olmuştur–Tuna Nehri) yolunu tutmuşlar. Güneye inenler, Balkanlar, Makedonya oradan da Yunan Yarımadası'na, Ege adalarına, Trakya üzerinden Anadolu'ya yayılmışlardır.

(279)

(280)

(281)

 = Us damgası.
En yüce, Tanrı demektir.

Bizim için *yazı* esas olduğundan bu Ön-Türk göçmenleri içinde Pelasgları ele alacağız.

• Bunlar, 3. binde Kıta Yunanistan'ına inmişler ve *Attika* bölgesine yerleşmişlerdir.

• Şimdiye kadar "dilleri ölü, yazıları okunamaz" sanılıyordu. K. Mirşan'ın 120 Pelasg yazıt ve metnini okumasıyla, bunların Ön-Türk oldukları ortaya çıkmıştır. Örneğin;

1. Zeus'un tahtının altındaki yazı Ëdisoñ (Edisong) diye okunur: Yaratma hissi, düşüncesinin başarısı yani "yaratan" Tanrı demektir.

Ön-Türkçe okumasını bilmedikleri, fakat anlamını bildikleri için, bu Ön-Türkçe cümleyi (D-İ-O) diye okuyup "Tanrı" anlamına kullanmışlardır.

2. Bu drahmi üzerindeki yazı "yakıştırma" yoluyla *Bazileus* okunmuştur. Aslında Öküt Özüs Uluçuz diye okunan Ön-Türkçe bir cümledir, "Tanrı'ya geçiş anındaki yücelik sembolü" anlamını verir (Bazileus, kökeni bilinmeyen kelimelerdendir–A. Martinet).

Ëlüy Ëzis Ëm-At ise, "İnsanlar inanç sayesinde anlaşırlar" demektir.

3. Kalkanın üstündeki şekil Us=en yüce Tanrı damgasıdır.

• Antik Grekler Makedonya, Halkidikia ve Midilliyi Pelasgonia,

• Yunanistan'ı, Pelasgia diye adlandırmışlardır (Herodot).

• Ön-Türkçe Ësi-Ëm, Ësi-Ëñ, Ësi fiili Yunancaya Eimi, Ei, Esi diye geçmiştir.(282) Ësi-Ëm=can'ım, var'ım, ben'im...

Sonuç: Ön-Türklere nazaran geç döneme ait olan Antik Yunan uygarlığının Etrüsk dil ve kültürünün kökeninde yer almasına, her şeyden önce *zaman* açısından imkân yoktur.

Etrüsklerin Anadolu'dan Geldiği İddiaları

Herodot'un meşhur haritasında dünya, Akdeniz ve onun çevresi kadardır. Coğrafi bilgi bu seviyede olunca da, sonradan Etrüsk adı verilmiş olan Ön-Türk göçmenlerine köken aramak için, Zümran'dan (İzmir) yaklaşık –700'lerde yola çıkmış olan ve Lidyalılar denen halk, akla gelecek ilk çare olacaktır; ileri sürülen iddiaya göre bu halk kıyı kıyı dolaşarak Limni Adası'na gitmiş ve orada egemen olmuştur. Etrüsk ve Limni yazıları birbirlerine çok benzediklerine göre, Limni'deki bu halkın bir bölümü İtalya'ya gitmişler ve Etrüsklerin kökenini oluşturmuşlardır denmektedir.

K. Mirşan, bu iddiayı en sağlam bir şekilde çürütmüştür:

• Gerçekten, Etrüsk yazı ve kavramları birbirinin eşidir. Fakat eş olmaları nedeniyle Anadolu kökenli olamazlar. Çünkü, "Ön-Türklerde eşit olan kavramlar, mekâna göre değişmektedir". Şöyle ki,

• Al Uqus=Tanrı'ya alınma; Al Ötüs=Tanrı'ya geçiş, Anadolu Ön-Türkçesinde Al Apa şeklinde ifade edilir.

• Us, Al Us, Ata Etrüsklerin kullandığı kelimelerdir.

• Ayrıca, Limni Yazıtı'nda Otu-At Ur Aşın=ateşte yakılma ziyafeti (orgie) kavramı var ki, bu, tamamen Balkanlar'daki Ön-Türklere, Ön-Bulgarlara ait bir deyimdir.

Bu bilgiler ışığında Limni'ye yerleşmiş olan Ön-Türkler, buraya Balkanlardan inmişlerdir. Etrüsklerle akrabalıkları vardır... Belki de aynı Ön-Türk göçmen grubundan olup, Etrüskler Romanya üzerinden Orta Avrupa'ya yönelirlerken, onlar Balkanlar üzerinden adalara inmişlerdir.

Tyrrhenos

Herodot, Zümran üzerinden yola çıkan göçmenlerin başında, *Tyrrhenos* adlı bir prens vardı der. Bu adı inceleyelim:

"Y" Grekçede "U" sesi verdiğine göre, bu ad *Turhen-Os* diye seslendirilecektir. Bu takdirde karşımıza *Turhan* şeklinde, Türkçede çok geçen bir isim çıkacaktır ki, aslında bu ad, Ön-Türkçedeki Tur-Qan olacaktır... Turqan, Ön-Türkçede kişi adı değil, "yönetim unvanı"dır. "Sancak beyi" demektir. Şunu hemen ilave edelim ki, Ön-Türkler yönetimde, asla kişi adı kullanmazlar. "Yönetim unvanını" zikrederler.

Strabon, bu göçü yöneten kişinin adını Tourhan diye verir.

Bizanslı Stefan bu adın, Tourkhan değil Tarkhon olduğunu ve bunun Tarkhouna'yı (bugünkü Tarquinia) kurduğunu söyler.

Romalı Sevius Horatus, Tarkhon der. Tourkhan'ın oğluydu. Tarkuna'dan başka Mantova'yı da kurmuştur (Adile Ayda).

Bu adlar günümüzde Turhan, Tarhan, Tarkan, Tarcan halinde mevcutturlar.

Tyrsenoi ve Türügüs Kelimesi

Bu göçmenlerin başındaki prensin (!) adını Tyrsenoi olduğu da iddia edilir... Burada biraz duralım:

Araştırmacıları çok ilgilendiren bir Türügüs kelimesi vardır. Bu adın üzerinde pek çok fikir ileri sürülmüş ve fakat daima "bilinmeyen"de kalınmıştır... Bu sorunu da K. Mirşan çözmüştür: Türügüs, Ön-Türkçede "kutsal, egemen sınıf" cümlesinin sıkışmasından meydana gelmiştir. Türügüs adını, Grek kaynağına bağlamak isteyenler vardır; yaklaşık -3 binlerde doğmuş olan bu ad -700'de doğmuş olan Grekçeyle açıklanamaz. Doğurucu bir kelimedir: Türklerde Türüs, Türük, Türgi, Türki, Türk adları bu kökenden çıkmıştır. Asya Türkleri kendilerine genel olarak Türük, Türki derler; Hazar Denizi'nin ilk adı "Türgi" Ayıran Köl idi. Doğu Anadolu'da 2200'de Türki krallığı vardır.

Bu Türügüs "zaman ve mekâna" ve de gırtlaklara göre Tursi, Tursa, Tuska, Tuski, Turska, Tursa gibi çeşitli şekillere girmiştir; örneğin, -1400'lerde, Mısır anıtlarında Turşa ve Turş görülmektedir... Hatta ABD'de Alabama'da bir sokak adı Tusca-Loosa'dır (tanıştığımız değerli bir araştırmacı bu sokakta oturur); bu ad, Amerika'ya kızılderililerle gitmiş olacaktır.

Tursac (Tursak) Fransa'da Dordogne bölgesinde bir yer adıdır... Nihayet, Toscana adının Tusca'dan gelmiş olacağı iddiası mantıki bir düşünceyi aksettirmektedir.

Bu açıklamalardan sonra Tursenoi'nin Turs/en-oi'den doğmuş olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz.

Bugüne kadar gelmiş olan Etrüsk adının kaynağında Turski bulunur.

Yanıtlarımız

K. Mirşan tarafından Ön-Türk tarih ve uygarlığının bulunmasıyla, bu iddiaların bilimsel kökenden mahrum oldukları ortaya çıkmıştır.

Anadolu dip tarih ve kültüründe Ön-Türkler:

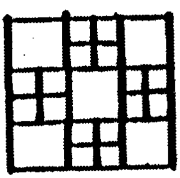
- Ön-Türkler Doğu Anadolu'da kaya resimleriyle 15. binlerden itibaren bulunmaktadırlar.

• Ön-Türkçenin fiili varlığını ise, 7. binler tarihini taşıyan ilk yazılı belgeler, Ön-Türkçe yazıtlarla ispat edebilmekteyiz.

• Ön-Türklerin Doğu Anadolu'daki –Orta Asya kaynaklarından öğrendiğimiz Orta Asya bağlantılı– Isub Ura (Urartu) Uç Devleti'nin siyasi varlığı –516'da, bir başka Türk halkı olan İskitlerin akınıyla sona ermesine kadar sürer... Orta Asya kaynaklı 40 bin kaya resmi dışında, 13 yazıt, bunun sonucu, yaklaşık 6400 yıllık "7000-516" yazıya dayanan Ön-Türk (dip) dil ve kültür egemenliği...

Marmara Bölgesi Batı Anadolu ve Kumburgaz Mağarası

• İstanbul'da Fikirtepe kazılarında çıkan 6. bine ait olan kapların üzerinde 5'li gruplar halindeki Oq damgaları ve örgü halinde oz damgaları. (Alpay Pasinli, İstanbul Arkeoloji Müzesi, A Turizm, İstanbul, 1995.)

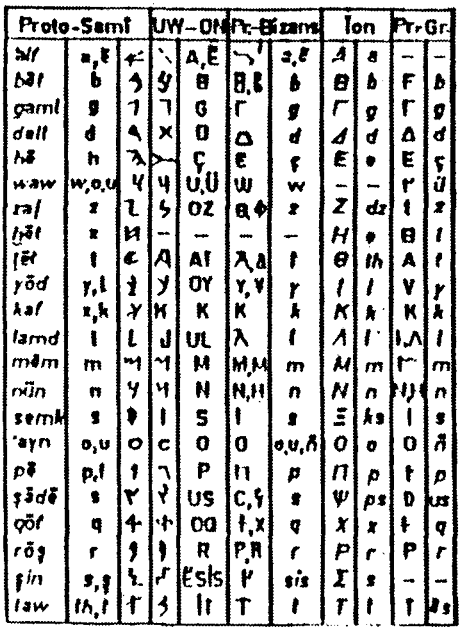
Ön-Türklerin bu tarihlerde Trakya üzerinden Anadolu'ya girdiklerini gösterir.

• Avusturyalı dilci P. Kretschmer, Ön-Türkçe olduğunu bilmeden, Ësi-Ëm fiilinin 5. binde, Batı Anadolu ve karşı Ege adalarında bulunduğunu bildirir.

Bugün, bütün Anadolu'ya ait 31, Bizansa ait Pre-Grekçe denip asla bu dille okunamamış olan 25 Bizans Yazıtı Ön-Türkçe K. Mirşan tarafından deşifre edilmiştir.

Bu yazılı belgeler muvacehesinde Hitit öncesi Anadolu "yazı, dil, kültür ve tarihinin", kısacası dip kültürün, Ön-Türklere ait olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Etrüskleri, Ön-Türklere oranla çok geç döneme ait, "Grek Anadolu" denen döneme bağlayamayız... Zaten bağlı değildirler.

(283)

Fenike Alfabesi

• Bu alfabe, Ön-Türklere göre geç döneme, –1200 tarihine ait olduğu gibi,

• İstanbul'dan Anadolu'ya girmiş olan, On adını taşıyan Ön-Türklerin Uw-On tipi yazısının etkisi altındadır. Ona 15 damgayı, harf olarak vermiştir.(284)

Yalnız Etrüsk yazısı değil, okunamamış olan ve Ön-Türkçe şüphesi taşıyan her yazı için, akla daima Fenike alfabesi gelmiştir.

Kumalar (Grekçe Kyme, Latince Cumae, İtalyanca Cuma, Fransızca Cume)

Grek uygarlığı çerçevesinde, Etrüsk yazısının kökenini Kumalarda arayanlar da vardır.

Bu konudaki kısa bilgiler ve iddialar aşağıdadır:

• Kumalar Napoli'nin batısında kurulmuş olan bir Grek kolonisidir.

Kabul edildiğine göre, –750/725'lerde, Yunanistan'da Eğriboz Adası'ndaki Eretria'dan ve "kökeni karanlık" Kuma kentinden gelmişlerdir.

Kumalar, –700 ve 600'de genişleyerek, pek çok defa Etrüsklerle çatışmışlar, Akdeniz'de ticari rekabete girişmişlerdir.

İşte, bu temaslar sonucu Kumalar sayesinde, Grek uygarlığı İtalya'ya yayılmıştır.

Ve de... Kuma alfabesi, yani Eğriboz'dan yola çıkmış olan Grek alfabesi (!)

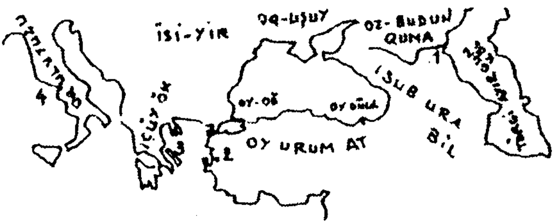
• Etrüsk alfabesinin kökeninde yer almış, Etrüsklerden de,

• Roma'ya, yani Latinlere geçmiş bugünkü Latin alfabesi doğmuştur.

Yanıtlarımız

Kumalardan Batı kaynakları, "Nereden geldiği bilinmeyen" diye söz ederler.

• "Kyme"ler, İzmir yöresinde Behram Kale'de "Kyme" kentini kurmuş olarak –8. yüzyılda tarihte görülürler; bu da –adı büyük bir yanılgıyla "Midas" diye okunan– aslında Frikya Kralı "Yakıştırılan" Midas'ın (!) bu tarihte Kyme kenti kralının kızıyla evlenmiş olmasıyla ortaya çıkar (Halûk Sarıkaya).

1. Quma
2. Behram Kale (İzmir)
3. Eğriboz Adası
4. Napoli

Behram Kale'ye yerleşmeden önce,

• esas ve Ön-Türkçe adı Quma olan bu halk, At-Oy Bil Konfederasyonu'na dahil, Kara Köl (Azak Denizi) ile Uçuğultır Köl (Hazar'ın kuzeyi) arasında bulunan Oz-Budun(285) Devleti'nin ortasından akan Quma Nehri kıyılarından gelmiş olacaklardır.

• Grek olduğu iddia edilen Kyme alfabesiyle 1788'den beri hiçbir Etrüsk metni çözülememiştir.

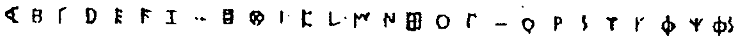
• Eğer "zorlamalar" ve "yakıştırmalar" bazı harfleri "atlamalarla" okunduğu iddia edilebilmiş bazı sözcükler varsa, onlar ancak

• Ön-Roma diyebileceğimiz, Geç Etrüsk dönemine –büyük bir hoşgörüyle– ait olabilirler.

Aslında bu yukarda yürüttüğümüz muhakemeye bile gerek yoktur. Çünkü,

• 3. bine ait bir yazıyı, –8. yüzyılda doğmuş bir yazıyla okumaya teşebbüs etmek nasıl açıklanabilir?

Gelelim Kyme alfabesine:

• Alfabenin harfleri şekil olarak *tümüyle Ön-Türkçe damgalardır.* Bu damgaların adları, Grekçe adlarla değiştirilmişlerdir. Şöyle ki,

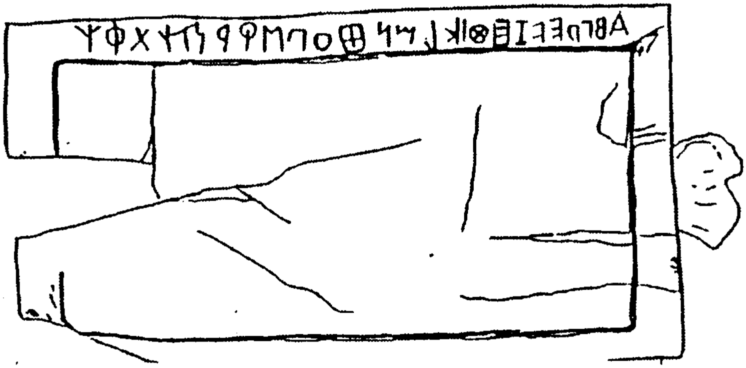
• At=alfa; Ök=beta; Ög=gamma; Ëd=delta; Uç=epsilon; Ub=bau...

β γ δ ε ϝ ζ η h θ ι x λ μ ν ξ ο π ϻ ϙ ρ σ τ υ φ χ ψ ω

Damgaların Grekleştirilmeleriyle, damga sisteminden, yani *somut kavram* sisteminden *soyut harf* sistemine geçilmiş; bu da Etrüsk yazısının Kyme alfabesinden geldiği iddialarına rağmen Etrüsk yazısının okunamamasının temel nedeni olmuştur.

Kyme yazı dizisi bir alfabeyi, yalnız başına hiçbir anlamı ifade etmeyen "Grafizm"i değil, bir *Oququ-Pult'u okumayı sağlayan ve damga denen şekillerin "cümle halindeki" dizisini gösterir.* Çünkü, kökeni Ön-Türkçedir.

Etrüsklerde, –700. yüzyıla ait bir yazı tahtasının üstünde, Kyme adı verilen yazının orijinali diyebileceğimiz bir Oququ-Pult'u okuruz. İşte *Marsiliana Oququ-Pult'u.*(286)

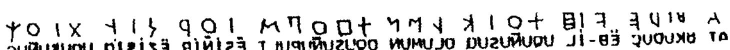
Damgaları okuyalım:

• At Ök Üd Üç Ëb-İl Uq Un Us Uq Ol Um Un Oq Us Un Up Ult Ës In Ir Ez Is Ig Uq Us Un Uç.

Damgaların oluşturduğu cümleyi görelim:

At Öküdüç Ëb-İl Uquñusug Olumun Oquşuñupult Ësiñir Ëzisig Uqusuñuç.

Yani: Düşünceleri, halka anlatmayı sağlayan alfabe denen ezgi (kutsal) harfler. (Latin alfabesinin doğuşuna bkz.)

İşte bu Etrüsk alfabesidir ki, Latin alfabesinin kökeninde bulunur ve sadece bu alfabe, Etrüsklerin,

• Ön-Türk olduklarını,
• Ön-Türkçe konuşup, okuyup, yazdıklarını,
• Büyük Asya kökenden geldiklerini ve bu
• Ön-Türk kültürünü Avrupa'ya taşımış olduklarını ispat için yeterlidir.

Fakat, K. Mirşan'ın okumuş olduğu 94 yazıt bize daha pek çok ve *evrensel uygarlıkların kökeninde* olan bilgileri verdiklerinden bu yazıtları incelemeden geçemeyeceğiz.

(Limni –Lemnos– Adası'nda Ön-Türkler bölümüne bkz.)

Artık K. Mirşan'ın, Etrüsk yazısını nasıl söktüğünü kendi ağzından dinleyelim:

"...Ön-Türkçe yazıtlar, Doğu Sibirya'daki Lena Irmağı'ndan, Fransa'daki Vichy kentine kadar, son derece geniş bir alana yayılmışlardır.

Bu yazıtların toplu halde bulundukları yerler şunlardır:

1. Ötükin Yış (Lena-Ulukem-Urqun üçgeni),
2. On-Uyul (Almati kenti dolayları),
3. At-Uyuğun Köl ("Zimlanskaya" Gölü dolayları),
4. İsi Yïr (Romanya),
5. Uw-On (Batı Anadolu) ve İşub-Ök (Doğu Anadolu),
6. İçüy Ök (Attika; yani Atina kenti civarı),
7. On-Oyuñ (Güney İsviçre),
8. Oq-Ësibiz (Kuzey İtalya),
9. Val Camonica (İtalyan Alpleri).

Bu yazıtlar tarihleri itibariyle çok değişik zamanlara aittirler; yazı şekilleri arasındaki farklar, bunun ilk kanıtlarıdır. Örneğin:

 şekli, zamanla olmuş, K şekline girmiştir.

Bu; bende yazı şekillerinin dönemlere göre değişmiş olacağı fikrini yarattı ki, böylece ilk okunuşlara ya da tek şekle bağlı kalmayıp, başka olasılıklar aradım.

Bunun dışında, ünlü Türkologların, yazıtları okumakta büyük yanılgılara uğramış olduklarını fark ettim; örneğin, On-Notası Yazıtı'nın tercümesi şöyle yapılmıştır:

(Çıkarak dağ tepesinden aştım. Kendi ev arkadaşlarımı... Şimdi kapıları açarak... vb.)

Halbuki, uzun bir sopa üzerine yazılmış olan bu yazı, bir mektup, bir hakandan ötekine verilen bir notadır.

[Liderlik sahipliği deniz aşan halk (deniz ötesindeki devletin halkı), işbu selahiyetlin (sana hitap etme selahiyeti olan kişi) On-Oyul lideridir, halkım namına söyleyeceklerimi dinle...] vb.

Bu şekilde ben, ilkönce Sibirya yazıtlarının doğru okunuş ve tercüme ediliş imkânlarıyla uğraşmaya başladım.

Bu yol beni, At-Uyuğun Köl (yani, Ukrayna) ve İsi-Yir (yani İskit) yazıtlarını okumaya kadar götürdü.

Bundan sonra yapılacak iş, bence, Etrüsk yazıtlarını okumak idi. İki yıl uğraştım, fakat bu yazıların bir tek kelimesini bile okuyamadım. Bu yoldaki çalışmalarımdan vazgeçmek üzere idim ki, umulmadık bir tesadüfle karşılaştım.

Romanya'da bulunmuş olan ve "Attilâ" hazinesi diye bilinen kaplar üzerindeki yazıları, eskiden de okumak istemişler ve bazı kelimelerin, zamanla değişmiş olan şekillerini, esas yazı üzerine kalemle kaydetmişlerdi: Oq Ëki Üsü'nün Oq Ësüüç haline gelmesi gibi...

Benim Etrüskçe yazıları sökmememi temin eden kayıt şöyle idi: "H" harfi "A" diye okunur...

Halbuki;

• "H" harfi İskitçedeki "T" harfidir.

• "A" harfi ise, Tatarcada şeklinde olup "T" diye okunan harfin, Etrüskçe, Pelasgca, Anadolu Ön-Türkçesindeki yazılış şeklidir.

Etrüskçede bu "h" harfi, "n" sesi verir.

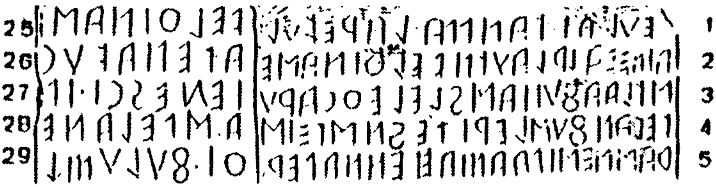
Harfler arasındaki bu değişiklik okuma şekilleri ve dilin değişmesi, zamanla gelişmesi Etrüskçeyi sökmemde esas oldular."

(K. Mirşan'ın bu konuda vermiş olduğu geniş açıklama özellikle dilcileri ilgilendirmektedir: Bkz. *Alfabetik Yazı Başlangıcı,* MBB, Bodrum, 1994, s.137.)

Etrüskler, Oq adını taşıyan Ön-Türklerdendirler.

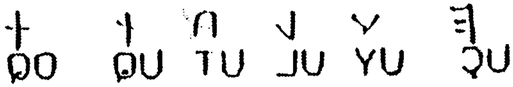
Buna ait birkaç örnek:

Perugia'da bulunmuş olan Cippus Yazıtı...(287) Bu yazıtın bütününü "Ateş Kültü" çerçevesinde göreceğiz.

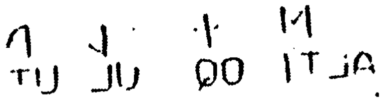

(288)

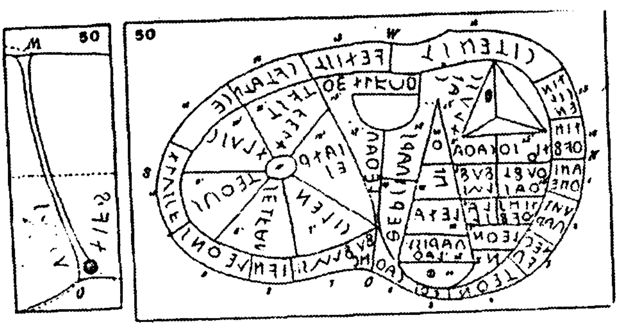
Birinci satırın başlangıcı: Uç Uyulutuq Oq=Oq (ulusunun) hanı. Uyulutuq=Uy/mak'tan, uyanlar, uymuş olanlar=ulus, halk.

Üçüncü satırbaşı: Altı Oq=Oq (Oq'ların, ulusunun) vekili, temsilcisi; Altı=Altı'ndan olan, temsil eden...

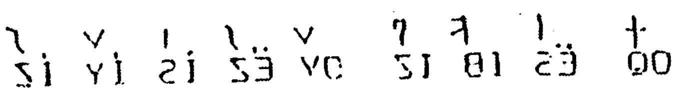

Piacenza-Settina Bronz Yazıtı(289)

(290)

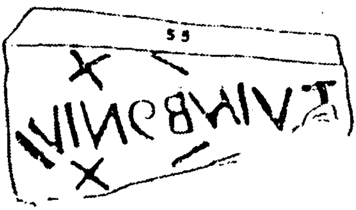
Yukarıda görülen yazıtın arkasındaki yazı:
Oq Ësibiz Oy Ëzisiyiz=Oq (ulusunun) kutsal düşünceleri.
Oy=Düşünce, kanıt, yazı (kanıt olarak)... günümüzde Oy.

No. 3'ün başı: Oq Uçun=Oq hanı... Oq lideri...

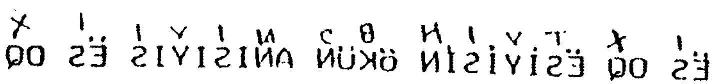

Mantova(291)

Mantova'da, Sermi'de Pô Nehri'nin sağ kıyısında bulunmuş, yanık kilden kesik piramit.

Ës Oq	Oq olmak.
Ësiyisin Ökün Anısıyın	İdrak ettiğin, şerefini anmak suretiyle.
Ës Oq	Oq olmaktır.

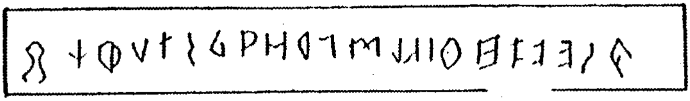
Bu cümleyi, Oq olmak, idrak ettiğin şerefin şuuruna vararak, Oq olmaktır... Oq olmak, ancak şerefli olmakla olur... şekillerinde düşünebiliriz.

Ësiyisin=hatırladığın, farkında olduğun, idrak ettiğin...es/mekten, "aklına" esmekten, Ësiyisin.

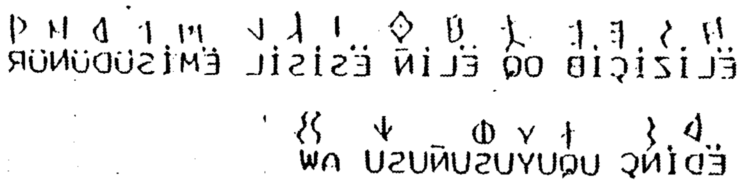
Bugün bu bizde esinlenmek şekline değişmiştir.

Ökü=şeref, ögü, övünülecek şey...

Anısıyız: an/mak suretiyle

Ëliziçib Oq Ëliñ Ësisil Ëmisüdünür Ëdinç Uquyusuñusu, Aw Özleyerek Oq halkını hatırlama şahsiyetine sahip oluş yazısı, heyhat!

Oq halkını özleyerek (onu bu şekilde) hatırlama kişiliğine (hatırlama iradesini gösterme, hatırlama cesaretini gösterme kişiliğine) sahip oluş yazısı...

Ëdinç=et/mekten; Ëdis=sahip oluş, "kişilik ediş" şeklinde söyleniyor.

Ël=halk (bkz. yazıt 43).

Ësisil=es/mekten (bkz. yazıt 55), hatırlama.

Uq=yazı, tam şekli Işub-Uq'tur... Öte yandan Uq/mak=idrak etmek...

İdrak etmenin esas yolu Uqu/mak, oku/maktır, okunan şey ise "yazı"dır.

Cümlenin kuruluşu, bugünkü cümle kuruluşunun aynıdır. Şöyle ki, Etrüskçe cümle "su" ekiyle, bugünkü cümle "si" ekiyle sona erer.

Ëliziçip Oq Ëlin	Uquyunu(su).
Özleyerek Oq halkını	yazı(sı).

Oq= bu yazıtta, Kamunlar Vadisi'ndeki ilk şeklini korumuştur.

Doğu Anadolu'da, Tir-i-şin Vadisi'ndeki inç= bu yazıtta da görülüyor.

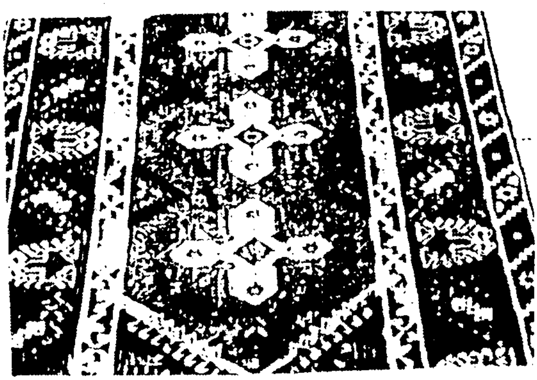
Buraya kadar, Etrüsklerin kendilerini Oq diye adlandıran Ön-Türklerden olduklarını Etrürya'nın (Perugia, Piacenza, Mantova, Grosseto) gibi değişik yörelerine ait "taş, bronz, kil ve vazo" üzerine yazılmış 4 ayrı metinde okuduk. Bunlardan, Cippus'ta 7 kere, Piacenza'da 5 kere, Mantova Yazıtı'nda 2 defa, Oq adı geçmektedir.

Haç damgasını, yalnız yazılarda değil, mezar odaları şeklinde de görürüz. Nitekim, 1984'te Perugia'da ortaya çıkarılan Qutu ailesine mezar odaları, toprağa hacim olarak haç yani Oq damgası olarak vurulmuşlardır.

Oq damgasına Batı dillerinde Kroçe (Croce, Kreuz) denmektedir. Bu ad Oqların lideri demek olan Oqung-Uçu'nun sıkışması sonucu oluşmuştur. Bizdeki haç adı ise, gene aynı anlamda olan Oq-Uçu'ndan doğmuştur.

Görüldüğü gibi Açıktaş alfabesindeki Oq (+) damgası, Etrüsklerde aynen yaşamıştır.

Oq damgasının, kilim ve halılarımızda yaşamaya devam ettiğine dair bir örneği Antalya döşeme altı halısında göbek motifi halinde görmekteyiz.

Aynı damgayı, Kinik, Yeşilyurt, Dudulu, Çavdarlı, Karakoyunlu, Karakeçili yörüklerinin kilimlerinde im olarak görmüş olduğumuzu hatırlatalım (Yusuf Durul, *Yörük Kilimleri,* Ak Yayınları, İstanbul, 1977).

Bugün dilimizde "kut" şeklinde var olan Qut kelimesi, "değişmeyen hal", emniyet, mutluluk, mükemmellik demektir.(293)

Qut adlı boylar, -2 binlerde, Van ve Urmiye gölleri arasında bulunurlar. Küt/ahya'nın adı Qut/tum'dan gelir.

Etrüskleri İtalya'nın yerli halkı olarak görmek isteyenler, yukarda işaret etmiş olduğumuz Qutu adının sonuna, Ius ilave ederek onu Qutıus halinde Latinleştirmek istemişlerdir.

Ateş Kültü

Etrüsklerde kül kabının bolluğu hiçbir zaman, bilimsel olarak tam manasıyla açıklanamamıştır.

Her mezardan pek çok sayıda kül kabı çıkmaktadır. Örneğin, Perugia'da 1984'te bulunan Qutu ailesinin mezar odalarında bulunan kül kapları 51'dir.

İşte, bu etnolojik sorun bizi Büyük Asya'ya, Ön-Türklere, Ön-Türklerdeki Ateş Kültü'ne götürür.

Bu kültü kısaca hatırlayalım:

Ön-Türkler kendilerinin kozmostan geldiklerine "kozmos kişisi" olduklarına inanıyor ve kendilerine On adı veriyorlardı.

Bu kozmos kişisi, Ot halinde, yani "ateş, ışık, enerji" olarak yeryüzüne inip, Oz'laşarak yeryüzü kişisine dönüşüyor ve Oq adını alıyordu.

Teñgri, Oq halkını yönetmesi için bir kişiyi Buğ sıfatıyla başa geçiriyordu ki; Buğ'luk, başa geçmek, yönetmek için yeterli değildi. Onun *Bu* yetkisi alması gerekliydi.

Bunun için yapılan "kutsallaştırma" merasiminde Buğ'a, *Kün-Ay*, Teñgri adına *Bu* yetkisini, Oq halkını yönetme yetkisini veriyordu.

Bu olan kişi, artık *Uç*'tur, handır; ama "halkına iyi hizmet" onun "kutsal görevidir".

Öldüğünde, eğer halkına iyi hizmet etmişse, namı; yani iyi hizmetlerle kazanmış olduğu şerefi "halkın kararıyla" vücudunun yakılmasıyla kutsallaşacak ve Tanrı katına geçecektir.

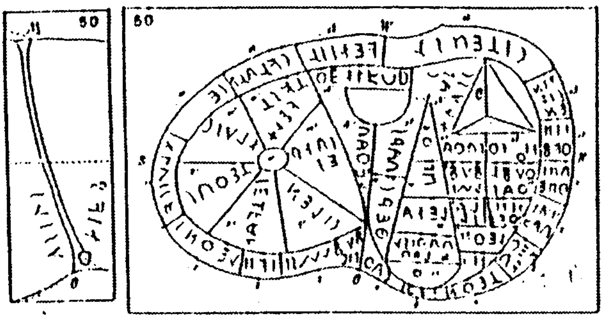
Vücudu, ateşe verilmekle Oz'laşarak Ot halinde Tanrı katına erişecek, orada Ot'tan yeniden Oz'laşarak Tanrı'da eriyecek, Tanrılaşacak, ölümsüzlüğü kazanacaktır.

Etrüsk Yazıtlarında Ateş Kültü

Bu Ön-Türklerin karekteristiği olan Ateş Kültü'nü Etrüsk yazıtlarında büyük çoğunluk olarak ve detaylı bir şekilde görürüz.

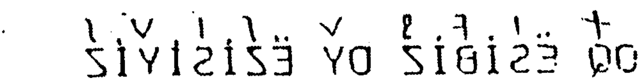
Önce Piacenza/Settina Bronz Piramidi'ni inceleyeceğiz. Taban 124/066,50; yükseklik 039 milimetredir (el büyüklüğündedir).(294)

Yazıtın başlığı olan soldaki yazı, yazıtın arkasına yazılmıştır.

(295)

Oq Ësibiz Oy Ëzisiniz=Oq(ların, halkının) kutsal düşünceleri...(296)

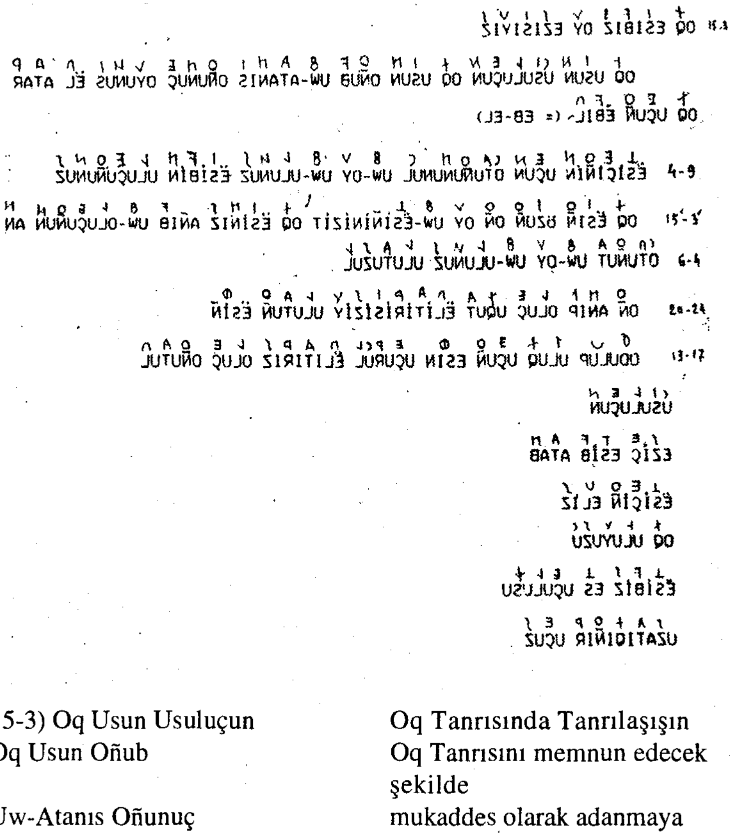

50. Oq Ësibiz Oy Ëzisiyiz	Oq milletinin mukaddes düşünceleri:
15-3) Oq Usun Usuluçun	Oq Tanrısında Tanrılaşışın
Oq Usun Oñub	Oq Tanrısını memnun edecek şekilde
Uw-Atanıs Oñunuç	mukaddes olarak adanmaya layık olmak suretiyle
Oyunus Ël Atar	halkın fikrini kazanan
Oq Uçuñ Ëbil (=Ëb-Ël)	bir Oq hanı olman dolayısıyladır.

4-9) Ësiçiñin Uçuñ	Yadettiğin hanının
Otunuñunul Uw-Oy	ateşte yakılması hakkında mukaddes düşünce
Uw-Ulunuz Ësibin	onun mukaddeslik ululuğuna erişerek
Uluçuñunuz	ululaşmış olması dolayısıyladır.
14-10) Us Ësiçin Ëzis	Tanrı'da mukaddesleşme
Ub-Uçuq Ësizis Ub-Ësitisin Uç	"Yüce Oq Hanı" olarak anılan hanın
Oq Uluyuzub	Oq milletinde ululaşmış olmasındandır.
15'-3') Oq Ësiñ Özüñ Oñ Oy	Kendini Oq milletine hasretmek suretiyle
Uw-Ësiñitiz Oq Ësiniz Añıb	Oq mukaddesatına saygı göstererek
Uw-Oluçuñun An	mukaddesleşmiş olman dolayısıyla sana işbu anıt dikilmiş bulunmaktadır.
6-4) Otuñut Uw-Oy	Yakılma hakkındaki mukaddes iman
Uw-Ulunuz Ulutuzul	mukaddeslik ululuğunda ululaşmadır.
20-24) Oñ Anıp Oluç Uqut	Muvaffakiyet hatırası olan bu yazı
Ëlitirisiziy Ulutuñ Ësiñ	Tanrı'ya ulaştıran ulut meleği şerefinedir
13-17) Odulup Uluq Uçuñ	Ulu hanın, yakılmak suretiyle
Ësiñ Uçurul Ëlitiriz	Tanrı'ya uçurularak erişmeye
Oluç Oñutul	muvaffak olsun.
7) Usuluçun	Vücut bulma yönü
8) Ëziç Ësib Atap	Mukaddes sayılan cihet ("doğu")
9) Ësiçiñ Ëliz	Öz halkımızın bulunduğu cihet
10) Oq Uluyuzu	Oq milletinin yüce hâkimiyeti (ciheti)

11) Ësibiz Ës Uçulusu — Bize tabi hanlık (ciheti)

12) Uzatıqıñır Uçuz — Sonsuz diyarlar Tanrısı ciheti ("kuzey")

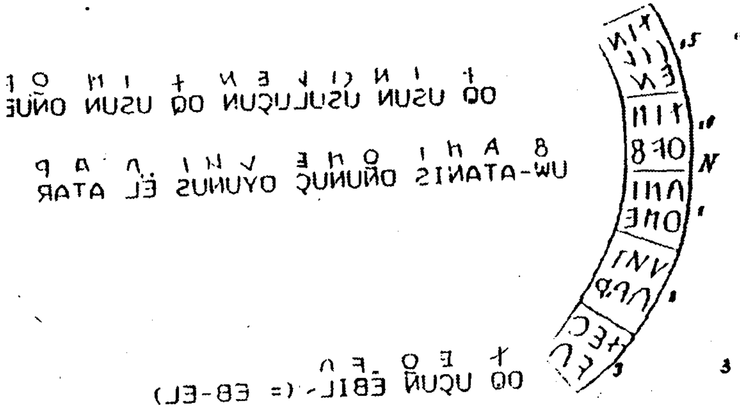
15-3) Oq Usun Usuluçun — Oq Tanrısında Tanrılaşışın

Oq Usun Oñub — Oq Tanrısını memnun edecek şekilde

Uw-Atanıs Oñunuç — mukaddes olarak adanmaya layık olmak suretiyle

Oyunus Ël Atar — halkın fikrini kazanan

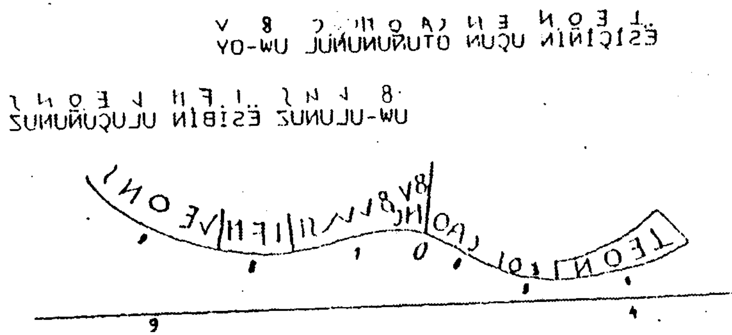
Oq Uçuñ Ëbil (=Ëb-Ël) — bir Oq hanı olman dolayısıyladır.

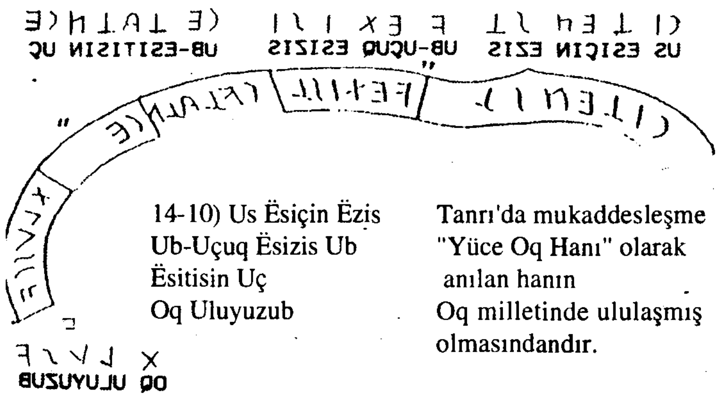

4-9) Ësiçiñin Uçuñ Otunuñunul Uw-Oy — Yadettiğin hanının ateşte yakılması hakkında mukaddes düşünce

Uw-Ulunuz Ësibin — onun mukaddeslik ululuğuna erişerek

Uluçuñunuz — ululaşmış olması dolayısıyladır.

14-10) Us Ësiçin Ëzis
Ub-Uçuq Ësizis Ub
Ësitisin Uç
Oq Uluyuzub

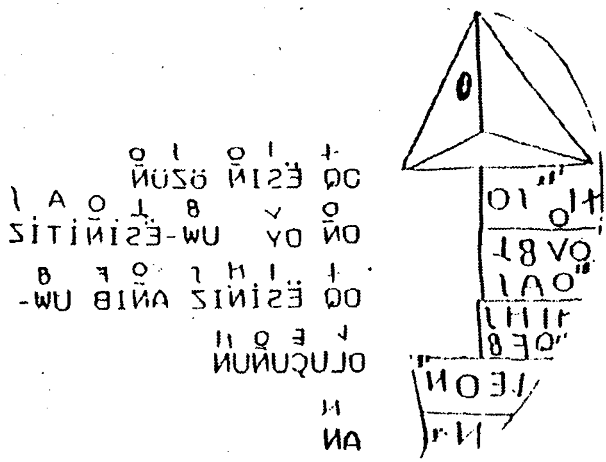
Tanrı'da mukaddesleşme
"Yüce Oq Hanı" olarak
anılan hanın
Oq milletinde ululaşmış
olmasındandır.

15'-3') Oq Ësiñ Özüñ Oñ Oy

Uw-Ësiñitiz Oq Ësiniz Añıb

Uw-Oluçuñun An

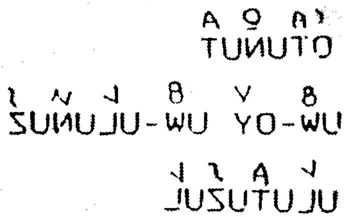
Kendini Oq milletine
hasretmek suretiyle
Oq mukaddesatına saygı
göstererek
mukaddesleşmiş olman
dolayısıyla sana.

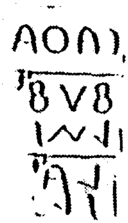

6-4) Otuñut Uw-Oy

Uw-Ulunuz Ulutuzul

işbu anıt dikilmiş bulunmaktadır.
Yakılma hakkındaki mukaddes iman mukaddeslik ululuğunda ululaşmadır.

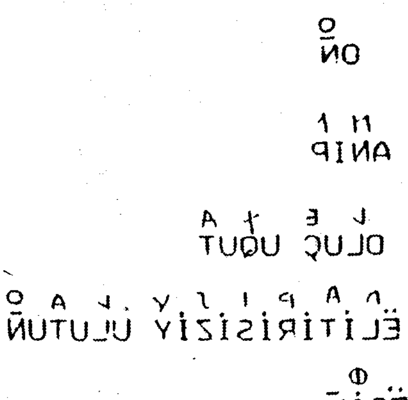

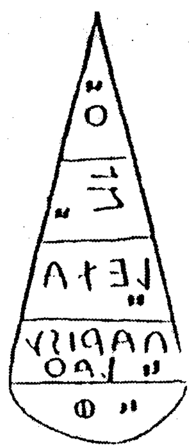

20-24) Oñ Anıp Oluç Uqut

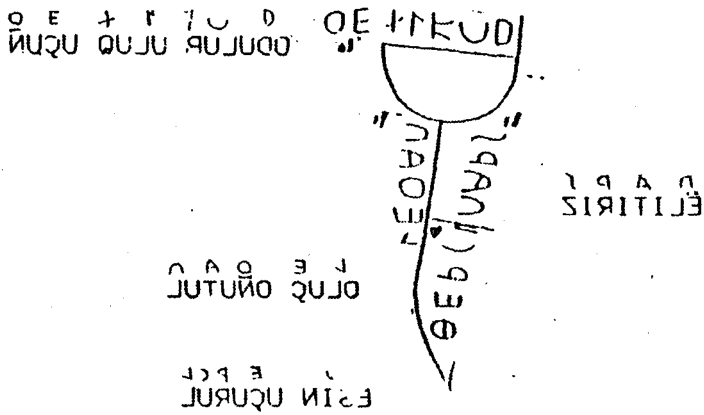
Ëlitirisiziy Ulutuñ Ësiñ

Muvaffakiyet hatırası olan bu yazı
Tanrı'ya ulaştıran ulut meleği şerefinedir.

13-17) Odulup Uluq Uçuñ — Ulu hanın yakılmak suretiyle.

7) Usuluçun — Vücut bulma yönü (yerleşerek vücut bulacakları...)

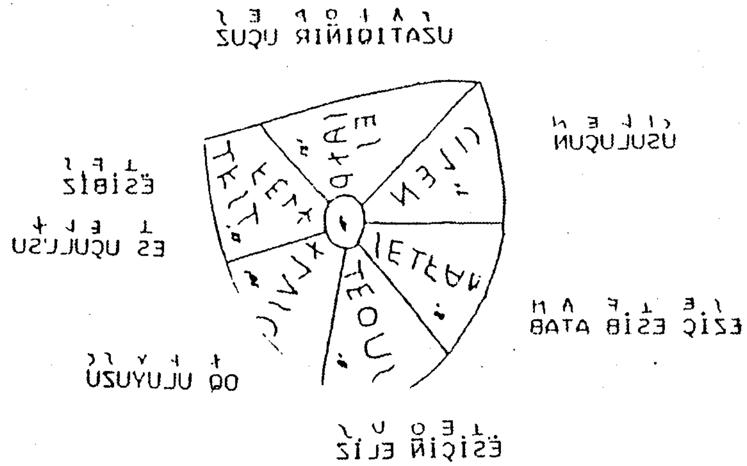
8) Ëziç Ësib Atap — Mukaddes sayılan cihet ("doğu")

9) Ësiçiñ Ëliz — öz halkımızın bulunduğu cihet

10) Oq Uluyuzu — Oq milletinin yüce hâkimiyeti (ciheti)

11) Ësibiz Ës Uçulusu — Bize tabi hanlık (cihet)

12) Uzatıqıñır Uçuz — Sonsuz diyarlar Tanrısı ciheti ("kuzey")

Oq Ulusunun Kutsal Düşünceleri

5-3) "Oq Tanrısında Tanrılaşma". Ot-Oz kavramındaki en son merhaledir, artık Oq hanı, Tanrı katına varmıştır. Orada Oz'laşıp, Tanrılaşacak, Tanrı'da eriyecek, ölümsüzlüğe erişecektir.

Oq Tanrısını memnun etmenin şartları.

• Kutsal olarak adanmak.

Oq Tanrısında Tanrılaşma, onu memnun etmekle olur. Onun da şartları şudur:

Oq hanı sıfatıyla,

• halkın, onun, kutsal olmaya layık olduğunu kabul etmesi ve bu suretle de,

• halkının, kendisi hakkında, müspet kanaat, düşünce, fikir sahibi olmasıdır.

4-9) Ateşte yakılmanın kutsal bir düşünce oluşu, onun kutsal uluğa erişmesi, yani Tanrılaşması; Tanrı'da erimesi sonucu ululuğu elde etmesi sayesindedir.

14-10) (Yani) Tanrı'da kutsallaşma, yüce Oq hanının (yüce olmasına rağmen), Oq ulusu tarafından ululaştırılması. Oq ulusunun, "yüce hanı" bu kutsallaşmaya layık görmesiyle olmaktadır.

15'-3') Bunun için de,

• kendini Oq ulusuna hasretmeli,

• ulusunun mukaddesatına saygı göstermelidir... İşte Oq hanının kutsallaşması için gerekli olan şartlar budur.

Bu şartları yerine getirmiş olan Oq hanının namına bu anıt dikildi.

6-4) Yakılma, imanla, kutsal olan imanla olur. Yakılmaya iman etme, kutsallığın yüceliğinde yücelmedir.

...Burada yücelme, Tanrı'ya erişme, Tanrı'da erime, bu en yüce seviyeye erişmeyi ifade etmektedir.

20-24) Başarı hatırası olan bu yazı, yani Oq hanının Tanrılaşmayı başarmasını ifade eden bu yazı, onu, Oq hanını, Tanrı'ya uçuran, eriştiren Ulut (melek) şerefine yazılmıştır.

• Demek ki, anıt, Oq hanına dikilmiş,

• Yazı, Ulut şerefine yazılmıştır.

13-17) Yazıt bir dilekle sona erer:

Ulu hanın, Tanrı'ya yakılarak ve uçurularak erişsin!..

(...Acaba, bu dilekten sonra, merasim için toplanan halk... Ay-Hal diyor muydu? Ay-Hal, yani amin... Şimdilik, bu yakılma merasiminin nasıl cereyan ettiği konusunda hiçbir fikrimiz yok.)

Bu dilekten sonra yazıt, Oq halkının hanları yönetimindeki ülkelerinin hudutlarını tespit etmektedir. Buna ülkelerinin siyasi haritası da denebilir:

7) Vücut bulma yönü (bu yönden gelip devlet halinde vücut bulmuşlardır).

8) Kutsal sayılan yön (doğu).

9) Öz halkımızın bulunduğu yön.

10) Oq ulusunun yüce egemenlik yönü.

11) Bize tabi hanlık yönü.

12) Sonsuz diyarlar yönü (kuzey).

Bu yönler içinde "Ësibiz Ës Uçulusu", "Bize tabi hanlar yönü" olan güneydoğu Fransa'yı ayrıca göreceğiz. Ësibiz (bize) Ës (tabi) Uçulusu (lid. 'lik).

–3 bin ile –2 bin arasında

Oq hanı,

• kendini ulusuna hasretmek,

• ulusunun mukaddesatına saygı göstermek mecburiyetindedir.

Halk kutsaldır. On olarak Tanrı beldesinden Oz'laşıp, Oq halinde yeryüzüne inmiştir. Bu nedenle, Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi olan hanları ona hizmet etmekle mükelleftir.

Halk,

• Hanın hizmetini muhakeme eder. İyi ya da kötü olduğuna karar verir. Karar müspet ise,

• Hanın ödüllendirilmesine, yani "yakılarak Tanrı'ya erişmesi" kararını alır.

Açık ve seçik olarak görüldüğü gibi,

• Ateş Kültü kavramı ve çerçevesi içinde,

• "halk ve yöneten"in karşılıklı "görev ve sorumlulukları"nı kaideleştiren sistem, tarihçiler, hukukçular ve sosyologlara sesleniyorum:

• Egemenlik ulusundur kavramını ifade eder,

• Roma hukukunun temelidir.

Oq hanını, şartlara tabi kılmak, bu şartları tespit etmek,

• Anayasa hukukudur.

Bu şartların anıta yazılması, tespit edilmesi,

• yazılı hukuktur.

Oq halkının bir karar almak için toplanması, tartışması,

• "forum"dur.

Ve bu,

• demokrasinin başlangıcıdır.

Bu yazılı belgeyi okuduktan sonra, demokrasiyi hâlâ tarihte ancak İÖ 700'lerde ortaya çıkan Eski Yunan'da mı arayacağız, yoksa ondan binlerce yıl önceki

• Etrüsk uygarlığında mı?

Ya da Büyük Asya'da, Etrüskün de kökenindeki

• Tamgalı Say'ında,

• Talas Vadisi'nde,

- Açıktaş'ta,
- Oral-İdil'lerde oluşan
- Ön-Türk uygarlıklarının dip tarihinde mi?..

Bir Belge Daha

Eğer Piacenza Piramidi tek belge sanılıyorsa ve "tek belge yeterli değildir" deniyorsa, işte bir belge daha:

Cippus Anıtı, Perugia'nın kuzeyinde bulunmuştur.(297)

Uzunluğu nedeniyle dikkati çekmiş, yüzlerce araştırmacının uğraşmalarına rağmen –Türkçe kenara itilmiş olduğundan– yazısı hiçbir şekilde çözülmemiştir.

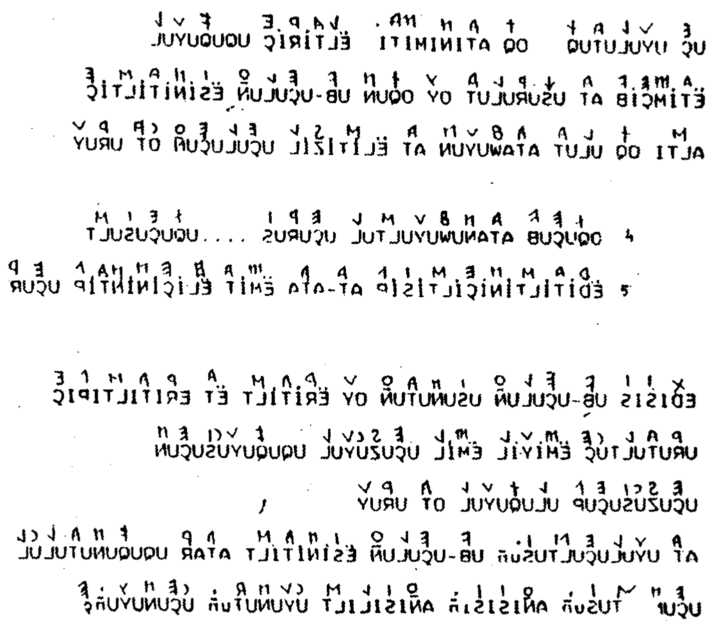
(298)

(Bu yazıt bulunduğunda "...İşte tarihi büyük bir belge, artık Avrupa tarihi aydınlanacak" diye Avrupa kentlerine, uçaklardan bildiriler atılmıştır.) Bugün bu yazıtın İtalyan araştırmacıları tarafından "sınır taşı" olduğu sanılmaktadır.(299)

54. 1) Uç Uyulutuq+Oquñ	Oq milleti hanının
Atınımıtıñ Ëltiriç	defin merasimi dolayısıyla
Uququyul 2) Ëtimçib	anlaşılır şekilde
At Usurulut Oy	han namının Tanrı'ya uçurulması hakkındaki beyan
Oqun Ub-Uçuluñ	Oq milleti yüce hanının
Ësinitiltiç	hatırasınadır.
3) Altı Oq	Oq milleti vekilinin
Ulut Atawuyun At	Ulut meleği tarafından
Ëlitizil Uçuluçuñ Ot Uruy	götürülmek üzere devletli ateşine vurmak
4) Oquçub Atanuwuytultul	suretiyle
Uçurus	uçuruluşu ve
Ësiçizinilt Uquçusult	ruhunun yadedilmesi suretiyle
At-Ata Ëmit	ata olduğu
Ëliçinintip	milleti tarafından teyit olunarak
Uçur 6) Ëdisis	uçurulmak suretiyle
Ub-Uçuluñ Usunutuñ Oy	yüce hanının Tanrı'ya kavuşma emeline
Ëritilt Ët Ëritiltipiç	ulaşması için
7) Urutultuç Ëmiyil Ëmil	ateşe vurulma imkânına sahip olarak
Uçuzuyul Uququyusuçun	Tanrılaşan han hakkında yazı yazılması
8) Uçuzusuçup	hanın Tanrı'ya ulaşması ile mütenasip
Uluquyul Ot Uruy	azamette ateşe vurma merasimi dolayısıyladır.

9) At Uyuluçultusuñ
Ub-Uçuluñ Ësinitilt
Atar Uququnutulul
10) Uçunultusuñ Añısısıñ
Añısılılt Uyunutuñ Uçunuyuñuç

namı etrafında birleşilen
yüce hanın hatırasına
matuf yazı ve
devletliyi anış
hatırası etrafında birleşerek
onu yüceltme.

11) Up-Ulu
Uw-Uçulusult
Odıñ Atılıltıt
Uw-Uyunuçult

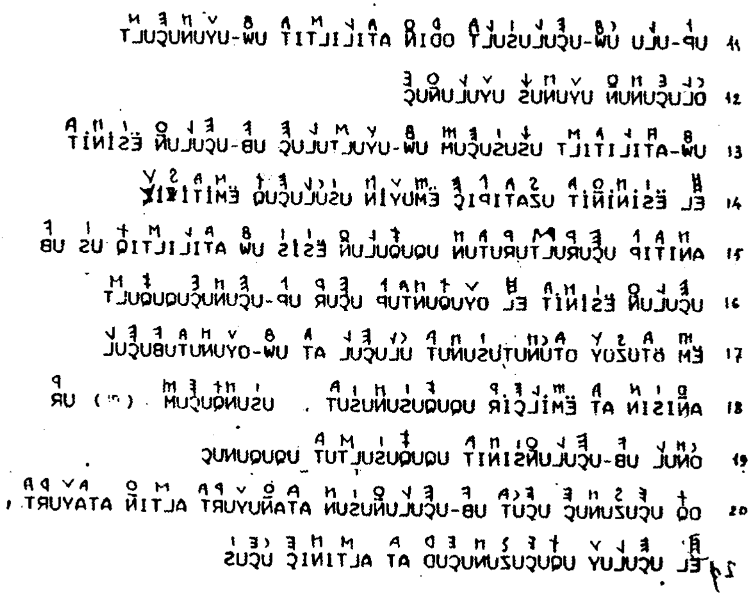
12) Oluçunuñ
Uyunus Uyuluñuç

yüce
ruhuna uçurmak üzere
ateşe atılırken
onun ruhu etrafında
toplanmak
için yapılan
toplantı dolayısıyladır.

13) Uw-Atılıtılt
Ususuçum
Uw-Uyultuluç
Ub-Uçuluñ Ësinit

14) Ël Ësiniñit
Uzatıpıç Ëmüyin
Usuluçuq
Ëmitiziy (15) Anıtıp

Mukaddesata
kavuşmam dolayısıyla
yapılan ayin toplantısında
yüce devletlinin namı
hatırlanarak
halkın sağduyusu ile
teşyi olunmak suretiyle
Allah'a erişişim
arzu olunarak

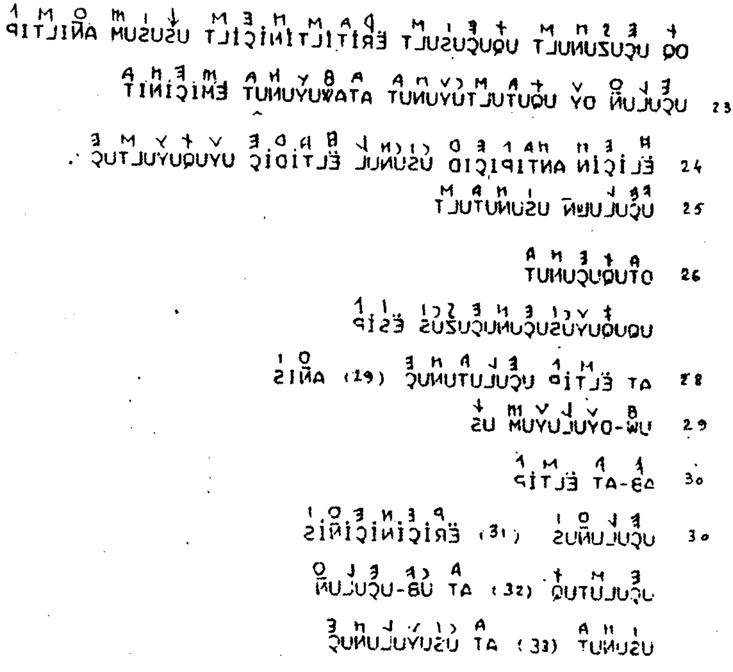

Uçur Up-Uçunuçuquqult
17) Ëm Ötüzüy
Otunusunut Uluçul At
Uw-Oyunutubuçul

uçurduğu han olarak
geçişimi temin için
yakılarak yücelmek suretiyle
mukaddes olarak

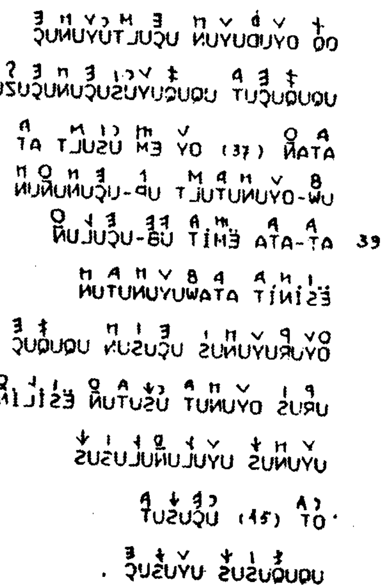
18) Añısın At Ëmilçir	anılan nam olabilmem
Uqụqusunusut.	içindir.
Usunquçum	Allahlaşması için
Ëtimiç (19) Ur	karar verilmiş olması,
19) Onul Ub-Uçuluñsınıt	muvaffak bir yüce devletli
	olduğu
Uququsutultut Uququnuç	işbu yazı ile aşikâr olan
20) Oq Uçuzunuç Uşut	Oq milletinin başındaki
Ub-Uçuluñusun	yüce devletlinin
Atañuyurt Altıñ Atayurt	kendisine bu namı veren
21) Ël Uçuluy	halkın başında bulunarak
Uquçuzunuçud	aşikâr bir şekilde
At Altınıç	hanlık şerefini temsil ederek
Uçus.	göğe uçmuş olmasındandır.
22) Oq Uçuzunult	Oq milletinin başında
	bulunmam
Uquçusult	dolayısıyla
Ëritiltiniçilt	götürülerek
Ususum Añıltıp	Allahıma erişmem
	hakkındaki
23) Uçuluñ Oy Uqutultuyunut	düşüncelerime
Atawuyunut Ëmiçinit	matuf olarak
24) Ëliçin Antıpıçıd	halkım ant içerek
Usunul Ëltidiç	beni, Allahıma ulaştırmak
	üzere
Uyuquyultuç.	birleşmiş bulunmaktadır.
25) Ub-Uçuluñ Usunutult	Yüce devletlinin Allah'a
	ulaşması
Otuquçunut	için yakılışı hakkında
Uququyusuçunuçuzus Ësip	yazı yazılmış olması
	dolayısıyla
28) At Ëlitip	namının Allah'a götürülmek
	üzere
Uçulutunuç (29) Añıs.	uçuruluşunu anış.
29) Uw-Oyuluyum Us	mukaddes olarak anılan
	Allah'a

30) Ab-At Ëltip	yüce namının götürülmek üzere
Uçuluñus (31) Ëriçiniçiñis	devletli şerefiyle erişişi,
Uçulutuq (32) At Ub-Uçuluñ	adı uçurulan yüce devletlinin
Usunut (33) At Usuyulunuç	Allah namında Allahlaşmasıdır.

34) Oq Oyuduyun Uçultuyunuç	Oq milletinin reyi ile seçilmiş olma
Uququçut Uququyusuçunuçuzus	hakkında yazı yazılmış olan
Atañ (37) Oy Ëm Usult At	atan olarak tanınan nam (atan olan ben)
Uw-Oyunutult Up-Uçunuñun	mukaddes hanındır.

39) At-Ata Ëmit Ub-Uçuluñ	"Ata" namına sahip yüce devletlini
40) Ësinit Atawuyunutuñ Oyuruyunus Uçusun Uququç	hatırlamana matuf düşünce ile, uçuşu hakkındaki
Urus Oyunut Usutuñ Ësiliñ Uyunus Uyuluñulusus Ot (45) Uçusut Uququsus Uyusuç.	kararınla Allahını hatırlaman dolayısıyla yapılan toplantı ateş vasıtasıyla uçuş dolayısıyla toplanmadır.

İlk cümle, Oq ulusu yüce hanının anısına, cenaze merasimi (vücudundan kalan küllerin kaba konup, mezara yerleştirilmesi) nedeniyle yapılan bildiriyi ifade ediyor.

Bundan sonrasında, yüce hana layık olabilmek için, gösterişli ve uzun cümleler yapılmış, aynı kavramlar, değişik şekillerde tekrar edilmişlerdir. Anlaşılabilmek gayesiyle, cümleleri ayırma yolunu seçtik.

Üçüncü satırdan dokuzuncu satıra kadar süren ikinci cümle şöyledir:

• Oq ulusu vekilinin, devletli ateşine (yüce, kutsal ateşe) vurulmak suretiyle, Ulut meleği tarafından uçuruluşu.

• (Ruhunun yadedilmesi ve bunun ulusu tarafından kabul edilmesi sayesinde),

• Ata sıfatını kazanması,

• Bu sıfatla, yüce han olarak "Tanrı'ya kavuşma emeline" uçurularak ulaşması. Bunun için de,

• Ateşe vurulma imkânına sahip olması sayesinde,

• Tanrılaşacak han hakkında,

• Yazı yazılması.

Bu uzun cümlede en önemli nokta, Ata vasfını kazanmış olmasına rağmen, Oq ulusunun hanının, Oq ulusunun vekili olmasıdır. Yani yönetim tarzı asla bir "mutlakiyet" rejimi, bir sultanlık, padişahlık, krallık değildir. Oq hanı, ülkesini, ulusunun vekili olarak yönetir ve ölümsüzlüğe ermek için halkını iyi yönetmek şartını kabul eder.

Üçüncü cümle, 9. satırdan 13. satıra kadar devam ediyor. Bu cümlenin anlaşılması kolaydır.

Vücudu ateşe atılırken, ruhu etrafında toplanılarak onu yüceltmeyi ifade eder.

Dördüncü cümle, 13-17. satırlar arasındadır.

Bu cümlede, han konuşmaktadır:

• Halkın sağduyusuyla Tanrı'ya erişme,

• Bu erişmenin halk tarafından arzu edilmesi,

• Uçurulan (yani başarılı, dolayısıyla kutsal olan) bir han olarak yadedilme,

• Kutsal Tanrı'ya halkın uçurduğu bir han olarak geçiş,

• Bunu temin için yakılmak sayesinde, yücelerek kutsal olmak ve

• kutsal bir han olarak anılmak...

Bu cümlede gene Oq ulusunun hanı, halkının kendisi hakkındaki sağduyusu sayesinde "Ateşe vurulma, Tanrı'ya erişme ve bu sayede kutsal olarak anılma"ya hak kazanıyor.

19-22. satırlar arasındaki cümle kolay anlaşılmaktadır:

İşbu yazı ile açık ve seçik olarak ifade edilmektedir ki,

• ulusunun başında bulunan yüce hana,

• yücelik vasfı,

• Tanrılaşma kararı halkı tarafından verilmiştir.

• O, hanlık şerefini, açık bir şekilde temsil etmiş, yani halka iyi hizmet etmiştir.

Ve bu sayede de göğe uçmuştur.

22-24. satırlardaki cümlede gene han konuşmaktadır:

• Tanrı'ya erişme hakkındaki düşüncelerini (doğru bulan halk), ant içerek, onu Tanrı'ya ulaştırmak üzere birleşmişlerdir...

25-39'a kadar olan cümlede,

• Hanın halk tarafından seçildiği

• uçuş hakkındaki kararı, halkın aldığı ifade edilmektedir: Bir kere daha "halkın egemenliği" söz konusudur.

Bunun dışında, 34. cümle, "Oq ulusunu Oy'u" sözüyle başlıyor. Oq Oy'uduyun, ... Oy kelimesi, yaklaşık 10 bin yıllık bir kelime... Bugün biz, aynı gaye için kullanıyoruz.

Görüldüğü gibi, Piacenza ve Cippus yazıtlarının her ikisi de "halkın egemenliği" kavramını dile getirmişlerdir.

Hemen şunu ilave edelim ki, Etrüsk dünyasında, Ateş Kültü'nü nakleden sadece bu iki yazıt değildir. Biz K. Mirşan'ın okuduğu 94 yazıttan, bu iki yazıtın analizini verdik; daha bunun gibi pek çok yazıt olduğu unutulmamalıdır.

K. Mirşan'a gelince, onun gayesi, Etrüsk yazıtlarında, Ateş Kültü'nü aramak değil, Etrüsk yazısını okumaktı: 94 yazıtı okumakla bu gayesine bol bol erişmiştir.

Cippus Anıtı'nda, ilk bakışta, konuştuğumuz Anadolu Türkçesiyle hemen seçilen kelimeleri tarayarak araştırmalarımıza devam edelim:

Önce önemine binaen, dördüncü satırda olmasına rağmen, At-Ata kelimesinden başlıyorum.

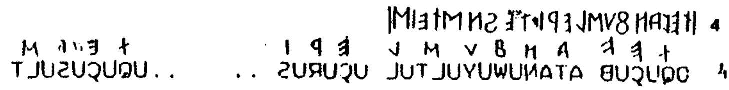
Latinler, Ata kelimesini alıp, sonuna Eus katarak onu Ata/Eus haline sokup, Latince olduğunu iddia ediyorlar ve bundan da Atavisme, Atavique kelimelerini türetmiştir.

Aynı At-Ata'yı, İstanbul'da –1980 yılında yazılmış olan Erenköy Yazıtı'nda da okuyoruz.

Cippus Anıtı'nın ilk satırından başlayarak devam edelim:

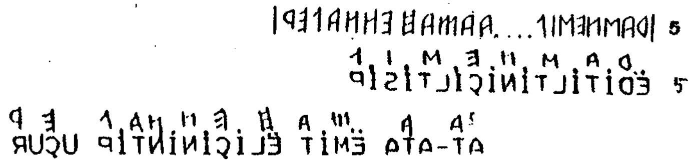
Oy	: düşünce, kanıt, oy.
Oqun	: oqun, oq'a ait olan
Altı	: alt'ı, vekili.
Uçurus	: uçurulup.
At-Ata	: yukarda gördük.
Uçur	: uçurulmak.
Ëdisis	: ediş.
Urutultuç	: vur(uldurma).
Uluq Uyul	: ulu, uyul.
At	: ad.
Anısıs	: anış.
Up-Ulu	: kapkara, kıpkırmızı gibi...
Odın	: ateşe, bugün "odun".
Atılıltıt	: atılırken.
Anıtıp	: arzulanıp.
Uçur	: uçur.
Em	: im (ben...im).
Otunusut	: od.
Uçus	: uçmuş.
Atan	: ata'n.
At-Ata	: bir kere daha Latincecilerin dikkatine...
Uyun	: toplantı, uyma hali...

En az, yaklaşık 4500 yıllık geçmişe rağmen bu yazıtta, ilk bakışta tekrarlar hariç, günümüzde kullandığımız 22 kadar kelime, bazıları aynen, bazıları ufak değişikliklerle mevcuttur.

At-Ata Ëmit
Ëliçinintip Uçur

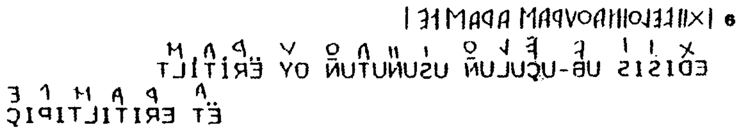
ata olduğu
milleti tarafından teyit
olunarak

6) Ëdisis
Ub-Uçuluñ Usunutuñ Oy

Ëritilt Ët Ëritiltipiç

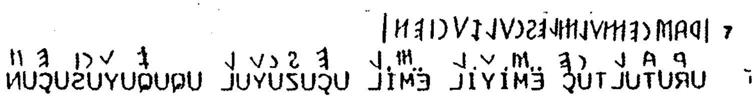
uçurulmak suretiyle
yüce hanının Tanrı'ya
kavuşma emeline
ulaşması için

7) Urutultuç Ëmiyil Ëmil

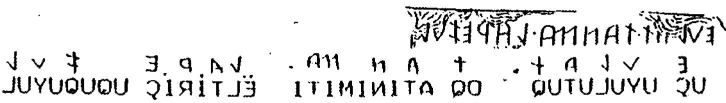
Uçuzuyul Uququyusuçun

ateşe vurulma imkânına sahip
olarak
Tanrılaşan han hakkında yazı
yazılması

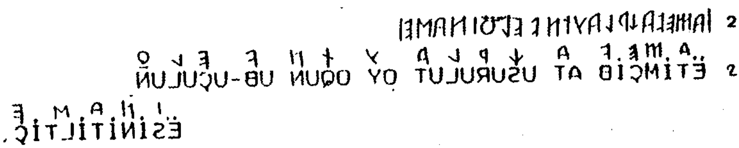

Ayrımlı Olarak Cippus Yazıtı Transkripsiyonu

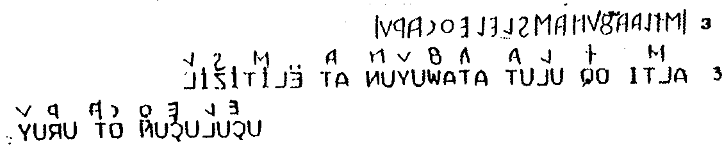
1) Uç Uyulutuq Oquñ	Oq milleti hanının
Atınımıtıñ Ëltiriç Uququyul	defin merasimi dolayısıyla

2) Ëtimçib	anlaşılır şekilde
At Usurulut Oy	han namının Tanrı'ya
	uçurulması hakkındaki beyan

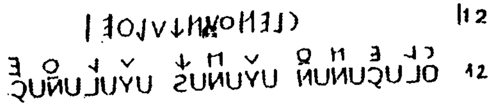
3) Altı Oq	Oq milleti vekilinin
Ulut Atawuyun At	Ulüt meleği tarafından
Ëlitizil Uçuluçuñ Ot Uruy	götürülmek üzere devletli
	ateşine vurmak

4) Oquçub Atanuwuytul	suretiyle
Uçurus	uçuruluşu ve
Ësiçizinilt Uquçusult	ruhunun yad edilmesi
	suretiyle
Oqun Ub-Uçuluñ	Oq milleti yüce hanının
Ësinitiltiç	hatırasınadır.

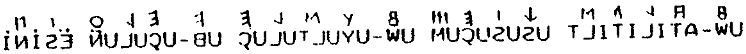
12) Oluçunuñ
Uyunus Uyuluñuç

için yapılan
toplantı dolayısıyladır.

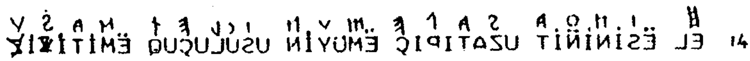
13) Uw-Atılıtılt
Ususuçum
Uw-Uyultuluç
Ub-Uçuluñ Ësinit

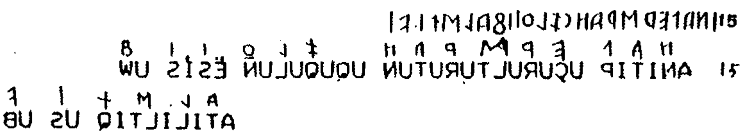
Mukaddesata
kavuşmam dolayısıyla
yapılan ayin toplantısında
yüce devletlinin namı
hatırlanarak

14) Ël Ësiniñit
Uzatıpıç Ëmüyin
Usuluçuq
Ëmitiziy (15) Anıtıp

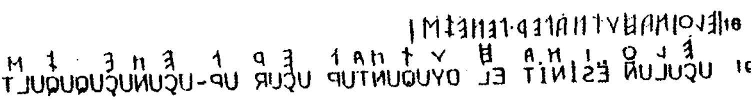
halkın sağduyusu ile
teşyi olunmak suretiyle
Tanrı'ya erişişim
arzu olunarak

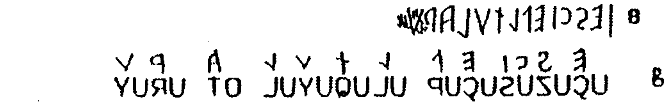

Uçur Up-Uçunuçuquqult

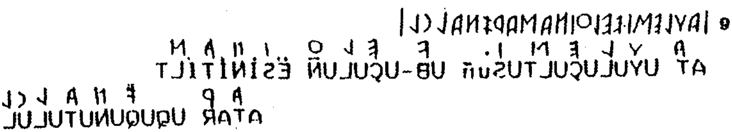
uçurduğu han olarak

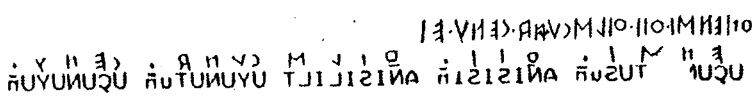
8) Uçuzusuçup	hanın Tanrı'ya ulaşması ile mütenasip
Uluquyul Ot Uruy	azamette ateşe vurma merasimi dolayısıyladır.

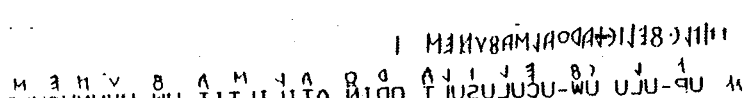
9) At Uyuluçultusuñ	namı etrafında birleşilen
Ub-Uçuluñ Ësinitilt	yüce hanın hatırasına
Atar Uququnutulul	matuf yazı ve

10) Uçunultusuñ Añısısıñ	devletliyi amş
Añısılılt Uyunutuñ Uçunuyuñuç	hatırası etrafında birleşerek onu yüceltme

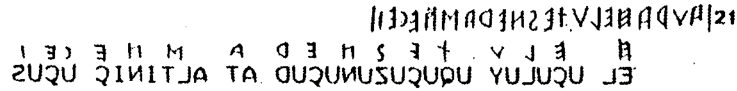

11) Up-Ulu	yüce
Uw-Uçulusult	ruhunu uçurmak üzere
Odıñ Atılıltıt	ateşe atılırken
Uw-Uyunuçult	onun ruhu etrafında toplanmak

21) Ël Uçuluy
Uquçuzunuçud
At Altınıç
Uçus.

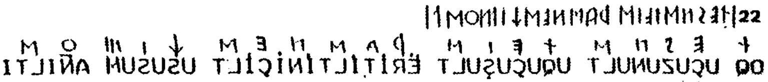
halkın başında bulunarak
aşikâr bir şekilde
hanlık şerefini temsil ederek
göğe uçmuş olmasındandır.

22) Oq Uçuzunult

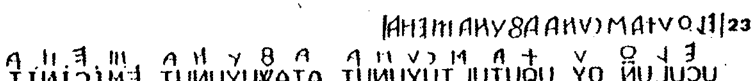
Uquçusult
Ëritiltiniçilt
Ususum Añıltıp

Oq milletinin başında
bulunmam
dolayısıyla
götürülerek
Tanrı'ma erişmem hakkındaki

23) Uçuluñ Oy Uqutultuyunut
Atawuyunut Ëmicinit

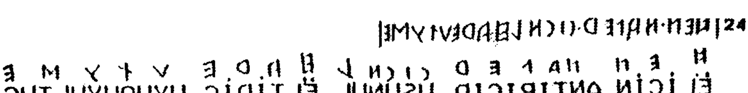
düşüncelerime
matuf olarak

24) Ëliçin Antıpıçıd
Usunul Ëltidiç

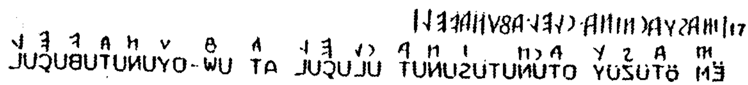
Uyuquyultuç.

halkım ant içerek
beni Tanrı'ma ulaştırmak
üzere
birleşmiş bulunmaktadır.

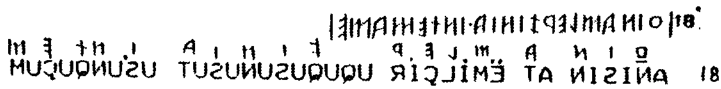
17) Ëm Ötüzüy
Otunusunut Uluçul At
Uw-Oyunutubuçul

geçişimi temin için
yakılarak yücelmek suretiyle
mukaddes olarak

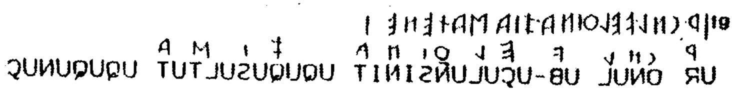
18) Añısın At Ëmilçir
Uququsunusut.
Usunquçum
Ëtimiç (19) Ur

anılan nam olabilmem
içindir.
Tanrılaşması için
karar verilmiş olması,

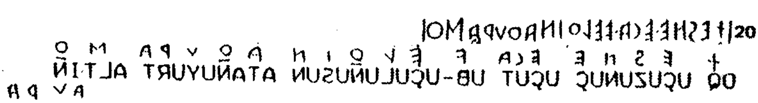
19) Onul Ub-Uçuluñsınıt
Uququsutultut Uququnuç

muvaffak bir yüce devletli
olduğu
işbu yazı ile aşikâr olan

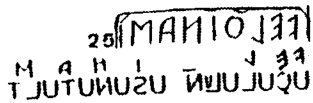

20) Oq Uçuzunuç Uçut
Ub-Uçuluñusun
Atañuyurt Altıñ Atayurt

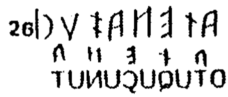
Oq milletinin başındaki
yüce devletlinin
kendisine bu namı veren

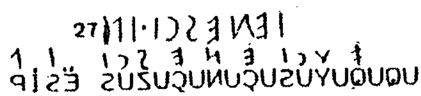
25) Ub-Uçuluñ Usunutult	yüce devletlinin Tanrı'ya ulaşması

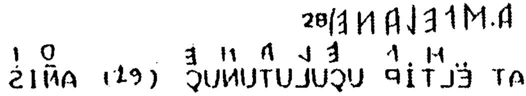
26) Otuquçunut	için yakılışı hakkında

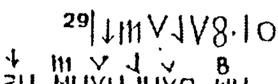
27) Uququyusuçunuçuzus Ësip	yazı yazılmış olması dolayısıyla

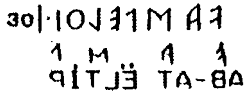
28) At Ëltip	namının Tanrı'ya götürülmek üzere
Uçulutunuc (29) Añıs.	uçuruluşunu anış.

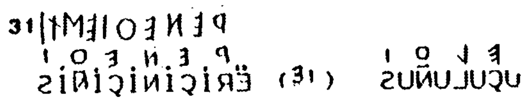
29) Uw-Oyuluyum Us	mukaddes olarak anılan Tanrı'ya

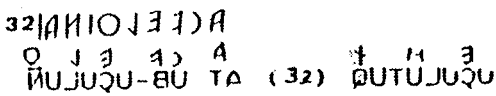
30) Ab-At Ëltip — yüce namının götürülmek üzere

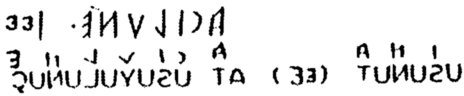
Uçuluñus (31) Ëriçiniçiñis — devletli şerefiyle erişişi

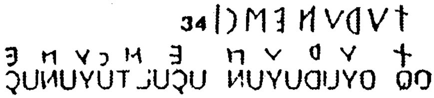
Uçulutuq (32) At Ub-Uçuluñ — adı uçurulan yüce devletlinin

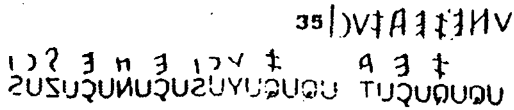
Usunut (33) At Usuyulunuç. — Tanrı namında Tanrılaşmasıdır.

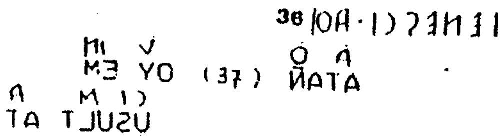
34) Oq Oyuduyun Uçultuyunuç — Oq milletinin reyi ile seçilmiş olma

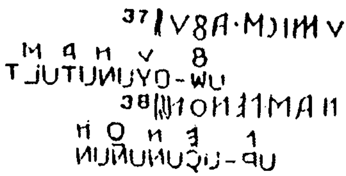
Uququçut Uququyusuçunuçuzus — hakkında yazı yazılmış olan

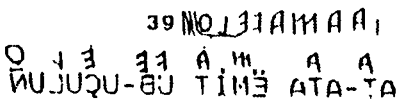
Atañ (37) Oy Ëm Usult At — atan olarak tanınan nam (atan olan ben)

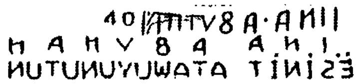
Uw-Oyunutult Up-Uçunuñun — mukaddes hanındır.

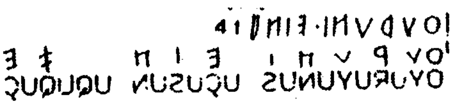
39) At-Ata Ëmit Ub-Uçuluñ — "Ata" namına sahip yüce devletlini

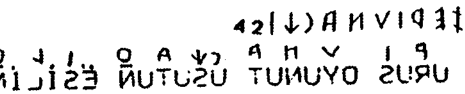
40) Ësinit Atawuyunutuñ hatırlamana matuf

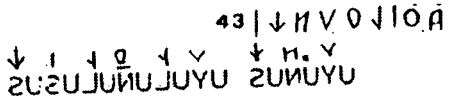
Oyuruyunus Uçusun Uququç düşünce ile uçuşu hakkındaki

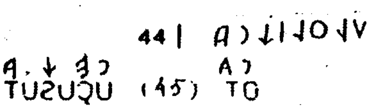
Urus Oyunut Usutuñ Ësiliñ kararınla Tanrı'nı hatırlaman

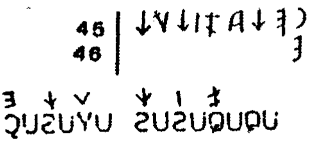
Uyunus Uyuluñulusus dolayısıyla yapılan toplantı

Ot (45) Uçusut ateş vasıtasıyla uçuş

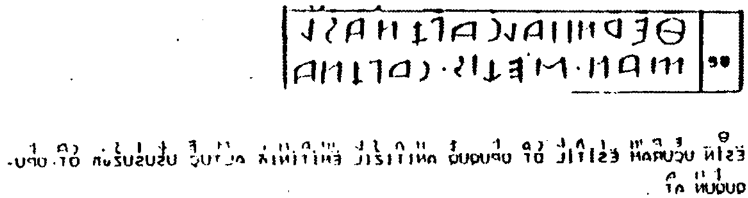

Uququsus Uyusuç. dolayısıyla toplanmadır.

Ateş Kültü'yle ilgili yazıtlar:
"Ateşe verilme" ve bu merasimin "halk" tarafından yapılması.

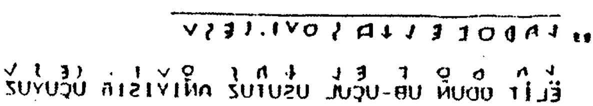
Perugia'da Sarkofaj Sütunu:(300)

Ësiñ Uçuram Ësitil Ot Otuquq Anıtızıl Ëmitiniñ Altuç Ususuz*uñ* Ot Opuququn At.

"Canı, uçuran ateşçe alındığı bilinen kişi, Tanrı ateşine alınan namdır."

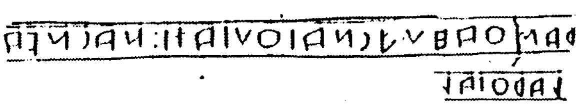
La Rochetta'da Luna Bölgesinde Bulunan
Kumtaşı Üzerine Yazılmış Yazıt:

(301)

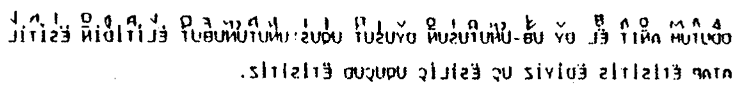
69) Ëlit Oduñ Ub-Uçul Usutuz Añıyıs*ıñ* Uçuzuy.
"Verildiğin ateş, yüce han katı anıtında, Tanrı'ya kavuşmadır."

Corneto Yakınındaki Tarquiniler Mezarında
Sarkofaj (Sanduka) Yazıtı:

(302)

73) Odutum Añıt Ël Oy	Yakılarak anıtlaşmam hakkındaki,
Ub-Unutusuñ Oyusut Uqus	halk fikrinin unutulmaması için yazılan
Unutunubut Ëlitidiñ Ësitil	yazı şerefi, unutulmayacak derecede
Atap Ëtisitis Ëdiyiz	şerefli defin merasimine ithaf olunan,
Uç Ësiliç Uquçud Ëtisitiz	hanı yad etme yazıtıdır.

Od*utum,* Anıt, El, Oy, Unut*usun,* Oy*usut,* Unut*unubut*

70) Ëm Uç Uququyuç Ëm Oy Ëlitiyiz
"Han hakkındaki yazıt onun halk tarafından gömüldüğünün beyanıdır."(303)

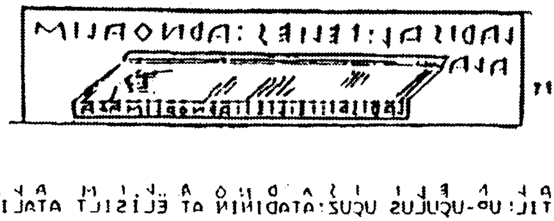
(304)

İnsan yüzlü, kalın kaşlı; fakat ağızsız heyelciklere ilk defa -4. binde Türkmenistan'da Ilginli Tepe'de görüyoruz. Doğu Anadolu Karaz kültüründe -3. binde, Troya'da -2500'de rastlandığına göre, Glozel'de 2500 sonrasını kabul etmek gereklidir.

Bu Etrüsk kül kabında, ağız da teşekkül etmiş olduğuna göre, yaklaşık -2000'lerden daha yeni tarihleri düşünmek doğru olacaktır.

Golsena Gölü Yöresinde Arlena'da Bulunan Sarkofaj Yazıtı:(305)

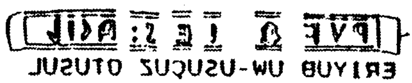

(306)

71) Al At Ëdisizitil Ëki Up-Uçulub Uçuz Ëki Atadınıñ At Ëlisilt

"Namı Tanrı'ya alınma şerefine sahip olan yüce han-katı hanı, kendisine verilen namın halk tarafından Tanrı'ya ulaştırıldığı şahıstır."

Vulef'teki Bir Kabirde BulunmuşOlan Kil Lamba Yazıtı:

Ëriyumb Uw-Usuçuz Otusul
"Tanrı'ya ulaşma şerefi lambası."

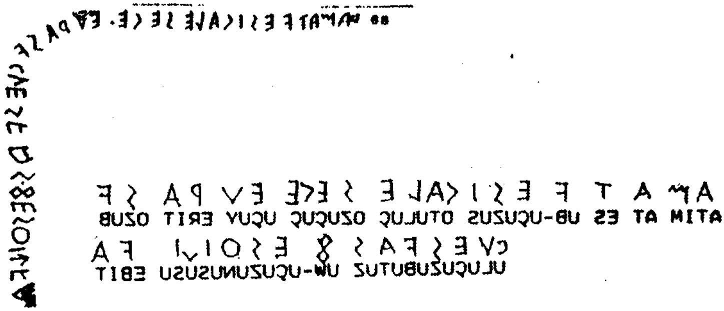
Ölü küllerinin konduğu kap (Ës-Urus, Urna, Urne).

Bu kaplar, Ës-Urus adını alırlar. Antik Grekçede Oros,(308) Latince ve İtalyancada Urna, Fransızcada Urne halindedir.

Ës=can, ruh; Ur=hüküm; Us=en yüce... Tanrı'nın hükmüne geçmiş ruh.

Melek+Yılan (Kanatlı Yılan, Dragon) Kültü

Atım At Ës Ub-Uçuzus	Namının yüce Tanrı'ya
Otuluç Ozuçuç*uñ*	ateşte yakılma suretiyle geçişi,
Uçuy Ërit Ozub	melek vasıtasıyla geçirilerek
Uluçuzubutuz*uñ*	ululaştırılmak suretiyle
Uw-Uçuzuñususu Ëbit	mukaddes Tarılaşışıdır.

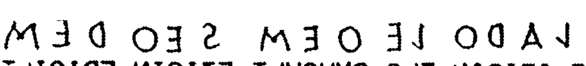

(309)

Arzuların tahakkuku meleği.

22. Ëlitidiñ ÉlçOñuçult Ëziçiñ Ëdiçilt.
Arzularını yerine ulaştıran mukaddesatınındır.(310)

(311)

Yılan motifi, kavram değiştirerek "dragon, ejderha, canavar" şekline girmiştir. Kanatlarıyla Tanrı'ya ulaşabilmektedir. Bu nedenle "melektir". Dragon yelesi "kutsama" demek olan "7" dilimden, sırtı ise "kozmos"u ifade eden "10" dilimden oluşan damgalarla, korku veren bir görüntü almıştır.

Canavar, bu damgalarla "kozmik ve kutsal" değer taşımaktadır.

7 damgasını bir öteki yazıtta da görmekteyiz:

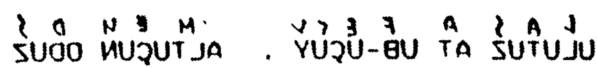

Canavarların yeleleri 7 dilimden meydana gelmişlerdir.

(312)

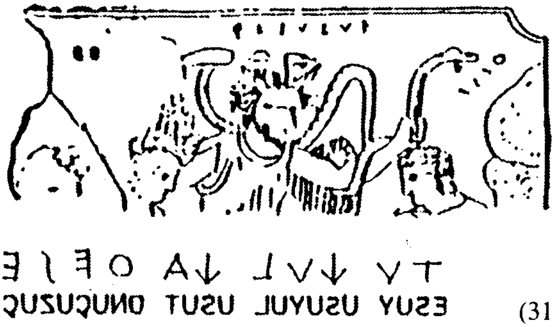
(313)

47) Ulutuz At Ub-Uçuy. Altuçun Oduz

Melekleşen (şehit edilerek melek vasıtasıyla Tanrı'ya geçen) ıamın uçusu timsali (=şehitler meleği). Krallığın Zafer Tanrısı kadın!).

(315)

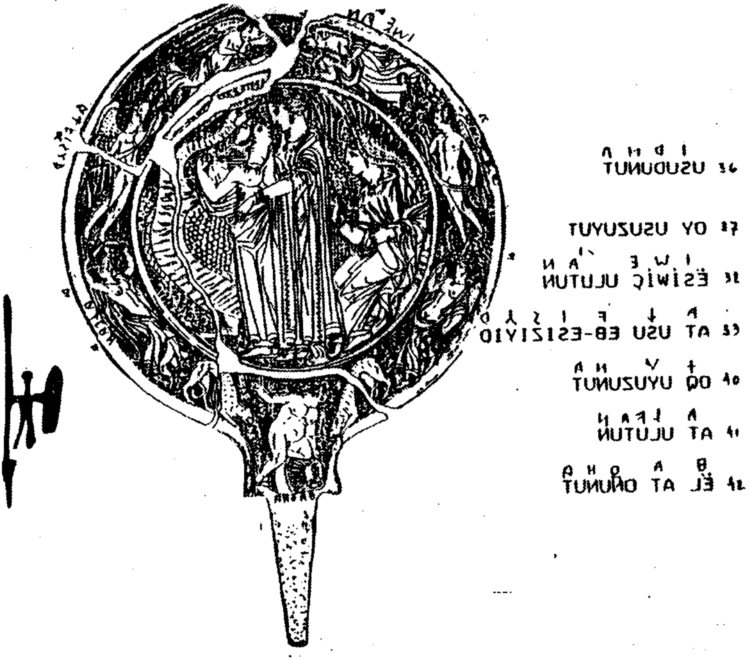
Ësüy Usuyul Usut Oñuçuzuç.(314)
Zekâ Tanrısı. Muvaffak etme.

Tamgalıda, –8. binde, Tanrı'nın bereketini güneş ışığı olarak yeryüzüne indiren yılan, aynalarda "koruyucu" niteliğiyle resmedilirken bu yazıtta Zekâ Tanrısı değerini kazanmıştır.

• Roma'da, Via Appla'daki Neptün Hamamı'nın zeminine işlenmiştir; tüylüdür ve kuyruğu 3 çatallıdır. Yani *Bu* damgasını taşımaktadır.

• Roma'da, Tanrı Mitra adına ve bu adı taşıyan kutsal odada savaşçı elinde, yılan şeklinde bir mızrak tutar... Val Camonica'da olduğu gibi...

34) Usudunut (=Us Ulutunut)	Başmelek (kadın!)
37) (Oy Usuzuyut?)	Düşünceyi Tanrı'ya ulaştıran melek (erkek!)
38) Ësiwiç Ulutun	Hatıra meleği (kadın!)
39) At Usu Ëb-Ësiziyid	Nam-ı mukaddesi hatırlatma meleği (erkek!)
40) Oq Uyuzunut	Oq milletinin müşterek sembolü (yılan!)
41) At Ulutun	Nam meleği (kadın!)
42) Ël At Oñunut.	"Kemalet muvaffakiyeti (dökülünce hayvanların severek yaladıkları içkiyi içmemek suretiyle halka hizmeti teşvik eden kan[illegible]

(Nam-ı mukaddes=kutsal ad; Kemalet muvaffakiyeti=kusursuzluk başarısı.)

Etrüsk sanatının çok tanınmış eserlerinden olan bu büyük ayna, Marquis de Campana koleksiyonundadır. Petersburg Müzesi'nde saklıdır.

Aynanın işleniş tarzı, Avrupa Barok sanatının aynıdır, daha doğrusu "tarihteki ilk Barok sanatı"dır.

...Yalnız, aynanın merkezini çevreleyen "Büyük Yılan", bizi, Büyük Asya'ya, Ön-Türklerin Yılan Kültü'ne götürür. Hatırlayalım:

• Yeryüzünün iyiliği, boğanın boynuzlarıyla gökyüzüne erişir. Tanrı, o iyiliği, güneşin "Yalqınları"yla yeryüzüne gönderir.

• Yalqınlar, *yılan* şeklindedirler.

• Yılan kutsaldır; çünkü, Tanrı'nın istediği "iyilik ve bereketi" taşır.

• Buğ'un "takdis merasiminde" esas rolü oynar.

• İyilik ve bereket timsali olarak *ev*'i yani karıkocayı, aileyi, ulusu korur... Fakat, ihanete uğrarsa, intikamı korkunç olur. Çünkü, görevini Tanrı'dan almıştır. "Bu yılan" Oqların sembolüdür.

Yılan Kültü'nü, Avrupa kıtasında Kamunlarda, Alplerde görüyoruz. Soldaki kaya resminde, savaşçı, bir elinde kalkanını, öteki elinde "gökyüzünden hemen inmiş" görüntüsüyle, büyük bir yılanı, yani mızrağını tutmaktadır. Göksel bir mızrak... İntikama hazır, kudretli...

Bu Etrüsk aynasında ise, yılan ulusun temeli olan aileyi, sevişen bir çifti, onları çevreleyerek "koruma" halindedir...

Büyük Asya'da Oqların sembolü olan yılan, Etrüsklerde de Oqların sembolüdür; aynada Oq Uyuzunut... Oq Yılanı yazmaktadır.

Etrüsklerde Ayna Sanatı

Yaratıkların en büyük ıstırabı kendisini görememesidir.

İlk insan, bunun için durgun suyu kullanmıştır.

Camın icadı ve ayna yapımıyla bu ıstırap son bulmuş ve insan düşüncesi, ileri bir adım daha atmıştır; kendini fiziksel olarak tanıması ve öz eleştiride bulunması...

Etrüskler, Büyük Asya'daki, Ön-Türk dünya görüşünü, yüzyıllar boyu işleyerek, "güzeli daha güzel" hale getirmişler ve birçok alanda Avrupa sanatının temelini atmışlardır.

Daha güzeli arayan Etrüsk, kendi güzelliğini görmek için, ayna sanatında ileri gitmiş, her biri birer Barok şah eseri olan, pek çok sayıda aynalar üretmişlerdir...

Yılan Kültü nedeniyle, çok tanınmış bir aynayı gördük. Aşağıda üç ayrı konuya ait birer ayna, dolayısıyla üç ayrı konuyu işlemiş olan Ön-Türkçe yazı ve dili göreceğiz.

Ësis, geniş anlamda "yad etme, hatırlama" demektir. Aynı zamanda "Tanrı, Gök Tanrı" anlamını da verir...

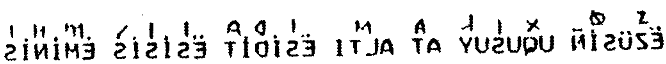
Yad edilen, daima kafa ve ruhla hatırlanan Tanrı... Büyük Asya'da Ësis olan bu kelime, Kamunlar Vadisi'nde aynen kalmış, Etrüsklerde Ëzüs haline gelmiştir.

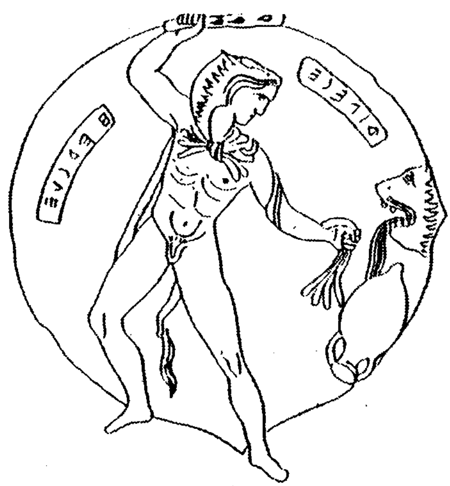
Resimde, işyerinde "Tanrı ve kainat" konusunda tartışıldığını görmekteyiz ki, bu bize Etrüsklerdeki kültür seviyesi hakkında müspet bir fikir vermektedir.

46) Ëzüsiñ Uqusuy At Altı Ësidit Ësisis Ëminis Ëzüs dinine mensup olanları hasbihali.

(317)

Ësidit, "işitip"... olarak duyulanlar.
Ësisis Ëminis, "hasb-i hal" karşılıklı konuşma.

Ayna Yazıtı.

(318)

ƆUYUᗡUƆU ⅃Ǝ ƆUƆU ꟼUƧUQU

Uqusup Uçuç idrak ile yükselerek
Ël Uçuduyuç halkın başına geçiş.

Bir mutluluk tablosu.

(319)

Erkek, Asya'daki ön-atalarının Ub-Uruş=Barş adıyla kutsal tanıdığı Pars (Luu-Bar=Leo-pard) postunu sırtına atmış; gelin, en güzel giysileri içinde... koluna barış ve mutluluk sembolü olan bir güvercin konmuş... Mutluluk katındalar. Yazıt şöyle diyor:

Coşku içinde oynayarak birbirlerinin etrafında dönüyorlar (acaba "Turkina" denen eski Toscana müziğinde bu oyun var mı?–A. Ayda).

Us; gök, gök katı demek. Bizde bu, vücudun en yüksek katı kafa olduğu için, akıl demek oluyor; resimde, gelinle güveyin "başı göklere ermiş"!..

Yazıttan anlaşıldığına göre, erkek *ev*'i temin ediyor; gelin de bu sayede *ev-li* oluyor.

UƧU YUИUYU MƎ . UYU (QUJUƆU =) QUƧUJUИUƆU UƧU

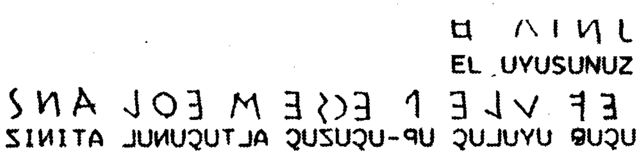
48) Usu Uçulusuq (=Uçuluq) Üyü. Ëm Üyüñüy Usu.

Mukaddeslik katı, "güvey" ("sahib-i evi"). Mukaddeslik katı, "gelin" ("evli olma").

Ël Uyusunuz!	Seferberlik!
Uçuq Uyuluç Up-Uçuzuç	Oq hanı etrafında toparlanma mukaddesatı dolayısıyla
Altuçuñul (=Altuç Oñıl) Atınız	krallık emrine alınmış olan at.

Uç-Uq=Uç Oq: Oq hanı
Uyuluç=uy/maktan,
uyulma hali, toplanma

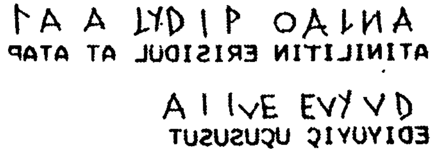

(320)

(321)

(322)

Atınılıtın Ërisidül At Atap Ëdiyüyiç Uçususut
Almaya muvaffak olduğun namı veren kraliçe.

Tamgalıdaki, –8. bin tarihli "kutsama töreni"nde, halkını yönetme yetkisini Buğ'a, *Ay* veriyordu... Bu yazıtta, bu geleneğin aynen süregelmekte olduğunu görüyoruz.

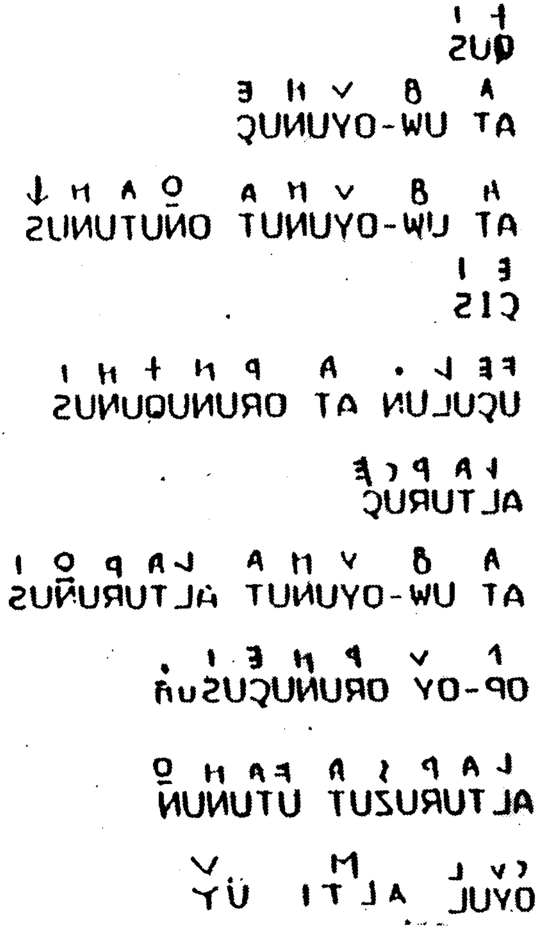
Etrüsklerde Devlet Kavramı

- Devlet şekli "federasyon"dur. *Uyuluy Ant*'tır.(323)
- Ülke, Oy Ësil Oy'la, "Millet Meclisi"yle idare edilir.
- Adalet, halktan oluşan jüri ve hakimlerle temin olunur.

Bu gerçekleri *yazılı* ve *resimli* olarak görelim:

23)-28) Chiusi'de bulunan mermer tabut yazıtı:

23) Otuç Up-Uçuzu?-Qus	Yakılarak Tanrı'ya ulaşış ("melek!");
24) At Uw-Oyunuç (Alturuñ!)	milletvekili bakan (ölen kadın!);
At Uw-Oyunut Oñutunus	milletvekili başbakan (erkek!)
(Ap Anı?)Çıs	eşi ("kadın!")
25) Uçuluñ At Orunuqunus	han, nam-ı mevkiyi (erkek!)
Alturuç (ëki)	bakanı (kadın!)
26) At Uw-Oyunut Alturuñus	milletvekili bakan (erkek!)
27) Op-Oy Orunuçus*uñ*	millet meclisi reisi (kadın!)
Alturuzut (Onud?) Utunuñ	mevkiyi alası tatbikatçısı (anahtarlı kadın!)
28) Oyul (=Oy Ësil) Altı Üy.	büyük millet meclisi (meşaleli kadın!).

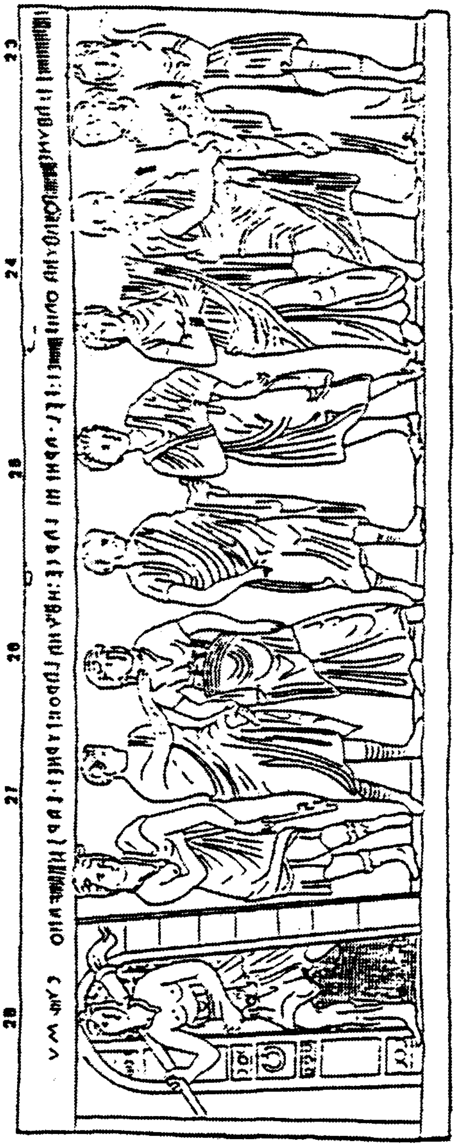

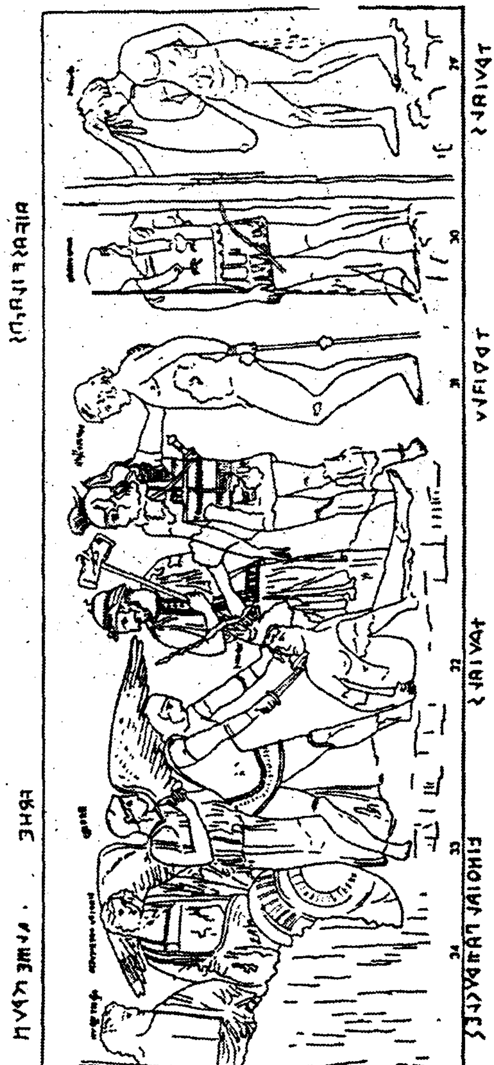
Ölen milletvekili bakan kadının, başarısı nedeniyle yakılarak Tanrı'ya ulaşması –yani Ateş Kültü– anlatılmaktadır.

27) Yüce kat (kararları) uygulayıcısı

Ot=od; Op-Oy=meclis; Oy=fikir, kanıt, bugün oy.

Oyul=Oy Ësil; Ësil=hatırlama.

(325)

Üy=ev.

Oy Ësil.Üy=millet meclisi. Oy=hatırlama, yani oylama evi.

• Meclis başkanı *kadındır.*

• Meclisi, elinde meşaleyle temsil eden *kadındır.*

• Ölen milletvekili ve bakan *kadındır.*

Ön-Türk geleneklerinde, kadın ve erkek eşitliği Etrüsklerde de aynen süregelmektedir.

Etrüsk hukuku... sonradan Roma hukuku olmuştur.

Bu duvar resminde, kanuna uygun olarak uygulanan bir idam kararı anlatılmaktadır.

29)-35) Roma'daki Vulci Mezarlığı Ponte Della Badia kabri duvar resmi yazıtı.

29) Ësid Uyusutuluz	Sanık
30) At Usutuzu Ësiltippiz	Tanrı kararı (=hüküm) tebligatçısı.
31) Ësid Uyutuluy.	Tebligat.
32) Uqud Uyusutuluz.	Mahkûm.
33) Urunuç.	Mahkeme kararı meleği (kadın!)
34) Basınıñ Usutul Ap-At Uqusud Oy Oluçuz.	İdam kararını tasdik eden jüri.
35) Atalam Uç Up-Uruyun	Başhakim.(326)

Etrüsklerde adalet cihazı şu şekilde işlemektedir:

• Başhakim,

• halkı temsil eden bir jüri huzurunda,

• Tanrı kararı sayılan hüküm,

• resmi bir tebligatçıyla, sanığa bildirmekte ve

• infaz, başhakim ve jüri önünde uygulanmaktadır.

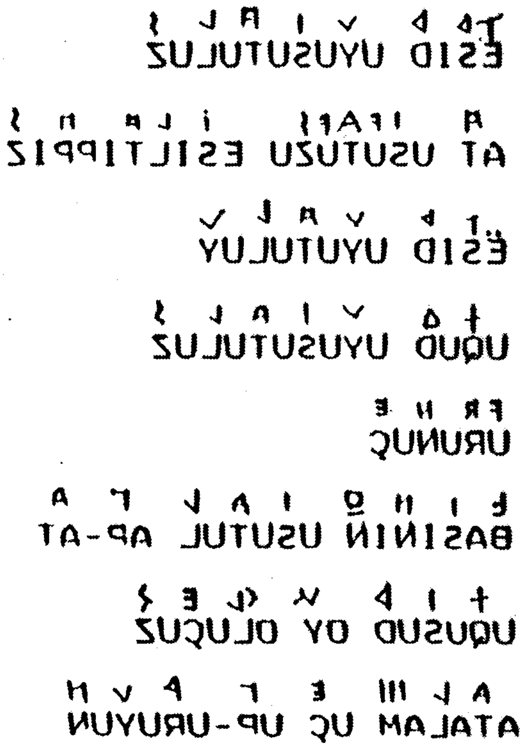
Atalam Uç Up-Uruyun=başhakim.

Ur=hüküm (v)urmaktan, düşünceyi karara vurmak, yani "hüküm", Oyun=düşünce "sistemi"ne girme, tabi olma.

Ur-Oyun=Uruyun=hakim, karar vurma, düşünce sahibi.

Up=esas, merkez.

Up, İngilizceye aynen geçmiştir. (..ap) şeklinde seslendirilir. "Kent", "mahkemesi olan yer" diye tanımlanır.

Ëb=karar yeri; Ës=hatırlama.

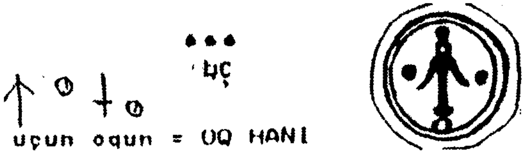
Ëb-Ës=hatırlanan olaylar hakkında karar verme yeri.

Ur=kent.

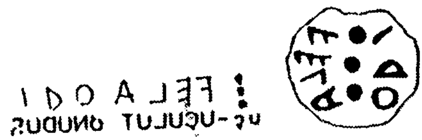
Ur-Ëpës... Ur-Ëbis="hukuki" anlamda kent, mahkemesi olan Ur.

(Latinceye Urbës, Urbis, Urbs olarak geçmiştir. Buradan Robus, Romus sonunda Roma olmuştur.)(327)

Bu sayfada Roma hukukunun başlangıcının resimli belgesini gördüğümüzü tekrar etmeye gerek olmadığını kaydetmek isteriz.

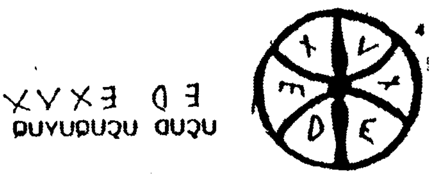

Uç-Uçulut Onudus=yüce devlet parası.

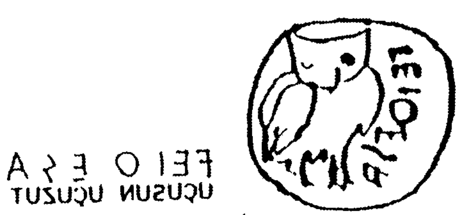
(328)

Uçud Uçuquyuq (Uçud Uç-Oq Uyuq)=sancak valisi.

(329)

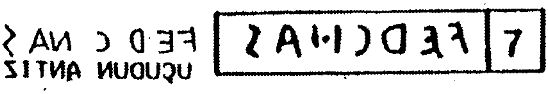
Uçusun Uçuzut=Hanlar katında Tanrılaşma.

(330)

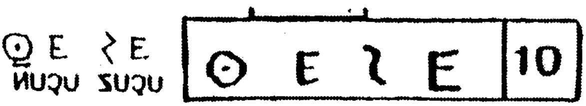

Uyuluy Ant=
federal devlet.
(331)

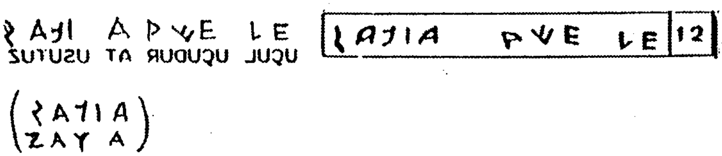
Uçudun Antız=
sömürge.
(332)

Uçuz Uçun (Uçuz Uç-Usun)=hanlar Tanrısı hanı ("hanlar Tanrısı yüce katı");=Tezüsün (Yunancası).

(333)

Uçul Uçudur At Usutuz=canları göğe uçuran Tanrı [Yunancası Aias?(334)].

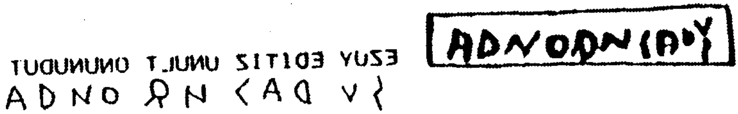

Aias-Ajax, Grek mitolojisinde bir kahramanın adıdır.

Bu ad, Ön-Türkçe –ilk 5 damgası soldan sağa, gerisi sağdan sola yazılmış olan– cümlede Usutu kelimesinin yanlış okunmasından doğmuştur. –3. binlerde Atina bölgesine yerleşmiş olan ve Etrüsklerin akrabası olan Pelasgların Ön-Türkçe yazısını bilmeyen Grekler, genel anlamını tahmin ettikleri cümlelerden okuyabildiklerini alıyorlar, gerisini atıyorlardı. Zeus, Uzo bu şekilde doğmuş olan kelimelerdir.

Bu cümledeki "göğe uçma" kavramı, kartal demek olan "Aietos"la karıştırılarak Aias'ın Aietos'tan geldiği ileri sürülmüştür. Aynı kelime Bizans'a da geçmiş ve İstanbul'da Ayaz-ağa şekliyle bir yer adı halini almıştır.

Ezüy Editiz Unult Onunudut=yadigâr edilen şey pusuladır (unutulan yönü düzelten).

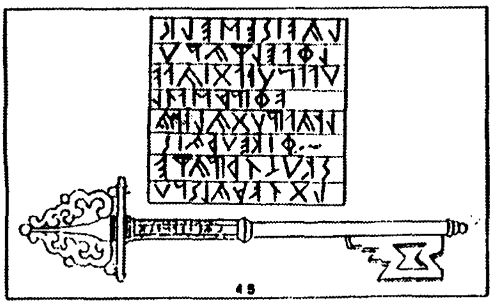
(335)

Dambel Anahtarı(336)

Anahtar üzerine şiir şeklinde kazılmış olan yazıt, bir anahtarcının anahtarlarının propagandasını yapan bir "reklam"dan ibarettir.

Anahtarcı reklamına;

- Krallık halkına mensup olduğunu belirterek başlıyor ve bu şekilde o zamanlardaki "vatandaşlık hakları"nı, yani "ticaret yapma müsaadesi"ni dile getiriyor ve sonra şöyle diyor:
- Eğer bu anahtarlarımdan satın alırsanız,
- uyacak mı evime diye şüphe edip, tereddütle alıp götürmüş olmanıza rağmen,
- alıp götürmüş olmanın anlamını kavrayacaksınız.
- Eve sahip olma hissini telkin eden ulu bir his ile,
- yatabileceğiniz bir eviniz olacak.

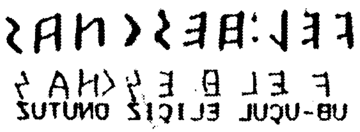

Ëlitip=iletip; Uyuppi-Üyippi=*Uy*acakmı *Üy*'üme... *Ev*'ime? Apparuya, Apparuy, Appartutuç*=alıp götürmek, aparmak; Altıtıl=rağmen, Ëdisitib=*Edi*şerek, yani diyerek; Yatasız, Yataalız=yatılacak, yatılabilecek; Özük=*Öz*e ait; Alırıtıp=alarak; Ëditilsit=*Edi*lecek olan, yani olmanın; Üy=ev.

Bu yazıtta ve bir evvelki bronz kapta " " şeklindeki At damgasını,

- Alplerde Kamunlarda ve İsviçre'de On-Oyuñlarda görüyoruz. Bu takdirde,
- Etrüsklerin Alplerden inmiş olacaklarını, bir kere daha düşünmemiz gerekecektir.

Doktorluk, Eczacılık

Hanlık yüce katı, insan(la meşgul olmak sayesinde) namdar (tanınmış) kişiyiz; "doktoruz".
(337)

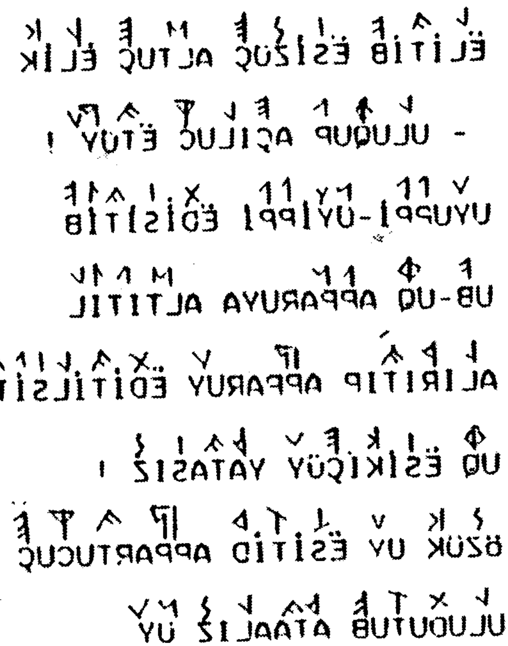

At Öküdüç Ëb-Ël Onuqusuq Otudut
Adı tanınmış halka faydayı ilaç.

(338)

90) At Öküdüç Ëb-Ël Oñuqusuq Otudut
"Namı meşhur halka, nafi ilaç."

* Appar*uya,* Appar*uy,* Appar*tutuç,* Apar*mak*=Appar*tenere* (İtalyanca), Appar*tenir* (Fransızca)... Dilcilerin dikkatine sunulur.

45) Ëlitib Ësizüç Altuç Ëlik

–Uluqup Açıluc Ë ıy!

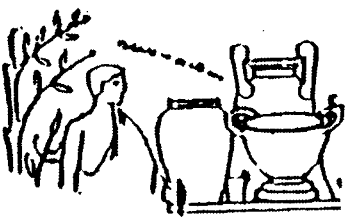
Uyuppi-Üyippi Ëdisitib
Ub-Uq Apparuya Altıtıl
Alırıtıp Apparuy Ëditilsit
Uq Ësikiçüy Yatasız!
Özük Üy Ësitid Appartutuç
Uludutub Yataalız Üy.

Göndererek hatırlatan krallık halkı,

–birdenbire açılmasını mümkün kılan (hediye edilen anahtarla)!

"Uyacak mı evime?" diyerek tereddütle alıp götürmeye rağmen alıp götürmüş olmanın manasını kavrayacaksınız!
Eve sahip olma hissini telkin eden ulu bir hisle yatabileceğiniz bir eviniz olacak.

91) Ësiç Ësisinit Ësiç Ëliçiz Otunutuz.
"Namı-muteberimiz (şerefi) insan doktorluğudur."

İtibar gören adımız, insan doktoru olmamız sayesindedir.
Yazıt, çok elverişli olduğu için Latin alfabesiyle "Tetinate Bescanaz" diye okunmuş ve bu okunuş pek çok araştırmacının yanlış yola girmesine neden olmuştur. Çünkü, hiçbir anlam verilememiştir.(339)
Ot: Günümüzde halk arasında ilaca denir (Ot/udut).

Etrüsk Oququ-Pultları(340)

Herodot'un bilgisinin mutlak değerde olduğu kanaatiyle Etrüsklerin, Anadolu'dan İtalya'ya –700'de geldiği sanılmış ve bütün araştırmalar bu tarihi esas almışlardı. Hâlâ da, araştırmalar bu tarih etrafında kutuplanır.

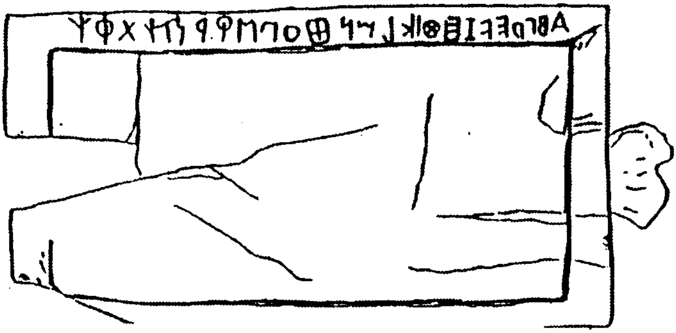
Marsiliana'da, –700'e ait, üst kenarında Etrüsk Oququ-Pultu bulunan bir yazı tahtasının bulunması bu iddiayı kuvvetlendirmişti.

Fakat, Latin alfabesinin kökeninde bulunan bu Oququ-Pult'un *damga sistemine göre* düzenlenmiş olduğu bilinmediği için, damgalar *harf* olarak okunmuşlardır. Bu da, araştırmacıların "mutlak" bir şekilde yanılmalarına neden olmuş ve doğal olarak Etrüsk yazısı asla okunamamıştır.

Ayrıca, yazı sahiplerinin Ön-Türk olacağı da hiçbir şekilde düşünülmemiştir.

Bu Oququ-Pult, Latin alfabesine göre; a, b, c, d, e, f...vb. Halbuki, Ön-Türkçe Oququ-Pult olarak; at, ök, ü, ëd, uç, ub, (ı), ël, oq-un, ës, ök, ul, um, un, oq-us, on, up, alt, on-ës, ur, oz, es, ög, oq, on-us, öc şeklinde okunacaklardır. Daha önce görmüş olduğumuz gibi, her damga steril, anlamsız bir şekil değil, *bir kavramı ifade* eden, "çekirdekler,

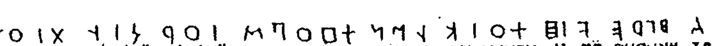
hücreler bilimsel deyimle ideo-gram"lardır: At=ad, nam, bilinen... ök=gök, ruh, Tanrı, yüksek vb... ëd=yaratma, eylem... uç=lider, han, buğ... gibilerden.

Damgalar dizi halinde aşağıdaki cümleyi oluştururlar:

At Öküdüç Ëb-İl Uqusunug Olumun Oqusunupulṭ Ësinir Ëzisig Oqusunuç.

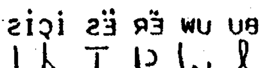
At Öküdüç (düşünceleri); Ëb-İl (halka); Uqunusug Olumun (anlatmayı mümkün kılan); Oqusunupult (alfabe); Ësinir (denen); Ëzisig (ezgi); Uqusunuc (harfler).

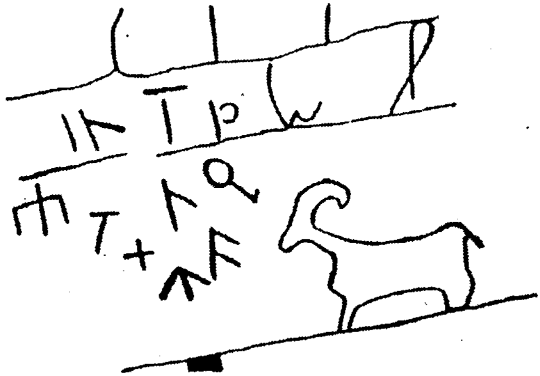

Etrüskler, bu –700 tarihini taşıyan "yazı tahtası"yla Asya'daki önatalarının geleneğini Avrupa'da sürdürmektedirler. Şöyle ki;

• Orta Asya'da, kaya resmi olarak –şimdilik– tespit edilmiş olan yazı tahtası, Türgi Ayurğın Köl'ün (Hazar) doğu koltuğundaki Manğıstaw okulunda görülmektedir... Tarihte *ilk* açılan *okulun* ise, –7000 tarihli Ulukem-Sülyek okulu olduğunu unutmayalım.

Bu Uw	Bu mektep
Ër Ës	er olma sehabetini
İçis.	temsil eder.(341)

(342)

Örneğin, tahtadaki (|Ͻ) Ër damgasını Fransa'daki prehistorik mağaralardan "Trois-Freres'de", (ⱶ) at damgasını, Val Camonica, Vinça-Tartaria, İsviçre'de Retüs bölgesinde Glozel'de ve Etrüsklerde görmekteyiz (+, T, l) damgaları hemen bütün yazıtlarda mevcuttur.

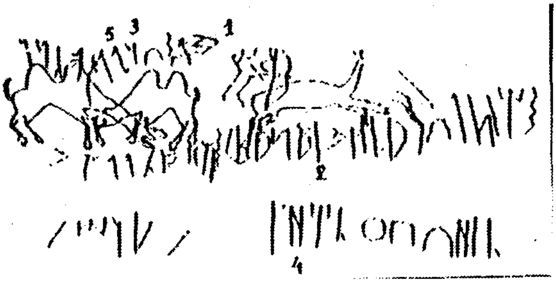
Ön-Türk Tarihi ve Evrensel Uygarlık Tarihinde İlk Açılan Okul(343)

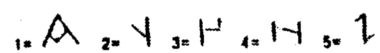
Bu okul, "karargâh yönetimi" için Ulukem Vadisi'nde Sülyek'te açılmıştır. Sülyek Yazıtı adıyla tanınan Üe Yazıtı'nın bulunduğu kayalara yazılmıştır: Ëbin Ëmü Uq Ës A=karargâh (personeli) yönetimi için verilen ders Üe Yazıtı'nın tarihi –7 bindir.

Ëb=düzen; Ëb-Ër=bir (düzene ermiş); Uq=yazı, idrak; Uq=ok/ umak; Uq-lak=ku/lak.

Bu cümledeki damgaları, Üe Yazıtı'nda bulduğumuza göre, bu okulun tarihi aynı bin yıllar olmalıdır.

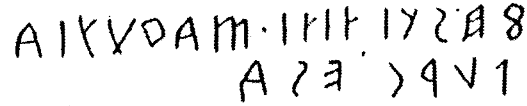

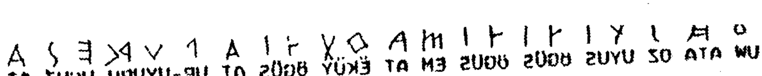

K. Mirşan, 1995 tarihli *Alfabetik Yazının Başlangıcı* adlı yayınında Ön-Türk yazısının "zaman ve mekân"da gelişim ve değişiminin çok güzel bir seri analizini yapmış olduğu gibi, Etrüsk yazısının da, "erken dönem-geç dönem" diye sınıflandırmıştır:

- Erken dönem yazıtlarında "A" At, "^" Ës, "◊" On ve "w" Uw damgaları doğal olarak Marsiliana alfabesinde görülmüyorlar.

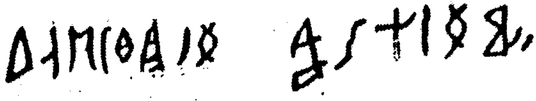

Uw Ata Oz Uyus Ögüs-Ögüs
Ëm At Ëküy Ögüs At Up-Uyuru Uçuz At

Uw Ata (kutsal ata –ilan edilerek–); Oz Uyus (Tanrısına –ozarak geçeceğinden–); Ögüs-Ögüs Ëm At Ëküy (elçilik görevi yüklenen –halkının Tanrı nezdindeki elçisi olan–); Ögüs At (elçi); Up-Uyuru Uçuz At (kendisine saygı duruşu yapmakta olduğumuz liderimizdir).

Ciottolone Yazıtı'ndaki (   ) At damgası, Tatarlar tarafından Ön-Türk yazısına katılmışlardı. Bu damgayı, İskit yazısında, Romanya'da Siebenburg'da bulunmuş olan Alt Uçuq Yazıtı'nda görmekteyiz.

Ökü Ës-Öc İt, Ës Ata Ëki Alt Uç-Oq
Hanlık sembolü *it,* Ata'ya tabi olma hali. "Oq liderliği" selahiyeti.

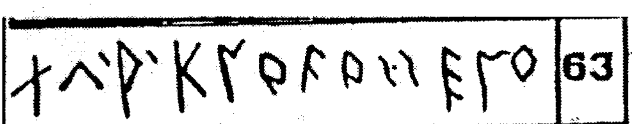
Bu bulgu üç gerçeği açığa çıkarmaktadır:

1) Bu damgaların hiçbiri Marsiliana alfabesinde yoktur. Yani, "erken dönem Etrüsk yazısı" grubunu oluştururlar.

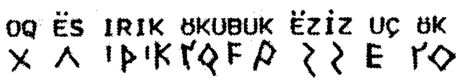
2) Etrüsklerin, kuzey Karadeniz-Romanya üzerinden Orta Avrupa'ya yönelmiş olduğu.

3) Etrüskçenin Tatar Türk lehçesiyle anlamadaki kolaylığın nedeni (hemen ilave edelim ki, Etrüskçenin kolayca anlaşıldığı bir öteki Türk lehçesi Kazak Türkçesidir).(344)

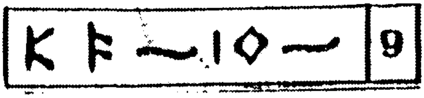
Ciottolone Yazıtı'nda geçen "◊" Ök damgası Marsiliana'da yoktur. Bu damgayı bir öteki, "Kil-Kap" Yazıtı'nda da görmekteyiz. Bu damga ancak, "◊" şeklindeki Ök damgasının kullanılışından sonra "O" On damgasının yerine geçmiştir, geç döneme aittir.(345)

(346)

Bunu, örneğin Öküb Ëzisiniz Yazıtı'nda görmekteyiz.

(347)

Eski dönem Etrüsk yazısına ait bir öteki damga "W" Uw damgasıdır: Buna, Asya'daki ilk kullanıldığı haliyle Marquis de Campana koleksiyonundaki 38 No.lu Melek Yazıtı'nda, bir örnek olarak görmekteyiz.

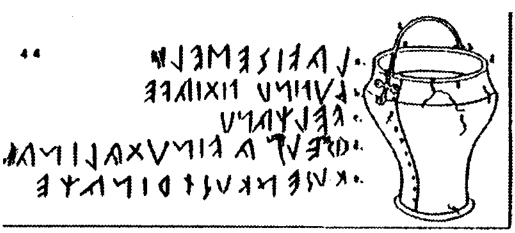

Ësiwiç Ulutun (hatıra meleği).(348)

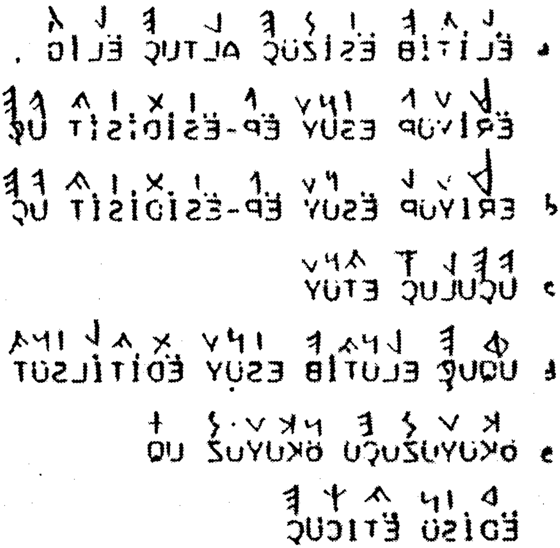
Bu damga şekil değiştirerek " 8 " halini almıştır. Fakat, gene eski dönem damgaları arasındadır. Ciottolone Yazıtı'nda son damga olarak görülmektedir. Etrüsk yeni dönem alfabesine Marsiliana alfabesinin ilk çeşitlemesinde görülmektedir.

Asya'da kullanılan bir öteki Ës damgası "∧" şeklindedir. Bunu 63 No.lu yazıtta, ikinci damga olarak görüyoruz ki, Marsiliana'da yer almamaktadır.(349)

Trient-Caslyr, Bronz Kap: Halkı tarafından tebrik etmek üzere Han'a gönderilmiştir.

(350)

44) Ëlitib Ësizüç Altuç Ëlig,
Ëriyüp Ësüy Ëp-Ësidisit Uç
Uçuluc Ëtüy.
Uquç Ëlütib Ësüy Ëditilsüt
Öküyüzüçü Öküyüz Uq
Ëdisü Ëticüç

Ciottolone Yazıtı'ndaki "◊" Ög damgasını bu bronz kap yazıtında ",İ" şeklinde görürüz ki, aynı damga Grel alfabesine girerek " ſ " halini alır.

Vinça-Tartaria, Val Camonica, Glozel ve Retüs bölgesindeki yazılarda bulunan " ᚨ " At damgasını bu bronz kap yazıtında da görmekteyiz.

Etrüsk Oququ-Pultu'nun Kökeni

Şimdilik bildiğimiz en eski yazı 7. binlerdeki Sülyek/Üe yazısıdır. 22 damgayı içerir.

Ön-Türk yazısının 2 bin yıl kadar işlenmesi sonucu Kara-Tau/ Ala-Tau'un birleştiği Talas Vadisi'nde Açıktaş mevkiinde Açıktaş Oququ-Pult'u doğmuştur. 38 damgalıdır ve Ön-Türkçe en mükemmel noktasına erişmiştir. Bugünkü Türkçe alfabenin 34 harfli olduğu düşünülürse, bu alfabenin değeri daha iyi anlaşılır.

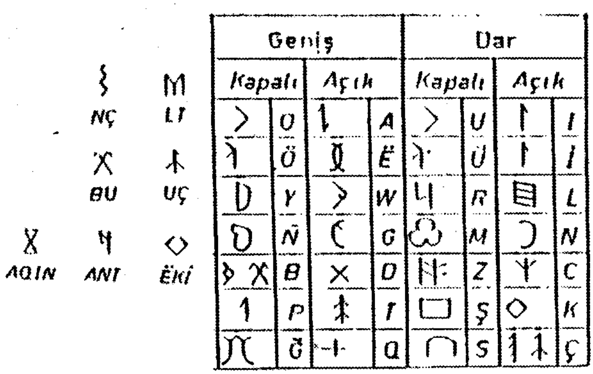
Açıktaş'ta 5. binlerde doğan bu Oququ-Pult, yaklaşık 2500 yıl sonra Etrüsk Oququ-Pult'una köken teşkil edecektir.

Etrüsk yazısının doğuşunda Asya Ön-Türk yazısının birer çeşitlemesi olan Val Camonica ve Mauthen okulları da etkili olmuşlardır.

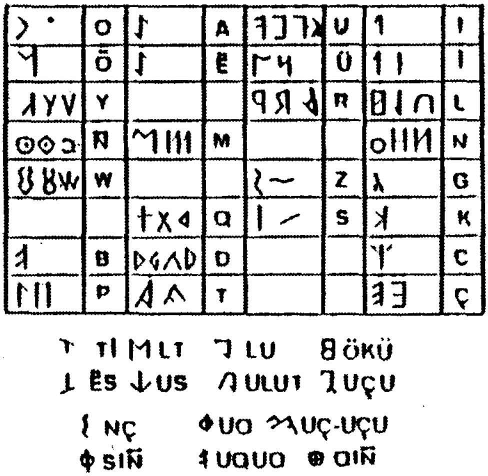
Etrüsk Oququ-Pult'u, 86 esas olmak üzere "karışım ve çeşitleme"lerle 68 damgadan oluşur.(351)

Etrüsk Oququ-Pult'u, –700'de daha önce görmüş olduğumuz Marsiliana düzenini ve 5 çeşitlemesini verir.

Açıktaş Oququ-Pult'u

(352)

(353)

Açıktaş Oququ-Pult'u damgaları "esas" okunuş şekliyle şöyledir:
O, ö, uy, ong, ub, up, og, a, ë (ince, uzun), uw, ög, ëd, at, oq, u, ü, ër, ëm, oz, os, us, ı, i, ël, on, öc, ök, uç, onç, alt, aqın, ant, ëki.

Etrüsk damgaları şöyle okunur:
O, ö, uy, ong, uw, ub, up, a, e, ëm, oq, ëd, at, u, ü, ër, oz, ës, ı, i, ul, on, ög, ök, öc, uç, tı, alt, lu, ökü, es, us, ulut, uçu, onç, uq, uç-uçu, sıng, uquq, qıng.

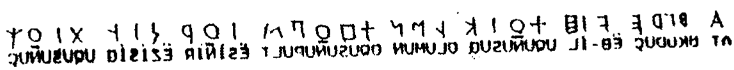
Damgalar, okunduğu şekilleriyle birer kavramı ifade ederler. Fakat, yazı içinde, başlarındaki sesli harfi kaybedip damgalık değerleri yok olur ve steril birer harf halini alabilirler.

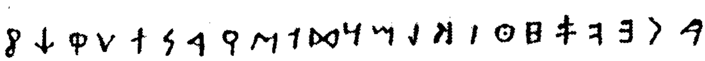
(354)

At Öküdüç Ëb-İl Uquñusug Olumun Ësinir Ëzisig Uqusunuc Oqu-sunupult

At Öküdüç (düşünceleri); Ëb-İl (halka); Uquñusug Olumun (an-latmaya mümkün kılan); Oqusunupult (alfabe); Ësinir (denen); Ëzisig (ezgi); Uqusunuc (harfler).

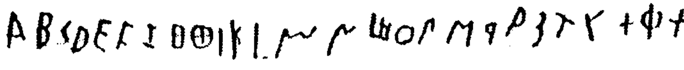
Marsiliana Oququ-Pult'unun Çeşitlemeleri(355)

At Uçub Uquq İliñ Ësik Olumun Oququpult Ësiñir-Oz Uquyusuñusuw

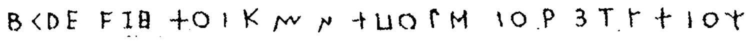
At Uçub Uquq (ses farklarını); İliñ (halka); Ësik Olumun (an-latan); Oququpult (alfabe); Ësiñir-Oz (denen); Uquyusuñusuw (yazı okumaya yarayan).

At Ök Oduç Ëb-İl Uquñusug Olumun Oqusuñupult Ësiñir Ëzisig Uqusuñuc

At Ök Oduç (Tanrı zaferlerini,Tanrı adına elde edilen zaferleri); Ëb-İl (halka); Uquñusug Olumun (anlatmayı olumlu kılan); Oquşuñupult (alfabe); Ësiñir (denen); Ëzisig (ezgi, eskiden gelen); Uqusuñuc (harfler).

At Ök Oduç Ëb-İl Uquñusug Olumun Oquşuñupult Ësiñir Ëzisig Uqusuñuç

At Ök Oduç Ib-Il Uquñusug Ol(unu)m Oqusuñur Emir Ëzisig Uqusuñuç

At Ök Oduç (Tanrı zaferlerini); Ëb-İl (halka); Uqusunug Ol (unu)m (anlatmak üzere; Oqusuñur Emir (okunur); Ëzisig (ezgi); Uqusuñuç (harfler).

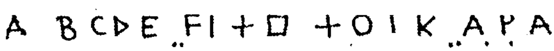

At Ök Oduç Ib-Il Uquñusuq Ol (unu)m Oqusuñur Ëmir Ëzisig Uqusuñuç

At Ök Oduç Ëbi Oqüs Uquñusug Ëtirit

At Ök Oduç (Tanrı zaferleri –yazısı–); Ëbi (düzeninin); Oqus (okunmasını); Uquñusug Ëtirit (mümkün kılan).

At Ök Oduç Ëbi Oqus Uquñusuq Ëtirit

At Öküdüç İsil Oñusug Olumun Oquşuñ
At Öküdüç (düşüncelerin); İsil Oñusug Olumun (hatırlama gayesiyle); Oquşun (okunuşu).

At Öküdüç İsil Oñusug Olumun Oquşuñ

Marsiliana Oququ-Pult'u ve sonraki çeşitlemelerinde gördüğümüz aşağıdaki kelimeler, günümüzde +1995 Anadolu Türkçesinde aynen mevcuttur.

• Oquñus/un=okunuş, oquyus/un=okuyuş, oqus/oku...yuş, pult=put (işaret), olumun=olumun.

Görüldüğü gibi, İtalya'daki ön-atalarımız Etrüskler, çocuklarına yazı öğretmek için, damgaları bir cümle içine sıralamışlar. Bu sayede, damgaların kolayca hafızada kalmasını sağlamışlar. Örneğin ilk iki cümleyi alalım:

• "Ses farklarını halka anlatan alfabe denen yazı" ya da ikincisi,

• Tanrı adına elde edilen zaferleri halka anlatmayı olumlu kılan alfabe denen "eskiden gelen harfler"...

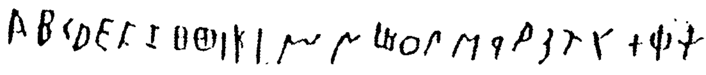
Böylece çocuk, at, ök, od, uç, eb, il, uq, un, us, uq, ol, um, un, oq, us, un, up, ult, es, in, ir, ez, is, ig; uq, us, un, uc... damgalarını, seslerini vererek, bu damgaların oluşturduğu cümle sayesinde, bu zeki ve pratik sistemle yazı için gerekli elemanları aklında tutabilecektir... At Ök Oduç Ëb-İl... diye gereğinde cümleyi tekrarlayacaktır.

Etrüsk Oququ-Pultu'ndan Latin Alfabesinin Doğuşu(356)

Latinler, Etrüsklerin kullandıkları şekillerin damga olduğunu bilmemekte ya da bilmek istememektedirler. Bu nedenle Etrüsklerin at,

uç, ud şeklinde cümle içinde okudukları damgaları, bu damgaların ifade ettiği kavramları yok ederek "steril şekiller", yani harfler şeklinde okumuşlardır: A, b, c, e vb...

Marsiliana alfabesinin çeşitlemelerine yeniden bakalım:

At Ök Oduç Ëb-İl Uquñusug Olumun Oquşuñupult Ësiñir Ëzisig Uqusuñuç

At Ök Oduç İb-İl Uquñusug Ol(unu)m Oqusuñur Ëmir Ëzisig Uqusuñuç

At Ök Oduç Ëbi Oqus Uqunusug Ëtirit

"C ve d" cümlelerini oluşturan damgaların Latinler tarafından sadece birer *harf* şeklinde okunması sonucu *Latin alfabesi* doğmuştur: A, b, c, d, e, f, ( ), h, ( ), ı, k, l, m, n, ( ), o, p, ( ), q, r, s, t, v, x, ( ), ( )...

Bu şekilde ortaya "20" harfli *ilk Latin alfabesi* çıkmıştır.

Latince yazıtlardan en eskisi, –700'dür. Manios Spange Yazıtı'dır. Sağdan sola yazılmıştır... Demek ki, Etrüskçeden Latincenin teşekkülü için, 2 500-700=1 800 yıl geçmiş bulunuyor.

Latincenin soldan sağa yazıldığı ilk örneklerden biri, Norba'da bulunmuş olan Ivnonei Lovcina yazıtıdır. –400 tarihini taşır ve bundan sonra Latince soldan sağa yazılır.

Yukarda gördüğümüz Latin alfabesine "Spurius Carvilius Ruga"nın teklifi üzerine, "C" harfine bir çizgi ilavesiyle "G" harfi elde edilir ve bu harf, "F" ile "H" arasına yerleştirilir. Tarihi –230...

Roma'nın Yunanistan'ı –146'da işgaliyle, Yunan sözlerinin kolay ifade edilmesi için Yunan alfabesinden y(ü) ile z harfi alınarak, Latin alfabesine katılır.(357)

Biz Türklere gelince... +710 tarihlerinde, Orta Asya'nın Araplar tarafından işgaliyle, (–5000) tarihli alfabemizi terk eder ve Arap yazısını kabul ederiz... Ancak 1926'da, yani tam 1 216 yıl sonra ön-atalarımızın yazısından doğmuş olan Latin alfabesini kabul ederiz... Diğer bir deyimle, kendi geleneksel yazımıza kavuşuruz.

Roma

Latin alfabesinin kökeninde Etrüsk Oququ-Pult'u bulunduğu gibi, Roma adı da Ön-Türkçeye dayanır:

Ur-Ëpës... Ur-Ëbis=mahkemesi olan yer. Hukuki anlamda kent ya da bir yere kent denmesi için mahkemesi olmalı; bu hukuki kavramı daha önce görmüştük.

Bu sıfat Latinceye Urbes, Urbis halinde geçmiş, zamanla sıkışarak Urbs ve değişerek Rbus... Rmus'a dönüşmüştür. Dilciler ve tarihçiler Roma adının kaynağını bu iki kelimede bulurlar. Şöyle ki;

• Rbus, Latince "kudretli, kuvvetli" demek olan Robus'tur ve Roma adı bu kelimeden doğmuştur... Ya da,

• Rmus, Roma'ya "mal edilen, onun sembolü sayılan" kurtun beslemiş olduğu iki bebekten ilkinin adı olan Romus'tur; ikincisi ise Romulus adını taşır... Roma adı, Romus'tan doğmuştur iddiasındadırlar. Gerçeğin ne olduğunu bilmek için Kurt Kültü'nü görmeliyiz.

Kurt Kültü ve Romalılar

Etrürya'da, Torcana'da en saf ve gerçek İtalyancanın konuşulduğu kent Siena'dır.

Kurt, –dünyada tanıtılmış olan şekliyle– Roma'nın sembolüdür; ama... kurt Romalı değildir! Hatırlayalım, kurt için ne diyorduk:

Kurt (ya da İt)

Asya'da, maden döneminde "demir, örs"le yol gösterici timsali olarak –Ergenekon Destanı'nda– pek çok sayıdaki binlerce yıl önce ataların göçe başladıkları Talas Vadisi'nde yer alır.

Bars adının başındaki Luu kelimesi bir "onomatope"dir. Ulu/mak'tan gelmiş olmalıdır; dikkat edilirse Luu ve Bars kavramında "kozmik değer"de iki hayvan bir aradadır.

Kurt'un adı Asya'da Börü sıfatıyla Kök Börü'dür. "Işık yeleli" olduğu kabul edilir.

Bü-Ürük, "muhteşem, görkemli Tanrı beldesi" demektir... Börü, bu sözden türemiş olmalıdır...(358) Kök'ten gelmiş olması, *ışı yelesi,* onu kozmik değerler arasına yerleştirir.

Asya'da, kurt motifi bayraklara, kudret ve egemenlik timsali olan eşya üzerine işlenmiştir.

Türk mitolojisinde *it* ve *kurt* motifleri, aynı kavramın iki görüntüsü halindedirler.

Kutsama töreninde, –8. binde, it ya da kurt, *Ay*'ın muhafızı sıfatıyla, onun ayaklarının dibindedir; Val Camonica'da yazıtlarda, "somut" şekliyle ya da "damga" halinde yer alır. Yazıya girmiştir.

Gelelim Roma'daki kurt heykeline:

• Etrüsk sanatından olan bu kurt heykeli, –296'da Romalılar tarafından, Etrüsklerden "ganimet" olarak alınmıştır ve 15. yüzyılda bu heykelin altına "Antonio Del Pollaiuolo" adlı (M. Grant-J. Hazel) heykeltraş tarafından Romus ve Romulus adlı iki bebek oturtulmuştur. Kırmızı yanaklı, iyi besili!.. Gözü, sanata alışmış olan kişi, kurt'un "sade, yalın, arkaik çizgili" kompozisyonuyla, adam suratlı süt bebeklerinin "uyuşmazlık içinde" olduklarını hemen fark eder.

Sienalılar, Siena kentinin sembolü olan kurt'un altına hiçbir şey koymamışlardır.

"...Bu gerçekleri bilen Raymond Bloch (A. Ayda), *Origin of Roma* adlı eserinde,

• Etrüsklerin Roma'sı, Güney Etrüsiya'daki diğer Etrüsk şehirlerinden farklı değildi diye yazar.

Alain Hus, *Gli Etrüschi, Popolo Segreto*'sunda (A. Ayda),

• Roma başlangıçta bir Etrüsk şehriydi ve yüzyıldan daha uzun bir zaman sonra bile,bir Etrüsk şehri olmaya devam etti der.

Demek ki, Roma kenti Etrüskler tarafından kurulmuştur.

Günümüzde, Etrüsklerin yerleşme bölgesi olan Toscana'da Roma adı Ruuma şeklinde "O" yerine uzun "U" kullanılarak seslendirilir; bu kelimedeki Rum adı, Ön-Türkçedeki Ur/mak fiilinden gelir. Bu fiilin taşıdığı 15 anlamdan biri kent anlamını verir. Ur=kent, Urum=bayındır, memure... Türük Bil belgelerinde Roma'nın adını Purum diye okumaktayız. Bu adı okuduğumuz belge, Yoluğ Tigin'ler tarafından tespit edilmiş olan Bol-Bol'lardan "–772"de ölmüş olan Içüüm Apam Buumin Qağan İstemi'nin başarılarını anlatan Taş II'de bulunmaktadır. Qağan'ın cenaze merasimine "matemci-ağıtçı" olarak katılan heyetler arasında Purum'dan, yani Roma'dan gelen heyet de vardır.(359)

Purum kelimesi Ön-Türkçedeki Up-Urum kelimesinin sıkışmasından doğmuştur.

• Up (yazıldığı şekilde İngilizceye geçmiş, fakat okunuş şekli "Ap" olmuş), "merkez, esas" demektir. Up-Urum, "esas, merkez, bayındır kent", yani başkent anlamına gelmektedir... Bu bilgimize göre Roma adının kökeni, Up-Urum olmalıdır.

Attilio Gaudi'ye göre, Napoli yöresinde, Kuma sitesini kurmuş olan Greklerin desteğiyle ayaklanan Latinler, –509'da Roma'yı ellerine geçirdiler... Kovulan son Etrüsk kralının adı Tarhan'dı, 25 yıllık kraldı (A. Ayda).

Bağnaz bir Latin olan İmparator Augustus (A. Ayda), Roma'yı ve *tarihi, Etrüsksüzleştirmek* için *düşünülebilecek her şeyi yapmıştır*:

Roma'nın, Etrüskler tarafından kurulmuş olmasına ve son zamanlara kadar Etrüskler tarafından idare edilmesine *dayanamıyordu.*

Tarihçileri zorlayarak;

• Bütün Etrüsk tarihini,

• her türlü önemli olayları,

• kralların köken ve adlarına kadar, düşünülebilecek her şeyi değiştirdi. Örneğin,

• Roma'nın *sivil ve asker* organizasyonunu yapmış olan *Servius Tullius* ve gene,

• Roma'nın *dinsel* organizasyonunu yapmış olan *Numa Pompillius* gibi... 2 bin yıl boyunca, yani günümüze kadar, bütün dünya bu kişilerin Latin olduklarına inanmıştı. Fakat,

• İmparator Claudio'nun nutuklarından Lyon'da bulunmuş bir parçadan

• Tullius'un *Mastrena* adlı bir Etrüsk olduğu anlaşıldı (A. Ayda).

Numa Pompillius'a gelince, Etrüskolog Otto Wilhelm von Vacano *Die Etrüsker in die Welt der Antike* adlı kitabında (A. Ayda),

• Numa, büyük organizasyon kabiliyeti ve metodlu çalışmalarıyla tipik bir Etrüsk idi" diye yazar.

Etrüsk tarihi, tahribe uğramamış olsaydı, Etrüsklerin kimlikleri kolayca ortaya çıkacak ve biz *Türkçemizin ve kimliğimizin* kısacası *uygarlığımızın* farkına varacaktık.

İtalya Adı

Bu ad, Aïthalia'dan gelmiş olmalıdır. Bugün İtalya adıyla tanıdığımız büyük yarımadadan, –900'lerde, Elba Adası'na gidiliyor ve oradan maden çıkarılıyordu. İşte bu dönemde, bu adaya maden çıkaranlar Aïtahlia, yani Ata Ülkesi demişlerdi (Exposition des Etrüsques, 1992, Grand Palais, Paris).

Bu adı kısaca görelim:

• Pelasglar ve Basqlar, Ata'yı Aita diye seslendirirler.

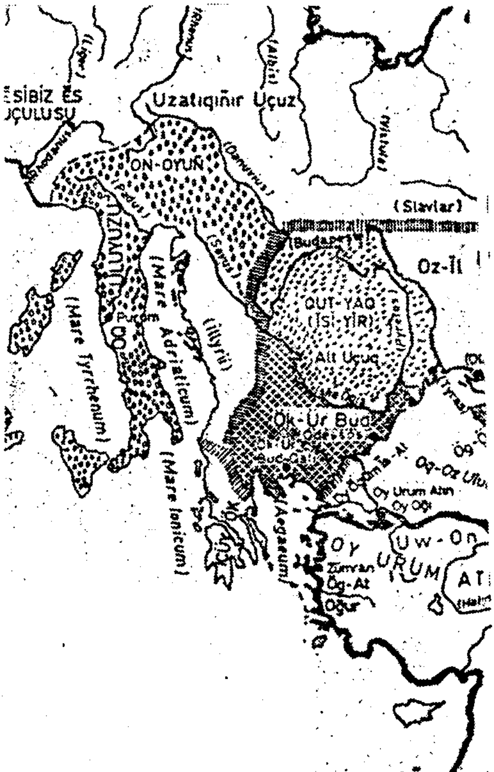
• (İ) ia eki, Franc/ia, Bulgar/ia, Aleman/ia, Belg/ie, Türk/ie... gibi Arapça sanılır. –900'lerde Araplar mevcut değildirler. Bu son eki Ön-Türkçedeki ierüü fiilinde, sahip olmak(360) fiilinden gelir. Bu halde, "Aïtalia" kelimesinin sonundaki ek –yalnız başına– Ön-Türkçenin varlığını, yalnız İtalya Yarımadası'nda değil, bütün Batı ülkelerinde ortaya çıkarır.

Bu şartlarda İtalya adının Ön-Türkçe Aïthalia'dan geldiğini kabul etmek gereğindeyiz.

Son sözü, ilk büyük Etrüskolog Raymond Bloch'a bırakalım:

• Etrüskler Türk idiler... (A. Ayda.)

İtalyan mutfağının tanınmış yemeği Ravioli, Anadolu'da "Tatar böreği" diye tanınmış olan Tatarca adıyla Pelemeç'ten başka bir şey değildir. Bu da Etrüskçenin, Tatarcayla kolayca anlaşıldığının bir öteki delilidir.

Etrüskler çağında,

- Balkanlar,
- Ege Bölgesi,
- Yunanistan,
- Anadolu.

(361)

K. Mirşan'ın Etrüsk uygarlığı konusunda vermiş olduğu özet:

Piacenza-Settina'da bulunmuş olan bronz yazıt (s.60) bize Etrüsklerin o çağdaki Avrupa halklarını ne derece sıhhatla belirleyebildiklerini gösteriyor. Hakikaten, Ëzüy Ëditiz Unult-Oñunudut (yadigâr edilen şey pusuladır) Yazıtı'ndan, Etrüsklerin pusulayı bildiklerini öğreniyoruz.

Ub-Uçul Ëliçiz Onutuz (hanlık mevkiyi âlâsının insan iyileştiricisiyiz) ve Ësiç Ësisinit Ësiç Ëliçiz Otunutuz (nam-ı muteberimiz insan doktorluğudur) cümlelerine göre tıp da yüksek bir seviyede bulunuyordu. Kap-çanak, anahtar, ayna, silah imalatı ve heykelcilik ve resim sanatında da Etrüsklerin çok ileri bir seviyede bulunduklarını görüyoruz. Bıraktıkları türbeler ve resmini yaptıkları binalar onların inşaat alanında da söz sahibi olduklarını gösteriyor.

Etrüskler bugünkü demokratik tertiplerin hepsine sahip idiler. Aşağıdaki deyimler bunu ispat ediyor:

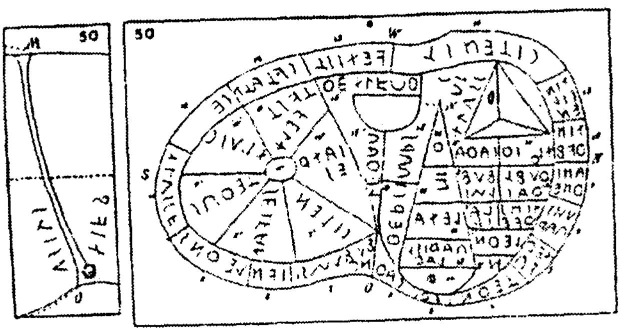
Oyul Altı Üy (Büyük Millet Meclisi).
Oyunut (milletvekili), Oyunuç (kadın milletvekili).
Alturuñus (erkek bakan), Alturuç (kadın bakan).
Op-Oy Orunuçus Alturuzut (millet meclisi reisi).
Oñutunus (başbakan) veya Oñutunut (bitaraf hal).
At-Ata (cumhurbaşkanı) veya Ata Ësisit.
Atalam Uç Up-Uruyun (başhakim).
Basınıñ Usutul Ap-At Uqusud Oy Oluçuz (jüri).
Ësid Uyusutuluz (sanık).
Ësid Uyutuluy (tebligat).
Uqud Uyusutuluz (mahkûm).
At Usutuzu Ësiltippiz (hüküm tebligatçısı).
Urunuç (mahkeme kararı meleği).
Ësüy (zekâ).
Añıq (anıt), Beñük (anıt).
Ël-Uyusunuz (seferberlik).
Uçudut (askeri bölük).
Oduz (Zafer Tanrısı).
Ësiçiñ-Ëliz (Etrüsk).
Oduyuz (ordu).

Oñudulusunut (general), Oduç (general).
Oduq (asker).
Uçud (vilayet), Uç-Oq Uyuq (vali).
Uyuluy Ant (federal devlet).
Uçuduñ Antız (müstemleke).
Altuç (krallık).
Oñ-Ödüs (para), yani "cari-i devlet".
Ulut (melek).
Uquç (yazı).

SEKİZİNCİ BÖLÜM

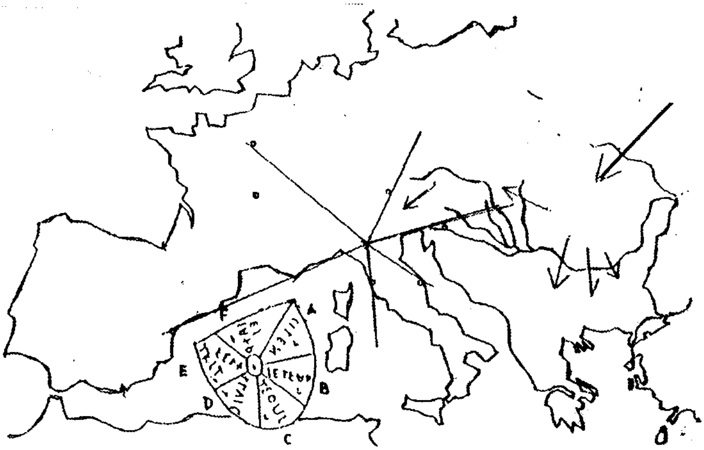
ODUQ-ËL

Glozel'de Ön-Türkler, Vichy kenti, Ferriers sur Sichon'da bulunur. Fransa... –4 bin (Reinach-Mirşan).(362)

Etrüsk, Piacenza-Settina Yazıtı, 1877'de bulunmuştur. Bronzdan 124x66x36 mm.dir. Soldaki yazı arka tarafa yazılmıştır.

Yazıtın sol bölümünde görülen rüzgâr gülüyle, Settina merkez olmak üzere 6 yön gösterilmektedir:

A- 50'lik Innsbrück-Settina-Zagrep açısı.
Usuluçun ("Corpus" yönü) Etrüsklerin İtalya'ya geldikleri yön.
B- 50'lik Zagrep-Settina-Ancona açısı.
Ëziç Ësib Atab (kutsal yön) doğu.
C- 50'lik Ancona-Settina-Livorno açısı.
Ësiçin Ëliz (öz halkımız) Etrürya.
D- 60'lık Livorno-Settina-Valencia açısı.
Oq Uluyuzu (Oq egemenliği), Etrüsklerin yönetimindeki yerler.
E- 70'lik Valencia-Settina-Paris açısı.
Ësibiz Ës Uçulusu (bize tabi liderlik) Glozelliler.
F- 80'lik Paris-Settina-Innsbrück açısı.
Uzatıqungır Uçuz (sonsuz diyar liderlikleri) kuzey kavimleri.

Bu yazıt, "müneccimin fal aracı" sanılmış ve yönler ise "ilahların adları" diye değerlendirilmişlerdir.

Etrüsklerin, rüzgâr gülünde işaret ettikleri "bize tabi hanlık yönü"nde Glozelliler oturmaktadırlar.

Glozel'in bulunması ve getirdiği sorunlar kısaca şöyledir:

Bize Tabi Hanlık Yönü

Fransa'nın güneybatısındaki Vichy kentinde, Glozel'de 1924 yılında iki yazıt bulunmuştur.

Bu iki yazıtın tarihinin tespitinde, yazıtlarla birlikte, topraktan çıkan, vazo, ok uçları gibi çeşitli eşyalardan faydalanmak istenmiştir. Fakat, vazolar ve ok uçları gibi birbirinden çok uzak dönemlere ait olan bu eşyalar, tarih tespitinde büyük bir kargaşa yaratmıştır.

Başlangıçta, –12 bin diye ileri sürülen tarih, –8 bine çıkmış, nükleer fizikle yapılan testler –700'den 18. yüzyıla kadar çıkan çeşitli tarihlerle ortalığı daha da karıştırmışlardır.

Büyük sorun, yazıların, Fenike yazısına benzemesine rağmen bir türlü okunamamış olmasıdır.

Son defa 1977'de, elektronik beyne başvurulmuş, Baskça, Çince, Fin-Oğur grubu ve Iberiq dilleriyle yapılan kıyaslamalar hiçbir sonuç vermemiştir (görüldüğü gibi Fin-Oğur grubunun esas dili olan Türkçe gene kenara itilmiştir).

İleri sürülen iddialardan bazıları şunlardır:

• "Işık daima doğudan gelir" fikrine karşı olanlar, tarihin karanlıklarında, Batı'da doğmuş bir üstün ırk bu yazıyı bulmuş; fakat sonraları bu ırk dağılmış ve yazısı unutulmuştur... denmiştir ya da

• yazı Batı'da icat edilmiş ve buradan dünyaya yayılmıştır diye düşünülmüş

• Fenike yazısını bilen bir arkeolog tarafından hazırlanan bu yazıtlar toprağa gömülmüşlerdir şeklinde ısrar edenler olmuş.

Ve en son iddia da,

• Magdalena döneminde bu yazının bulunduğu ve ortadan kaybolduğu, 12, 10 bin yıl sonra Doğu Akdeniz'de yeniden ortaya çıktığı şeklindedir.

Etrüsk Öncesi ve Baykal-Lena Köken

Yukarda sözü geçen iki yazıta J.P. Adam'ın *Le Passé Recomposé* başlıklı kitabında rastladığımda, onların mutlak surette Ön-Türkçe

olduklarını düşünerek hemen 14 Ekim 1988 tarihinde K. Mirşan'a yolladım; kısa süre sonra telefon ettiğimde, ilk yazı çoktan okunmuş ve K. Mirşan ikinci yazıta başlamıştı.

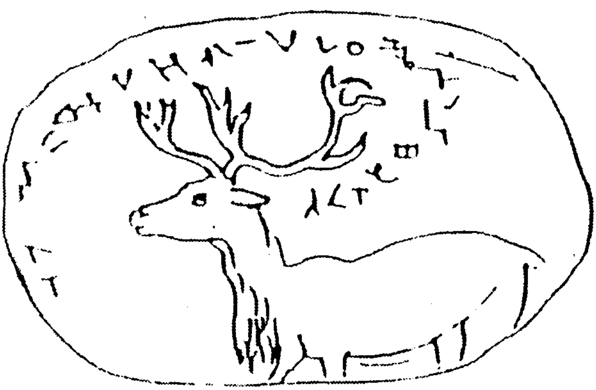
Yazıtın kolayca okunması, onun çok karşılaşılan Baykal-Lena yöresindeki yazıyla yazılmış olmasındandı.

K. Mirşan'dan aldığım 25 Ekim 1988 tarihli mektupta, her iki yazıt konusunda geniş, analitik açıklamalar bulunuyordu. K. Mirşan'ın Ëlitilim-Ës ve Ub-Oş (yüce konfigürasyon-ruhların geçtiği, toplandığı yüce yer) adını verdiği bu iki yazıt konusundaki ayrımlı açıklamalarını, evrensel uygarlık tarihindeki büyük önemi nedeniyle olduğu gibi aldım.

Glozel yönünü gösteren "pusula"ya aldanıp, Etrüsklerin, Glozel'den daha eski olduğu sanılabilir... Tarihi gerçek bunun tam tersidir.

K. Mirşan'ın sayısı 1994'te 370'e varan yazıtların damgaları arasında yapmış olduğu kıyaslamalarla, Glozel'in Etrüsk'ten daha önce olduğunu ortaya çıkarmıştır.

İlk yazıt olan "Galet Glozelien" diye tanınan yazıt, el büyüklüğünde cilalı taş üzerine yazılmıştır. Zaten "galet" (gale) bu tür taşı ifade etmektedir.

Ësilim Ës Oduq Ëlin Uqus Ël-Ëliñ Añu Uç-Uçu Oz Öz Ëb-Ës Ul...

Anayurdumuz sakinlerince (Ësilim Ës); "Muzaffer Ël" (Oduq Ël); olarak bilinen halk-halkının, yani Etrüsk halkından olan Glozel halkının (Uqus Ël-Ëliñ); mensup (Añu); devlet teşekkülüne (Uç-Uçu Oz); mahsus (Öz); yazı (Ëb Ës Ul).

ËSİLİM ËS ODUQ ËLİN UQUS ËL-ËLİÑ ANU UÇ-UÇU OZ ÖZ ËB-ËS UL

Ësilim Ës Oduq Ëlin Uqus Ël-Ëliñ Anu Uç-Uçu Oz Öz Ëb-Ës Ul

Bu taşın içeriği bize, aşağıdaki bilgileri vermektedir:

- Glozel'de yerleşmiş olan Ön-Türkler, kendilerini Oduq-Ël, yani "muzaffer halk" diye adlandırmaktadırlar.
- Bu metinde bulunan "B" damgası, Orta Asya'da bu damganın ilk doğduğu dönemde görülen "E" şeklindedir.
- Bu da bize Glozellilerin, Etrüsklerden önce olduklarını gösterir.
- Yazı karekteri Glozellilerin Baykal-Lena kökenli olduklarının ifadesidir.
- Añu (angu) kelimesi, "devlet" denilebilecek bir siyasal teşekkül halinde organize olduklarının delilidir.

Glozellilerin Etrüsklerden daha eski olduklarının bir öteki delili, On damgasıdır.(363)

Ulukem'de, Sülyek Köyünde Bulunmuş Olan Yazılı Kaya Resmi

Glozel'de kullanılan bu damga, yukarda Ulukem-Sülyek petroglifinde σ şeklinde görülmektedir.

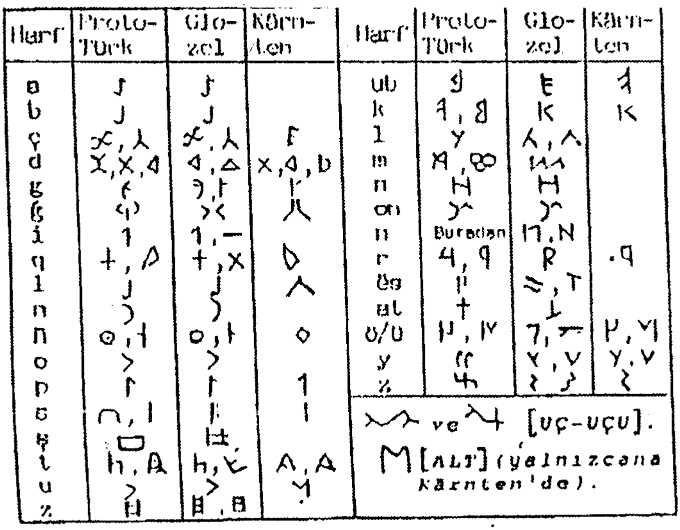
Etrüsklerde önceleri "O" şeklinde olan "On" damgası sonraları Etrüskçede "S" harfi olmaması nedeniyle "◊" şeklinde kullanılmıştır.

Bir öteki önemli nokta, Kärnten'deki "◊" damganın "O"dan türemiş olması, gene Glozellilerin Kärnten'den de daha eski olduğunu ortaya koymaktadır.

Glozel yazıtlarındaki damgaların çoğunluğu, Ulukem ve Baykal-Lena yazıtlarının damgalarının aynıdır. Bu da, Glozel'e gelen Ön-Türklerin bu yöreden geldiklerinin delilidir.

Glozel'e, Ön-Türk göçmenlerinin ilk geliş tarihi Reinach-Mirşan tarafından –4 bin olarak verilmiştir.

Ëb-Ësis Yazıtı, insan yüzlü kül kabının tarihinin yaklaşık –2500/2000 diye düşünülmesi, Glozellilerin bu yörede, önce bağımsız olarak 1500 yıldan fazla, ondan sonra da Etrüsklerin sömürgesi olarak yaşamış olduklarını gösterir. Yazılı tablet sayısının 3000 oluşu, bu uzun sürenin tatmin edici delilleridir.

(364)

Proto-Türk (Ön-Türk) Glozel ve Kärnten damgalarının harf halinde birbirleriyle kıyaslanmaları.

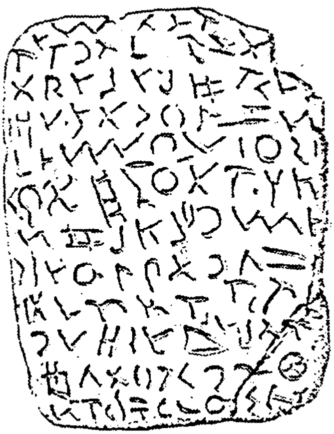
Glozel'de, Ön-Türklerin karakteristiği olan Ateş Kültü'nün varlığını buna ait "düşünce sistemi", "dünya görüşü", kısacası mistik felsefesiyle olduğu gibi görüyoruz.

Bu konuda bize tam bilgiyi veren Ub-Oş=Yüce Konfigürasyon Yazıtı'dır.

Bu yazıtın içeriği, Orta Asya'da İsiz Oyıbız Qul (rahip) tarafından Miran Yazıtı'nda okuduğumuz fikirlerin aynını vermektedir.

Tektanrı kavramını içeren metnin önemi nedeniyle K. Mirşan'ın *Alfabetik Yazı Başlangıcı* adlı kitabından bu bölümü olduğu gibi alıyoruz:

Ëlitilim Oy1
Uqus Us Ululun Ësil2
Ulu Ës. Oş Buy Oy Uruq3
Ëm Ësil, Onun Uq Oy Uyunus.4
Ës Ëziñis Uyus Ëm Ögül,5
İtüy Ës Uqusuñ Oz Öz Uçusu,6
Ögüm On-Onul; Ök-Ub-Oşun7
Ësilin Uqusup Oñ Uyusu8
Ulu Ës-Ësü Onul Uqus9
On Ël Ub-Od Uyusun Oyun,10
Oquñ Onun Oğ Onun Uqul Oş İk
Ögül Oz Oñun Ësis Ozu Ësin12

Ëlitilim Oy	Nakletmekte olduğumuz şey	nakletmekte olduğumuz, ruhun
Uqus Us Ululun Ësil	kommünikasion hakkındaki	öteki dünyaya geçmesi için
Ulu Ës.	süper kondisiondur	gerekli üstün şartlar hakkındadır.
Oş Buy Oy Uruq	"Konfigürasion şartlarını tespit etme"	Ruhların buluştukları yerin
		şartlarını tespit etme
Ëm Ësil,	anlamında olmak üzere,	anlamında olmak üzere,
Onun Uq Oy Uyunus.	kozmik dünyaya intisap etmek için,	Tanrı beldesine geçmek için
	ölüm hakkında verilen izahattır.	ölüm hakkında verilen açıklamalardır.
Ës Ëziñis Uyus Ëm Ögül,	Yani, ruhunu takdis etmek için,	Yani, ruhunu kutsama için,
	ölüyü methü-sena etmek ve bu şekilde	ölüyü övmek ve bu şekilde
İtüy Ës Uqusuñ Oz	onun özünün uçması suretiyle	onun özünün uçması suretiyle
Öz Uçusu,	(Öz Uçuşu), ruhunun impulziv olarak	ruhunu ilahi bir "itişle"
	öbür dünyaya geçirmek; öyle ki,	öbür dünyaya geçirmek; şöyle ki,
Ögüm On-Onul;	o kozmosta kozmoslaşabilsin.	o Tanrı'yla özdeşleşsin.
Ök-Ub-Oşun	Bu şu demektir: Yüce konfigürasion	Bu şu demektir: Ruhların geçtiği
Ësilin Uqusup Oñ Uyusu	denilen yere muvaffak bir ölümle,	buluştuğu yere başarılı bir ölümle
		(halkına iyi
		hizmet etmek başarısını göstermiş
		olan ölü)

Ulu Ës-Ësü Onul Uqus	"kozmik" olabilmek üzere, erişme	Tanrı ile özdeşleşebilmek üzere erişme
On Ël Ub-Od Uyusun **Oyun,**	ve bu sebeple, On halkı ölülerini yakmak istemektedirler.	ve bu sebeple, On halkı ölülerini yakmak istemektedirler.
Oquñ Onun Oğ Onun Uqul Oş İk	Erişilen bu yere "kuantlar halinde kozmik kişiler kozmosu"	Erişilen bu yere "Ruhun öteki dünyaya geçmesi için gerekli değere sahip olduğu"
	denmektedir ve dual halde bir konfigürasiondur (Oş İk).	Tanrı beldesine layık kişilerin, Tanrı beldesi demektir ve
Ögül Oz Oñun Ësis	halkın methü-senası ile geçmeye	halkın övgüsü sayesinde geçilen yer olan,
Ozu Ësin	muvaffak olan ruhların geçtiği yer.	ruhların geçtiği yere (Tanrı beldesine) çift halde geçmiştir (Ön-Türklerde tek yoktur, her şey çifttir).

Ot-Oz askeri: Ateş Kültü ve tektanrı kavramı bölümünde görmüştük.

Ot-Oz inancına göre, Ot'tan, ateşten, Oz'laşarak şekil değiştirerek "yeryüzü kişisi", gene ateşle yanarak şekil değiştirip, Tanrı beldesi kişisi olunuyor.

Bu paragrafta, evrensel kültür bakımından çok önemli nokta tektanrıya inanılır olmasıdır, tarih –6. yüzyıldır.

Daha önce, tektanrı inancını dolaylı olarak "kutsama töreni" adlı petroglifte görmüştük, tarihi –8 bin idi... Ufak bir hesapla, bu inanç Ön-Türklerde 7400 yıldan beri süregelmektedir.

Bu inanç, yavaş yavaş siyasi egemenliği kaybetmeleri, Orta Asya'da yeni kurulan devletlerin dünya görüşleriyle etkili olmaları sonucu, İsa'dan sonraki dönemlerde ve özellikle Türük Bil'in dağılmasıyla, bozularak "şamanlık" halini almasıyla tanınmaz hale gelmiştir.

Miran kenti, bugünkü Çince adıyla Tun Huang, Ön-Türkler zamanında Oq-Onım Oğ devletindeki İb-İs Bolıq'lardan biriydi. İb-İs Bolıq, "Ateş Kültü ve tektanrı" kavramı ve törelerini öğreten okul zamanının "üniversitesidir".

Ateş Evi-İb İs Bolıq(365)

İb=düzen; İs=his, düşünce; Bolıq=site... His ve düşünceyi düzene sokan site... "Üniversite"... Çünkü, o dönemde evrensel bilgiler ancak Tanrı-varoluş-ölüm-yeniden doğuş bu sitelerde veriliyordu ve ilk din kitabı o Altı Yarıq Tigin bu sitelerdeki bilgilerin yoğunlaşmasıyla doğmuştu.

Cesedin yakılmasına At-Otuq, ateşe urulduğu yere İb-İs Bolıq denir. At-Otuq, namın yakılması, "bilinen kişi"nin yakılması demektir. Bolıq ise, site demektir.

İb-İs Bolıq deyimi iki anlamı ifade eder.

- "Tertipli olarak düşünme yeteneği kazandıran site" yani üniversite,
- "Ölen kişilerin canlarının Öz-İçiş'e geçmelerini sağlayan kuruluşu bulunan site", yani
- Ateş Evi Site'si...

(İb=düzen, İs=düşünce, Bolıq=site.)

Isız Oyıbız Qul (yani rahip) tarafından yazılmış olan bir Ateş Evi Yazıtı'nın ve Altı Yarıq, Tigin'in, Orta Asya'da Miran kentinde bulunmuş olması, bu kentin Ïb-Ïs Bolıq'lardan biri olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu kentte bulunan Min Üy'ün (bin ev), aynı zamanda bir üniversite kenti olabileceğini de gösteriyor.

Turpan'da (Turfan) bulunmuş olan ve başlangıcını aşağıya almış olduğumuz yazıt, bu kentin de bir Ïb-Ïs Bolıq olduğunu göstermektedir:

"Ub Ozulun'da İyime Öküp, Oğ-Urulunın İyime, İç Etür Ölüg Omun Uçuqun Ata-Oğa Urın Ërde-Ëbi..."

Bu uzun metin bu kentin yalnız bir Ateş Evi olduğunu değil, Ön-Türklerin dini kavramlar üzerinde yoğun düşünmeleri sonucu Astro-Fizik ilmine el attıklarını da göstermektedir.

Nitekim, Turpan kenti, üniversitelerinde astro-fizik öğrenimi yapılan önemli bir ilim merkeziydi. Turpan'ın batısındaki yar nehirciğindeki Yar-Hoto harabelerinde pek çok fizik metni bulunmuştur (bkz. astro-fizik bölümü).

Ateşe Vurulma Kuralları(366)

Güneş Kültü'nde, Buğ'un takdis merasimiyle Bu, han, kral sıfatını aldıklarını gördük.

• Bu'nun ölümünde, halkı toplanıp, kendilerine gerçekten bir "kul ve köle" gibi hizmet etmiş olup olmadığına karar verir.

• Eğer karar müspet ise, yakılma şerefine ve bu şerefle Tanrı'ya geçme hakkını kazanmıştır.

• Her "Bu", her han, Qağan, Tanrı'ya ozar diye kural yoktur.

• Halk, ona Bu yani muhteşem unvanı da tanıyabilir; karar müspettir. Müspet karar aldıktan sonra "yakılma ateşi"nin,

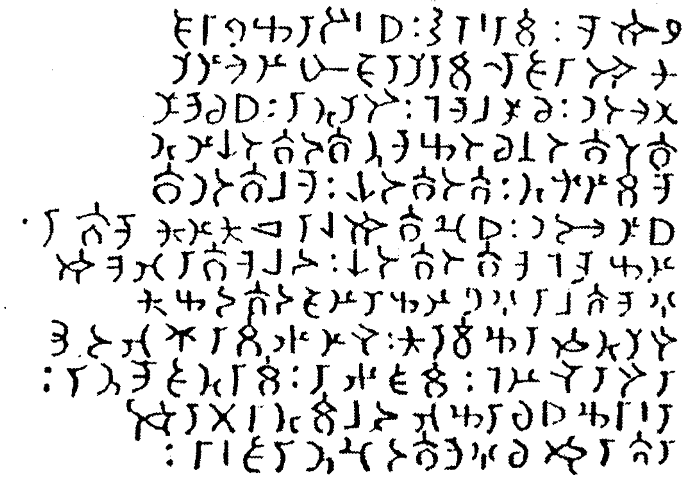
• halk tarafından,

• Tanrı adına yakılması,

• halkın kendisi için dua etmesi ve

• mezarın *Bengü,* yani anıt-taş dikmesi lazımdır.

Bu motif Proto-Türk inancının esasını teşkil ediyor: Yazıtların pek çoğunda aynı konunun işlenmekte olduğunu görmekteyiz (K. Mirşan, 1993, s.71-78). Burda biz bu yazıtlardan d.ö. 519'da Tun-Huang'da yazılmış olanı üzerinde duralım:

İyim Oñ Bïsinç, Ay Sëkiz Yigirmigin, Bïli Ög İçüüñül
Ëd Oñun Ub-Uşuluñup Këlti Uyub Oñuş At Otuqub Ozuñuç.
At Otuq Ötüñ, Bü Ërt At Otuq, Oñ-Altun At-Uyuş Uçun Oyur At Omulıq Ërür Oñtı; Özüñ-Apañ At Otuq Ol Oñtı.
Oq-Oñım Oğıñ Atlığ Yüzlüe Ot-Oz İr Këlt İmiz Bir-Ökün Bïş Oquñ İkiküp Bëgini Bitigiñüçi İsiz Oyıbız Qul Bitidim Itım Buğuñ Tur İçigisi.

Takviminin Oñ yılının, beşinci ayının, sekiz yirmincisinde (d.ö. 18.5.519), "Beldesinin Kralı olarak Sahib-i Muvaffakı" teşyi olunarak geldi, canlı-ruh olabilmek üzere, namının yakılması suretiyle Tanrı'ya geçebilmesi için.

Ateşte yakılmak suretiyle geçmeye, Bü olarak yakılmış olması dolayısıyla, "muvaffak olarak ölen namın uçurulması" gayesiyle yapılan dua sebebiyle muvaffak oldu; ateşin Tanrımız namına yakılmış olması dolayısıyla muvaffak oldu.

Oq-Oñım Oğıñ isimli halk yüzünün Ot-Oz askeri olarak gelen, bir tek Rabbe inananların beş ordularının beyi hakkındaki işbu yazıyı dinimizin hizmetkârı olarak yazan, Buğun Tur ("Supriority", yani dini kurum) mensubudur.

Tercümedeki, metin gereği "kapalı" diyebileceğimiz cümleleri biraz açalım:

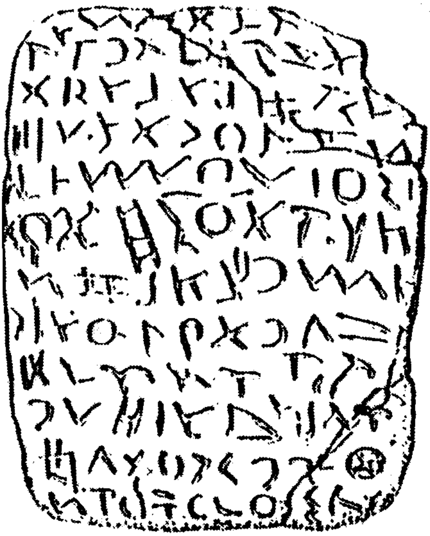
• Beldesinin kralı olarak sahip olduğu başarı münasebetiyle yapılan törenle geldi.

Canlı-ruh: Ön-Türk inancında ruhun *ölmediği* kabul edilmektedir ve de ruhun ölmemesi için, cansız olan vücut yakılıyor. Böylece ruh, yakılmakta olan vücudu terk edip çıkıyor, Tanrı'ya "uçuyor".

Bu, muhteşem demektir. Yakılma ve başarı eleman ve kavramlarını inceleyelim:

• Bu olduğu için yakılma hakkına sahip oluyor.
• Bu olabilmek için "halkına iyi hizmet etmesi" gerekiyor.
• Halkına hizmet "başarı" diye adlandırıyor.
• Halkın duasını almak "başarı" kabul ediliyor.
• Tanrı'nın namına ateş yakılması "başarı" sayılıyor.
Tanrı'nın ateşiyle yanmak gene "başarı" olarak kabul ediliyor.

Ëlitilim Oy ya da Ub-Oş
(Yüce Konfigürasyon) Yazıtı'nın Transkripsiyonu

1 Ëlitilim Oy

2 Uqus Us Ululun Ësil

3 Ulu Ës.
Oş Buy Oy Uruq

4 Ëm Ësil,
Onun Uq Oy Uyunus.

5 Ës Ëziñis, Uyus Ëm Ögül,

6 İtüy Ës Uqusuñ Oz Öz Uçusu,

7 Ögüm On-Onul.
Ök, Ub-Oşun

8 Ësilin Uqusup Oñ Uyusu

9 Ulu Ës-Ësü Onul Uqus,

10 On Ël Ub-Od Uyusun Oyun.

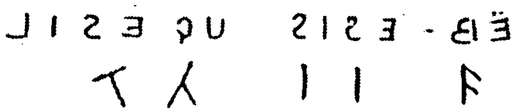
11 Oquñ Onun Oğ Onun Uqul Oş İk,

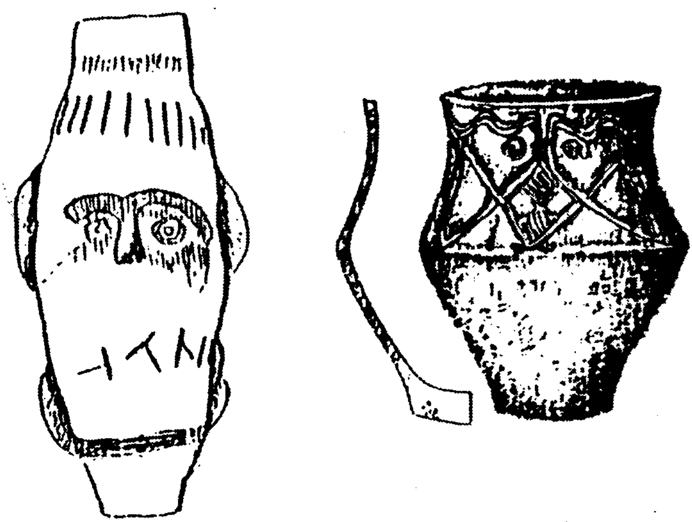
12 Ögül Oz Oñun Ësis Ozu Ësin.

İlerki Glozel dönemine ait Uç (Lider) Yazıtı, Glozellilerin "Asya kökene dayandığı ve Anadolu Ön-Türkleriyle akraba" olduklarını göstermektedir.

Yazıtın okunuşu şöyledir:(367)

Ëb-Ësis Uç-Ësil=Hatırlanan lider... hatırlanan yani ölmüş olan lider (kral).

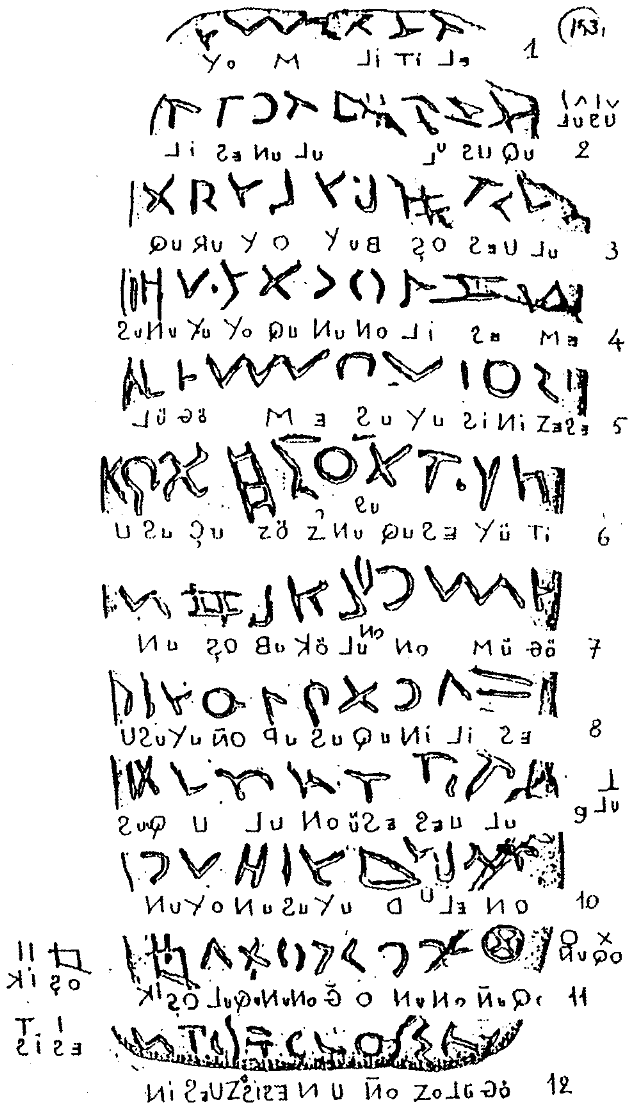

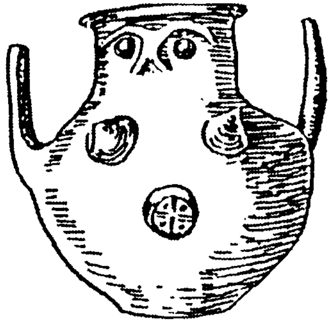

Toprak kabın değişik bir şekilde işlenmiş olan *yüzü,* Asya'yla olan bağlılığını ortaya çıkarmaktadır.

• Yüz, ağızsız; kaşlar, kalın ve buruna bağlıdır.

• Bu tür figürcüklerin varlığını V.A. Masson, dördüncü binde Türkmenistan'da Ilgınlı Tepe var olduğunu ortaya koymuştur (V.A. Masson, l. Doss. d'archeo, No. 185, 1993, s.22).

• Aynı yüzü, Troya'da çömlek üstünde görmekteyiz (G. Thomson-C. Üster, *Tarih Öncesi Ege I*, Payel, İstanbul, 1988, s.309). Ayrıca, Göbek'e Ön-Türkçe bir damga oturtulmuştur ki, Tört Oq Oñ diye okunur.

(::)=tört; (+)=Oq; (O)=Oñ (ong).

Buna göre, Glozel'e gidenlerden bir kol yol değiştirip, Batı Anadolu'ya yerleşmişlerdir.

• Aynı türden biraz değişik bir figürü, Doğu Anadolu'da, Erzurum'da 4/3. binlerde Sakyar'daki (Pulur) Karaz kültüründe görüyoruz. Ağız ve yanakların normal anatomik insan yüzüyle ilgisi yoktur... (H.Z. Koşay, Erzurum Çevresi Dip Tarihi, TKAE, Ayyıldız, Ankara, 1984). Bir petroglif olabilir. Fakat, hareket noktası itibariyle öteki kaplarla eşlik ifade etmektedir. Unutmayalım ki, Doğu Anadolu'da –7. binlerde yazı doğar ve –3 binlerde (en geç) Isub-Ög yazı okulu oluşur.(368)

Oduq-Ël, "devlet" anlamına Uç-Uçu diyorlar ki, bu ad Ön-Türkler tarafından "devlet" anlamında kullandıkları ilk addır; Bu da bize, Glozel tarihinin eski bir tarih olduğunu gösterir bir öteki delildir.

Glozelliler krallarına yanız uç; "lider" sıfatı yanında, onlara saygılarını birkaç şekilde daha ifade ediyorlardı.(369)

• Ög-Ës, yani majeste, haşmetmeap unvanını kullanıyorlardı. Öldükten sonra da,

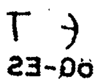
• Us-As diye anıyorlardı... Us-As, yani "asılı, asılmış majeste!.. Anlamı, "kozmosa, Tanrı beldesine asılı", "Tanrı beldesinde ölümsüzlüğe kavuşmuş..."

• Ayrıca, onları anmak için *büst*'lerini de yapıyorlardı.

"Kozmosta asılı kalma" haline

• Oz Ësis Uqu, "Oz'ma, Tanrı'yla özdeşleşme hatırası" diyorlar.

Bu kavramları yazıtlarda görelim:(370)

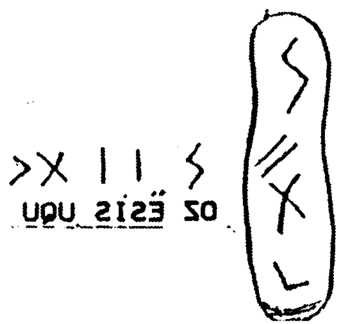

Ög Ës=Majeste

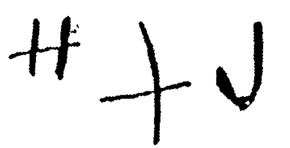

Us As

Oz Ësis Uqu

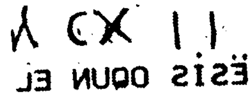
Ub-Oq Uş
Yüce Oq
Majesteleri

Oduq-Ël'in, Oq ve On'lardan oluştuğuna ait iki yazı daha...(371)

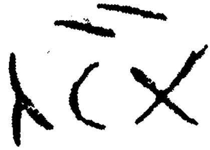
Kozmik.
Tanrı beldesinden

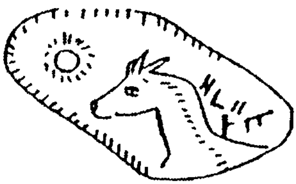
On

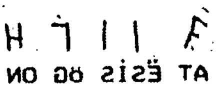

Ësis
Oqun Ël.
Hatırlatılan şey
Oq halkı.

Oduq-Ël, Hayvanlara his ve düşüncelerini ifade etme hakkı tanıyordu(372)

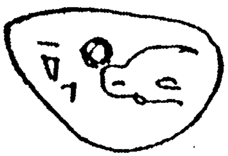

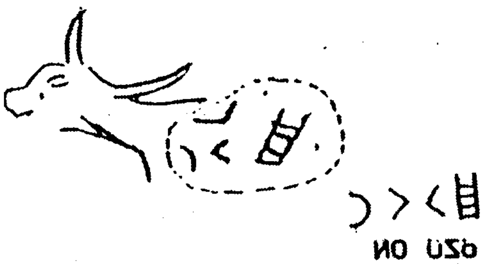
At Ësis
Ög On.
At denen
sitayişkâr.

Ës Aru At.
Koşa at.
Es Aru: At
Fransızca se hâter;
Latince se-cedo;
Tatarca isirü
(aklı başından gitme, sarhoş olma).

Ul Ëdis.
Uluma.
Latince ululare; Fransızca hurler:Ulumak.
Luu=yırtıcı hayvan, kurt.

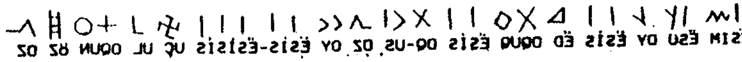

Özü On (ehli).

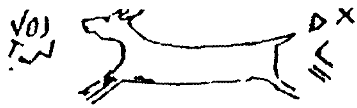

Ësim Ësü Oy Ësis Ëd Oquq Ësis Oq-Us Oz Oy Ësis-Ësisis Uç Ul Oqun Öz, Oz.

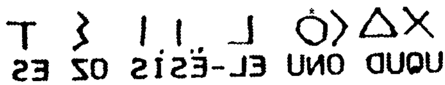
Ësim Ësü (hatıralarını); Oy Ësis Ëd (yazarak); Oquq (anlatan); Ësis Oq-Us (işbu vücudun); Oz Oy (öbür dünyaya geçmesi düşüncesi); Ësis-Ësisis Uç (ruhunun uçmak suretiyle); Ul Oqun Öz (komünikativ kuant haline geçmesidir –ruhunun öbür dünyaya geçecek değer halini almasıdır–).

Uqud Oñu *Resmin konusu*
Ël-Ësis *çıkartmaktır*
Oz Ës. *geçişi.*

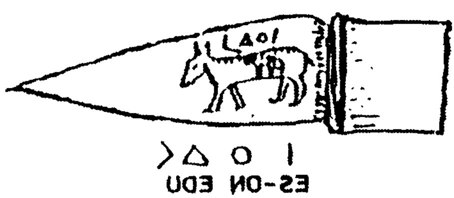
Resmin konusu ifade etmektedir geçisi.

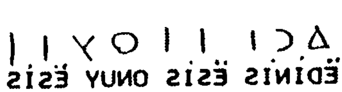

Ësis Oyud. *Koku alma.*

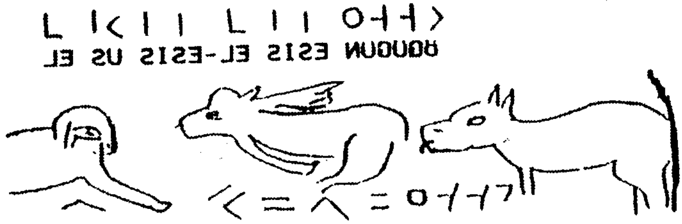
Ës-Oñ Ëdü
gebelik

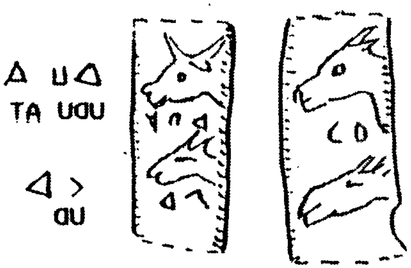

Ëdinis Ësis Oñuy Ësis.
(Yavru) edinme muvaffakiyeti.

Ögügüñ Ësis — *Saygın,*
Ël-Ësis Us — *baştan çıkaran ("elicit") vücut gibi,*
Ël — *popülasion.*
Ögügüñ Ësis (Guenon, Fransızca).

Udu At.	*Udu.*
Dişilenme.	*Dişilenme.*
Ud	
Dişi.	*Udu.*

Glozel yazıtlarındaki damgaların çoğunluğu, Ulukem ve Baykal-Lena yazıtlarının damgalarının aynıdır. Bu da, Glozel'e gelen Ön-Türklerin bu yöreden geldiklerinin delilidir.

Ayrıca Glozel'de,

• Hem Oq'lar, hem de On'ların bulunuşu,

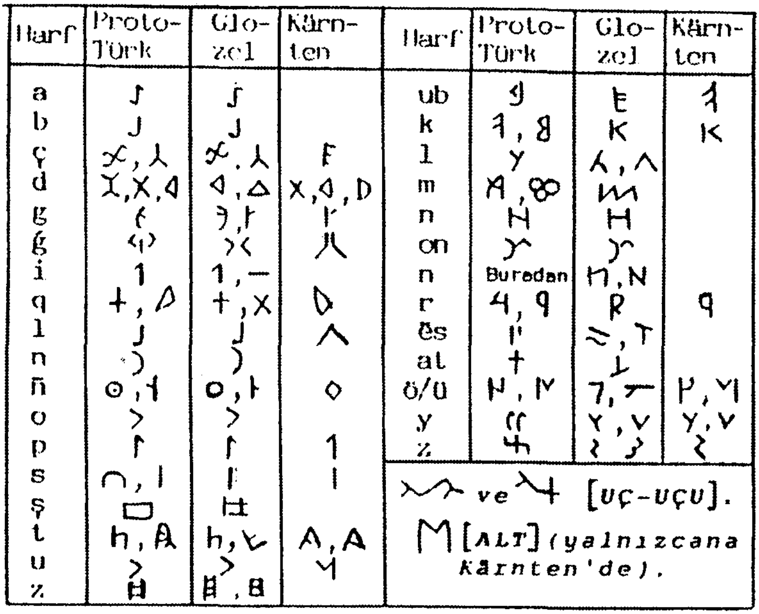
• Glozel'in "ilk ve geç" dönemleri tanıması, buraya göçlerin değişik dönemlerde ve birden fazla olduğunu meydana çıkarmaktadır.(373)

Glozel'e ilk gelen "göçmen" Ön-Türklerin tarihini –4 binler olarak düşünmekteyiz. Bunu iki noktaya dayandıyoruz:

• Yazı Val Camonica yazısına nispetle ileri bir seviyededir.

• Kamunlar, Alplerde yazılarıyla ortaya çıkışları, 5. binlerde olduğuna göre, Glozel için -4. binleri tasarlayabiliriz.

Yazıtların sayısının 3000 civarında oluşu da Glozel'de 1000 yıl kadar kalınmış olduğuna delalet edebilir.

(374)

Ön-Türkçe harflerin, türev diller arasında kıyaslanmaları:

Harf		T	V	G	K	E	Harf		T	V
»	B	+	+	+	−	−	+	Q	+	+
ϒ	C	+	−	−	+	+	γ	L	+	+
λ	Ç	+	+	+	−	−	1	P	+	+
▶	D	+	+	+	+	+	ǀ	S	+	+
ľ	G	−	−	+	+	+	ʌ	T	−	+
)(	Ğ	)ǀ(	+	+	+	−	>	U	+	+
ᒉ	K	+	+	−	−	−	ᛊ	Z	−	+

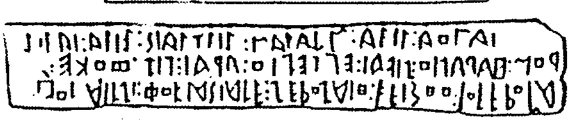
(375)

T=Proto-Türkçe; V=Vinça; G=Glozel; K=Kärnten; E=Etrüsk.

DOKUZUNCU BÖLÜM

LİMNİ-LEMNOS ADASI'NDA ÖN-TÜRKLER(376)

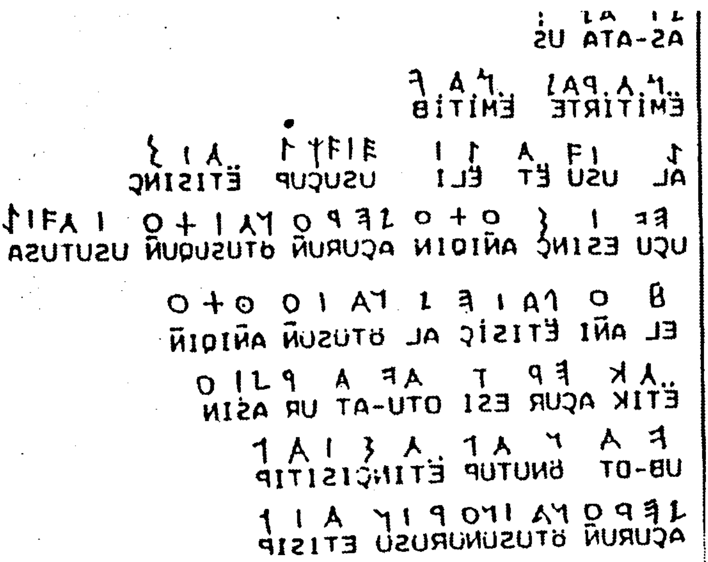
As-Ata Us
Ëmitirte Ëmitib Al Usu Et Elik
Usuçucup Ëtisinç Uçu Ësinç
Anıqın Açurun Ötüsüqun
Usutusa.

Ël Anı Ëtisiç Al(uç) Ötüsün Anıqın
Etik Açur Esi Otu-At Ur Asın Ub
Otuķ Örütüp Ëtinçisitip Açurun
Ötüsünürüsü Ëtisip

Anıtın kaidesindeki bu yazıtı kaydedip geçiyoruz.

Han vekilini Tanrı'ya mal etmek için ayinle göğe ulaştırılan hanın heykelini açışım onu Tanrılaştırmak içindir.

Milli hatıra edilen göğe geçiş anıdını açma dolayısı ile ateşte yakılma ziyafeti, onun mukaddes ateş vasıtasıyla işbu açılışta göğe geçebilmesi için verilmiş bulunmaktadır.

Yukarda görülen yazıt, Limni Adası'nda "Kaminla"da bulunmuştur. Önce Grekçe okunmak istenmiş, fakat hiçbir sonuç alınamayınca – Türkçe hariç– aklagelebilecek bütün dillere, Ermenice, Dravitçe ve en son Koptça'ya başvurulmuştur.

Daima çıkmaza saplanan yazının, Etrüskçeye benzemesi nedeniyle,

• Etrüskçe olduğu ve

• Kyme alfabesiyle yazıldığına karar verilmiştir. Akademik ortamlar daima bu kanaati kabullenmişlerdir. Bu konuyu Etrüsklerde incelemiştik.

"Bilinmeyen bir dilde" yazılmış olduğu sanılan bu yazıt,

• Ön-Türkçedir. Yukarda okunuş şekli ve transkripsiyonu görülmektedir. K. Mirşan'ın vermiş olduğu tercümeyi şu şekilde toparlayabiliriz.

• "Tanrı'ya erişmesi için, ayinle göğe ulaştırılan han vekilinin heykelini açışım, onu Tanrılaştırmak (Tanrılaştığını ifade etmek) içindir.

Ulusal hatıra olarak kalacak olan bu, göğe geçiş anıtını açma dolayısıyla yapılan 'Ateşte yakılma ziyafeti' onun, kutsal ateş vasıtasıyla ve bu açılış töreniyle göğe geçebilmesi için verilmiş bulunmaktadır."

"Ateşte yakılma ziyafeti" denen tören ya da ayin, han'ın vücudunun yakılarak Tanrı'ya erişeceği, Tanrılaşacağı, ölümsüzlüğü elde edeceği için, tam anlamıyla büyük bir ziyafet veriliyordu.

Bunu Etrüsk etkisiyle, Roma uygarlığında Orgie (orji) olarak gördüğümüz gibi, İslamiyette ölümden sonra verilen yemek âdetinin Ön-Türklerden geçmiş olduğunu düşünmekteyiz.

Anadolu Türkçesiyle, bir yazıttan bazı sözleri anlayabilmekteyiz:

Al	Kutsal, ateş kırmızısı, "yüksek-gök".
Us	Yüce kat, gök, bugün akıl.
Uç	Uç, en yüksek yer kavramıyla "lider".
Ëtisinç, Ëtisiç, Ëtik, Ëlisip	Et/mek fiilinin çeşitli çekimleri: Edilmiş, edilip, edilerek...
Anıqın	An/mak'tan, anılan'a ait, anıt.
Açurum	Aç/maktan, açılış.
Ot	Od, ateş.

Ön-Türkler, buraya İsi-Yir'den gelmişlerdir. Yazıları, Etrüsk yazısına benzediği için –3. binler düşünülmelidir.

• 1926'da İtalyanlar yapmış oldukları kazılarda Kaminia Yazıtı'nın tunç çağına ait olduğunu ortaya koymuşlardır (G. Ville).

• Anticlides'e göre, bu ada Tyrsenos tarafından işgal edilmiştir. Yazının tamga sistemine ait oluşu, adada birkaç bin yıl önce Ön-Türklerin bulunduğunun delilidirler.(377)

Lemni Adası'nın, Grek işgaline uğraması –516'dır.

Ön-Türk Ateş Kültü, Grek mitolojisine, "yanardağ, Volkan Tanrısı", Hephaistos'u kazandırmıştır. Hephaistos (Vulcanus, Vulcifer, Volcane) Moscylos Yanardağı'nın bulunduğu bu Limni Adası'nda doğmuştur; demircidir, dolayısıyla "demircilerin ustası"dır (M. Grant-J. Hazel).

ONUNCU BÖLÜM

BASQLARIN KÖKENİ

Basqlar ülkesi, Pirenelerden Bişkay Körfezi'ne doğru uzanan, Fransa'yla İspanya arasında sıkışmış bir üçgen şeklindedir.

Basqlarla ilk temasımız etnomüzikoloji yoluyla olmuştur. Seyrettiğimiz bir Basq oyununun, Karadeniz Laz oyunu,

• Heyamola'nın hemen aynı olduğunu müşahade ettik.

Basq müziği üzerine CNRS'te yapmış olduğumuz sistemli çalışmalar sonucu karşımıza geleneksel halk müziğimizin karakteristiği olan

• Aksak Tartılar çıktı.

Bunun üzerine Basq sorunu üzerine eğildik.

Basqların kökeni, bugüne kadar tespit edilememiş, sonunda onların,

• Magdalena döneminden kalmış olacağı fikri kabul edilmiştir.

Basq diliyle,

• Fin-Oğur, Eskimo, Güney-Kuzey Amerindien dilleri arasında akrabalık tespit edilmiş, fakat müşterek köklerin azlığı, bu konuda kati bir sonuca varılmasına izin vermemiştir...

Bütün bu araştırmalar esnasında, Fin-Oğur grubunun "bir kökeninin" Türkçe olduğu düşünülmemiştir (ayrıca G. Dumezil, Keçua dili ile Türkçe arasındaki yakın akrabalığa da dikkati çekmiştir (Entretien avec D. Eribon. G. Dumezil, Gallimard, Paris, 1987).

Basqlarla, Ön-Türkler arasındaki ilişkileri tespit edelim:

San-Sebastien kenti, San Telmo Müzesi'nde bulunan ve 15-16. yüzyıllarında inşa edilmiş olan bir binanın plaketindeki yazı dikkatimizi çekti. Bu konuda bilgisine başvurduğumuz K. Mirşan, Ankara, 26 Kasım 1987 tarihli mektubunda bize şu açıklamayı gönderdi:

"...Içkı Türkistan'ın Hotan kentinin Lop ilçesinden 17 kilometre uzaklıktaki Aq-Sipil (Akkale) kalıntılarında bulunmuş olan

• *Karuşti alfabesiyle Basq yazısı büyük yakınlık göstermektedir.*

Bu alfabe,

• Tabiğaç Ongutu At Oq denen Oğuz kollarından birine aittir.

Karuşti ya da Aq-Sipil yazısının çok önemli yönü, Türkçede sayıların, ne şekilde yazıldıklarını göstermesidir.

Aq-Sipil bugün, Taklamakan'ın kumları içine gömülmüş bir haldedir ve Basqların buralardan gelmiş olacağını düşündüğümüze göre bunun nedeni hemen anlaşılıyor:

...*Kuraklıktan kaçış!..*

Taklamakan Çölü, Karadeniz'den biraz daha büyük olan Uçuğıy Köl'ün kuruması sonucu doğmuştur.

Hotan, bu denizin güneyinde 7200 metre yükseklikteki Karakurum dağlarının eteklerinde bulunur. Tam bir sahil şehri konumundadır. Bugün, Uçuğuy Köl'den kalan bir çatlak içinde, tarım nehrinin zayıf bir kolu olan "Hotan Derya" akar.

Basqların, Uçuğıy Köl'ün güneydoğusunu, yarısına kadar içine alan, buradaki ilk Ön-Türk devleti, Oq Oñım Oğ'un halkından olması gerekir.

Oq Oñım Oğ devletinin kuzey sınırı Oq-Ur Köl'dür. Bugün Gobi'nin devamı olan Çungarya bölgesidir.

Oğ-Ur'un kuzey sahilinde, Urumçi kenti bulunur. Liman şehridir...

Basq dilinde Uruntzi, "göl gemisi" demektir.

Basqlar, Oq Ongım Oğ devletinden olduklarına göre, Oq'lardan gelmiş olmaları düşünülür."

Basq diline bir göz atalım:

• Basqlar, kendilerine Esküal derler. Bu, Ön-Türkçede *egemen halk* demektir. Hemen hatırlatalım ki, Ön-Türkçede daima "yöneten halk, egemen halk, kutsal halk" gibi deyimler kullanılmıştır. Örneğin,

• İskit adı, Uç-Ësig Ël-At, "lider olan halk" deyiminden doğmuştur. (378)

Basqlar, ülkelerine yerleştikleri yere,

• Esküalherri derler. Herri=yeri olduğuna göre, Esküal Herri,

• Esküal Yeri demek olacaktır.

• Basqça, Türkçe gibi *sentetik* ve *bitişgen* (aglütinante) bir dildir.

Etnolojik bulunlara gelelim:

• Basqlardaki en eski masallardan başta geleni Mari'ye (Tataristan'ın kuzeyinde ufak bir cumhuriyettir) aittir.

Mari, genel olarak bütün "ruh"ların kraliçesidir; yer ve doğada her şekle girer: Ağaç, çalı, karga, akbaba olduğu gibi aynı zamanda, fırtına, bulut olabilir.

Fakat esas işi; yeraltında, mağaralar, boşluklar, çatlaklar arasında akan sulara, derelere hükmetmektir, adı Andere'dir... Ana-dere, Büyük Asya mitolojisindeki Ak-Ana... Aynı motifi, Pelaçlarda da görürüz. Fransızcası, "Dame Blnache", "Mère de Cavernes" diye verilir. Sumerlerde de İnanna'dır (İn-ana).

• Mari'nin esas adının *Maya* olduğu tahmin edilmektedir.

• Mari'nin bir kocası vardır, *Maju*... Fakat halk onu Sugoi ya da Sugaar diye bilir, *yılan* demektir. Büyük bir yılandır, *göklerde* oturur; yer toprağını kuyruğunun içine almıştır... Astro-fizikçiler için, "dünyayı kuyruğu içine alan kudret"i, "güneş rüzgârı"nı ifade eder. Güneş rüzgârı da, güneş sisteminin içinde bulunduğu astro-fiziksel bir kudrettir.

• Su, *ateş*, suhar, *alev* (sugin *demirci*) demektir... Öyleyse, yılanın *ateşten* olduğunu düşünebiliriz.

• Mari'nin girdiği şekillerden biri de *ateşten top*'tur.

Mari, bazen çok şık giyinir. Elinde altın bir saray tutar, eteği *kırmızı*'dır. Bu Qazan hanlığını 1496'da kuran Uluğ Han'ın sembolüdür.

• Mari'nin ayakları pek çok halde, "kuş ayağı" şeklindedir.

• Basqların sembolü *kaz ayağı*'dır. Aynı motifi, Edremit'te Kaz Dağı'nda Tahtacıların sembolü olarak görürüz (Kuş ayaklı Mari, Sumerde de bulunur).

• Basqlar, kendilerinin "Dolmen" halkı olduklarını söylerler; Dolmenler, "ruhların *uçması* için" yapılmış platformlardır.

• Basqlar, "Pelasg"lardan geldiklerini iddia ederler ve Pelasg sözünün esas şeklini verirler: *Pelaç, Pelaçak* şahin demektir.

Ön-Türklerde, her kabilenin bir totemi olduğuna göre, bir grup Ön-Türkün de kendilerini "şahin" diye adlandırmış olmaları, geleneklerimize tamamen uygundur.

Bir Karadeniz ilçemizde, uzaktan vadide vadiye anlaşma,

• ıslık dili ile yapılır.

• Basqlar da anlaşmak için ıslık dili kullanırlar.

Lazlarımız, alay mı ediyorsun sorusunu,

- *"Alaytasun?"* diye sorarlar.
- Basqlar da bu soruyu tamamen aynı şekilde sorarlar: *Alaïtasun...*

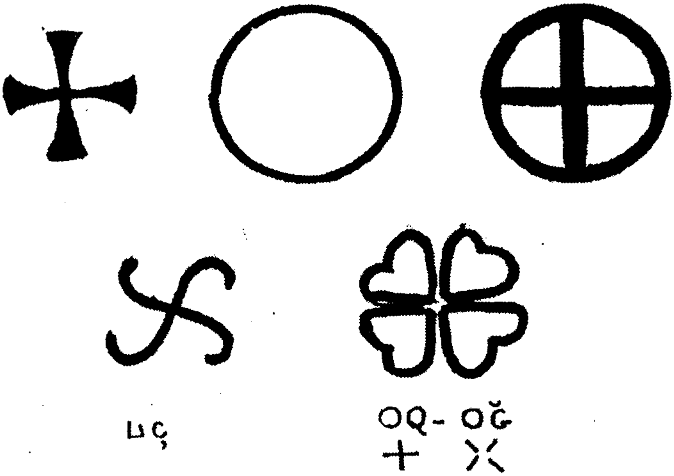
Bazı iddialara göre, Basqlar Karadeniz kıyılarından gelmişlerdir...

Elimizdeki 25 bin sözlü, sözlükte yaptığımız kısa bir tarama sonucu 30 kadar Basqça sözcüğün "bugünkü dilinde" benzerlerini bulduk:

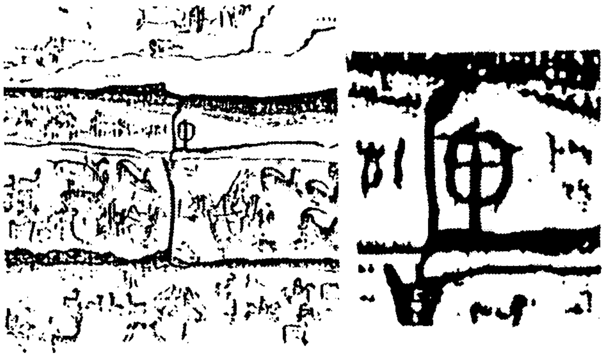
Ahu, Au	ağız (Tatarca "awız").
Aitzin	giriniz (açın).
Aita	ata.
Alaba	kız (abla).
Ama	ana.
Arabata	araba.
Arreba	akraba.
Asıkı, Ausıkı	ısırık.
Baratze	bahçe.
Egun	gün.
Eiki	iyiki.
Enbata	fırtına (inbat).
Golotxal	kabakulak (kulak).
Haran	vadi (Harran?).
Herri	ilçe, yer.
Ixıl	sır, sükût (iç-il).
Ixıltı	sessiz (içilti).
Xımıxt, Zımıtz	şimşek.
Ximixtaka, Zimiztaka	şimşek.
Xıpıl	çipil.
Xirin	ishal (cir-cir... onomatope!)
Xırrıska	cırcırböceği.
Xirtil	yırtıl.
Xıxkor	"cız"kor, akkor.
Xizkal	yanmış, "ciz" kalmış.
Zakur	büyük köpek (zagar).
Zirika	sırık.
Karrı	buz (kar-iri?).
Guipuzkoa	buzdan donmuş toprak, yamaç.

Bazı adlar, Baran, Anday...
Qurigaru=Quriğaru (Asya'da), Batı (Anadolu'da).

Basq yazıtlarının okunmasıyla, onların Ön-Türk kökenli olduğu konusundaki düşüncemizin doğru olduğu ortaya çıkacaktır.

Basq dikilitaşlarından yukarıya almış olduğumuz örneklerin her biri birer Ön-Türk damgasıdır.

Sülyek

Bunlardan en çok rastlanan ve Oqung (Oq halkının başarısı ya da Oq uygarlığı) diye okunan, "birleşik damga"yı, Üst Asya'da, Ulukem Vadisi, Sülyek kaya resminde görmekteyiz. Tarihi, en çok 7. bindir. Bir petroglifle yer almış olduğu göz önünde bulundurulursa, bu tarihten çok aşağılara inmek gerekecektir; petrogliflerin tarihi –15/–8 arasındadır.

Başet (380)

Aynı Oquñ (Oqung) damgasını, Doğu Anadolu'da, Van'da, Başet Yazıtı'nda bulmaktayız.(381) Yazıt tarihi, –4 bin olarak verilmiştir, fakat biz bunun –6 bin olacağı kanaatindeyiz.

Özetlersek:

- San Telmo Müzesi Yazıtı
- Basqların kendilerine verdikleri Esküal adı,
- Basqça ve Türkçe cümle kuruluşları arasındaki paralellik,
- tespit etmiş olduğumuz bazı damgalar,
- Aksak tartılar ve
- öteki mitolojik elemanlar, Basqların kökeni konusunda çok sağlam hareket noktalarını oluşturmaktadırlar.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

BATI DİLLERİNİN KÖKENİNDEKİ ÖN-TÜRKÇE

Tamgalı üçgeninde doğmuş olan Ön-Türkçe, *zaman ve mekânda,*
• kendi içindeki doğal gelişme dışında,
• yayıldığı çeşitli yerlerdeki şartların gereği değişikliğe uğramış ve bundan *yazı ekolleri* doğmuştur:
• Asya'da, *tamgalı ana ekol* dışında, Ulukem, Manğıstav,
• Anadolu'da, Isub-Ög ve Erenköy,
• Balkanlarda, Pelasg, Vinça-Tartaria,
• Alplerde, Mauthen, Val Camonica,
• Pirenelerde, Pirene ekolleri...(382)

Tamgalı üçgeninde doğmuş olan Ön-Türkçe yazı, zaman ve mekânda, yerleşmiş olduğu ülkelerde yalnız ses olarak değil, aynı zamanda *görsel* olarak da, değer kazanmış, yerel dillerin kökenine en sağlam bir şekilde oturmuş ya da "doğrudan kökeni" oluşturmuştur.

Ön-Türk dil ve tarihi bilinmediğinden, Batı dillerine birleştirici bir eleman olarak Sanskritçe ele alınmış; fakat derinlemesine araştırma yapıldığında çıkmazlarla karşılanılmıştır.

Yeni kökenler arandığında, Hint-Avrupa deyimi, daima bir ad olarak kalmıştır.

Bu çabaları çok kısa olarak görelim:

Sanskritçe: 1783'te,(383) bu dilde "benim, sensin, o-dur" fiili olan Asmi, Asi, Asti Batı dilleri Hint-Avrupa dilleri adı altında toplanmışlardır.

Sanskritçeden binlerce yıl önce mevcut olan Ön-Türkçedeki Ësi-Ëm, Ësi-Ëñ, Ësi bilinmediğinden, bu ilk ve yanlış adım atılmıştır. Hindistan'ın kuzeyindeki Türk ülkeleri ve burada konuşulan dilleri incelemek, hiçbir zaman akla gelmemiştir.

Kurgan Halkı Dili: A. Martinet tarafından, Avrasya'da yaşamış olan Qurgan halkının dili, ikinci bir hareket noktası olmuştur: Kurgan'ın, Ön-Türkçe Oq (halkı) mezarı demek olan Oq-Uruqun'un sıkışmasından oluşan Qurgan olduğunu bilmeden... Çünkü, +900'lerde başlayan Çarlık Rusya'sı tarihinden binlerce yıl önce, Avrasya'daki Ön-Türk tarihi hakkında hiçbir bilgi yoktur.

Anadolu Kökeni: Renfrew tarafından ileri sürülmüştür. Halen yürürlüktedir. Kafkaslarda, Doğu Anadolu'da eskiden beri varlığı iddia edilen, ileri seviyedeki *Âri ırk* ya da *Kafkas ırkı* teorisi paralelindedir...

Doğu Anadolu'nun 15. binden itibaren Orta Asya'yla ilişkisi ve 7. binden *yazıyla* başlayıp, –6. yüzyıla kadar süregelen Ön-Türk uygarlığının 6 bin yıllık varlığı bilinmemektedir.

Antik Grekçe: Batı dilleri için en önemli bir kaynaktır... Fakat, bu uygarlığın kökeninde bulunan Pelasgların Ön-Türk oldukları ve gene Ön-Türk olan Ök-Ërig (kral, salahiyet, krallık) halkının bulunduğu bilinmemektedir: Ëimi, Ëi, Ësti'nin, Ësi-Ëm'den gelmiş olduğu konusunda hiçbir fikir yoktur...(384) Aşağıdaki iki örnek bu soruna ışık tutmaktadırlar.

deutsch	I		II	
	protogriechisch	griechisch	protolateinisch ?	lat.
mein	ĔMİM (pg 45,52)	ἐμή ἐμός ἐμῶν	ĔM USULT AT (ĕtr 54)	meused > meus
dein	ATINITIS (pg 16)	τεός τιός	ATILILTIQ US (ĕtr 54)	tuus
sein	ĔSİÑİZ (pg 99) ĔSİĔİÑİZ (pg 55)	ὅς hom. ἑός	ĔSİS US ?	suus
unser	ĔMİS (pg 62) ĔMİÑİM	ἄμμος ἀμμέων	AÑIYIS (ĕtr 72) TURUS ?	nosterus > noster
euer	ĔMİÑ (pg 58) ĔMİÑİZ (pg 47) ĔMİÑİN (pg 33)	υμεων ὑμός ὕμμος ὕμος ὑμμέων	UW-ĔSİÑİTİZ (ĕtr 50) OYUNUS TURUS ? -UÑUZ (ĕtr 55,8)	vesterus > vester
ihr	ĔSİÑİN (pg 64,124)	σφείων	ĔL-ĔRİM (Ntgil) ?	eōrum

(385)

Grekçe zamirlerin Ön-Türkçe karşılıkları:

Ben, ögün	ögün.
Sen, atın	tüne.
O(dur)	ësin...
Biz	ëmis=ammes.
Siz	ëmin=ümmes.
Onlar	ësinis=sfeis.(386)

Ayrıntılı bilgi için bkz. K. Mirşan, *Prototürkische Grammatik.*

Kökeni Ön-Türkçe olan bazı Grekçe kelimeler:
Theos... Ëzüy Us; Laos... Ël Us; Logos... Ël Uqus; Eros... Uruw Ës; Oikos... Ögünüs; Palavos... Up Uluwus; Pyr... Up Ur; Protos... Bir At Ës, Biritis; Uranos... Urun Us, Aspan (Etrüsk); Kirios... Oq Ërüy Us, Erünüyü.(387)

Ön-Türk Yazı, Dil ve Uygarlığı Dip Kültürü Oluşturur

Oy-Urum Atın ya da Uw-On Devleti

Başkent, Oy-Oğ (Oy Urum Atın Oy Oğu), Bir-Oy Bil'e dahil, On-Uyul'u kurmuş. Qazan bölgesinde On-Uyuğur, İsviçre'de On-Oyuñ olarak bulunan On adını kabul etmiş, On Türklerinden... İstanbul-Erenköy'e, Uw-On adı ve yazısıyla gelmiş ve Erenköy ekolünü oluşturmuşlar; yazıları, Suudi Arabistan'a kadar gitmiş ve Fenike alfabesinde yer almış...(388) Isub-Ura Bil'le akraba... Beraberce, Anadolu dip kültürünü oluşturmuşlar. Geliş tarihleri –2. bin.

Fikirtepe

İstanbul'da ilk yerleşim yerlerinden biri... Toprak çanaklar üzerinde Oq ve Oz damgaları var. 6. bin... İstanbul'da ilk Ön-Türk göçü...

Ög-At Oğur

(İyonlar) adıyla tanınmışlardır. İzmir-Antalya arası sahile yerleşmişlerdir. Kendilerine öz, yazıları yoktur. Yazıyı Fenikelilerden almış-

lardır. Bunların konuştukları dil, Ortadoğu limanlarında konuşulan dille karışarak Yunancayı oluşturmuştur; ancak bu dille, Pre-Grekçe denen yazıların hiçbiri okunamamaktadır.(389)

İçüy Ök

Tannu Ola dağlarının kuzey yamacında akan Ulukem Nehri'nin kollarından, Kemçik'e ait vadilerden birinde bulunan Qızıl Macalıq'tan yola çıkan, Ök-Ërig halkı, bir grup Ön-Türk, Kıta Yunanistan'ına yerleşirler ve buraya İçüy-Ök adını verirler. Ök-Ërig adı, zamanla Grek halini alacak ve bunlar, Antik Greklerin bir parçasını oluşturacaklardır.(390)

Aynı kıtaya, 3. binde, Pelasglar gelip, Attika bölgesine yazılarıyla yerleşecekler ve Yunanistan tarihteki ikinci adını alacaktır *Pelasgia* (Herodot).

Ök-Ür Bud

Başkent, Ök-Ür Bud Qal'ı... –700'ler, At-Oy Bïl sonrasında, –879'da At-Oy Bïl'in yeniden yapılanmasıyla meydana gelen Türük Bïl çerçevesine girer... Balkanlar ve Makedonya'da egemendir. Herodot bu bölgeyi Pelponez ve Limni Adası dahil Pelasgonia diye kaydeder.(391)

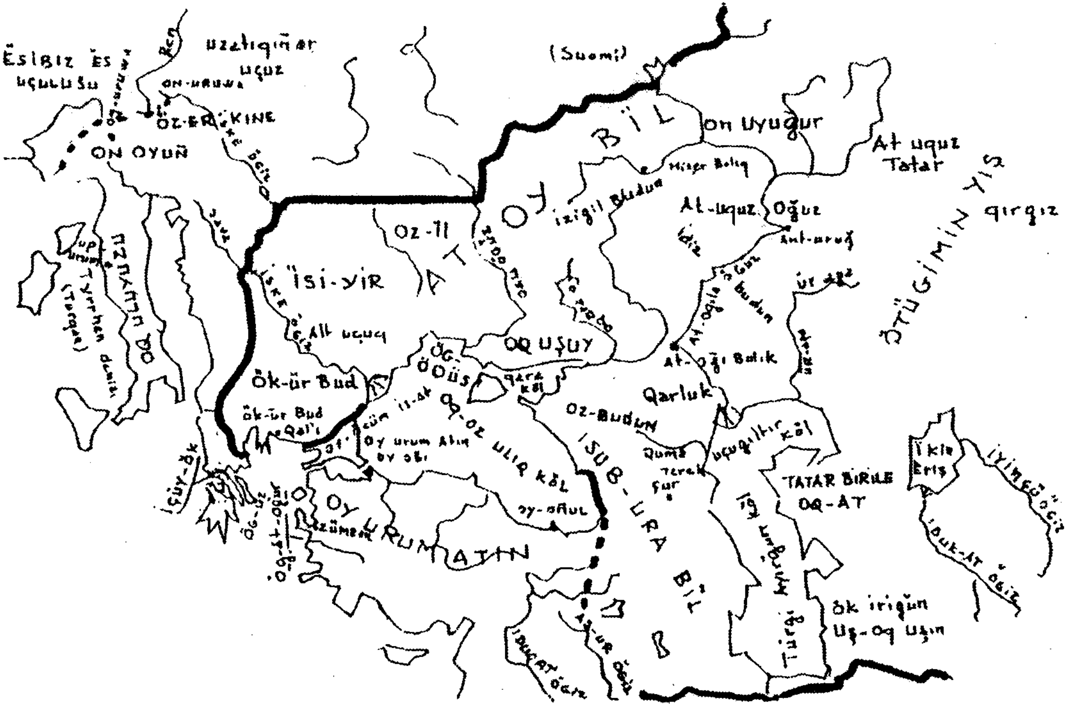
Vinça-Tartaria Kültürü

Vinça, İske Ögüz üzerinde ve bugünkü Sırbistan'da; Tartaria ise, Rumanya'da Vinça hizasında bulunur. 5300/3500... Her iki yer, aynı tip yazıya sahiptirler ve Avrupa yolu üzerinde "ilk yazı ekolü"nü teşkil ederler.(392)

Alpler

Kamunlar

İtalyan Alplerinde, Oglio (Olyo) Vadisi'ne yerleşip, bu vadiye Kamunlar Vadisi (Val Camonica) adını veriyorlar. –6000/–16... Bulundukları vadi, 6000 yıl, Ön-Türk yazı, dil ve kültürünün yayıldığı bir *merkez* oluşturuyor. Ateş Kültü'nden doğan *Alp* adının da, bu dönemde verilmiş olduğu düşünülmelidir.

Ön-Türk, Yazı, Dil ve Kültürünün "Dip Kültürde" Yer Aldıkları Alplerle İkin Ēriş (Aral Gölü) Arasındaki Ülkeler(395)

Fransa'da, komşu coğrafyada bulunan "Harikalar Vadisi" –Vallée des Merveilles– bu dönemden ve aynı Ön-Türk kültürünün bulunduğu yerdir.

On-Oyuñ

Başkent, Oq-Uruwa (Chur), İsviçre Alplerinde Retüs-Braubüngen bölgesi... Burada tarihte kurulan ilk "devlet" ya da siyasi teşekkül. Tarihi en erken 4. bin. Bugün bu bölgede Reto-Roman denen, Ön-Türkçenin Etrüsk lehçesinin bozulmuş ve karışıklığa uğramış bir şekli konuşuluyor.

Öz-Erkine (Norikum)

Başkent, On-Uruwa (Norea), Avusturya Alpleri. Tarih –2000... Mauthen yazı ekolü...(393)

Val Camonica ve Mauthen yazı ekolleri, Ön-Türk yazısının iki tarihi merkezidirler.(394)

İtalya ve Fransa

Ësiçin Ëliz (Etrüskler)

Etrürya'da yerleşmişlerdir. Avusturya Alpleri üzerinden, İtalya'ya 2500'lerde girmişlerdir. –300'lerde "siyaseten" tarihten silinmişlerdir. Latin dil, yazı, kültür ve sanatının, kısacası uygarlığının kökenini teşkil etmişlerdir.

Ësibiz Ës Uçulusu

"Bize tabi liderlik" demek olan bu ad, Oduq-El'e, Glozellilere Etrüsklerin verdiği addır. Fransa'da, Vichy yöresine yerleşmişlerdir.

Glozelliler, Etrüsklerden önce, en erken 4. binde tarihte yer almış olmalarına rağmen, sonradan Etrüske tabi olmuşlardır.

Fransa'daki mağaralar, Glozel ve Alplerde yer almış olan Ön-Türklerin, Fransız dip kültüründe önemli bir yer alması gerekmektedir. Bu konu, Ön-Türkler tarihi yeni ortaya çıkmış olduğundan henüz incelenmiş değil, fakat akla bile gelmemiştir.

Bunun için K. Mirşan'ın, yazıtlar ve Orta Asya tarihçilerinin verilerine göre hazırlamış olduğu, Ön-Türk tarihine eksen teşkil eden At-Oy Bïl haritasını esas aldık (–2. bin).

At-Oy Bïl

Yaklaşık 9. binlerden gelen Bir-Oy Bïl Konfederasyonu'nun yeniden yapılanması sonucu, –1517'de –Altaylar ötesi dışta kalmak üzere– kurulan bu konfederasyonda (ana devlet) At-Oy Bïl, Oq-Uşuy yani İskit devleti, Ög-Ödüs (Kırım Adası), Tatar Birile Oq-At (Harzem Bölgesi) ve Orallarda Ötügimin Yış... Başkent, At-Oğı Bolıq (yeni Saray, Volgagrad) ve uç devlet: Isub-Ura Bïl... Kapladığı saha: Doğu Anadolu-Kafkaslar, kuzeydoğu Mezopotamya.

İsï Yïr (Qut-Yak)

Kuraklık nedeniyle, Ön-Türklerin, yaklaşık 7. binlerde toplandıkları dört yol ağzı: Buradan, İske-Ögiz yoluyla Avrupa'ya yön değiştirip, "Balkanlar, Makedonya, Kıta Yunanistan'ı, Adalar ve Anadolu'ya göçler... Bugünkü Rumanya'dır ("Urum/ania").

Ök İrigün Uş-Oq Uşın

Batı'da Massaget krallığı diye tanınır. Kökeninde eskitaş çağının Müsteriyen dönemindeki adı Ga-Kuş (Oq-Uş) diye verilen yerleşme noktası bulunur: Uçuğıltır Köl'ünün kenarındaki Oq-At Yarımadası'nda, bugünkü Çeleken Boğazı yerleşim yeri idi.

Isub-Ura Bïl

Başkent, Kafkaslarda Çur şehri... Bir-Oy Bïl, At-Oy Bïl ve Türük Bïl konfederasyonlarının devamlı *Uç devleti*... Doğu Anadolu yüksek yaylasında, yaklaşık 5. binden, İskitler tarafından –516'da yıkılıncaya kadar egemen... Isub-Ög yazı ekolü sahibi, Mezopotamya ve Ot-Oğ (Ön Mısır) dip kültürünü oluşturuyor... Oq Uşuy'la (İskitler) Deşt-i Kıpçak Konfederasyonu'nu kuruyor. 1395'te Timur tarafından yıkılıncaya kadar Kafkaslar ve Kuzey Karadeniz'de İskitlerle birlikte Ön-Türk kültürünü devam ettiriyorlar... +1395'ten sonra yönetim, Uy-Buğu İdugu Bak Ha-

dır'a, sonra da Kazan hanlığına geliyor ve Türk kültürü Rus Çarlığı'na kadar devam ediyor... Subar, Hurri, Urartu, Mitanni'yi Isub-Ura çerçevesine alıyoruz.

Latin Dilleri Grubu

Val Camonica, Mauthen ve Pirene ekolleri ve büyük bir uygarlığı ifade eden Etrüskçe, *derin ve geniş* bir şekilde bu grubun kökeninde yer almış olmalıdırlar. Latin alfabesi buna güzel bir örnektir... Sum Est Sunt... Ësi-Ëm, Ësi, Ësi aynı kalıptan çıkmadırlar.

Aşağıya, K. Mirşan'ın tespit etmiş olduğu bazı örnekleri alıyoruz:

- ebam (Latince di)... eb-em; ebas... eb-es; ebat... eb-at.
- me (Latince beni), med (Duenos, yaz)... em-at veya eb-at ya da atım at.
- tu (Latince sen), ted... editin at.
- meus (benim)... meused (eski şekil)... em usult at.
- tuus (senin)... atılıltıgus... ted (eski şekil) editin at.
- suus (onun)... suused... at usult.
- noster (bizim)... nosterus... anıyıs turus.
- eorum (onların)... el-erim (Ön-Türkçe, Etrüskçeden eski).
- ëm-ësi (Etrüskçe), ësi-ëm.
- ipsa (şahsen), ipsed... ep-ësidisit.
- sensus (anma)... ësininisis.
- potis (kudretli, meşhur)... ap-atız.
- post (arka, en son)... ap-ast.
- interdius (gündüzün)... an tur tuyus.
- magnificus (muhteşem)... em ögünütuqus... ëm-ögün... ökün... at-uqus.
- tat (Rom. büyükbaba), tatta... at-ata.
- altus (yüce)... altus, al-at-us.
- dux, ducis (lider, general)... oduq us.
- templum (mabet), temmelus (Yunanca temenos), tümülüs... otuñ ebil ulu us.
- vir (adam), virs, viros... uw-ër us.
- vis (kuvvet)... uw ësis.
- iurat (yeminli), iouesat... oy-uyusut.

- aqua (su)... aquwa (sivil demek, ak/mak ve kova buradan gelir).
- pater (peder)... ap-ata er.
- mater (Osmanlıca mader)... am-ata ër. Am=sevgi, amare, amore, amoure.
- puer (çocuk)... ëbilir, ëbil-er, ëbil oz.
- liberi (çocuklar)... ël ëbilir.
- Attila... at-ata buyula.
- Aaètius... at-ata us (Attila'yı yenen kumandan).
- ululare... ulumak (İtalyanca urlare, Fransızca hurler).

Etrüsk uygarlığı bütün ayrımlarıyla bilindiğinde, Latin dilleri grubunu –kelimeler, kavramlar ve şekil olarak– yeniden organize etmek gerekecektir. Ve Hint-Avrupa dilinin kökeni Ön-Türkçede aranacaktır.

Reto-Roman Dili

İsviçre'de Braubüngen bölgesinde konuşulan bu dil, Ön-Türkçenin yaklaşık 3/4 bin yıl sonra çeşitli etkilerle almış olduğu son şeklini ifade etmektedir. Reto-Roman, Romanisch konuşanlar, kolayca İtalyanca, Fransızca, Almanca ve Katalancayı anlayabilir ya da öğrenebilirler. Çünkü, kökende, müşterek dil olarak Ön-Türkçe bulunmaktadır; bu dilin On-Oyuñ'dan kalmış olduğunu unutmayalım.

Fransızcada rastladığımız ve Ön-Türk kökenli olduğunu sandığımız bazı kelime ve kavramları araştırmacıların bilgilerine sunuyoruz.

Et/mek... Et/re, Eden... Étant İdi... Été (ësi-ëm=ettim vb...)

Oq-Erür... Acquerir.

Ës Aru At... Se Hâte; At... Hâter; At...At/Telage; At...At/Hlete.

Bu kavramların, At damgasının ifade ettiği çeşitli anlamların içinde, "At/mak, fırl/at/mak, ileri çıkmak, seçkin olmak... ve At=beygir'le köken ilişkisi olduğunu düşünüyoruz.

Ës aru at... Se hâte (se, pronominal, Ës kaynaklı olmalıdır).

Ur (kent)... Urbain (kente ait); Urbanisme (şehircilik); Urbano (İtalyanca).

Ugur, Oğ-Ur... Augure; Ög-Üz, Ög-İz... Aıx (kaplıca); İg... Aigue kuvvet=Qua... Coups Uragan... Ouragan Bïl... Ville Batik... Batık Batır/mak... Batı/Scafe... "Batır" Tar... Terre.

Yap/an... fais/ant (föz/an) bura/sı, şura/sı, ora/sı... ı/cı (i/si) Les vaches... inek/ler... On (kişi)... On dit (kişi diyor, deniliyor).

Obruk (Konya Yaylası)=Ub-Uruq; Aubrac (orta-güney Fransa, yayla)=Ob-Rak; Türk (Tuska)... Tusca (Dordogne bölgesinde yer adı, Tuska); Oq dili... Languedoc=langue d'Oq, Langue d'Oil=İl (ülke dili); Occitan-Oq-Citan... Oq-Sitan, Oqıstan (Kazak-istan gibilerinden)=Oq ülkesi... Occitan halk müziğinde 3+3+2... 8 zamanlı aksak vardır.

Olon (kozmik âlem)... les sables d'Olonne (Olon, Atlantik kıyısında bir plaj).

Sonunda On (kozmos) bulunan coğrafi adlar: Narb/*On*ne, Carcas/*On*ne, Garo/*On*ne, Es/*On*ne (kozmik ruh).

Damgaların, Fransızca yazılışı şeklinde olan coğrafi adlar:

Aube=Ob; Auche=Oq, Aude=Od (zafer).

Ës (can, ruh)... Ës/prit... Ës/sence... Ës/sor... As (evren)... As/trologie, As/tronomie; On-Uq (kozmosa ait; renksiz, şekilsiz, kokusuz); Eunuqu As/trologie; On-Uq (kozmosa ait; renksiz, şekilsiz, kokusuz, cinsiyetsiz... Eunuque (Önüq; cinsiyeti yok edilmiş).

On-Uq (Uq, aidiyet...)... (Archeologi/Que, histori/Que).

İtalyanca ve Fransızca müşterek olabilen birkaç nokta:

Belgrad/A... A Belgrade, Belgrad'da, Belgrad/dan... De Belgrade, Da Belgrad, biz/de... Da noi... terbiye/siz... S/ans education, S/enza educatione ve nihayet İtalyanca Ësi-Ëm fiilinin Es/sere olarak görüyoruz.

Dilci olmadığımız için bu konuda özel bir çalışma yapmış değiliz. Fakat bir Etymologue, bir Linguiste pek çok gerçeği aydınlığa kavuşturabilir.

Ög-A Ël=Gael (yüksek düşünce sahibi halk)... Gael/Ik= IQ (yüksek düşünce sahibi halka ait).

Gaëlik Dil: Gaëllerin, Ulukem, Kemçik Vadisi'ndeki Qızıl Macalık'tan yola çıkmış olmaları ihtimali K. Mirşan tarafından ortaya konmuştur. Aşağıdaki liste bu fikri doğrulamaktadır:

A'ghaoth tuath (u ghû tüa, To ylli)	Oğuw Tün A (güneş tünü).
A'ghaoth deas (u ghû dyess, Go yeli)	Oğuw Od Ës (güneş zaferi).
A'ghaoth'near (u ghû gnyer, Go yeli)	Oğuw Kün-İyer (güneşin günü takibi).
A'ghaoth'nlar (u ghü gnfur, GB yeli)	Oğuw Kün-Ur (güneşin günü batırması).
Ciali (kyuli, sense)	Uqul (hissetme).
Cuimhne (cul'nu, recollection)	Uquyunuw (hatırlama).
Ceartas (kyars'tus, justice)	Uq-Arısıtıs (anlayış bildirme, adalet).
Claisteachd (kilaïsh tyuchq, hearing)	Uqulış-Tuyuq (anlamak üzere duyma).
An t-uchd (un tüchq, the breast)	Töş-Uq (töş, göğüs).
Oirchios (oir-ı-chyus, charity)	Oyırı-Uqus (aynı düşünceden olarak kabul etme).
Impireachd (I'm-pir-uchk, an, empire)	Ëm Bir-Uq (bir tek tesahüp).
Dealan (dyal'lan, lightning)	Ot-Oyılın (parlama, parlak olan şey, parlak).
Dearg (dïar'aq, kızıl)	Ot-Yarıq (ateş renginde).
Geal (gïal, ak)	Aq-Al (ak, akalmış, akşın).
Gorm (gor'om, gök)	Ök-Urum (gök renginde, gök vuruk).
Uaïne (üaïn'u, yeşil)	İy-Ayınu (nebatat rengi).
Baïl (baïl'u, atown)	Buy-Uyulu (bir dekret etrafında toplanma şehir).
Eaglais (eq'lluïsh, a church)	Oq-Uyuluş (haç etrafında toplanılan yer, kilise).
Tigh (tuïh, taih, ahouse)	At-Üy (üy, ev. Sözdeki Ata artıkel).
Stàbul (stâh'pull, a stable)	Ast-Awıl (göçebelerin yayladan inerek hayvanlarını topladıkları ve dinlendirdikleri yer, ast-ağıl).

Uaıgh (üaïgh, a grave)	Ür-Ög (meçhul asker abidesi).
An altair (un alll'tr, the altar)	On-Alt İyur (bendelerin takip edildikleri mevkii).
A'chrannag (u chrann'ak, the pulpit)	On-Oq Arın Uq (haç sayesinde öbür dünyaya gidebilme hakkında izahat).
Ciste mhairbh (kish'tyu ver'lv, a coffin)	Oq-Uş Tuyu Bërü (haç majestelerine duyurarak defin).
Tiodhlacadh (tyull'u-cugh, a burial)	Tuyulu-Uquq (Tanrı tarafından duyulma).
Searmoin (Shÿer'um-en, a sermon)	Uş-Ër Om Eñ (majestelerinin dua).
An teagasg (un tyeq'usk, the text)	Oñ Tuyu Uquqsuq (duyma yazısı).
Ùrnuing (ür'gni, a prayer)	Ur-Öginü (Tanrı hacını rica etme) veya Ur Öginü (öbür dünyayı rica etme).
Aille (âigl'giÿu, beauty)	Ayığıl Ögilü (Almancası "sagenhaft").
A'ghnùis (u ghrü'sh the visage)	On-Ög Uruş (çehre, kişinin şeref vuruluşu şekli).
Leanabachd (giyèn'ub-uchq, infancy)	Ögilin Ub-Uquq (ancak şeref verici mahiyette olduğu şanım olan).
Leanabh (giÿen'uv, a child)	Ögilin Uw (bala, şereflendiren mukadderat).
Giulian (gyüll'an, a boy)	Oğılan (descendeni olarak aralan, oğlan).
Duine (düïn'u, a men)	Ëdin Uw (mukaddes yaratık, kişi).
A Ghréig (u ghré'k, Greece)	Ög-Ërig (Grek; Yazıtlarda Grïq ve Ög Ërig İyin Atım Ëmü Ërigin şekillerinde).

ɹnn (saasa'unn, England)	Suw-Ög Usun (sular instansı).
ın (ë ïr ign, Ireland)	Oy-Ër Ögin (kâmiller, mustakiller, İrlanda).
ıain (all'up-ign, Scolland)	Al-Ub-Ögin (Tanrı'nın en yüce kişileri) veya Al-Apa Ögin (Tanrı'ya alınma namzelleri).
un-éideann (dün-étsn'un, Edinburg)	Tün-Ët Uşun (TO majestesi).
ˍudhach (lü'uch, a Jew)	İyü-Uq (ziraatçı, Zarafsan çiftçileri olan Yahudiler.)

Occitane'in (Oksitan) Oq-Sitan olması gereklidir ki; burada Acemce sanılan ve ülke anlamına gelen "sitan" kelimesi, As/qan'dan gelmektedir. As/qan, "gökyüzüne, Tanrı katına As/ılı" demektir... Asqan, Astan şekline girmiş, oradan da Sitan doğmuştur. Asqan, öte yandan Aspan, Asüman haline dönüşmüştür.

Öyleyse, Oksitan diye seslendirilen ve genel çizgilerle Güney Fransa'yı ve burada konuşulan dilleri toptan ifade eden bu ad, aslında Oq-Asqan; yani "göksel Oq halkı, Tanrı'ya geçmiş Oq halkı (beldesi)" demek olacaktır ki, duvarlarında Ön-Türkçe yazı ve tamgalar bulunan mağaralar Lascaux Mağarası ve "Les Eyzies"nin bulunduğu Dordogne bölgesi, Aubrac ve kuzey sınırda Glozel'in yer almış olması "3+3+2=8" zamanlı aksak tartısının bulunması ve her şeyin üstünde, konuşulan esas dile "Langue d'Oc", "yani Oq dili denmesi, Güney Fransa'nın Ön-Türkçe bir ad taşımanın ne kadar doğru olduğunu göstermektedir.

İrlanda

Galeic kelimeler arasında yer alan Ëirin adı Oy-Ër Ögin'in ikiz halidir. "Kamiller, müstakiller" anlamını vermektedir ki, İrlanda'nın Ön-Türkçesidir...(396) Acaba, –2. binde İrlanda'ya gelmiş olan kavimler, Ö- Türkler midir?.. İrlanda'da Ardağ gibi bugünkü Türkçede bile yer

-dır. Tarih ve dilciler araştırmalıdırlar.

Urqun (Orhun) abidelerindeki yazının kökeni ...
terilir... Gerçekte, Orhun yazısı, Ön-Türk yazısının en son aldığı şekil-
dir ve Ön-Türk yazısı Runik yazının kökeninde bulunur. Skandinav dil-
lerinin, Anglo-Cermen kökenlerinin yanında, Ön-Türkçenin de, arandı-
ğında çok önemli gerçeklerin su yüzüne çıkacağı muhakkaktır.

Eğer, Ön-Türkler, Orta Asya'dan ilk göçlerle bu ülkelere kadar tır-
manmışlarsa, madencilik dönemindeki göçlerle bu ülkelere yerleşmiş
olmalıdırlar.

Sonuç

Bilinmeyen ya da bilinmek istenmeyen Ön-Türk uygarlıkları,

• evrensel uygarlıkların kökeninde yer alan

• kaybolduğu sanılan büyük uygarlık, büyük uygarlıklardır.

Orta Asya'da, tarihten 100 binlerce yıllık tecrübelerle, süzülerek
gelen, gelişerek ileri bir seviyeye erişmiş olan Ön-Türk düşüncesi ,

• yazıyı icat etmiş,

• tektanrı kavramını bulmuştur.

Bu kavram doğal olarak, yanında,

• genel anlamda "felsefeyi, mistik felsefeyi" getirmiş, daima Tanrı
beldesi, gökyüzü, yıldızlar, göksel fenomenler, güneş-ay vb... üzerinde
düşünmek sonucu

• astro-fizik ilminin temelini –beklenemeyecek bir sağlamlıkta–
atmıştır.

K. Mirşan, *Proto-Türklerde Astro-Fizik* adlı kitabında bu konuyu
geniş bir şekilde işlemiş; *Alfabetik Yazı Başlangıcı* başlıklı son
yayınında vermiş olduğu özetlerle –inanılmayacak– gerçekleri ortaya
koymuştur.

"...Bar İlilig Kök Qalık Yüzinte Baqsılığ Burgan Teñri Toğtuñuz..
"Her şeyin dayanağı olan, 'gökte ikamet eden şeyler' topolojisinde k
ruma ile yükümlü gravitasyondan teşekkül ederek doğdunuz..."
cümle, Turfan'da bulunmuş, –524 yıllarından öncesine ait metinler
alınmıştır; pek çok yıl önce birikmiş olan bilgilerin belgelerini olu

rurlar. (İslamiyetin kabulünden sonra, Araplara geçmiş olan bu bilgiler, astronomi ilminin Arap kültürüne ait olduğu düşüncesini yaratmıştır.) Fizikçiler ve astro-fizikçiler bu konuya eğilmelidirler.

Orta Asya'daki kuraklık,

• Ön-Türklerin aleyhine,

• evrensel uygarlıkların lehine olmuştur.

Ön-Türkler, adeta evrensel bir görevle uygarlıklarını, Orta Asya eksen olmak üzere –Portekiz Alvao (Alvong) bölgesinde bulduğumuz Ön-Türkçe yazıtlarla– Atlas Okyanusu'ndan, Çin'de kurulmuş olan ilk Ön-Türk devletleri sayesinde Büyük Okyanus'a kadar yaymışlar, Balkanlar'la Kıta Yunanistan'ına, Ege Denizi'ne, Anadolu yoluyla da Ortadoğu'ya inmişler, Ot-Oğ'a, Mısır'a yerleşmişlerdir.

Gittikleri yerlerde, ileri seviyedeki uygarlıklarıyla kolayca egemen olmuşlar; fakat daima azınlıkta olduklarından "erimişler" ve "getirdikleri, öğrettikleri" unutulmuştur.

Orta Asya'da kalanlar ise,

• bereketli toprakların çölleşmesi nedeniyle,

• beslenme,

• ulaşma güçlükleri gibi çeşitli nedenlerle aralarında,

• büyük kopukluklar ve bunun sonucu

• dağılmalar olmuş, kültürel ve toplumsal *yoğunluklarını kaybetmişler.*

• Kökenlerinde yer aldıkları, sonraki uygarlıkların istilasına uğramışlar, yok edilme tehlikelerini yaşamışlar, *tarihte unutulma dönemine* girmişlerdir.

• Greklerin Anadolu'yu istilasında "yerel dili yasaklamaları ve coğrafi adları Grekçeyle değiştirmeleri",

• İmparator Ogüst'ün Etrüsk dil ve kültürünü yok etme çabaları ve

• Qazan Kütüphanesi'nin 2/VI/1552'de korkunç Ivan tarafından yakılması Bir-Oy Bïl başta olmak üzere, binlerce yıllık Ön-Türk tarih ve kültürü dolayısıyla, evrensel kültürün kökenlerinin de kül olması...

Bugün, K. Mirşan tarafından okunmuş olan 410 Ön-Türkçe yazıt, 410 yazılı belge sayesinde ön-atalarımız,

• *tarihte unutulmuş ya da unutturulmuş olan yerlerine, yeniden sahip olma dönemine girmiş bulunmaktalar...*

Petrogliflerdeki, uw, ub, oğ, oñ, oq vb. tamgaların Ön-Türkçe okunması sayesinde, "Orta Asya'da taş döneminde konuşulan dil"in Ön-Türkçe olduğu ortaya çıkmıştı.

Demek ki, Ön-Türkçe,

- varlığı,
- görsel olarak tamgalarla ortaya çıkan
- tarihte varlığı yazıyla tespit edilen ilk dildir.

Bu dilin ortaya çıkış tarihini, petroglifler için tespit edilmiş olan 15 binler olarak kabul ediyoruz: Kati tarih, tüm petrogliflerin okunmasından sonra ortaya çıkacaktır.

Ön-Türk dili, petroglif döneminden sonra,

- yazıya doğru yol aldığından; yani,
- his ve düşüncenin varmış olduğu bazı noktalar
- sabitleşerek birer kavram haline geldiğinden ve bu kavramlar,
- tekrarlanarak, adeta "akademik" bir değerde
- temel oluşturmuşlar ve nihayet
- 7. binlerde Ön-Türk dili 22 tamgayla ifade edilebilecek bir seviyeye erişmiştir... ve bu seviyede ilk Ön-Türkçe yazıt ortaya çıkmıştır.

Ön-Türk kişisi, bu seviyeden daha da ileri giderek, 2 bin yıl kadar bu dili işleyerek, onu

- Talas Vadisi'nde,
- Açıktaş Mevkii'nde,
- 38 tamgayla ifade edilen seviyeye, en yüksek seviyesine getirmiştir.

Artık 5. binlerde bulunmaktayız; Türk dili, bu dili ifade etmek için gerekli olan bütün sesleri ifade edebilme yeteneğini kazanmıştır. Bugün, Türkçe dili 34 harfle ifade edilebildiğine göre, gerekli temel,

- Açıktaş'ta 5. binde atılmıştır.

Artık, 5. binlerde bulunmaktayız. Türk dili, bu dile gerekli olan bütün sesleri ifade etme yeteneğini kazanmıştır.

Bugün, tüm lehçeleriyle Türkçenin tamamı için tespit edilmiş olan 34 harfli alfabenin temelinde bu,

- Açıktaş Oququ-Pult'u alfabesi bulunmaktadır.

Bu dil, bugüne kadar kesiksiz olarak gelmiştir.

Türkçe,

- 4 büyük grup ve bu grupta bulunan

• 41 lehçeden meydana gelmiştir.
• 41 lehçeden oluşur (Samaoloviç, E. Rossi-Le Civilte Delioriente).
Bugün, Türk dili (kendi halkı tarafından konuşulan dil) olarak, uluslararası sınıflamada 5. sırayı almaktadır. Sayı, 6 cumhuriyette 130 milyona, genelde de -yaklaşık- 220 milyona varmaktadır.

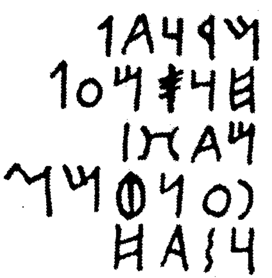
Son Durum

Ön-Türkler o kadar geniş bir alana yayılmışlar ki, kısa bir süre sonra, Paris'te Portekiz Kültür Ataşeliği'nde yapmış olduğum araştırmalar sonucu 3 Ön-Türkçe yazıt bulduğum gibi, *Les Dossiers d'Archeologie* dergisinin 1994 Novembre 185 No.lu sayısında Conimbriga Monografi Müzesi direktörü Virgilio H. Correia'nın yayımlamış olduğu 13 bitig taş (yazıt) gördüm. Hemen K. Mirşan'a yolladım. Kısa sürede sonuç geldi:

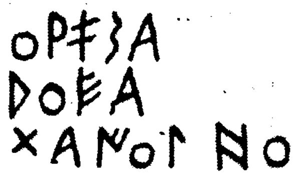
• Yazıtların içeriği, *Tanrı'ya geçişi* ifade ediyorlardı.
• Bu yazı sahibi, Portekiz (Ön-Türk) gemicileri Akdeniz'e gitmiş; Fenikelilere yazılarını götürmüş olacaklardı. Çünkü, yazıları ile Fenike yazısı arasındaki ilişki, Fenikelilerin yazıyı almış oldukları kökeni ortaya koyuyordu.

Aşağıya K. Mirşan'ın 5 Kasım 1996 tarihli mektubuyla "tercümesini ikinci defa gözden geçirmiş olduğu" yazıtlardan birini alıyorum:

Ëmir-Ur (Teşekkül) Abóbada Yazıtı

Ëmir-Ur Atap
Öz-Ur Ësis Ëmiñip
Ëm At Oğ Ës,
Onuñ Ü (W) As Ëmüw
Uruw At Öz.
Oñırusuw At
Oduñuç At,
Ëd-At Ëmiñip Üzüñ.

"Teşekkül" denen spesifikasiona sahip kılınılan kişilik (yani, Tanrı tarafından yaradılan kişi hali) kozmosun temin ettiği asılışı elde edebilmek için, (ateşe) vurulan nama mahsustur.

(Yani ölüleri ateşe vurulduktan sonra kozmosta asılı kalacak olan canlar, yeniden var edilirler.)

Portekiz Yazıtları

Ed-At Erü (Tanrı'ya erişme, Gaviao Yazıtı); Esim Anıs (ruhumu anış, Ponte Sante Yazıtı); On-At (kozmik nam, Tavilhao Yazıtı); Atan (atan, Espanca Yazıtı); Aqinis (aqinis, Bensafrim Nekropolü Yazıtı); Osus (konfigürasyon, Bensa Fim Yazıtı); Erü (erişme, Pego Nekropolü Yazıtı); Us (vücut bulma, Pego Yazıtı); Emir-Ur (teşekkül, Abobada Yazıtı).

Dergide, Portekiz tarihindeki dönemleri gösteren cetvelde

• 4800'den itibaren "tribu toplumu" gösteriliyor; fakat bizim için daha önemli tarih -3800'dür... Bu tarih, toplumun "devlet rejimi" ile yönetildiğini göstermektedir.

Biz, Ön-Türklerin "yazılarıyla" bu tarihte Portekiz'e gelmiş olacaklarını düşünmekteyiz; çünkü, göçmen Ön-Türk toplumu "Bir-Oy Bil" (devlet rejiminden) yola çıkmış olan bir toplumdur.

K. Mirşan'ın kısa sürede, en son olarak okumuş olduğu bir yazıt (petroglif) daha vardır: ...Halep'te bulunmuş ve *Hürriyet* gazetesinde 2 Haziran 1996'da yayımlanmıştır. "Sırlı Taş" adı verilen bu petroglifin tarihi *Archoligia* dergisi 1997 Mars/332 sayısında "Lyon Radioaktivite" laboratuvarı tarafından 9100/8700 olarak tespit edilmiştir.

Petroglifte "ruhun geçtiği yer Tanrı beldesidir" okunmaktadır.

Bu verilere göre:

• Ön-Türkler 4. binde Atlas Okyanusu,

• 3. binde Büyük Okyanus'a varmışlardır. Hacettepe, Tarih Bölümü doktora tezinde (1993) Ekrem Erkin, Türklerin Çin'de 2600/318 arasında bulunduklarını ifade etmektedir. Çin'de Ön-Türklerin Oq-Udunqın Yış ve Uşuntun Uyuz adlı iki devlet kurmuş olduklarını görmüştük.

• Mezopotamya'da ise, Ön-Türkler, Halep bitig taşı sayesinde "yazılarıyla" 9100'lerde bulunmaktadırlar. Bu da gösteriyor ki,

• Asya'daki petrogliflerin başlangıç tarihi olarak 15 binlerin verilmesi ve

• Bir-Oy Bïl'in başlangıç tarihi için K. Mirşan'ın "Türük Bïl kaynakları" ve "Ön-Türk takvimine göre" ileri sürmüş olduğu 9. bin tarihi abartma değildir.

...ve de bazı bilimsel ortamlarca, Ön-Türk uygarlığı konusunun "Kurgubilim" şeklinde bir espri ile yok edilmesi bilim dışıdır.

Baskıya Hazırlanırken

Kâzım Mirşan, Haziran 1997'de Etrüskçülerle temas etmek için Floransa'ya, Etrüskolojinin merkezine gitmişti; bu konuda vermiş olduğu rapordan en önemli bir bölümü alıyoruz:

"Etrüskçe Yazıtlar" Üzerine Sayın Prof. G. Camporeale ile Görüşme

"Sayın Prof. G. Camporeale ile 20 Mayıs 1997 günü, saat 12'de Floransa'da "Etrüskçe Yazıtlar" üzerine bir görüşme yaptık. Kendisine dosyamı takdim ettiğim vakit, bütün bunların kendisi için büyük bir süpriz olduğunu, dosyadaki bilgilerin hiçbirinden haberi olmadığını söyledi.

Ben kendisine Roma Büyükelçiliği'mizde üçüncü kâtip Dr. Mustafa Turan aracılığı ile kendim hakkında bir "self-presentation letter"i takdim etmiş idim. Bu faksıma verdiği 12 Mayıs 1997 günlü faksmektubunda kendisi şöyle diyordu:

1. Etrüsk alfabesi Grek orijinlidir ve böyle bir alfabede,

2. Etrüskçe "A" harfinin, neden "t" şeklinde okunması gerektiği iyi argumente edilmemiştir (not well argued).

Hemşehrim Bodrumlu Herodot zamanında (İÖ 484-425) artık kullanılmamaya başlayan Eski Grek yazıtlarının harflerine "kadméia grámmata" denmiştir. Bunlara ben "Protogrek harfleri" demekteyim. İonların kullandığı alfabe ise, bu alfabe değildi. Herodot'a göre, onlar alfabelerini Fenikelilerden almışlardı. Bu İon alfabesi ise, ne "kadméia grammata" (yani Protogrek) ve ne de Etrüsk alfabesi orijinli idi. Mesela, kırmızı ve siyah figürlü Attika vazolarındaki yazılar şimdiye kadar bu İon alfabesi

ile okunamamış bulunuyorlar. Bunlar –"A" harfi "t" diye okunan– Protogrekçe yazıtlardır ve Homer, böyle yazıları İon alfabesi ile okumak suretiyle, şiirine pek çok Tanrı ismi sokmuş bulunuyor. Nitekim Herodot Tanrılara "genealogical tree", isim ve görev verenlerin Hesiod ve Homer olduğunu söylemektedir (Heredotus II/53).

"At" diye okunan ⩚ ("t") harfinin orijini Ulukem Vadisi'dir. Bu hiyerogliflerden Eski Türkler ⩚ ⩚ ⩚ ⩚ ⩚ şekillerini geliştirerek kullanmış bulunuyorlar. Ancak, Hazar Denizi'nin kuzeydoğusundaki Mañğıstaw mevkiinde bulunan bir yazıtta ↑ ve ⩚ şekillerinde, diğer bir "t" harfi daha görmekteyiz. İşte Anadolu ve Avrupa'da gördüğümüz ve "t" diye okunan "A" harfi burdan, Mañğıstaw'dan kaynaklanmış bulunuyor. Ayrıca "T" (t) harfinin orijinini teşkil eden ⩚ + T şekillerini de görmekteyiz.

Bu " ⩚ " harfinin Proto-Sami alfabesindeki karşılığı ⩚'dir (tet) ve bundan İon alfabesindeki Θ harfi gelişmiş bulunuyor.

İon alfabesindeki A (a) harfine gelince... Bu harfin orijinini Altı Yarıq Tigin'de ⩚ şeklinde görmekteyiz. Eski Türkçe, Etrüskçe ve Pre-Portekizcede bu harfi ⩚ şeklinde görmekteyiz. Ancak Abdo-Fragmentibde bu harf ⩚ şeklini, Dipylon-Vase'sinde ⩚ şeklini ve Proto-Sami alfabesinde ⩚ şeklini almakta ve İon alfabesinde onu "A" şeklinde görmekteyiz.

Bütün bunlara Sayın Prof. G. Camporeale itiraz etmedi ve ancak şunu söyledi: "Ben uzun yıllardır Etrüskçe dersi vermekteyim. Sizin söylediklerimiz benim için yepyeni şeyler. Şimdi, ben bütün bildiklerimi bir yana bırakayım da, sizin peşinizden mi gideyim? Bu mümkün değil."

Konuşmalarımızda Perugia şehri kuzeyinde bulunan "Cippus"u da söz konusu ettik.

K. Mirşan'ın Etrüskçenin okunuşu konusunda vermiş olduğu çok sayıdaki örnekler arasında yer alan Cippus Yazıtı, Etrüskologlar tarafından "Sınır taşı mukavelesi" sanılmıştır; Etrüskçe yazı asla okunamadığından, bazı kelime benzerliklerinden hareket edilmiştir.

Halbuki, Cippus Yazıtı'nın içeriği, "Halkına bir köle gibi hizmet etmiş olan bey'in, can'ının Tanrı'ya erişmesi için vücudunun yakılma merasimini, Tanrı'ya erme şartlarını, merasimin oluş şeklini anlatır". Midas, Side, Limni, Glozel ve Portekiz yazıtları aynı içeriktedirler.

Not: 1970'ten beri mevcut olan bu bilgi ve belgelere, resmi araştırmacılarımız Etrüskolog Profesör G. Camporeale'nin göstermiş olduğu ilgiyi hiçbir zaman göstermemişlerdir.

Bu bilgi ve belgelere "bilimsel şüpheyle" asla bakmamışlardır.

Teşekkür

Ön-Türk gerçeğinin Batılı ağızlardan duyulabilmesi için K. Mirşan'ın Floransa'ya gitmesi ve orada Etrüskçülerle tartışması, onlara Etrüskçenin okunuşunu öğretmesi gereğine inanıyorduk.

Ön-Türk uygarlığına yakın ilgi duyan dostumuz Sayın Ali Onur Bilgin bu önerimizi Çukurova Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Şadi Gücüm'e ilettiler; Gücüm'ün kısa sürede sağladıkları imkânla K. Mirşan İtalya'ya gitti.

İtalya'da Roma Büyükelçimiz Sayın Umut Arık ve Elçilik Müsteşarı Sayın Ahmet Gürkan'ın yakın ilgileriyle K. Mirşan'a gerekli randevular resmi yoldan alındı. Böylece istenen temasın ciddiyeti beyan edilmiş oldu.

Yukarda görüldüğü gibi, Prof. Giovannangelo Camporeale'nin K. Mirşan'a itirafı "tarihi bir anı" ifade etmektedir. Bu başarının sağlanmasında katkıları olan Sayın Bilgin, Gücüm, Arık, Gürkan'ı kitabımıza almak gereğini duyduk, kendilerine teşekkür ederiz.

K. Mirşan, Gücüm'ün sağladığı imkân sayesinde ilk uluslararası temasta da bulunmuş, Bakırdistan'ın başkenti Ufa'da toplanan Türkoloji Kongresi'nde Ön-Türk gerçeğini dile getirmiştir.

Bu kongreye katılmış olanlardan, bilim dünyasında önemli yeri olan Türk tarih ve kültürünü yakınen inceleyen Rus Bilim Akademisi sözcüsü Prof. Dr. Ethem Tenişev ve üye Prof. Boris Pavlov, K. Mirşan'ın ölü bir dile ait olduğu sanılan yazının Ön-Türkçe olduğunu ispat etmesini mutlulukla karşılamışlar, onun son yayınlarını istemişler ve Moskova'da sonbaharda buluşmak üzere randevulaşmışlardır.

Gönül isterdi ki, 1970'ten beri var olan bu bilgi, bulgu ve belgelere araştırmacılarımız ve ilgili kuruluşlar "bilimsel şüpheyle" baksınlar ve K. Mirşan'a söz hakkı tanımak "lütfunda" bulunsunlar; 27 yıl boşuna geçmiştir.

Bu kitaptaki bilgilere temel teşkil eden ve maket halinde kalmış olan ilk kitabımızı ilgili kuruluş, "kurgubilim-roman" diye alayla karşılamış ve yayınlanmasını *sakıncalı* bulmuştur. İlgili bakanlık da bu fikre aynen katılmıştır (belgeleyebilirim). Kültürümüze değerli katkılarıyla tanınmış olan bir büyük kuruluş aynı etkilerde bırakılarak bu kuruluşa yapmış olduğumuz iki teklif reddedilmiştir; kuruluş yanıltılmıştır.

Aynı etkilerle değerli basınımızdan da (*Hürriyet* dış baskısı hariç) hiçbir ilgi görememişizdir.

Bu nedenle, bana Kaynak Yayınları'nı tanıtan Sayın Biltin Toker'e; çeşitli güçlüklerle dolu olan kitabımı bilgisayara geçirmek için gerekli sabır ve enerjiye sahip olan Semra Karabulut Ok ve Gülcem Oflaz'a; "etkiler dışı bir tutum"la kitabımı basmak "cesareti"ni gösteren Kaynak Yayınları'na teşekkürlerimi sunarım. Ön-Türk gerçeğini halkımıza sunma şerefi ona ait olacaktır.

EK:

Diyorlar ki...

K. Mirşan'ın 1970'ten beri yapmış olduğu çalışmaları, bu çalışmaların ancak "profesyonel" seviyedeki "ekip çalışmaları" ile yapılabileceği, "bireysel ve amatör" seviyesindeki çalışmalara itibar edilemeyeceği şeklindeki iddialar, akademik ortamlardan kulağımıza gelmiştir.

Yanıtımız;

• bütün icatlar, keşifler bireysel çalışmalarla meydana gelmiştir.

• Kişideki 6. duygu ve onun düşünce yoluyla gerçekleşmesine yardım eden kaynaklar, o kişinin "ekip"ini oluştururlar. Örneğin:

• Galileo, dünyanın döndüğü hissini (6. his), kozmografya bilgisi (bu bilgiyi oluşturan kaynakla., yani ekip'i) ile bir araya getirerek "dünya dönüyor" demiştir... Yoksa, önce bir ekip kurmuş, sonra da "haydi şimdi de dünyanın döndüğünü ispat edelim" gibilerden hareket etmiş değildir.

• Çiviyazısını söken 19 yaşındaki gencin de davranışı aynıdır.

• K. Mirşan da yazının Ön-Türklerce bulunmuş olduğunu hissetmiş, sonra da bu konularda yapılmış olan çalışmaları incelemiş, yani bu kaynaklar onun ekibini teşkil etmiştir. Örneğin, *Proto-Türkçe Yazıtlar* kitabındaki "Alman, Rus, Macar, Danimarka, Fransız, Türk vb." araştırmacılara ait 90 kaynaklı kitabı, "90 kişilik" ekip çalışmasını göstermektedir. Bütün kitaplar bu şekilde yazılmış değil midir?

K. Mirşan'ın amatör olduğu iddiasına gelince... Önceden yazmış olduğumuz gibi K. Mirşan,

1) Asya Türk lehçeleri ya da dillerinden 5'ini konuşup, okuyup, yazmaktadır... Tarihçi ve dilcilerimizin hangisi "Türk tarih, dil ve kültürünü" araştırmak için gerekli olan bu dilbilgisine sahiptir?.. Ayrıca, K. Mirşan bu dil bilgisiyle,

2) resmi tarihin bilmediği, Türük Bil dönemi Türkçesini –ki ona "antik Türk çağı dönemi" demeyi teklif ediyoruz– sökmüş ve öğrenmiş ve bu sayede de,

3) Ön-Türk çağını ortaya çıkarmış ve Ön-Türk dilini öğrenmiştir... Soruyoruz, "amatör kim?"

Şu tamamen bilimsel bir gerçektir ki, K. Mirşan'ın sökmüş olduğu Ön-Türk yazılarını eleştirebilmek için, onun kadar bu dilleri bilmek ge-

rekir. Bunun için de, önce K. Mirşan'ı davet edip onunla konuşmak, "kurmuş olduğu sistemi öğrenmek", bu sistem üzerinde bilimsel tartışmalarda bulunmak gereklidir.

4) K. Mirşan, ayrıca Türk tarihi ve kültür araştırmaları için çok önemli olan "Orta Asya sözlü edebiyatı"nı, yani Orta Asya'da anlatılan "masal, hikâye, efsane vb." bir Orta Asya çocuğu olarak vakıftır.

Bilimsel Şüphe...

Eğer, 1970'ten beri, K. Mirşan'ın, hem de Ankara'da Türk Tarih Kurumu'na bilmem kaç metre mesafede yapmış olduğu yayınlar –bilim dünyasında âdet olduğu veçhile– hiç olmazsa "bilimsel şüphe" ile incelenmiş olsaydı Atatürk'ün, ülkemizin bağımsızlığına dokunulmaması, Sevr şartlarının Anadolu geçmiş tarihi yoluyla da bilimsel olarak yırtılması için üzerinde çalışılmasını istediği 3. şart da yerine getirilmiş olacaktı.

• 1- İstiklal Savaşı, 2- Lozan... ve 3- yani Anadolu erken tarihinde Türklerin var olup olmadığı?..

Atatürk bu gaye ile Türk Tarih Tetkik Cem'iyeti'ni kurmuş ve zamanın seçkin gençleri bu gayeyle Avrupa'ya gönderilmişlerdi, fakaaat!..

• Türk dil ve uygarlığının varlığını bilmeyen, belki de bilmek istemeyen Batı'nın dünya görüşü, Anadolu'ya bakış açısı, "Anadolu'da Türk dil ve kültürünü" aramayı idrak dışı bırakmıştı. Batılı, Anadolu'da "Yunan, Roma, ötekiler" yanında, bir de Türkleri aramayı hiçbir zaman düşünmemişti... Ya da düşünmek istememişti. İşte, bu "eksik sistemin verdiği" bilimsel formasyon sonucu Anadolu rasmi tarihi 1071'de Tokuz Oğuzların Anadolu'ya gelişiyle başlatılmıştı.

Eğer 1970'ten beri, K. Mirşan'ın yapmış olduğu yayınlara "bir göz atılsaydı",

Bir değerli profesörümüz, Türklerin

1) Orta Asya çöllerinde doğan

2) göçebeler olduklarını,

3) zayıf ve zavallı bir kültüre sahip olduklarını ve ancak bundan sonra, çalışarak ilerki yüzyıllarda,

4) evrensel uygarlıkta yer edinebileceğimizi, Türk tarihinin başlangıcı olarak ileri sürmeyecekti.

Bir öteki değerli dilci profesörümüz,

• Türkler yazıyı Göktürk Devleti'nin yıkılışından biraz önce bulmuşlardır.

• Orhun Yazıtları 732 tarihlidir.

• Ön-Türkçe diye bir dil yoktur.

• Türkler Moğolistan'a +6. yüzyılda egemen olmuşlardır

• Türk kelimesi 6. yüzyılda doğmuştur, hele,

• Yakutça Türkçeye uzak bir dildir demeyecekti.

Başka çok değerli bir profesörümüz;

1) Türkler Anadolu'ya ilk defa 1071'de geldiler ve

2) karşılarında bir mozayik buldular diyemeyecek, 1071'in Anadolu'ya Türklerin son geliş tarihi olduğunu söyleyecek ve mozayiğin kökeninde Ön-Türkler ön-atalarımız vardır diyecekti.

Bir değerli olduğunu sandığımız araştırmacımız,

• Sanskritçedeki "ta" kelimesinin Türkçede "dağ" olduğunu büyük bir bilimsel emniyetle ileri süremeyecek ve bu kelimenin Ön-Türk mitolojisindeki "göğe taq/ılı" anlamını veren taq'tan geldiğini ve bu "göğe tak/ılı" olanın dağ olduğunu bilecekti.

• Böylece, Batılının "çıkarları gereği" Doğu Anadolu yüksek yaylasına Sanskritçe dolayısıyla "Hint-Avrupa dili" sayesinde Âri ırkı yerleştirme çabasına karşı çıkacak ve aynı zamanda, Hint-Avrupa dillerinin kökeninde, Ön-Türkçe Ësi-Ëm, Ësi-Ën, Ësi şeklindeki "imek/olmak" fiilinin Sanskritçede,

• Asmi, Asi, Asti Grekçeye,

• Eimi, Ei, Esti Latinceye,

• Sum, Est, Sun olduğu bilgisine sahip olacaktı...

Eğer 1970'ten beri K. Mirşan'ın yapmış olduğu yayınlara önem verilseydi,

• Doğu Anadolu dip kültüründe,

• Prof. Erzen ve ekibi+Prof. Feigl+Prof. Koşay+Prof. Memiş vermiş oldukları bilgiler,

• K. Mirşan'ın (Prof. Uyanık+Kotwwicz+Öñre-Biñbaşı) Ön-Türk yazıtları ve Isub-Ura devletinin varlığı konusunda vermiş olduğu bilgilerle tamamlanacak ve

• Doğu Anadolu dip kültürünün Ön-Türklere ait olduğu ortaya çıkacaktı. Yunan politikacıları,

• Pontus diye tutturduklarında, Trabzon mağaralarındaki Ön-Türkçe yazıtlar ileri sürülecek,

• Trabzon'un tarihteki ilk adının Oy-Ongul,

• Karadeniz'in Oq-Oz Ulıq Köl olduğu ve

• 2. İsa'nın, -6. yüzyılda buradan göğe uçmuş olduğu anlatılacaktı. Bizans bayrağı açıldığında,

• Prof. Erzen'in, İstanbul adı konusundaki araştırmaları,

• K. Mirşan'ın (Herodot+Ramstedt) uydurma Bizans adıyla tanınan, Doğu Roma İmparatorluğu'ndan binlerce yıl önce, İstanbul-Trabzon-Ankara üçgeninde Oy-Urum Atın diye tanınan bir Ön-Türk devletinin varlığı öğretilecekti. Kısaca;

• K. Mirşan'ın Anadolu'da okumuş olduğu, sayısı –şimdilik– 52 olan Ön-Türkçe yazıtların varlığının, Anadolu topraklarında, geç tarihe dayanak, Yunan politikacılarının hiçbir hak iddia edemeyecekleri açığa çıkacak ve

• gerçek tarihini öğrenen Yunan halkı, sükûnet bulacak,

• Ege bir barış gölü olacaktı.

(Biz bu bilgilere, Kıbrıs'ın ilk adının Türkçe Alaşya olduğunu ve okunamamış olan Kıbrıs yazısında 25 Ön-Türkçe damganın bulunduğunu ilave edeceğiz.)

Resmi Türk tarihi,

• Türklerin, Asya'daki öteki ülkelere nispetle, tarihte geç dönemde ortaya çıktıklarını,

• uygarlıktan nasibini alamamış, kültür seviyesi düşük çöl göçebeleri olduklarını kabul etmesi ve

• Türk kimliğini asla tespit edememiş olması sonucu, toplumda "kendine güvensizlik, Batı karşısında eziklik", kısacası, moral çöküntüye kadar varabilen bir karamsarlık doğmuştur. Bu da, genel çizgilerle aşağıdaki sonuçlara neden olmuştur:

• Ülkemize 1071 gözlüğüyle bakan bir "mozayikçiler grubu" türemiştir. "Irkçı olmamak fazileti" peşinde koşan bu grup Anadolu'nun politiko-etnik haritasını çıkarmak için, "kafatası sayısı"na başvurarak, tam anlamıyla ırkçı-kafatasçı olduklarını ispat etmişlerdir... Kafataslarını birleştiren elemanın "Türk kültürü" olduğunu düşünmeden, bu kültürün kökeninde "Ön-Türk dip kültürü" bulunduğunu bilmeden ve de öteki ülkelerin mozayik durumlarını incelemeden...

• Bir öteki, "fazilet peşinde koşan" grubumuz daha vardır: Evrenselcilerimiz... Bir tarihi geçmişin, bir kültürün, bu kültüre ait toplumun kişisi olduklarını düşünmeden, en gülüncü daha "kimliklerini bilmeden"

bu kimliği reddetmek faziletinde bulunan bu "süper dünya vatandaşları" bu "Batı'dan aferin beklerken", Batı'nın "kimliğini, kültürünü" nasıl haykırdığını duyamayan sağırlar, ülkenin "kal'âlârını içinden fethetmek" isteyenlerle bir olduklarının farkında değildirler.

Bu sonuçlardan en tehlikeli ve yaygın olanı, ülkeyi Türk kitlesini birleştiren elemanı

- Arapça öğrenimi esas alan İslamiyet ve
- Osmanlılığa dönüşte aramak olmuştur.

Bu davranış, din örtüsü altında Arap ve Acem kültüründe, henüz ortaya çıkmış olan,

- kendi kültürümüzü,
- kimliğimizi,

binlerce yıl işlenerek günümüze kadar gelmiş ve maalesef Osmanlı kökenli sanılan,

- hoşgörümüzü,
- geleneklerimizi, yeniden kaybetmek, yeniden ümmet kavramında erimek sürecine girmek demektir.

Bu geriye dönüşün –niyetler ne kadar iyi ve güzel de olsa– sinsi propaganda noktaları, taze beyinlere, bilimsel düşünce yerine, Arapça öğretimle, cin, peri, mucize gibi masalları yerleştiren, tevekkül kavramında uyuşturan, mahalleler arasına serpiştirilmiş Kur'an kurslarıdır.

Osmanlı İmparatorluğu'na gelince, kimliğinin, kendi öz kültürünün farkına varamamış, tarihini yok saymış, kısacası, kendini inkâr etmiş olun bu devlet, tarihte kurmuş olduğumuz devletler arasında *en zararlı ve lüzumsuz* olanıdır.

Çağrı

- Ön-Türk uygarlığını bütünüyle ortaya çıkarabilmek, bu sayede
- *evrensel uygarlıkta* ve
- *uluslararası platformda* layık olduğumuz tarihi ve bilimsel yerimizi alabilmek için,
- aydınlarımız harekete geçmeli,
- geniş maddi imkânlarıyla holdinglerimiz, Ön-Türk kültür ve tarihinin araştırılması için gerekli "araştırma nokta ve merkezlerini" kurmalıdırlar. Yurtta ve komşularımızla barışın yolu buradan geçmektedir.

Pek çokları da, bir av sahnesini canlandırırlar.

Yani, resim yapan kişi, gözünle gördüğünü, elinle tuttuğunun resimini yapar, "natürist" resimlerdir.

Ögül-Uqus'lar, Ön-Türkler, "bilgi ve tecrübeleriyle sivrilmiş" kişilere Ögül-Uqus derler. Ög, "felsefe, düşünme yeteneği, haysiyet, majeste, sahip olmak" demektir. Uqus yazıdır.

Ögül sıfatıyla, Ön-Türk kişisi "doğanın, yaşamın" sırlarını aramıştır; bundan soyut sonuçlar çıkarmış, bu sonuçları Ön-Türklerin dünya görüşü olarak sistemleştirmiştir.(142)

Yalnız... Bu dünya görüşünü, bu soyutlamayı "sözlü felsefe" seviyesinde bırakmayıp, onu

• *taşa urmuş, somutlaştırmış,* görselleştirmiştir... Kendisinin Ögül-Uqus olduğunu ortaya koymuştur ve

• uygarlık tarihinde *ilk kez*

• *soyut* kavramlar

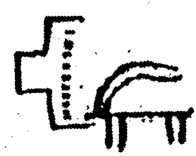
• *taşa* vurulmuşlardır.

Bu taşa urulan kaya resimleri, ilkel, çocuksu denebilecek sadelikle; fakat kati, yalın çizgiler, lekelerden oluşurlar, çok nadir hallerde natürist görünümlü tarafları olsa bile, bu yönleri ancak, beceriksizce çizilmiş birer dekor halinde kalırlar.

Uygarlık tarihi bakımından, bu Ön-Türk kaya resimlerinin esas değeri, "yazı bulunları"nı taşımaları, yazıya doğru yönelmiş olmalarıdır.

Kısacası, Ön-Türk kaya resimleri,
• soyut düşünceyi aksettirir,
• yazı bulunları taşırlar; halbuki, yeryüzünde öteki kaya resimleri
• somut düşünceyi aksettirir,
• yazıyla ilgisi yoktur.
Asya'daki piktogramlar, yani kaya resimleri –30 binlerde görülmeye başlarlar. Bu kaya resimlerinin "yazı elemanları" içermeleri tarihi, genel olarak –15 binler olarak verilmiştir. Yazıya geçiş ise –8. bin sonlarına doğrudur. (G. Musabayev, A. Maxmutov, G. Aydarov, Qazak Epigrafikası, Almati, 1971.)

şekil1(143) *şekil 2* *şekil 3*

Bu konularla ilgili örnekleri görelim:
Şekil 1, Tamgalı Sayı galerisinden bir petroglife aittir.
• Hayvan şekilleri natürist görünüşlerini kaybetmek üzeredirler. Şematik hale dönüşmüşlerdir; çünkü, artık her biri *ayrı birer kavramı ifade* eden şekildirler. *Tamgalaşma* yoluna girmişlerdir. At, it, keçi yalnız başlarına *bir kavram* oldukları gibi, bu hayvanların *bacakları, kuyrukları, boynuzları* ve *fallusları* damgaları oluşturan elemanlar halindedirler. Bu *tamgalaşma*'yla birlikte,
• Ub (ʎ), Ang (♀) ve At (♀) şekilleri *gelişmelerini tamamlamış* ve *tamgalar* halinde kaya resminde yer almışlardır.(144)
Şekil 2 ise, gene Tamgalı Say'ında bulunmaktadır. Daha ileri bir dönemi, *yazıya geçiş dönemini* ifade etmektedir. Çünkü,
• hayvan ve insan şekli tamamen şematize edilmiştir:

Ateşe Vurulma Kuralları(131)

Güneş Kültü'nde, Buğ'un takdis merasimiyle Bu, han, kral sıfatını aldıklarını gördük.

• Bu'nun ölümünde, halkı toplanıp, kendilerine gerçekten bir "kul ve köle" gibi hizmet etmiş olup olmadığına karar verir.

• Eğer karar müspet ise, yakılma şerefine ve bu şerefle Tanrı'ya geçme hakkını kazanmıştır.

• Her "Bu", her han, Qağan, Tanrı'ya ozar diye bir kural yoktur.

• Halk ona, Bu; yani "muhteşem" unvanı da tanıyabilir.

Müspet karar aldıktan sonra "yakılma ateşi"nin

• halk tarafından,

• Tanrı adına yakılması,

• halkın kendisi içi dua etmesi ya da

• mezarına Bengü, yani anıt-taş dikmesi lazımdır.

Ës-Urus: Ölü külünün konulduğu kap demektir. Latin dillerine Urna, Urne; Grekçeye Soros olarak geçmiştir, aynı zamanda oy sandığı demektir.

Oq-Uruqun: Bu kapların konulduğu, ölülerin gömüldüğü mezarlara Oq mezarları demektir. Bu bizde ve Batı'da Kurgan olmuştur. Aynı zamanda kullanılan bir başka deyim ise, Otun Ëbil Ulu Us'tur. "Ateşi gök'e ulaştıran düzen" demektir. Batı dillerine *Tumulus, Temenos* diye geçmiştir.

Ateş Evi–İb-İs Bolıq; "Üniversite"(132)

Cesedin yakılmasına At-Otuq, ateşe uruldüğu yere İb-İs Bolıq denir. At-Otuq namın yakılması, "bilinen kişi"nin yakılması demektir. Bolıq ise, site demektir.

At-Oğu Bolıq, hanedanının oturduğu yer, "başkent" demektir. Bolıq, Balıq diye de okunabilmektedir. Bu, balık anlamına geldiği gibi balıklardan doğan ışık, kutuplarda görülen ışık da Balıq diye adlandırılır.

• "Aydın bölge" anlamına gelen site demektir. Örneğin Bïş Bolıq, beş adet kentten oluşan koşma devlettir.

İb-İs Bolıq deyimi iki anlamı ifade eder:

• "Tertipli olarak düşünme yeteneği kazandıran site", yani *üniversite,*

• "ölen kişilerin canlarının öz-içiş'e geçmelerini sağlayan kuruluşu bulunan site", yani

• *ateş evi site*'si...

Isız Oyıbız Qul (yani rahip) tarafından yazılmış olan bir *ateş evi* yazıtının ve Altı Yarıq Tigin'in, Orta Asya'da Miran kentinde bulunmuş olması, bu kentin İb-İs Bolıq'lardan biri olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu kentte bulunan Min (Mille, dilcilere...) Üy'ün (bin ev), aynı zamanda bir üniversite kenti olabileceğini de gösteriyor.

Turpan'da (Turfan) bulunmuş olan ve başlangıcını aşağıya almış olduğumuz yazıt, bu kentin de bir İb-İs Bolıq olduğunu göstermektedir:

"Ub Ozulın'da İyime Öküp, Oğ-Urulunın İyime, İç Etür Ölüg Omun Uçuqun Ata-Oğa Urın Ërde-Ëbi..."

Bu uzun metin bu kentin yalnız bir "ateş evi" olduğunu değil, Ön-Türklerin dini kavramlar üzerinde yoğun düşünmeleri sonucu "astro-fizik" ilmine el attıklarını da göstermektedir.

Nitekim, Turpan kenti, üniversitelerinde asto-fizik öğrenimi yapılan önemli bir ilim merkeziydi. Turpan'ın batısındaki yar nehirciğindeki Yar-Hoto harabelerinde pek çok fizik metni bulunmuştur.

Yuğ(133)

"Ateşe urma" işlemini

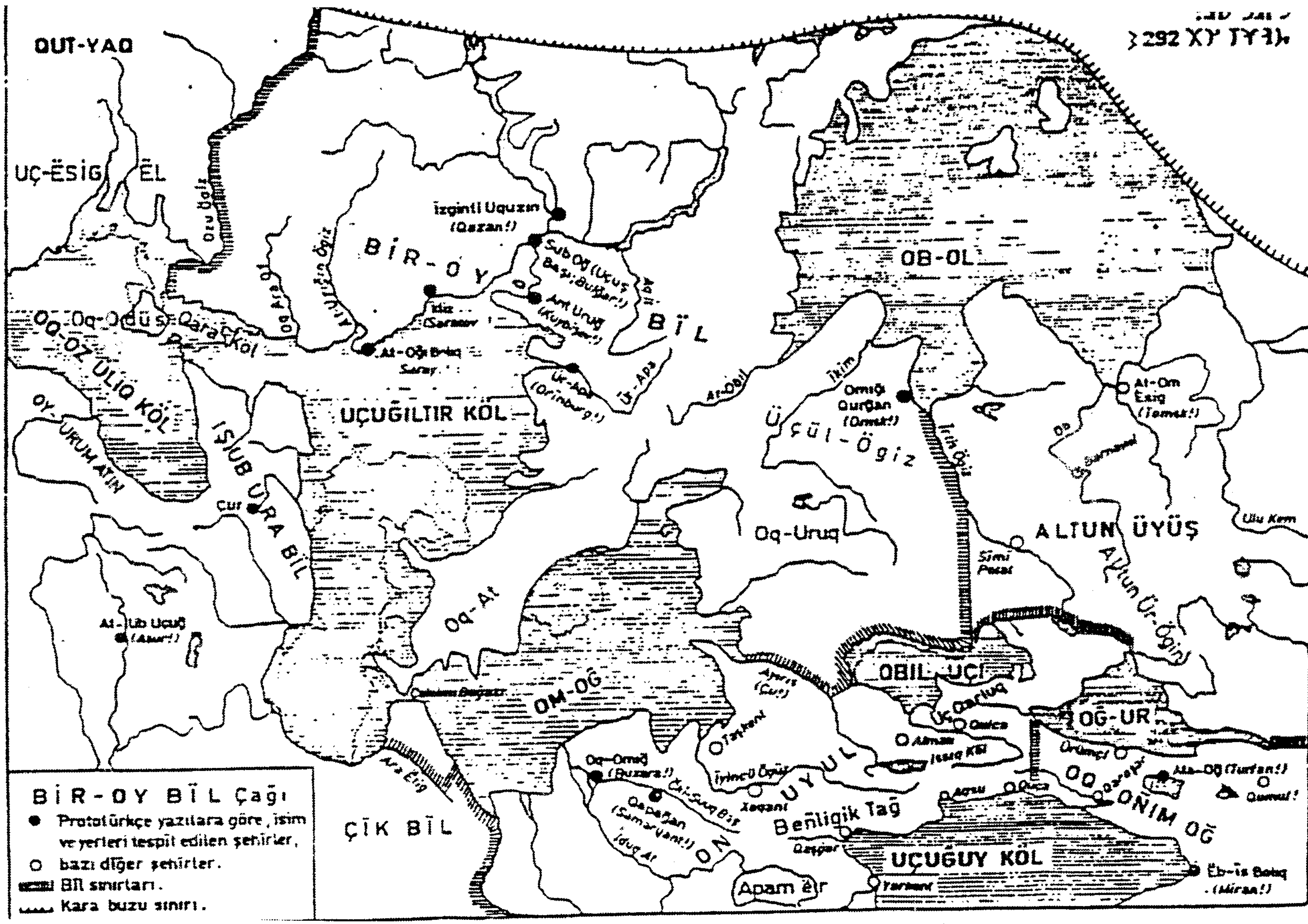
• ölünün küllerinin gömülmesi

• yas tutma işlemi izler. Buna Yuğ denir, ölüm kederi töreni de denebilir. Yuğ'lama, ağlama olmuştur; Yuğ'ma, yıkama olmuştur.

Yuğ'un, ölenin at'ına, nam'ına, şöhret'ine uygun olabilmesi için çok sayıda önemli kişiler davet edilir, bu nedenle cesedin yıllarca bekletildiği olur.

Örneğin: Qanım Qağan'ın ölüm nedeniyle, –489 yılında oğlu tarafından diktirilmiş olan Bengü'de şu satırları okuyoruz:

Türük Bil kaynaklarına göre Kâzım Mirşan tarafından çizilmiştir

Bir Oy Bil Konfederasyonu (yaklaşık 9. bin/–1517)
İkinci başkent At-Oğı Bolıq (Yeni Saray-Volgograd, Stalingrad, Volgograd.)
Bir Oy Bil (Anı Devlet), On-Uyul, Oq Oñım Oy, Altun Üyüş, Isub-Ura Bil (Uç Devlet).
(–1517/–876 At Oy Bil-At Uquş Bil; (–876/+580 Türük Bil)...)

HALÛK TARCAN

Ön-Türk Tarihi

Araştırmacı yazar Halûk Tarcan'ın bu kitabı,
Etrüskler ve Ön-Türk tarihi üzerine
kapsamlı bir inceleme niteliği taşımaktadır.
Yazar, konuyu ele alırken, Kâzım Mirşan tarafından okunmuş olan
410 Ön-Türkçe yazıt içinden Avrupa'yla ilgili olan 121 belgeyi
temel kaynak göstermektedir.
Yazara göre, Avrupa uygarlığının kökeninde
büyük yeri olan Etrüskler, bugüne kadar bir sır olarak kalmışlardır.
Ancak Kâzım Mirşan'ın 1970 yılında yayımlanan
Proto-Türkçe Yazıtlar adlı eseriyle bu uygarlık sır olmaktan çıkmıştır.
"Bilinmeyen ya da bilinmek istenmeyen Ön-Türk uygarlıkları,
evrensel uygarlıkların kökeninde yer alan,
kaybolduğu sanılan uygarlıklardır.
Orta Asya'da binlerce yıllık tecrübeyle süzülüp gelen ve
ileri bir seviyeye erişmiş olan Ön-Türk düşüncesi,
yazıyı icat etmiş ve tektanrı kavramına ilk ulaşan uygarlık olmuştur.
Mistik felsefeyi ortaya çıkarmış, Tanrı beldesi, gökyüzü, yıldızlar,
göksel fenomenler, Güneş-Ay vb. üzerinde
düşünmek sonucu astrofizik ilminin temelini atmıştır."

ISBN: 975-343-219-4